

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

52'nci Birleşim 19 Ocak 2023 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	155
II.- GELEN KÂĞITLAR	159
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	170
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>170:174</i>
1.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, emeklilikte yaşa takılanların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	170:171
2.- Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan'ın, Cumhurbaşkanının Muğla ziyaretine ilişkin gündem dışı konuşması	171:173
3.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, Ankara'daki tarıma ve hayvancılığa ilişkin gündem dışı konuşması	173:174
IV.- AÇIKLAMALAR	174,189,191,192,194, 201,218,221,224,231, 233,236
1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, Bakü katliamının 33'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması	174

2.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, dernek, vakıf ve sivil toplum örgütlerinin doğal gaz faturalarına ilişkin açıklaması	174:175
3.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Emine Şenyaşar'ın Şanlıurfa Adliyesi önündeki adalet nöbetine ilişkin açıklaması	175
4.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, Türkiye'nin uygulamaya koyduğu ekonomi modeline ilişkin açıklaması	175
5.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Biyokimya bölümü ön lisans mezunlarının kamuya atanma sorununa ilişkin açıklaması	175
6.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, Lüleburgaz Devlet Hastanesindeki eksikliklere ilişkin açıklaması	176
7.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Biyokimya bölümü ön lisans mezunlarının kamuya atanma sorununa ilişkin açıklaması	176
8.- Erzincan Milletvekili Burhan Çakır'ın, millî ve yerli SİHA'ların başarısından rahatsız olanlara ilişkin açıklaması	176
9.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması	176:177
10.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik İsveç'te Amerika ve Avrupa'nın piyonu olan PKK terör örgütü tarafından yapılan iğrenç ve menfur eyleme ilişkin açıklaması	177
11.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Hrant Dink'in katledilişinin 16'ncı yıl dönümüne ve cezasızlık politikasına ilişkin açıklaması	177
12.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Umut Vakfı tarafından 2015'ten bu yana yayımlanan Türkiye'nin şiddet haritasına ilişkin açıklaması	177
13.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, AK PARTİ iktidarının ekonomi yönetimine ilişkin açıklaması	178
14.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, AK PARTİ'nin eser ve hizmet şöleninin Amasya'da devam ettiğine ilişkin açıklaması	178
15.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Rami Kışlası'nın kütüphane olarak hizmete açılmasına ilişkin açıklaması	178
16.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, yiyecek, içecek sektöründe faaliyet gösteren Adanalı esnafın kan ağladığına ilişkin açıklaması	178:179
17.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ'ın Ergene ilçesindeki bir vatandaşın mesajına ilişkin açıklaması	179
18.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Resmî Gazete'de yayımlanan 2023 Yılı Yatırım Programı'nda Kırşehir'e ayrılan ödeneye ilişkin açıklaması	179
19.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın, İstanbul'un Çatalca ve Silivri ilçelerindeki 8 köyün tapu sorununa ilişkin açıklaması	179
20.- Batman Milletvekili Ziver Özdemir'in, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının sosyal yardımlarına ilişkin açıklaması	180
21.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın ekonomik sorunlarına ilişkin açıklaması	180
22.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, Baykar şirketine ilişkin açıklaması	180
23.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Çamlıbel Barajı'na ilişkin açıklaması	180:181

24.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cezaevlerindeki hak ihlallerine ilişkin açıklaması	181
25.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Samsun'un Ayvıcık ilçesinde Millî Emlak Genel Müdürlüğü tarafından satışı çıkarılan 2/B arazilerinin fahiş fiyatlarına köylülerin isyan ettiğine, Suudi Arabistan Maliye Bakanı Muhammed Abdullah'ın Dünya Ekonomik Forumu'nda yaptığı konuşmaya, yaklaşan İYİ Parti iktidarında Türkiye Cumhuriyeti devletine hak ettiği itibarı yeniden kazandıracaklarına, milleti yoksulluğa mahkûm etmeyeceklerine ve 20 Yanvar katliamına ilişkin açıklaması	181:182
26.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine, dünyanın siyasi, iktisadi ve toplumsal kaos ortamında yeni bir denge arayışına sürüklendiği bir dönemde Türkiye'nin neler yaptığına ve Türkiye'nin 21'inci yüzyıla ve gelecek yüzyıllara damgasını vuracağına ilişkin açıklaması	182:183
27.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Hrant Dink'in katledilişinin 16'ncı yılına, su fiyatlarına, EYT'yi AKP'nin seçim malzemesi yapmak istediğine ve 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kapsamı dışında kalan personele ilişkin açıklaması	183:185
28.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, Türkiye tarihinin en yüksek genç işsizliğinin yaşandığına ve okul çağındaki çocukların sorunlarına ilişkin açıklaması	185
29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ile Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve İYİ Parti grup önerisine ilişkin açıklaması	189
30.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	191
31.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaray'ın sorunlarına ilişkin açıklaması	191
32.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İYİ Partinin kendi grup önerisinde gerçekten samimi olmadığına ilişkin açıklaması	191:192
33.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	192
34.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Samsun Çarşamba Havalimanı'na ve Vezirköprü-Havza arasındaki yola ilişkin açıklaması	194
35.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, EYT'lilerin maaşlarına ve staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması	194
36.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Tokat Almus Barajı'na ilişkin açıklaması	201:202
37.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	218:219

38.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İpek Gülşen'in adliye önünde başladığı oturma eylemine ve Trendyol Go kuryelerine ilişkin açıklaması	221:222
39.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, ÇKS kaydının yenilenmesi için ek süre verilmesine ilişkin açıklaması	224
40.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, 3600 ek göstergenin kamu şeflerine verilmediğine ilişkin açıklaması	224
41.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Ankara ili Akyurt ilçesi Kaymakamına ilişkin açıklaması	231
42.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeğü'nün, ortaöğretim hemşirelerinin atanma sorununa ilişkin açıklaması	231:232
43.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kapsamı dışında kalan personele ilişkin açıklaması	232
44.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kapsamı dışında kalan personele ilişkin açıklaması	233:234
45.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, bölgesel süt sanayicileri ve birlikler arasında yapılan süt fiyatı belirleme toplantısına ilişkin açıklaması	234
46.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kapsamı dışında kalan personele ilişkin açıklaması	236
47.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, hasta mahpus Muhlise Karagüzel'e ilişkin açıklaması	236

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**185***A) TEZKERELER*

185:186

1.- Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/2241)

185:186

VI.- ÖNERİLER**186,190,191,192,194,268***A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ*

186:189,190:191,192:194,

194:200

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, Doğu Türkistan'da yaşayan Uygur Türkleri ile Çin'in diğer bölgelerinde yaşayan Müslüman halkların sorunlarının araştırması amacıyla 14/10/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

186:189,190:191

2.- HDP Grubunun, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve arkadaşları tarafından, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 10/1/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

192:194,194:196

3.- CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, orman varlığımızın yıllara göre artış-azalış oranlarının hesaplanması ve gerçekçi verilerin saptanması amacıyla 13/1/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 196:200

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ 268:269

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 20 Ocak Cuma günü toplanmamasına ilişkin önerisi 268:269

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI 192

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın Milletvekillerinden birer dakika ilave süre verilmemesine yönelik teklifler geldiğine, bundan sonraki konuşmalarda birer dakika uzatmaları vermeyeceğine ilişkin konuşması 192

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın Türk milletinin defterikebiri olduğuna, dünyanın neresinde olursa olsun Türk'e yapılan haksızlığın bir gün elbette hesabının sorulacağına ilişkin konuşması 192

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

**201,202,219,222,224,
232,234,236,237,269**

A) KANUN TEKLİFLERİ

201,202:218,219:221, 222:223,
224:231,232:233,234:236,236,
237:268,269:275

1.- Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 394)

201,202:218,219:221, 222:223,
224:231,232:233,234:236,236,
237:268,269:275

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI 276

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yetersiz beslenme ve bakım nedeniyle koruma altına alınan bebek ve çocuk sayısına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/76332) 276:278

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/76333) 279:281

- 3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ALO 183 hattına başvuran çocuk sayısına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/76336) 282:284
- 4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, dahilde işleme rejimi kapsamında savunma sanayi alanına giren ürünlerin ihracı için yürütülen projelere ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın cevabı (7/76462) 285:286
- 5.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2021 ve 2022 yıllarında dernek ve vakıflara yapılan yardımlara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/76489) 287:288
- 6.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, aileden ayrı yaşayanlara verilen sosyal yardımlara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/76491) 289:291
- 7.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2012-2022 yılları arasında sığınmacı, göçmen ve mültecilere harcanan para miktarına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin cevabı (7/76516) 292:293
- 8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ankara Keçiören'de bazı otobüs hatlarının yoğunluğuna ve ek sefer konulması talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/76723) 294:295
- 9.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, 2022 yılında Bakanlığa yöneltilen soru önergelerine ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin cevabı (7/76783) 296:297
- 10.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, 2022 yılında Bakanlığa yöneltilen soru önergelerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/76832) 298:299
- 11.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ'daki Liman Kapasite Artışı Projesi'ne ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/76839) 300:303
- 12.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından İstanbul'daki iş yerlerinde yapılan kira artışına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/76840) 304:305
- 13.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ'daki Liman Kapasite Artışı Projesi'ne ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin cevabı (7/76899) 306:309

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.02'de açılarak dört oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Memet Bülent Karataş, İstanbul'a,

Burdur Milletvekili Mehmet Göker, Burdur'un sorunlarına,

Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi, Ağrı ilinde yapılan yatırımlara,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, Aydın'ın işsizlik sorununa,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, Tekirdağ Büyükşehir Belediyesinin arı keki projesine,

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci, Sivas'ın 2023 Yılı Yatırım Programı'na alınan sulama yatırımlarına,

İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm, Afyonkarahisar T Tipi 1 No.lu Cezaevine,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, ihracatta yüksek teknoloji ürün imalatının önemine,

Yozgat Milletvekili Ali Keven, Yozgat'ın Çayıralan ilçesinin doğal gaz sorununa,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, sözleşmeli personelin kadroya geçirilmesiyle ilgili düzenlemeye,

Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir, Ağrı Milletvekili Ekrem Çelebi'nin yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 50/d fıkrasına göre görev yapan araştırma görevlilerine,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 190 bin ton kömür alım ihalesine,

Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz, Şırnak'ta orman kıyımının ve doğa katliamının devam ettiğine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, verimli enerji kullanımına,

Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz, Baykar şirketine,

Hatay Milletvekili Lütfi Kaşıkçı, Antakya'nın bazı köyleri için kırsal yerleşim planının devreye alınması gerektiğine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Türkiye'nin uygulamaya koyduğu ekonomi modeline,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, Kütahya Ceza ve Tutukevine,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, aile sağlığı merkezlerinin fiziki koşullarına ve çalışanlarının sorunlarına,

Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, Şanlıurfa'da hazine arazilerinin el altından satışına,

Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel, fındıkta alan bazlı gelir desteğine,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, Fethiye-Söğüt yoluna ve Boğalar Seki Barajı'na,

Mersin Milletvekili Alpay Antmen, EYT'lilere ve topluluk sigortasıyla mesleğe başlayan avukatlara,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Şule Yüksel Şenler Vakfı hizmet binasına,

Muğla Milletvekili Burak Erbay, Muğla'nın trafik sorununa,

Kayseri Milletvekili Dursun Ataş, Adalet Bakanlığının yayımladığı 2021 Yılı Adli İstatistik verilerine,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, kömür fiyatlarındaki artışa,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, araç muayene ücretlerine,

Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu, Ali İsmail Korkmaz ile Kemal Kurkut'un mahkeme kararlarına,

Muğla Milletvekili Suat Özcan, sağlık yönetimi ve sağlık kurumları işletmeciliği bölümü mezunlarının atama beklediklerine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Mersin'de meydana gelen trafik kazasında şehit olan Jandarma Uzman Çavuşlar Eren Öztürk ile Yasin Eroğlu'na, Profesör Doktor Reha Oğuz Türkan'ın vefatının 13'üncü yıl dönümüne, İYİ Parti Grubunu ziyaret eden denklik mağdurlarına ve taşeronda çalışanlara, sözleşmeli personelle ilgili yasal düzenlemedeki eksikliğe, atama bekleyen sağlık çalışanlarına, denetim elemanlarının sorunlarına ve Ağrı'nın kişi başına gelirindeki düşüşüne,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Türkiye'nin savunma sanayisinde ve yüksek teknolojide yakaladığı yükselişi başarılı bir şekilde sürdürdüğüne, insansız hava, kara ve deniz araçlarına, "2023 lider ülke Türkiye" ideali uğruna gece gündüz demeden çalışanlara, Reha Oğuz Türkan'ın ölüm yıl dönümüne ve 17 Ocakta Mersin'de askerî personel refakatinde göçmenleri taşıyan otobüsün yaptığı kazaya,

Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş, HDP Grubunu ziyaret eden Muğla'da termik santraller için mücadele eden ekolojistlere ve termik santrallerden zarar gören köylülere, TMMOB Yönetim Kurulu üyeleriyle gerçekleştirdikleri görüşmeye, artan kuraklık karşısında önlem alma zorunluluğuna ve Kürt şarkıcı Mir Perwer'in 47 yaşında vefat eden annesi Filiz Aydın'a,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Mersin'de meydana gelen kazada şehit olan askerlere ve vefat edenlere, Van'ın Başkale ilçesinde meydana gelen depreme ve EYT düzenlemesine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Cumhurbaşkanının AK PARTİ grup toplantısında seçim tarihini açıklamasına ve AK PARTİ ve Cumhuriyet İttifakı olarak milletin desteğini istihdam ettiklerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan;

Ağrı'nın her şeye layık olduğuna,

Yapılan uyarıya gösterdikleri hassasiyetten dolayı Grup Başkan Vekillerinin hepsine tek tek teşekkür ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

İYİ Parti Grubunun, 16/1/2023 tarihinde Edirne Milletvekili Orhan Çakırlar ve 20 milletvekili tarafından, Saros Körfezi'nin karşı karşıya kaldığı risklerin tespiti ile ranta ve doğanın korunmasına karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 18/1/2023 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Hrant Dink cinayetinin tüm yönleriyle aydınlatılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 17/1/2023 tarihinde İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve arkadaşları tarafından, Silivri ve Çatalca ilçelerinde yaşanan tapu sorununu araştırmak amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 18 Ocak 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına, yine bu kısımda bulunan 380, 371 ve 393 sayılı Kanun Tekliflerinin ise aynı kısmın sırasıyla 1, 4 ve 5'inci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine; 394 ve 393 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, atama bekleyen sağlıkçılara,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhuğlu, emekli Korgeneral Hasan Kundakçı'nın vefatına,

İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi, İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, Türkiye'de "kürdistan" diye bir bölge olmadığına, Türkiye Cumhuriyeti devleti olduğuna, Türkiye devletine ait toprakların olduğuna ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasına alınan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Bursa Milletvekilleri Efan Ala ve Hakan Çavuşoğlu ile 43 Milletvekilinin Uludağ Alanı Hakkında Kanun Teklifi (2/4750) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 380) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2'nci sırasına alınan, Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 394) görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, Hrant Dink'e,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Dışışleri Komisyonu Başkanı Akif Çağatay Kılıç'ın farklı ÷lkelere yapılan resmî ziyaretlere HDP milletvekillerini niye davet etmediğine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Dışışleri Komisyonu Başkanı ve AKP Grup Başkan Vekilinin sorduğu soruya yanıt vermemesine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, iktidar değişmeden ÷lkenin sorunlarının çözülmeyeceğine,

Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu, Uludağ'ın eşine az rastlanır doğa harikalarından biri olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 19 Ocak 2023 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 22.03'te birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Enez KAPLAN

Tekirdağ

Kâtip Üye

Şeyhmus DİNÇEL

Mardin

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 75

19 Ocak 2023 Perşembe**Milletvekili Teklifleri**

1.- Konya Milletvekilleri Hacı Ahmet Özdemir ve Orhan Erdem ile 104 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4884) (İçişleri, Plan ve Bütçe ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.01.2023)

2.- Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya'nın; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4885) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.01.2023)

3.- Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4886) (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.01.2023)

4.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4887) (Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.01.2023)

5.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un; 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4888) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.01.2023)

6.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4889) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.01.2023)

7.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in; 19 Ocak Hrant Dink'i Anma Günü İlan Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/4890) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.01.2023)

8.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4891) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.01.2023)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)**

1.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, genç istihdamın artırılmasına ve beyin göçünün önlenmesine yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76328)

2.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından kar amacı gütmeyen kuruluşlara aktarılan yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76474)

3.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, TRT personelinin bazı sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76475)

4.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2020-2022 yılları arasında Türkiye'den yurtdışına gönderilen yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76476)

5.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2012-2022 yılları arasında sığınmacı, göçmen ve mültecilere harcanan para miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76477)

Adalet Bakanlığı

6.- Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın, Batman M Tipi ve T Tipi Cezaevlerinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76329)

7.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir kişinin yaşadığı hak ihlali iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76330)

8.- Mersin Milletvekili Fatma Kurtulan'ın, Sincan 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde mahkumlara yönelik bazı kötü muamele iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76478)

9.- Mardin Milletvekili Pero Dundar'ın, idare ve gözlem kurulu kararlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76479)

10.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, cezaevlerinde bulunan mahkumların işe bedellerinin yakınlarından tahsil edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76480)

11.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2003-2022 yılları arasında açılan icra dairesi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76481)

12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023 yılında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmesi öngörülen engelli personel sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76482)

13.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerden talep edilen işe bedellerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76483)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

14.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Siirt'te yaşayan engelli bir çocuğun istismar edilmesi vakasında savcılığın takipsizlik kararı vermesine ve Bakanlığın davaya müdahil olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76331)

15.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocukların dilendirilmesini önlemek için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76335)

16.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzincan Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76339)

17.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Van Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76340)

18.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Düzce Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76341)

19.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Diyarbakır Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76342)

20.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76343)

21.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Çankırı Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76344)

22.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ağrı Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76345)

23.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bitlis Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76346)

24.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ardahan Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76347)

25.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bingöl Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76348)

26.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Aksaray Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76349)

27.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bolu Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76350)

28.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzurum Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76351)

29.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bayburt Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76352)

- 30.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Batman Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76353)
- 31.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Gümüşhane Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76354)
- 32.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Hakkari Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76355)
- 33.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Iğdır Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76356)
- 34.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Siirt Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76357)
- 35.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Rize Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76358)
- 36.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Isparta Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76359)
- 37.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76360)
- 38.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Muş Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76361)
- 39.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Karabük Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76362)
- 40.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Mardin Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76363)
- 41.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kilis Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76364)
- 42.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kars Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76365)
- 43.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türkiye genelinde Bakanlığa bağlı çocuk yurtları ve sevgi evlerinde kalan çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76366)
- 44.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, engelli bireylerin istihdamıyla ilgili verilere ve yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76367)
- 45.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, gıdaya erişimde zorlanan çocukların ve öğrencilerin beslenme ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76484)
- 46.- Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman'da kaçırılan bir çocuğun akıbetine ve Bakanlığın bu konudaki çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76485)
- 47.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin, Batman'da kaçırıldığı iddia edilen bir kız çocuğunun akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76486)
- 48.- Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Batman'da kaçırılan bir çocuğun akıbetine ve Bakanlığın bu konudaki çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76487)
- 49.- Batman Milletvekili Feleknaş Uca'nın, Batman'da kaçırıldığı iddia edilen bir kız çocuğunun akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76488)
- 50.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023 yılında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmesi öngörülen engelli personel sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76490)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

- 51.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76368)
- 52.- İstanbul Milletvekili Salih Sera Kadıgil Sütü'nün, Koç Üniversitesi Hastanesinde alt işveren aracılığıyla çalışan işçilerin mobbinge uğradığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76369)

53.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2020-2022 yılları arasında iş kazasında hayatını kaybeden kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76492)

54.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2020-2022 yılları arasında iş kazaları ve ihmal nedeniyle şirketlere uygulanan yaptırımlara ve açılan davalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76493)

55.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, kamu çalışanlarının statülerine göre dağılımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76494)

56.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023 yılında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmesi öngörülen engelli personel sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76495)

57.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2021-2022 yılları arasında işverenlere verilen teşviklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76496)

58.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2021-2022 yıllarında kayıt dışı istihdamın önlenmesi için yapılan denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76497)

59.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, TRT'de çalışan özel hukuk hükümlerine tabi personelin özlük haklarının iyileştirilmesi ve kadroya geçirilmeleri talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76498)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

60.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, kentsel dönüşüme ilişkin yazılı soru önergesi (7/76370)

61.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ardahan ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76371)

62.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Aksaray ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76372)

63.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Ağrı ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76373)

64.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, İzmir ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76374)

65.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Meteoroloji Genel Müdürlüğü personelinin havacılık tazminatı oranının yükseltilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76375)

66.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Van ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76376)

67.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Yalova ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76377)

68.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Hakkari ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76378)

69.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Iğdır ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76379)

70.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Isparta ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76380)

71.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Karabük ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76381)

72.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kars ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76382)

73.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Diyarbakır ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76383)

74.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Düzce ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76384)

- 75.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzincan ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76385)
- 76.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Erzurum ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76386)
- 77.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Gümüşhane ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76387)
- 78.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bingöl ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76388)
- 79.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bitlis ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76389)
- 80.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Çankırı ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76390)
- 81.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bayburt ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76391)
- 82.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Bolu ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76392)
- 83.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Batman ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76393)
- 84.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türkiye genelinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76394)
- 85.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Kilis ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76395)
- 86.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Mardin ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76396)
- 87.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Muş ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76397)
- 88.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Rize ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76398)
- 89.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Siirt ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76399)
- 90.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Şırnak ilinde son bir yılda yabancılara satışı yapılan gayrimenkullere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76400)
- 91.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, TOKİ'nin Her Yıl 100 Bin Yeni Sosyal Konut Projesi'nin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76401)
- 92.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Eğirdir ve Beyşehir Göllerindeki balık popülasyonunun korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76402)
- 93.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, plastik atık ithalatının çevreye ve insan sağlığına etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76403)
- 94.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, Hatay'da yer alan Favvar Deresinin ıslah çalışmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76404)
- 95.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, Sayıştay'ın 2022 Denetim Raporunda Milli Emlak Otomasyon Projesi sistemiyle ilgili tespitlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76405)
- 96.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Hatay'da meydana gelecek olası bir depreme karşı alınacak önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76406)
- 97.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, iklim değişikliğinin ülke genelinde il bazında etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76499)

98.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında elde edilen karton ve kağıt ambalaj atığı miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76500)

99.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında elde edilen kompozit atık miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76501)

100.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında elde edilen metal atık miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76502)

101.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında elde edilen plastik ambalaj atığı miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76503)

102.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 6306 sayılı Kanun kapsamında yıkım kararı alınan riskli yapılara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76504)

103.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, tamamlanmamış konut projelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76505)

104.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında ülkemizde tarım arazisi edinen yabancı uyruklu kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76506)

105.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizdeki ambalaj atıkları toplama ayırma ve geri dönüşüm tesislerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76507)

106.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında elde edilen cam atık miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76508)

107.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında çevre izin ve lisans belgesi alan özel firma sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76509)

108.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2021-2022 yılları arasında geri dönüştürülen ve dönüştürülemeyen ambalaj atığı miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76510)

109.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak'ta kullanılmış giysi kumbarasından elde edilen tekstil malzemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76511)

Dışişleri Bakanlığı

110.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2020-2022 yılları arasında Türkiye'den yurtdışına gönderilen yardımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76512)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

111.-Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Tunceli'nin Ovacık ilçesine bağlı bir köye 10 yılı aşkıdır elektrik bağlanmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76407)

112.-Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, çift elektrik faturası gelen kişilerin yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76408)

113.-Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, ülke genelindeki elektrik abonelerine ve 2022 yılında faturasını ödeyemediği için elektriği kesilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76409)

114.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76410)

115.-Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Muğla ilindeki madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76412)

116.-Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman'daki doğalgaz abonelerine ve 2022 yılında faturasını ödeyemediği için doğalgazı kesilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76413)

117.-Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, ülke genelindeki doğalgaz abonelerine ve 2022 yılında faturasını ödeyemediği için doğalgazı kesilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76414)

118.-Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Karaman'daki elektrik abonelerine ve 2022 yılında faturasını ödeyemediği için elektriği kesilen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76415)

119.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, 2021-2022 yıllarında Kırklareli'nde doğalgaz borcunu ödeyemeyen hane ve işyeri sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76416)

120.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'nde yürütülen madencilik faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76417)

121.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'nde elektrik kayıp kaçak oranlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76418)

122.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'nde 2021-2022 yıllarında elektrik borcunu ödeyemeyen hane ve işyeri sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76419)

123.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, enerjide dışa bağımlılığın azaltılmasına ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76420)

124.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'ndeki yenilenebilir enerji yatırımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76421)

125.-Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'da maden arama ve işletme ruhsatı verilen şirket sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76422)

126.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa'da bulunan Nilüfer Çayı'nın yakınlarına yapılacak maden arama sahalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76513)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

127.-Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, 2002-2022 yılları arasında yıl bazında özelleştirme kapsamında satışa çıkarılan kamu kurumlarına ait taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76423)

128.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2020-2022 yılları arasında vergi dairelerine olan borçlarını ödeyemeyen kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76514)

129.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2021-2022 yılları arasında kredi borcunu ödeyemeyen çiftçi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76515)

İçişleri Bakanlığı

130.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, İstanbul'da 18.12.2022 tarihinde yapılan eylemde bir parti yetkilisinin kolluk güçleri tarafından kötü muameleye maruz bırakıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76424)

131.-Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, Ankara'da gerçekleştirilen bir uyuşturucu operasyonuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/76425)

132.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, e-skuterların karıştığı kazalara ve alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76426)

133.-Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, Ortahisar-Göreme arasında yapılan yolda meydana gelen bozulmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/76427)

134.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Siirt ilinde uyuşturucu maddeyle mücadele ve AMATEM'e başvuran kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76428)

135.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, son 10 yılda kaybolan ve kaçırılan çocuk sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76517)

136.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın, Batman'da kaçırıldığı iddia edilen bir kız çocuğunun akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76518)

137.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştü Tiryaki'nin, Batman'da kaçırıldığı iddia edilen bir kız çocuğunun akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76519)

138.-Batman Milletvekili Necdet İpekyüz'ün, Batman'da kaçırıldığı iddia edilen bir kız çocuğunun akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76520)

139.-Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın, Batman'da kaçırıldığı iddia edilen bir kız çocuğunun akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76521)

140.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin'de yürütülen bir operasyona ilişkin yazılı soru önergesi (7/76522)

141.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2012-2022 yılları arasında sığınmacı, göçmen ve mültecilere harcanan para miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76523)

142.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak'ta kullanılmış giysi kumbarasından elde edilen tekstil malzemesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76524)

143.-İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, Akyurt Geri Gönderme Merkezinde bulunan yabancı uyruklu bir kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/76525)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

144.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020-2022 yılları arasında Niğde'ye gelen turist sayısına ve ildeki turistik yerlerin tanıtımı için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76429)

145.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, Ayasofya Cami'nde ve tarihi surlarda meydana gelen tahribatlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76430)

146.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2020-2022 yılları arasında TRT tarafından yapılan ve yaptırılan programlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76526)

147.-Konya Milletvekili Esin Kara'nın, zanaat ve geleneksel mesleklerin desteklenmesi ve devamlılığının sağlanması için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76527)

148.-Konya Milletvekili Esin Kara'nın, dokumacılığın desteklenmesi ve bu alanda istihdamın artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76528)

149.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Diyarbakır'da bulunan Hevsel Bahçeleri'nin korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76529)

150.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, şehir kütüphanesi ve dokümantasyon merkezlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76530)

Milli Eğitim Bakanlığı

151.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, bir ilçe milli eğitim müdürü hakkındaki iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76431)

152.-İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, 2020 KPSS'ye giren öğretmen adaylarının atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76432)

153.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020'den bu yana Niğde'de ilköğretim çağında olduğu halde okula gitmeyen kız çocuklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76433)

154.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, eğitim çağına gelmesine karşın okula gitmeyen çocuklarla ilgili yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76434)

155.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, öğrenci yurdu yapılması için bir üniversiteye bağışlanan arazinin satışa çıkarıldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76435)

156.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kız çocuklarının okullaşma oranının artırılması için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76436)

157.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2021 ve 2022 yıllarında kız çocuklarının okullaşma oranının artırılması için yürütülen AB destekli projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76437)

158.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizde okulu ve öğretmeni olmayan köy sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76438)

159.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020'den itibaren Niğde'de okul çağında olmasına karşın okula gitmeyen kız çocuklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76439)

160.-Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, meslek liselerinde fırın açılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76440)

161.-Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Ankara'da bir lisede İstiklal Marşı'nın okunmadığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76441)

162.-Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas'ın Divriği ilçesinde 2020 yılında yıkılan okul binalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76442)

163.-İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, boş kalan kontenjanlara yapılacak ek öğretmen atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76443)

164.-İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 1416 sayılı Kanun ve buna bağlı yönetmelik kapsamında yurtdışına eğitime gönderilenlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76444)

165.-İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, İTÜ Rektörlüğü tarafından yapılan bir sınavın iptal edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76445)

166.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Siirt'teki öğrenci yurtlarının yetersizliğine ve fiziki koşullarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76447)

167.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Bakanlık tarafından 2022 yılında başarı, üstün başarı belgesi ve ödül verilen personele dair iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76531)

168.-Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, öğretmenlerin özlük, mali ve sosyal haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76532)

169.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, ülke genelindeki devlet okullarının sayısı ve sınıf mevcutlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76533)

170.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2023 yılında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmesi öngörülen engelli personel sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76534)

171.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yurtdışında burslu olarak yüksek lisans ve doktora eğitimi gören öğrenci sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76535)

172.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde açığa alınan bir uzman doktora ilişkin yazılı soru önergesi (7/76536)

173.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, YÖK'ün 100/2000 Projesi bursiyerlerinin istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76537)

174.-İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, İzmir'in Bornova ilçesinde bir lisedeki bazı uygulamalara ve iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76538)

175.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, 2022-2023 eğitim öğretim yılında taşınabilir eğitim sisteminden ve okul yemeği uygulamasından faydalanan öğrenci sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76539)

Sağlık Bakanlığı

176.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, ilaç temininde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76448)

177.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020-2022 yılları arasında Niğde'deki doğum ve ölüm oranlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76449)

178.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki doktor sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76450)

179.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yetersiz beslenme ve bakım nedeniyle vefat eden bebek ve çocuk sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76451)

180.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, SMA hastası çocuk sayısına ve hastalığın tedavisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76452)

181.-Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, menenjit aşısının aşı takvimine dahil edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76453)

182.-Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, rota virüs aşısının aşı takvimine dahil edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76454)

183.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, çocuk antibiyotiklerinde yaşanan tedarik sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/76455)

184.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, İzmir'in Karşıyaka ilçesinde bulunan bir tıp merkezindeki sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76456)

185.-İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, özel hastanelerin cerrahlardan ameliyat ücreti ve sözleşme ücreti talep ettiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76457)

186.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'ndeki hastanelerin kapasitesine ve sağlık görevlisi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76458)

187.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'nde en fazla görülen hastalıklara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76459)

188.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna ait hizmet binalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76460)

189.-Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'nde görülen kanser vakalarındaki artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/76461)

190.-İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Bakanlık tarafından yapılan promosyon anlaşmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76540)

191.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sağlıklı beslenme ve aktif hayatı destekleyen işyeri ve kamu kurumlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76541)

192.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, obeziteye karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76542)

193.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Bakanlıkça belirlenen kriterlere uygun üretim yapan gıda firmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76543)

194.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020-2022 yılları arasında AMATEM ve ÇEMATEM'de alkol ve madde bağımlılığı tedavisi gören kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76544)

195.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, trans yağ, yüksek şeker ve tuz tüketiminin azaltılmasına yönelik Bakanlık çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76545)

196.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Beslenme Dostu Okullar Programı ile Okul Yemeği Programına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76546)

197.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, ortaöğretim mezunu hemşirelerin atanması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76547)

198.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde açığa alınan bir uzman doktora ilişkin yazılı soru önergesi (7/76548)

199.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Çayırova Devlet Hastanesi inşaatının akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76549)

200.-Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, 2. sınıf B seviye bulguları olan hepatit aşılıların piyasadan toplatılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76550)

Tarım ve Orman Bakanlığı

201.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, et fiyatlarındaki artışın önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76463)

202.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yem ve süt fiyatlarındaki artışın önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76464)

203.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2021 ve 2022 yıllarında ithal edilen gıda ürünlerindeki gümrük vergisi oranına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76465)

204.-Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Bitki Koruma Ürünleri Bayi ve Toptancılık Sınavı'na yönelik çeşitli iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76466)

205.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de tarımsal amaçlı kullanılan traktör sayısına ve haklarında haciz işlemi uygulanan tarımsal ekipmanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76467)

206.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizde bulunan süt ineği, tosun ve düve sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76468)

207.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilinde bulunan süt ineği, tosun ve düve sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76469)

208.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizdeki tarım arazilerine ve bu arazilerde yetiştirilen ürünlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76470)

209.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Tarım Kredi Kooperatifleri'ne ait hisselerin satışına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76551)

210.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Bitki Koruma Ürünleri Bayi ve Toptancılık Sınavı ile ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76552)

211.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarında görev yapan veteriner hekim sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76553)

212.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarında görev yapan orman muhafızı sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76554)

213.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, gıda üreticilerinin sağlıklı besin üretmeleri için iş birliği yapılan firmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76555)

214.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, gıda etiketlerinde renkli önyüz etiketleme sisteminin uygulanmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76556)

215.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 18-40 yaş arasındaki çiftçilerin desteklenmelerine yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76557)

216.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında ülkemizde tarım arazisi edinen yabancı uyruklu kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76558)

217.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarında görev yapan orman işçisi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76559)

218.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2021'den bu yana DSI'ye bağlı tarımsal sulama suyuna gelen zamma ve kullanım oranına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76560)

219.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarında görev yapan gıda mühendisi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76561)

220.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında Bakanlık ile bağlı kurum ve kuruluşlarında görev yapan orman mühendisi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/76562)

Ticaret Bakanlığı

221.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2020'den bu yana dahilde işleme izin belgesi verilen firmalara ve bu kapsamda ithal ve ihraç edilen ürünlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76471)

222.-Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Türkiye geneli ve Edirne'de 2022 yılı içinde hazır beton üreticilerine yönelik gerçekleştirilen denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76563)

223.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında AB ülkeleriyle yapılan ticari faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76564)

224.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılında Turquality marka desteği kapsamında yapılan desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/76565)

225.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019'dan bu yana KOSGEB tarafından kadınlara ve engellilere sağlanan desteğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/76566)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

226.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, e-skuter kullanımını hakkında çıkarılan yönetmeliğe ilişkin yazılı soru önergesi (7/76472)

227.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Siirt'in Kurtalan ilçesine bağlı bazı köylerin yol sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/76473)

228.-Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Samsun'a bağlı Bekdiğin Mahallesi'nde bulunan tren istasyonunun çalışır hale getirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76567)

229.-Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Karabük ilinde trafik güvenliğinin sağlanması için altyapı ve üstyapının geliştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76568)

230.-Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Karadeniz Bölgesi'nde demir yolu ağının geliştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/76569)

231.-Konya Milletvekili Esin Kara'nın, siber güvenliğinin sağlanmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/76570)

19 Ocak 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: Şeymus DİNÇEL (Mardin), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 52’nci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, emeklilikte yaşa takılanların sorunları hakkında söz isteyen Ağrı Milletvekili Abdullah Koç’a aittir. (HDP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç’un, emeklilikte yaşa takılanların sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli halkımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, hepimizin bildiği gibi yirmi yıllık bir sorundan bahsediyoruz. Bu yirmi yıllık süreç içerisinde çok büyük mücadeleler verildi, mücadele verilmeye devam ediliyor; platformlar oluşturuldu, dernekler kuruldu ve Türkiye’de milyonlar bu emeklilikte yaşa takılanlar meselesine kilitlenmiş durumda. Türkiye’nin bir numaralı sorunu ekonomik kriz, ekonomi ve bu ekonomik krizin de bir numaralı gündemi emeklilikte yaşa takılanlar. Sorun, staj mağdurları ve çıraklıkta geçirilen sürelerin sigortalı olarak sayılmamasından kaynaklanıyor.

Değerli halkımız, şunu hemen belirtmek isterim ki bu mevcut olan yasayla emeklilikte yaşa takılma meselesi, esasında, Anayasa Mahkemesinin daha önceki kanunu iptal etmesi sonucunda yine Adalet ve Kalkınma Partisinin 2002 yılında çıkarmış olduğu kanundan kaynaklanıyor. Bunu bu şekilde sizin bilginize sunmak istiyorum.

Şimdi, tabii, aylardır emeklilikte yaşa takılanların kanunu gelecek Meclise; “Bugün görüşülecek, yarın görüşülecek...” Ve en sonunda, Bakan ne diyor? “Ben topu Meclise attım.” diyor. Meclis ne yapıyor? Meclis hâlâ burada, bu konuda ayak diretiyor. Ve biz Halkların Demokratik Partisi olarak burada beyan etmek isteriz ki bugün görüşülecek olan kanun teklifine bu kanun maddesini de şu anda getirin ekleyelim ve bu emeklilikte yaşa takılanların sorunlarını, staj mağdurlarının ve çıraklık mağdurlarının sorunlarını biz derhâl çözüme ulaştıralım. Ama biz biliyoruz ki bu mevcut olan iktidar, bu soruna çözüm getirmeyecek ve getirmek de istemiyor.

Bakın, ne yapılmak isteniyor? Eğer sadece bir tarih aralığı esas alırsa bu, yeni mağdurlar üretecek ve yeniden “emeklilikte yaşa takılanlar mağdurları” “staj mağdurları” diye bir mağdurlar silsilesi yaratacak; yani binlerce, milyonlarca vatandaşımız yine mağdur edilecek.

Peki, bu getirilmek istenen nedir? 2023 yılında bir kanun çıkarılmak isteniyor; bakın, bu kanunla eskiye gidilmek isteniyor yani kanunun doğum tarihi 2023, bu kanunla 1999 yılı ve öncesi için düzenleme yapılmak isteniyor. Biz burada belirtmek isteriz ki bir tarih aralığını esas alırsanız yeni mağduriyetler ortaya çıkarırsınız, bu yeni mağduriyetler de aynı zamanda kanun önünde eşitlik ilkesinin ihlali demek olacak ve kazanılmış hakların hepsinin berhava olması anlamını taşıyacak. Biz, öncelikle bu nedenle, getirmek istediğiniz kanun, derhâl, bugün itibarıyla herkese uygulansın; staj mağdurlarını ve çıraklık eğitimini alan herkesi bu kapsamın içerisine alın diyoruz ve eğer bu kanunun, emeklilikte yaşa takılanların sorunlarını çözecekse bugün itibarıyla, kanunun yürürlüğe girdiği an itibarıyla herkesi kapsamaması gerektiğini biz belirtmek istiyoruz. Aksi takdirde ne olacak? Aksi takdirde kanun önünde

eşitsizlik yaratacak ve Türkiye’de çok ciddi bir şekilde mağduriyetler meydana getirecek. Yirmi yıllık bu mücadeleyi gömenizi biz öneririz.

Bakın, başka bir mesele daha var, özellikle BAĞ-KUR meselesi var; BAĞ-KUR’da 9.000 iş günü istiyorsunuz, bu da çok ciddi bir şekilde bir adaletsizliktir değerli arkadaşlar. Bununla ilgili, özellikle çıraklık ve staj eğitimiyle ilgili 3308 sayılı Yasa var ve bu yasanın yürürlük tarihi 1986’dır. Bu yasaya göre, çıraklık eğitiminde veya staj eğitiminde olan bir kişi kaza geçirmesi durumunda işçi sayılıyor ve sigorta başlangıcı olarak da bu tarih esas alınabiliyor. Bununla ilgili yine Yargıtayın kararları var. Bakın, 1975 yılında Yargıtayın vermiş olduğu bir karar var; eğer stajyer bir kaza geçirdiyse onun da sigortalı sayılmasına dair kararı var. Yine, 21. Hukuk Dairesinin 2009 yılında vermiş olduğu bir karar var, bu yönde de yine stajyerlerin sigortalı sayılmasına dair kararı var. Yine, 1974 yılında, 1975 yılında Yargıtayın kararları var.

Peki, ben buradan sizlere seslenmek istiyorum: Bu iktidar eğer bu kanun teklifini bu şekilde getirirse yeni mağduriyetler ortaya çıkarırsa bu halk ne yapacak? Bakın, ben burada özellikle halkımıza seslenmek istiyorum; halkımızın alın teriyle, halkımızın vergileriyle kurulmuş olan Türkiye Barolar Birliği ve 81 ilde kurulmuş olan barolara seslenmek istiyorum: Bakın, buradaki mağduriyetler için eğer siz bu halkı düşünürseniz. . .

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Buradaki seslenişim Türkiye Barolar Birliği ve 81 ilde kurulan barolaradır. Bu halkın emeğiyle, bu halkın alın teriyle kurulmuş olan barolar buradaki kanun önündeki eşitsizlikleri görsünler ve Anayasa’ya olan aykırılıkları görsünler. Her ilde EYT’liler var, her ilde staj mağdurları var; bunlarla ilgili her baronun kendi bünyesinde bir masa kurması ve bu masada, bu halka ücretsiz bir şekilde avukatlık hizmeti vermesi gerektiğini biz buradan bildiriyoruz. Çünkü eğer burada kanun yapanlar iktidarsa bunun karşısında da bu mücadeleyi verecek olan milyonlar var ve halklar var. Biz bu yapmış olduğumuz çağrının, Türkiye Barolar Birliğine ve Türkiye’deki mevcut olan barolara yapmış olduğumuz çağrının da kesinlikle kabul göreceğini, çağrımıza sessiz kalınmayacağını belirtiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Sayın Cumhurbaşkanın Muğla ziyareti hakkında söz isteyen Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan’a aittir.

Buyurun Sayın Gökcan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan’ın, Cumhurbaşkanının Muğla ziyaretine ilişkin gündem dışı konuşması

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın hafta sonu seçim bölgem Muğla’mızda yaptığı toplu açılış töreni ve bir dizi ziyareti hakkında söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi, aziz milletimizi ve Muğlalı hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Muğla’ımızda 50 binden fazla hemşehrimizle birlikte coşku ve heyecanla Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ı karşıladık. Toplu açılış töreni âdeta sevgi seline döndü; Yörüklerimiz, zeybeklerimiz, efelerimiz, kadını, çocuğu, genci yaşlılarıyla meydanlara sığmadılar. Bunu hazmedemeyen muhalefet “Vatandaşlarımızı baskıyla, zorla alanlara taşıdınız.” diyerek talihsiz bir açıklama yaptı. Biz kimseyi zorla taşımadık, taşımamız ama bu coşkulu kalabalık birilerinin gerçekten zoruna gitmiş.

Muğla programları için yoğun gayret sarf eden tüm teşkilatlarımıza, belediye başkanlarımıza, muhtarlarımıza, sivil toplum kuruluşlarımıza ve basın mensuplarımıza, Muğla’mızın 13 ilçesinden gelen tüm hemşehrilerimize canı gönülden teşekkür ediyoruz. Toplu açılış töreninde aldığı tedbirler ve disiplinli yönetimi için Muğla Valimiz Sayın Orhan Tavlı’ya da teşekkür ediyoruz.

Muğla aşkı içimizde hiç bitmeyecek. Muğla mitingi gösterdi ki Cumhuriyet İttifakı olarak yine gümbür gümbür geliyoruz. Muhalefetin karalamalarına “Öldük, bittik.” diye yaygara yapmasına karşın yatırımlarımız hız kesmeden devam ediyor. Bunun son örneği de Muğla’mızdaki toplu açılışlarımızdır. Muğla’ımızda yaklaşık 6 milyar TL tutarındaki yatırımların açılışını yaptık. Üniversitemizin, yeni fakülte

ve yükseköğretim binalarının, anaokulundan liseye kadar çok sayıda yeni okulumuzun, Menteşe’de ikişer bin kişi kapasiteli 2 öğrenci yurdunun, Fethiye’de 1.350 kişilik öğrenci yurdunun, Bodrum Gençlik Merkezi ve Spor Salonu’nun, Dalaman Spor Salonu’nun, Marmaris Stadi’nin, Milas Spor Salonu’nun açılışlarını yaptık. Bodrum, Milas ve Yatağan Devlet Hastanelerimizi açtık; hayırlı uğurlu olsun. Yakın zamanda da Marmaris ve Seydikemer devlet hastanelerimizi de açacağız.

Muğla-Kale yolunun tamamlanan 6 kilometresi ve tünelinin, Bozburun-Datça yolunun tamamlanan kısımlarının açılışlarını yaptık. Köyceğiz, Ula, Kavaklıdere, Ortaca, Dalaman, Seydikemer ve Yatağan Belediyelerinin 86 ayrı projesini de açtık. Yirmi yıllık AK PARTİ iktidarlarımız döneminde Muğla’mıza 50 milyar TL tutarında yatırım kazandırdık. Pandemi sürecine ve dünya ekonomisindeki daralmalara rağmen, son dört yılda Muğla’mızda tam 35 milyar TL tutarında yatırım yaptık.

Muğla’mıza kazandırdığımız bu devasa yatırımlar için Cumhurbaşkanımız dünya liderimiz Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a ve Sayın Bakanlarımıza şükranlarımızı sunuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Fethiye’imizde de resmî programda olmamasına rağmen, hemşehrilerimiz Sayın Cumhurbaşkanımızı coşku ve heyecanla bağrına bastı, güzel bir miting yaptık. TEKNOFEST gençliği, Sayın Cumhurbaşkanımıza sevgilerini ve coşkularını ilettiler. Sayın Cumhurbaşkanımız, aynı zamanda Fethiye’imizde gençlerle de buluştu.

Peki, biz Muğla’mız ve ülkemiz için çalışırken 6’lı masa ne yapıyor? 6’sı birden hayal kurmaya devam ediyor; meçhul Cumhurbaşkanı adayları üzerinden kavgalar, krizler, milletvekilliği ve Bakanlık pazarlıkları şimdiden başladı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

6’lı masanın en küçük ortağı Sayın Babacan’ın yerli ve millî Baykar için yaptığı açıklamaları da şaşkınlık ve ibretle izledik. Bugün Amerika, Çin, İsrail gibi ülkelerin İHA’larıyla rekabet ediyoruz; KIZILELMA’dan, ATAK helikopterlerinden, FIRTINA obüslerinden rahatsızlık duyan, bu milletin evladı olamaz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Yüzüne söyle, yüzüne; git, yüzüne söyle!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Türkiye’nin yerli ve millî SİHA’larını hazmedemeyenler aziz Türk milletinin devası olamaz, onlar ancak kirli odakların devası olabilir.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Muğla’yı konuş!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Bizler Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın önderliğinde, Baykar gibi gurur vesilesi olan onlarca Türk şirketiyle birlikte Türkiye Yüzyılı için durmadan çalışmaya devam edeceğiz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Muğla’yı savun, Muğla’yı!

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Muğla’yı savun, Muğla’yı! Parsel parsel pazarlanıyor Muğla!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – 14 Mayıs 1950, demokrasi ve siyasi tarihimiz için dönüm noktasıdır. Yetmiş üç yıl sonra, aynı tarihte, Türkiye Yüzyılı için “Yeter! Söz de karar da gelecek de milletindir.” diyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Millet öyle diyecek de size öyle diyecek!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Türkiye Yüzyılı çerçevesinde, Cumhur İttifakı olarak ilk günkü aşk ve heyecanla, aziz milletimizle birlikte Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ı tekrar Cumhurbaşkanı seçeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – “Yeter!” diyecek.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Muğla’yı konuş! Muğla’yı konuş!

BAŞKAN – Buyurun.

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Girdiğimiz bütün seçimleri açık arayla kazandığımız gibi bu seçimlerden de başarıyla çıkacağımıza inancımız tamdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALPAY ANTMEN (Mersin) – İstanbul’a “açık ara” mı diyorsun? İstanbul’a gel, İstanbul’a!

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – 2015’te, 2015’te kazanamadınız!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Yüce Meclisi, aziz milletimizi ve Muğlalı hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – 7 Haziran 2015 seçimlerini kazanamadınız, 1 Kasım'da nasıl geldiğinizi biliyoruz! Allah kimseye öyle iktidar nasip etmesin, yüzlerce insan öldü.

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Ankara'da tarım ve hayvancılık hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'a ait.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, Ankara'daki tarıma ve hayvancılığa ilişkin gündem dışı konuşması

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başından bizleri takip eden necip milletimiz; bugün “Ankara'da Tarım ve Hayvancılık” başlığında gündem dışı söz almış bulunmaktayım.

Bence Ankara'mız dünyadaki en özgün başkentlerden biri gerçekten, 25 ilçesinin 25'inde de tarım ve hayvancılık yapılıyor. Yani biz metropol ilçelerimizde, Çankaya'da, Altındağ'da, Keçiören'de, Yenimahalle'de dahi kırsal mahallelerimizde tarımsal faaliyetin güçlü bir şekilde devam ettiğini görüyoruz.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan Ankara Polatlı'da tarımı bir millî güvenlik meselesi olarak tanımlamıştı. Bu perspektifle AK PARTİ, tarımı bir millî güvenlik meselesi olarak algılayarak çiftçilere verilen desteklerden Türkiye'nin tarımsal ürün haritasının çıkarılmasına, ata tohumlarını korumaktan kapalı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılmasına dönük adımları bütüncül bir şekilde devam ediyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sen bir hayvan pazarlarını dolaş, öneririm.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) – Ben burada, bana aktarılanlardan ziyade bizzat şahit olduklarımı anlatmak istiyorum. Hepimizin nenelerinin sandıklarında ata tohumları vardır ve “Bu ata tohumlarına nasıl sahip çıkacağız?” meselesi her birimizin aslında üstünde düşündüğü konulardan biridir. Emine Erdoğan Hanımefendi'nin himayelerinde Ata Tohumu Projesi başlamıştı ve Polatlı TİGEM'de ciddi bir ata tohumu envanteri oluşturuldu. Yine, Çamlıdere Osmansin'e yaptığım bir ziyarette şunula karşılaşmıştım: Holstein tarzı yabancı ineklerin, büyükbaş hayvanların orada yaşayamadığını görmüştüm, dediler ki “Bizim kendi yerli ırkımız var, burada bir hayvan ırkı var, sütü belki daha az ama besin değeri çok daha yüksek.” Ve öğrendim ki Lalahan'da TAGEM'de, yine, bu ve benzeri yerli ırklara sahip çıkılması, bunların daha da güçlendirilmesi adına ciddi bir gen kaynağı korumasına dönük bir envanter oluşturulmuş ve bilimsel çalışmalar devam ediyor.

Tabii ki vatandaşlarımızın kırsal üretime devam etmesi noktasında sosyal donatıların çok önemli olduğunu biliyoruz. Bu bağlamda, merkeze uzak ilçelerimizin yanı sıra, kırsal üretime destek sunan kırsal mahallelerimizde yani köylerimizde de doğal gazı yaygınlaştırmaya dönük adımlarımız hızla devam ediyor.

Köy yaşam merkezleri ilçelerimizde yaygınlaşıyor; Altındağ Aydıncık'tan, Güdül Boyalı'dan, Gölbaşı Ballıkpınar'dan, Kızılcahamam Çeltikçi'ye kadar pek çok noktada, her yaş grubundan vatandaşımızın kendilerini yetiştirebilecekleri, geliştirebilecekleri köy yaşam merkezlerini görüyoruz.

Tabii ki tarımsal üretimi iklim değişikliğiyle mücadele eden ayrı düşünemeyiz. İklim değişikliğiyle mücadele bağlamında da vahşi sulamayla mücadele etmek adına aslında, sulamaların sayaçlarla kontrol altına alınmasına dönük adımlar da devam ediyor. Bunu, gerçekten iklim değişikliğiyle mücadele ve su kaynaklarının etkin ve verimli kullanılması adına çok önemsiyorum.

Yine, benzer şekilde, kapalı sulama sistemlerinin yaygınlaştırılmasına dönük olarak ciddi anlamda devlet destekleri de veriliyor. Yine, Kalecik Alibeyli'de hâlihazırda kanalın kapalı sisteme dönüştürülmesi ve pompaj sulamayla çiftçimizin sulu tarıma geçebilmesine dönük önemli adımlar atıyoruz ve bu noktada, güneş enerjisi sistemini de yaygınlaştırarak çiftçinin pompaj maliyetinden kurtulmasını da sağlayacağız.

Yine, Ankara pazarlarında dolaştığımızda, yeşilliklerin pek çoğunun Çubuk, Akkuzulu, Güldarpi, Gökçedere'den geldiğini görürsünüz. Bu noktada, Akkuzulu barajının da planlaması devam ediyor ve sulu tarımı da güçlendirmek adına, inşallah, yine, bazı adımlar atılmış olacak.

2003 yılından bu yana 33 sulama tesisi Ankara’ımızda tamamlandı, 44 adet sulama tesisi projesi ve planlaması devam ediyor. 2023 yılı yatırım bütçesinde Kahramankazan Akıncı Ovası sulama tesisini yenileme projesi ve Hirfanlı Kacarlı, Çıkınağıl pompaj sulama sistemleri de yatırım bütçesine dâhil edilmiş vaziyette.

Bitkisel ve hayvansal üretimde 2021 yılında 698,5 milyon lira olan nakdî destek 2022 yılı itibarıyla 1 milyar 135 milyona yükseltildi. Yine, çiftçilerimizin bu noktada talepleri gözetilerek bu destekler mart ayında değil ekim dönemi içerisinde, 2022 yılı bitmeden çiftçimizin hesabına aktarılmıştır. Yine, çiftçimizin girdi maliyetlerini düşürmek adına yonca, fiğ, silaj mısır ekimlerine ciddi destekler veriliyor ve biz gittiğimiz köylerde de bunun somut geri dönüşlerini görüyoruz. Sadece geçtiğimiz yıl içerisinde çiftçimize 755 ton buğday tohumu, 414.196 yerli sebze ve meyve fidesi, 300 bin kavun, 100 ton yağlık ayçiçeği, 203 ton nohut, 1 milyar 83 milyon adet ıspanak ve daha niceyi aynı olarak destekte bulunuldu. Ankara nohutta başı çekiyor. Ülkemizdeki toplam soğan üretiminin yüzde 35’i Ankara’dan sağlanıyor. Yine, ilçelerimizde tohum eleme tesislerini yaygınlaştırarak daha verimli mahsuller üretilmesine dönük adımları atıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZEYNEP YILDIZ (Devamla) – 646.394 büyükbaş, yine, 2 milyon 200 bine yakın küçükbaş varlığıyla ülkemiz hayvan varlığının yüzde 4’ü Ankara’da bulunuyor; merinos ve tiftik keçisinde başı yine Ankara çekiyor. Dolayısıyla Ankara’ya başkent olmasının yanı sıra tarımın da başkenti diyoruz ve gerçekten, Cumhurbaşkanımızın ortaya koymuş olduğu perspektifle tarımsal üretime ciddi anlamda katkı sunuyoruz, ülkemizin yarınlarını hep birlikte inşa ediyoruz. Tarım konusunda “Hani, ne yapıyor?” diye soranlara anlatacak çok hikâyemiz var, beş dakika buna tabii ki yeterli değil, ancak ve ancak sadece Ankara’da yapılanları anlatmak bile belki birkaç gün sürebilir. Hakikaten bu perspektifle çiftçimizin her zaman yanında durun Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’a, Tarım ve Orman Bakanımız Vahit Kirişçi’ye ve daha önceki Bakanlarımızın hepsine, Bakanlık bürokratlarına, en çok da çiftçilerimize canigönülden şükranlarımı sunuyorum.

Hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Nuhoğlu...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu’nun, Bakü katliamının 33’üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

20 Ocak, Bakü katliamının 33’üncü yıl dönümüdür. 1990 yılının başında, Ermenilerin artan toprak taleplerine ve Sovyet yönetimine tepkilerini göstermek isteyen binlerce Azerbaycanlı Azadlık Meydanı’nda toplandı. Toplantıyı dağıtmak amacıyla Sovyet ordusu Bakü’ye girerek aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 147 Azerbaycan Türkünü katletti, yüzlerce kişiyi yaraladı. Bu vahşet artan milliyetçi akımlara gözdağı içindi ama tersi oldu, Sovyetler Birliği’nin çöküşünü hızlandırdı.

Azerbaycan’da bağımsızlığın sembolüne dönüşen ve tarihe “kanlı ocak” olarak geçen özgürlük şehitlerimizi rahmetle anıyor, bağımsız Azerbaycan’da soydaşlarımızın ilelebet hür ve mutlu yaşamasını diliyorum.

BAŞKAN - Sayın Çakırözer...

2.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer’in, dernek, vakıf ve sivil toplum örgütlerinin doğal gaz faturalarına ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Türkiye’de on binlerce sivil toplum örgütü halkımızın en temel ihtiyaçları için seferber. Kimi yoksullukla mücadelede, kimi çağdaş, bilimsel eğitim hedefimiz doğrultusunda, kimi kadın cinayetlerini engelleme, kimi çevremizi, havamızı, suyumuzu, toprağımızı koruma, kimi sağlık alanında, kimi tarım alanında üreticinin yanında olmak için gönüllü olarak 85 milyon yurttaşın yanında çalışıyor. Bu derneklerimiz şimdi bu kara kışta önemli sıkıntılarla karşı karşıya. Doğal gaz faturaları hepimizin

elini yakıyor ama onlar için sıkıntı daha büyük, gönüllü faaliyet yapıyorlar, aidatı zor topluyorlar. Böylesine gönüllü, hayır işinde çalışan dernek, vakıf ve sivil toplum örgütlerimize sanki ticari işletme gibi doğal gaz faturaları gönderiliyor. Tüm bu sivil toplum örgütlerinde doğal gaz faturalarının ticari faturalandırılması kabul edilemez. EPDK nasıl elektrik faturalarında mesken olarak kabul ediyorsa sivil toplum örgütlerini, aynı şekilde doğal gaz faturalarında da sivil toplum örgütleri ticari olarak görülmemeli, tam tersine mesken, hatta mümkünse daha fazla indirim yapılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Karaduman...

3.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Emine Şenyazar'ın Şanlıurfa Adliyesi önündeki adalet nöbetine ilişkin açıklaması

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Sayın Başkan, Türkiye’de adalete duyulan güveni ortadan kaldıracak binlerce örnekten bahsedebiliriz, bunun en acılı olanlarından biri de eşi ve 2 çocuğu katledilen Emine Şenyazar’a yaşatılan dramdır. Acılı bir anne ve acılı bir eş olan Emine Şenyazar, Şanlıurfa Adliyesi önünde altı yüz seksen iki gündür adalet nöbetini sürdürmektedir. Bir oğlu iş yerinde, eşi ve diğer oğlu hastanede katledilen Emine Şenyazar’ın adalet çağrılarında daha fazla kulak tıkamayalım. Düşüncesinden, ideolojisinden bağımsız olarak söylüyorum ki gözü yaşlı bir annenin acısını hissedebilmemiz için insan olmamız son derece yeterli olacaktır. Unutmayalım ki adalet bir gün hepimize lazım olacak.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

4.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, Türkiye'nin uygulamaya koyduğu ekonomi modeline ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın güçlü liderliğinde Türkiye uygulamaya koyduğu ekonomi modeliyle 2022 yılında önemli bir başarı hikâyesi yazdı. Küresel enflasyonun tarihî yüksek seviyelerde seyrettiği, taşımacılık maliyetlerinin hızla yükseldiği, son yüz yılın en zor senelerinden olan 2022’de makroekonomik göstergelerin tamamına yakınında başarı elde edildi. Dünya pazarlarındaki yavaşlama ve paritenin olumsuz etkilerine rağmen ihracatımız 254,2 milyar dolarla rekor seviyeye ulaştı. Ocak-Eylül 2022 döneminde yakalanan yüzde 6,2’lik büyümeyle küresel büyüme tahminleri aşağı yönlü revize edilirken Türkiye’nin büyüme tahmini yukarı yönlü revize edildi. Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü liderliğinde elde edilen yüksek büyüme performansımızın etkisiyle kişi başına millî gelirin 10 bin dolar seviyesini aşacağı öngörülmektedir diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Barut...

5.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Biyokimya bölümü ön lisans mezunlarının kamuya atanma sorununa ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, ülkemizde üniversitelerden mezun olan her meslek grubundan yüz binlerce gencimiz kamuya atama konusunda büyük sorun yaşıyor. Bunlardan biri de biyokimya bölümü ön lisans mezunlarıdır. İki yıllık eğitimin ardından biyokimya teknikeri olarak mezun olan binlerce gencimiz gerek ders içerikleri gerekse staj deneyimleri sayesinde insan sağlığını ilgilendiren her türlü biyokimyasal analizi yapabilecek yetkinliğe sahip. Ancak ne hikmetse hiç atama yapılmıyor. Özel sektörde iş bulmakta zorlanan gençlerimize yardım etmek zorundayız. Ne yazık ki bu teknikerlerimizin KPSS’de aldığı puanlar sağlıkla ilgili atamalarda değerlendirilmiyor.

Sağlık Bakanlığında çalışabilmeleri için dersleri ve ders içerikleri incelenerek kadro açılması ve bu arkadaşlarımızın atanmasını talep ediyoruz. Kamu ve üniversite hastanelerinin laboratuvar alanlarında ön lisans biyokimya bölümünün istihdamı için adım atın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

6.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, Lüleburgaz Devlet Hastanesindeki eksikliklere ilişkin açıklaması

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Lüleburgaz Devlet Hastanesinde yeterli miktarda uzman doktor yok. Doktor olmadığından mevcut doktorlar insanüstü çalışma ve çabayla kendi sağlıklarını tehlikeye atarak görev yapıyorlar. Aynı zamanda, hastanede diğer personel sayılarında da yetersizlik var. Personel yetersizliği hastane hizmetlerinin de aksamasına yol açıyor. Yine, hemşire sayıları da yetersizdir. Hemşire eksikliği mevcut hemşirelerin işlerini yoğunlaştırıyor, bu da hata yapmalarına neden oluyor, doktorların işlerini daha da zorlaştırıyor. Hastanenin aletleri sökülüp başka hastaneye taşınıyor, bu nedenle hastalar hastane gezip dolaşıyorlar.

Lüleburgaz Hastanesi yeni bir hastane. Hastanede doktor yok, personel yok, alet yok; hastalar özel hastanelere gitmek zorunda kalıyorlar. Özel hastanelerdeki katkı payı vesaire can yakıyor. Katkı payı vesaire can yaktığı için özensiz davranıyorlar, katkı payı alamadıklarından dolayı. Hastaneler ve sağlık hizmetleri köktü. İktidar 5'li çeteyi iyileştirmekten vatandaşın sağlığına para ayıramıyor, vatandaşları ölüme terk ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gaytancıoğlu...

7.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Biyokimya bölümü ön lisans mezunlarının kamuya atanma sorununa ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP ömür törpüsü, insan öğütme makinesidir. En çok da maalesef gençlerimizin hayallerini çalıp ömürlerini yiyip bitiriyor. En çok gençlerimizin ailelerini çalıyorlar dedim; bu plansız programsız AKP bandosunun haberi bile yoktur ama 2014 yılında üniversitelerimizde ilk kez biyokimya ön lisans bölümleri açıldı. Ama o tarihten bu tarihe bu bölümden mezun olanlardan kaç kişi kamuya atandı biliyor musunuz? Sıfır. KPSS sınavına giriyorlar, gerekli puanları alıyorlar ama beş yılı geçti, atama yok. Atama yapmayacaksınız, bu bölümleri neden açtınız? Kamuya ait laboratuvarlarda bu arkadaşlarımız işlerini yapabilirler, öyle “Üniversite açtım.” demekle olmuyor bu işler, o alanda eleman ihtiyacı olduğunu planlamak gerekiyor. Bu arkadaşlarımıza diyoruz ki: Az kaldı, sandıkta söz, yetki, karar milletin olacak ve siz de eğitimini aldığınız işi yapabileceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

8.- Erzincan Milletvekili Burhan Çakır'ın, millî ve yerli SİHA'ların başarısından rahatsız olanlara ilişkin açıklaması

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – 28 ülkeye ihraç edilen Bayraktar TB2 SİHA'lar uluslararası markaya dönüştü. Karabağ Savaşı'ndaki üstün başarısıyla savaşın seyrini değiştiren millî ve yerli SİHA'larımız tüm dünyadan takdir toplayıp örnek alınırken maalesef içimizdeki muhalefet bu durumdan oldukça rahatsız. “Rekabetten korkmasınlar ve dokunacağız.” diyenler her kesimden tepkiyi görünce “Biz öyle demek istemedik.” demeye başladılar. Hiç merak etmeyin, bu asil millet 6,5'lük masanın ne demek istediğini, kimlere hizmet edip ne planlar yaptığını çok iyi biliyor. Küçük laf oyunlarıyla kirli zihniyetinizi gizleyemeyeceksiniz. Milletimizin menfaatine olan her hizmetin ve her yatırımın sonuna kadar arkasındayız diyorum.

“Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;/Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Aycan...

9.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi kapsamında ve bazı kanunlar kapsamında, kamu kuruluşlarında sözleşmeli statüde çalışan personelin devlet memurluğu kadrosuna geçirilmesini Milliyetçi Hareket Partisi olarak istiyor ve destekliyoruz. Cumhur İttifakı olarak, teklif edilen kanun teklifiyle 500 bine yakın kamuda sözleşmeli veya vekil pozisyonunda

çalışan personelin kadroya geçirilecek olmasını çok isabetli bir düzenleme olarak görüyor ve destekliyoruz.

Bu kapsamda, sağlık kuruluşlarında da süreli ve süresiz sözleşmeli olarak çalışanlar, vekil ebe ve hemşire olarak çalışanlar ve kamu dışı aile sağlığı çalışanları olarak tanımlanan kişiler kadroya geçirilecektir; hayırlı olsun. Böylece, sağlık kuruluşlarında çalışanlar arasında statü sorunu çözülmüş olacak, bu durum hizmetin kalitesini ve sunumunu olumlu etkileyecektir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şeker...

10.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik İsveç'te Amerika ve Avrupa'nın piyonu olan PKK terör örgütü tarafından yapılan iğrenç ve menfur eyleme ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, yüzde 86'lık katılımla gerçekleşen seçimde vatandaşlarımızın yüzde 52,59'unun oyunu alarak Cumhurbaşkanı seçilen, dünyanın en önemli siyasi figürlerinden olan Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik İsveç'te Amerika ve Avrupa'nın piyonu olan PKK terör örgütü tarafından yapılan iğrenç ve menfur eylemi en şiddetli şekilde kınıyorum. Bu aşağılık gösteri, Türkiye'nin büyümesine, gelişmesine, ilerlemesine, demokrasisine, Türk milletine, her bir metrekaresi şehit kanlarıyla yoğrulmuş, şehit ve gazilerimizin emaneti olan 780 bin kilometrekare aziz vatanımıza ve asırlık Türkiye Cumhuriyeti'ne yapılan hadsiz saldırıdır. Bu tip aşağılık gösterilere sessiz kalınması, göz yumulması, üç maymunun oynanması sözde demokrasi savunucusu olan Batı'nın ikiyüzlüğüdür diyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Öcalan...

11.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, Hrant Dink'in katledilişinin 16'ncı yıl dönümüne ve cezasızlık politikasına ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Normatif bir hukuk hâline gelen cezasızlık politikasının bir örneği olarak on altı yıldır çözülemeyen Hrant Dink'in ölümünün yıl dönümündeyiz. Daha dün ekranlarda “Haydi Hrant'ı öldürebilirsiniz ama bizden ne istiyorsunuz?” diyen milliyetçi birisi aslında Hükümetin kurumsallaşan cezasızlık politikasının hikâyesini bize açıkça gösteriyor. Bu anlayış, yüz yıldır tek ulus anlayışı ile milliyetçilik ve vatansızlık gibi kavramlar ve bu şiddetin devletin güvenliği için gerekli olduğu yönündeki yaygın inanç aracılığıyla meşrulaştırılmak isteniyor. Hrant Dink'i katledilişinin 16'ncı yıl dönümünde saygıyla anıyorum. Bu ülkede kardeşçe, huzur içinde tüm halkların bir arada yaşamasını temenni ediyorum.

Saygılar.

BAŞKAN – Sayın Antmen...

12.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Umud Vakfı tarafından 2015'ten bu yana yayımlanan Türkiye'nin şiddet haritasına ilişkin açıklaması

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Umud Vakfı tarafından 2015'ten bu yana Türkiye'deki şiddet haritası yayımlanıyor. Silahlı şiddet haberlerinin değerlendirildiği 2015 yılından bu yana yedi yılda silahlı şiddet vakaları yüzde 75 oranında ülkemizde artmış durumda. Maalesef her gün ülkemizin her yerinden silahlı çatışma, silahlı kavga, trafikte bile insanların birbirine silah çekerek öldürdükleri haberleri geliyor. Türkiye'de mafya, suç örgütleri cirit atıyor, uluslararası mafyalar birbirlerini öldürüyor ve maalesef İçişleri Bakanı Türkiye'nin güvenliğini sağlamak yerine ya suç örgütleriyle fotoğraf çektiriyor ya da suçları örtmeye çalışıyor. Yani aslında Türkiye'nin esas güvenlik sorunu bugün için İçişleri Bakanının bizatihi kendisidir diyorum ve AKP'ye sesleniyorum: Eserinizle gurur duyun(!)

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

13.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, AK PARTİ iktidarının ekonomi yönetimine ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde AK PARTİ iktidarının ekonomi yönetimiyle 2002 yılında yüzde 11,1 seviyesinde devraldıkları bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2022'de yüzde 1'e düşürülme başarısı gösterilmiştir. 2002 yılında faizin bütçe içerisindeki payı yüzde 43 iken 2022 yılında bu oran yüzde 10,6'ya düşürüldü. 2002'de toplanan her 100 liralık verginin 85,7 lirası faiz harcamalarına giderken 2022'de sadece 13,2 lirası faiz harcamalarına gitti. AB üyesi ülkelerin borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 86,4 seviyesindeyken Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde uygulanan mali disiplin ve etkin borç yönetimi sonucunda Türkiye'nin borç stoku 2002 yılında yüzde 71,5 iken 2022 yılı üçüncü çeyrek itibarıyla yüzde 34,8'e kadar düşürülmüştür.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

14.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, AK PARTİ'nin eser ve hizmet şöleninin Amasya'da devam ettiğine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

“Yaparsa AK PARTİ yapar.” diyerek eser ve hizmet şölenimiz Amasya'da devam ediyor. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Badal Tüneli ve bağlantı yollarını bugün hizmete açıyoruz; hayırlı uğurlu olsun. Kâğıthane-Kemerburgaz-Göktürk-İstanbul Havalimanı metro hattı Türkiye'nin en hızlı metrosuyla açılış için gün sayıyor. 22 Ocakta milletimizin hizmetine sunulacak olan dünyanın en iyi havalimanı, İstanbul Havalimanı'na saatte 120 kilometre hızla Türkiye'nin en hızlı metrosuyla ulaşım sağlıyoruz.

Açılışını gerçekleştirdiğimiz projelerimizin ülkemize ve milletimize hayırlı uğurlu olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

15.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Ramî Kışlası'nın kütüphane olarak hizmete açılmasına ilişkin açıklaması

İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçtiğimiz cuma günü Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle iki yüz elli yıllık tarihinde çeşitli amaçlarla kullanılan Ramî Kışlası kütüphane olarak hizmete açılmıştır. Sultan II. Mahmut döneminde askerî ve idari yönetim buradan yürütülmüş, Cumhuriyet Dönemi'nde yine aynı amaçlarla kullanılmıştır.

İstanbul'un en büyük kütüphanesi olan Ramî Kütüphanesi sadece bir kütüphane değil, pek çok faaliyetlerin de yapılacağı bir kültür merkezi olarak planlanmıştır. Kullanım alanı 36 bin metrekareyi geçen, peyzaj alanı 51 bin metrekareyi bulan, diğer ilaveleriyle yaklaşık 110 bin metrekarelik bir alanda 2 milyonu aşkın kitap ve 4.200 kişilik kapasitesiyle kütüphanemiz haftanın yedi günü yirmi dört saat gençlerimiz başta olmak üzere tüm vatandaşlarımıza hizmet verecektir. Böylesi güzide bir eseri İstanbul'umuza ve ülkemize kazandıran başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a, Kültür ve Turizm Bakanımıza ve tüm emeği geçenlere teşekkür ediyor, ülkemiz için hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

16.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, yiyecek, içecek sektöründe faaliyet gösteren Adanalı esnafın kan ağladığına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bilindiği üzere Adana bir gastronomi şehridir; lezzet festivalleri yapılır, bölge illerden ve Türkiye'nin birçok kentinden turistik amaçlı geziler düzenlenir. Adana'mızın yemek kültürü, şehrin güzellikleri ekonomik anlamda esnafımıza da katkı sağladığı ama yirmi yıllık AKP iktidarının Türkiye'ye

yaşattığı kriz sonrası, özellikle yiyecek, içecek sektöründe faaliyet gösteren Adanalı esnaflarımız artık kan ağlıyor. Niye mi? Bakın, birer sene arayla aynı yerde, aynı siparişlerin maliyetleri burada görülüyor. 2021’de 34 lira, 2022’de 90 lira, 2023’te 120 lira olmuş. Dört kişilik bir ailenin 500 liranın altında hesap ödemesinin imkânı yok, arada tam 5 kat fark var. Esnafın giderleri ise çok daha fazla. Milletin gücü esnaf lokantalarında yarım çorba içmeye dahi yetmiyor. Vatandaş bayat ekmeğe, esnafı elektriği açmadan çalışmaya mahkûm eden bu iktidara halkımız sandıkta gerekli cevabı verecektir diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

17.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun’un, Tekirdağ’ın Ergene ilçesindeki bir vatandaşın mesajına ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Seçim bölgem Tekirdağ’ın Ergene ilçesinden bir kardeşimiz bir mesaj iletti “Mecliste bizim sesimiz olur musunuz?” dedi. Ben de aynen mesajı iletiyorum: “Her çalışan gibi ben de emekli olduğumda ne kadar maaş alırım acaba diye merak ettiğimden her ay sigorta primim yattığında Sosyal Güvenlik Kurumunun “web” sayfasındaki, internet sayfasındaki linke giriyorum, bugün emekli olsam ne kadar maaş alırım diye kontrol ediyorum. Her ayda hesaplanan aylık ve ek ödeme tutarını not ediyorum. Bugüne kadar emekliye ne oranda zam verildiyse aynı oranda bir artış yapılıyor idi ama bu yıl 2023 Ocak ayı içinde hâlihazırda emekli maaşını alanlara ve memura yüzde 30 zam yapılmasına rağmen henüz emekli maaşı bağlanmamış olanlara sözde enflasyon oranı olarak yüzde 17,55 civarında bir zam yapılmış. Biz daha emekliliği düşünmeden şu andaki durumlarla unutulduğumuzu düşünüyoruz. Adaletsizliğe bir “Dur.” denilmesini bekliyoruz. İnşallah, Sosyal Güvenlik Kurumu bu yanlıştan döner, bu hatayı düzeltir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İlhan...

18.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan’ın, Resmî Gazete’de yayımlanan 2023 Yılı Yatırım Programı’nda Kırşehir’e ayrılan ödeneye ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

2023 Yılı Yatırım Programı Resmî Gazete’de yayımlandı ancak Kırşehir adına yıllardır beklenen yatırımlar için ne yazık ki yine çok az ya da hiç ödenek ayrılmadığına tanık olduk. Örneğin AKP’li siyasetçilerin seçim dönemleri dillerinden düşürmedikleri Kırşehir Çevre Yolu Projesi’ne ödenek ayrılmadı. 2018 Genel Seçimleri sonrası AKP’li yerel kadroların “revize” adı altında hâlihazırda hastane projesini iptal edip yeni bir hastane projesi vaatleri olmuştu fakat 2 milyar liralık yatırım maliyeti gözükken proje için 2023 yılında sadece dört yüz de 1 oranında bir bütçe ayrılabilmektedir. Millî Eğitim ve Çevre Şehircilik Bakanlarının Kırşehir ziyaretlerindeki bol keseden vaatleriyle ilgili de hiçbir şey yer almadı. Bakınız, Kırşehir’e ayrılan bütçe kaynakları yıllardır süregelen bir cezalandırma anlayışıyla istenilenin çok gerisinde kalmaktadır. Buradan söz veriyorum: İktidarımızın ilk yılında ivedilik arz eden kamu yatırımlarını mutlaka hayata geçireceğiz diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaynarca...

19.- İstanbul Milletvekili Tülay Kaynarca’nın, İstanbul’un Çatalca ve Silivri ilçelerindeki 8 köyün tapu sorununa ilişkin açıklaması

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

İstanbul seçim bölgem Çatalca ve Silivri’deki 8 köyümüzdeki imar ve tapu konusuyla ilgili söz aldım, bu kürsüde dillendirildiği için. Hükûmetlerimiz döneminde çıkarılan kanuni düzenlemelerle yüz kırk beş yıllık tapu problemi tarihe karıştı. 2/B yani orman vasfını yitirmiş alanlarla ilgili çok ciddi satışlar yapıldı, tapusu iptal edilenler tapularını geri aldı, köy içi alanlarda da ciddi oranlarda verildi. Geri kalan ret gelenlerle ilgili de belediyelerimize devir yapıldı. Şu anda Çatalca Belediye Başkanımız Mesut Üner, Silivri Belediye Başkanımız Volkan Yılmaz bu konuda çalışmalar yapıyor. Süreçle ilgili bir aksilik olduğunda da inanıyorum ki yine bunun çözümünü aziz milletimiz bizden bekliyor.

Hafta sonu muhtarlarımızla birlikteydik ve iki müjdeyi onlara aktardık. Birincisi orman tahsislerinin iptaliyle ilgiliydi, köylüye satışı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

20.- *Batman Milletvekili Ziver Özdemir'in, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının sosyal yardımlarına ilişkin açıklaması*

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğindeki AK PARTİ olarak dezavantajlı kesimler başta olmak üzere, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın koordinasyonunda, engellilerden yaşlılara, çocuklardan kadınlara her kesimi destekleyerek ülkemizde hiçbir vatandaşımızın kendisini kimsesiz hissetmemesi için çalışıyoruz. Bu amaçla 2022 yılında yaptığımız sosyal yardım harcamalarının toplam tutarı 578 milyar lirayı buldu. Aile Sosyal Destek Programı kapsamında 4,1 milyon haneye doğrudan ulaşıldı; 2,8 milyon haneye elektrik yardımı başlatıldı; yakacak yardımına bu yıl itibarıyla doğal gaz da ilave edildi. Yaklaşık 154 bin çocuğumuza kendi ailesinin yanında sosyal ve ekonomik destek hizmeti verildi.

Kamuda görev yapan koruma altındaki çocuk sayısı 59 binin üzerinde. Evde bakım yardımı alan engelli sayımız 565 binin üzerine çıktı. Engelli istihdamı kapsamında kamuya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

21.- *Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın ekonomik sorunlarına ilişkin açıklaması*

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP iktidarı artık ülkeyi yönetemiyor, ülke savruluyor. Seçim bölgem Aydın sürekli kan kaybediyor. Bölgede en çok göç veren il Aydın. İşsizlik oranı Türkiye oranının üstünde. Mutsuz insanların yaşadığı iller içinde 26'nıncı sırada. Bir önceki yıl 35 binlerde olan konut satışı şu an 20 binlerde. Devlet yatırımında 81 il içinde 77'nci sırada yani sondan 4'üncü.

Aydın'da artık ev almak hayal hatta hayalini kurmak bile imkânsız durumda. Aydın İnşaatçılar ve Emlakçılar Odası Başkanı Alaattin Durmaz “İnşaat maliyetlerine baktığımızda, ben bir ev alıp başımı sokayım, oturayım deme dönemi artık bitti.” diyor. Mevcut iktidar hem Aydın'ı hem de tüm ülkedeki yurttaşlarımızın hayallerini çaldı, umutlarını kırdı, geleceklerini kararttı. Yirmi yıldır ülkeyi tahrip eden AKP iktidarının siyasi ömrü artık dolmuştur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Etyemez...

22.- *Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, Baykar şirketine ilişkin açıklaması*

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Savunma sanayisinde bağımsız olamayan milletlerin geleceğe güvenle bakabilmeleri mümkün değildir. Savunma sanayisinin millî ve siyasetüstü bir konu olduğunun farkına varamayanların bu konuyu siyasi emellerine alet ettiklerini üzülerken görmekteyiz. Son günlerde hedef gösterilen Baykar, savunma sanayimizin parlayan yıldızı ve ülkemizin gururudur. Baykar, birilerinin siyasi ajandalarına malzeme olacak bir müessese değildir. Baykar 30'dan fazla ülkeye ihracat gerçekleştirmektedir. Kurulduğu günden bu yana tüm gelirlerinin yaklaşık yüzde 75'ini ihracattan elde etmiştir.

Türkiye, bugün, son yıllarda gerçekleştirdiği savunma sanayisi atılımı sayesinde bölgesinde oyun kuran, oyun bozan güçlü bir ülke konumuna ulaşmıştır. Bütün paydaşlarının inançla, azimle ve dirayetle sürdürdüğü çalışmalar sonucunda savunma sanayimiz inşallah Türkiye Yüzyılı'nın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Girgin...

23.- *Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Çamlıbel Barajı'na ilişkin açıklaması*

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tarım ve Orman Bakanlığına: Muğla ili Kavaklıdere ilçesi Çamlıbel ve Çatak Mahalleleri ile Menteşe ilçesi Dokuzçam Mahallesi'ne ait 1.300 dekar mümbit zirai arazinin sulanmasına hizmet edecek olan Çamlıbel Barajı'nın temeli 2014 yılında atılmış olmasına rağmen bir arpa boyu yol almamıştır. Tesisten faydalanacak olan bu 3 mahallemiz geçimini tarım ve hayvancılıktan sağlamaktadır. Söz konusu

mahallelerde, yılda en az 2 ürün alınabilen sebze tarımı yanında, ağırlıklı olarak meyvecilik, ceviz, yem bitkileri, silajlık mısır tarımı yapılmaktadır. Sulama tesisinin bir an önce yapımının tamamlanarak işletmeye açılması, bu 3 mahallemizin ekonomileri için hayati önem taşımaktadır. 2014 yılında, yani dokuz yıl önce temeli atılan Kavaklıdere Çamlıbel Barajı için 2023 yılında ne kadar ödenek ayırdınız? Yılan hikâyesine dönüşen baraj ne zaman bitecek?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Gergerlioğlu...

24.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cezaevlerindeki hak ihlallerine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cezaevlerinde hak ihlalleri bitmek bilmiyor. Elâzığ Cezaevinde kötü muamele ve işkence haberleri alıyoruz.

Yine, mahpusların öğrenci çocuklarının hafta sonu ziyaret edebilme durumu var ve üç hafta sonu gelemese ziyaret hakkının iptali söyleniyor. Böyle bir şey olabilir mi? Çocuklar her hafta sonu gitmeyebilir; bu, insafsızlıktır.

Yine, yeni açılan Kütahya Cezaevinde, düşünün, günde iki saat ancak su veriliyor, bir aydır da mahpuslar doktora çıkabilmiş değil. Türkoğlu Cezaevinde ise Mustafa Aydın isimli 6 parmağı kesik bir mahpusun üç aydır –yanlış duymuyorsunuz, üç aydır– fizik tedaviye gitmesi engelleniyor, parmak fonksiyonlarının kısıtlılığı mevcut.

Yine, Afyon Cezaevinde mahpuslar açlık grevinde. Neden? Çünkü ayakta sayım meselesi var, koşullara “arama” adı altında ani baskınlar, soğukta havalandırmada zorla bekletme ve benzeri hak ihlalleri devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Şimdi, söz talep eden Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

Beş dakika süreye dikkat edilirse sevinirim.

Buyurun Sayın Çelik.

25.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Samsun'un Ayvacı ilçesinde Millî Emlak Genel Müdürlüğü tarafından satışa çıkarılan 2/B arazilerinin fahiş fiyatlarına köylülerin isyan ettiğine, Suudi Arabistan Maliye Bakanı Muhammed Abdullah'ın Dünya Ekonomik Forumu'nda yaptığı konuşmaya, yaklaşan İYİ Parti iktidarında Türkiye Cumhuriyeti devletine hak ettiği itibarı yeniden kazandıracıklarına, milleti yoksulluğa mahkûm etmeyeceklerine ve 20 Yanvar katliamına ilişkin açıklaması

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Samsun'un Ayvacı ilçesinde Millî Emlak Genel Müdürlüğü tarafından satışa çıkarılan 2/B arazilerinin fahiş yüksek fiyatlarına köylüler isyan etmektedir. Haritada köyün yerini bile gösteremeyenler, oturdukları yerden arazilerin dönümüne 60 ile 100 bin lira arasında bedel koymuşlardır. Bölgede üç yüz yıldır yaşayan köylüler bu toprakları işlemektedir. Köylüler bölgede çiftçilik, hayvancılık yaparak millî gelire katkı sağlamaktadır. Üç yıl önce 2 bin liraya satışa çıkarılan arazilere şimdi 60 bin liradan fiyat biçilmektedir. Köylüler ineklerini satarak arazileri almaya çalışmaktadır. Bu zamana kadar satılan 21 köyün 2/B arazilerinin yıl yıl rayiç bedellerine baktığımızda 2017 yılında 2 bin lira, 2018 yılında 3 bin lira, 2019 yılında 4 bin lira, son dönemdeki enflasyonu baz alıp üstüne 2-3 kat koysanız eder 10 bin lira; şu anki rayiç bedellerse 60 ila 100 bin lira. Böylesi fahiş rakamlar yüzünden, hiçbir çiftçi ve köylü, ekimini gerçekleştirdiği arazilere sahip olamayacaktır. Yüce Meclisin çatısı altında bulunan bütün partilere ve kamuoyuna sesleniyorum: Köylülere maruz görülen bu durum reva mıdır? Nesilden nesile işledikleri bu arazileri 30 katına, 50 katına varan fiyatlarla satışa çıkarmak hak mıdır? Nitekim aynı durum diğer birçok ilimizde de mevcuttur. O topraklara yüzyıllardır emeklerini akıtmış köylüleri yok saymak vicdan mıdır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – İYİ Parti olarak bu konunun takipçisi olacağız. Köylümüzün alın terini Ankara’da masabaşında rant kovalayanlara bırakmayacağız.

Dünya Ekonomik Forumu’nda konuşan Suudi Arabistan Maliye Bakanı Muhammed Abdullah, Türkiye dâhil ekonomik olarak kırılgan ülkelere maddi destek verdiklerini açıklamıştır. AK PARTİ iktidarı, Türkiye Cumhuriyeti devletini uluslararası kamuoyunda Arap coğrafyasının maddi desteğine mahkûm hâle getirmiştir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçildiğinden beri dış dünyada idari olarak yayılan “tek adam” algısından sonra şimdi de ekonomik olarak kırılgan ve Arap sermayesiyle ayakta duran bir algıyla anılmaktayız. “Ben ekonomistim.” diye yola çıkıp “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” gibi hiçbir dayanağı olmayan bir teoriyi uygulayarak bütün dünyanın tersine, faizleri düşürüp döviz kuru ve enflasyonu yükselttikçe kırılgan hâle getirilen ekonominin tek sorumlusu Erdoğan ve Hükûmetidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – İki bin yıllık kadim Türk devlet geleneğimiz dış dünyada böylesi bir itibarı, aziz milletimiz ise böylesi kötü bir yönetimi hak etmemektedir. Yaklaşan İYİ Parti iktidarıyla birlikte, planlı ekonomi politikalarımız ve ehil kadrolarımız öncülüğünde, Türkiye Cumhuriyeti devletine hak ettiği itibarı yeniden kazandıracak, milletimizi yoksulluğa mahkûm etmeyeceğiz. 85 milyon el ele, birlikte üreterek refah dolu günlere ulaşmamıza çok az kaldı diyorum.

Bir de son olarak, 20 Yanvar; Azerbaycan’da Rus Sovyet güçleri tarafından şehit edilen Azerbaycanlı kardeşlerimizi rahmetle anıyorum ve gazi olup da ebediyete intikal edenleri yine rahmetle anıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

26.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine, dünyanın siyasi, iktisadi ve toplumsal kaos ortamında yeni bir denge arayışına sürüklendiği bir dönemde Türkiye’nin neler yaptığına ve Türkiye’nin 21’inci yüzyıla ve gelecek yüzyıllara damgasını vuracağına ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle diplomaside ve dış politikada çok önemli ve olumlu gelişmeler yaşamaktadır. Küresel ve bölgesel krizlerin ivme kazandığı bir dönemde Türkiye “Yurtta barış, dünyada barış” parolasıyla diplomasinin cazibe merkezi hâline gelmiş, insanı merkeze alan bir anlayışla model ülke olmuştur. Bu anlayış doğrultusunda, bir yandan egemenlik haklarımızı ihlal eden mütecaviz tutumlar bertaraf edilirken diğer yandan diplomasinin gelecek vizyonu şekillendirilmiştir.

Dünyanın siyasi, iktisadi ve toplumsal kaos ortamında yeni bir denge arayışına sürüklendiği bir dönemde Türkiye neler yapmaktadır? Sınırlarımızın içinde ve dışında “Ara, bul, yok et” parolasıyla bütün terör örgütleriyle etkili bir mücadele verilmektedir. Doğu Akdeniz’de, Adalar Denizi’nde ve mavi vatanında meşru haklarımızı hedef alan kirli senaryolar bertaraf edilmektedir. Libya’yla imzalanan anlaşmalarla, Türkiye’yi kara sınırlarına hapsedmeye çalışanlara gereken cevap verilmiştir. Kıbrıs’ta kırk altı yıldır kapalı olan Maraş açıldı. Karabağ Ermenistan işgalinden kurtarıldı.

Salgın sürecinde bazı ülkeler yardım gemilerine el koyarak korsanlık yaparken Türkiye 161 ülkeye ve 12 uluslararası kuruluşu tabii yardım malzemesi gönderdi.

12 Kasım 2021’de Türk Devletleri Teşkilatı kuruldu. Türk devletleri “Dilde, fikirde, işte birlik” parolasıyla siyasi, kültürel ve ekonomik ilişkilerini üst seviyelere taşıdı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – 11 Mart 2022’de 17 devlet ve hükûmet başkanı, 80 bakan, 39 uluslararası kuruluş temsilcisi ve 75 ülkeden gelen katılımcılarla 2’nci Antalya Diploması Forumu düzenlendi.

28 Haziranda Türkiye’nin öncülüğünde İsveç ve Finlandiya’yla imzalanan Üçlü Muhtıra’yla PKK-PYD/YPG ve FETÖ terör örgütleriyle mücadelenin uluslararası bir sorumluluk olduğu kabul

edildi. ABD ve bazı Batılı ülkeler kaos yaratmaya çalışırken Türkiye, Rusya ve Ukrayna savaşının kalıcı ateşkesle sonuçlanması için çok somut adımlar attı. Rusya ve Ukrayna, Türkiye'nin öncülüğünde Antalya ve İstanbul'da düzenlenen zirvelerde bir araya geldi. 22 Temmuz ve 2 Kasım'da İstanbul'da Birleşmiş Milletler, Rusya ve Ukrayna arasında imzalanan Tahıl Koridoru Anlaşması'yla gıda krizlerinin önüne geçildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – İnsani yardımlarda, esir değişiminde ve savaştan kaçan sivillerin kabul edilmesinde insanı merkeze alan bir anlayış ortaya konuldu. Rusya-Ukrayna savaşıyla ivme kazanan enerji krizinde alınan inisiyatifle enerji arz ve fiyat sorunlarının seyrini olumlu yönde etkileyerek küresel ekonomiye katkı sağlandı. Türkiye, jeostratejik avantajıyla enerji jeopolitiğinde kilit bir aktör konumuna erişti.

11 Kasım 2022'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Türk Devletleri Teşkilatına gözlemci üye kabul edilerek tüm dünyaya açık bir mesaj verilmiştir. Bazı Batılı ülkelerin sufförlüğüyle hareket eden Yunanistan'ın mütecaviz eylemlerine rağmen bölgesel barış ve istikrarın temin edilmesi amaçlanarak istikşafı görüşmeler yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Mısır, İsrail, Irak, Suriye ve Ermenistan'la ikili ilişkilerin geliştirilmesi için yapıcı adımlar atıldı ve atılmaya devam ediliyor.

Türkiye, artık kendi gündemine hâkimdir, başka ülkelerin gündemine mahkûm değildir; edilgen değil etkin, mahkûm değil hâkim politikalar uygulamaktadır. Türkiye sorun çözer; aktif, uzlaşmacı, kararlı ve meselelere hâkim bir diplomasi anlayışıyla, küresel ve bölgesel aktör olarak 21'inci yüzyıla ve gelecek yüzyıllara damgasını vuracaktır ve Türkiye Yüzyılı altın çağını yaşayacaktır.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Beş dakika gayet güzel gidiyor.

Buyurun Sayın Beştaş.

27.- *Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Hrant Dink'in katledilişinin 16'ncı yılına, su fiyatlarına, EYT'yi AKP'nin seçim malzemesi yapmak istediğine ve 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kapsamı dışında kalan personele ilişkin açıklaması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bana da mesaj verdiniz Başkan.

Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, bugün Hrant Dink'in aramızdan ayrılışının, katledilişinin 16'ncı yılı. On altı yıl önce Hrant'ı, sevgili Hrant Dink'i, maalesef, aleni bir şekilde gelen bir baskı, toplumsal linç, hedef gösterme ve sonrasında bir tetikçinin kurşunları... Unutmadık, tabii ki bu unutmama hâli geleceği özgürleştirmekte bize temel pusula olacak. Devam eden yargılamada hâlâ gerçek sorumlular kamuoyu nezdinde hesap vermedi; dün de tartışmıştık, bunu tekrar ediyoruz. İnsanın içini acıtan, bu cinayet kadar, cinayetin tüm yönleriyle aydınlatılmaması. Hrant'ın arkadaşları olarak Hrant'a sözümüz var: Davasının takipçisiyiz, asla unutmadık ve unutturmayacağız, sonuna kadar mücadele edeceğiz; rahat uyu "...)(*" demek istiyorum.

Sayın Başkan, su fiyatları da uçtu; bunu artık herkes biliyor. Damacana suyun en fazla satıldığı platformlardan biri olan Getir'de yer alan bilgilere göre 19 litrelik damacana su fiyatları 18 liradan her ay düzenli bir şekilde arttı ve hepimizin evinde olan damacana su fiyatı önceki gün yüzde 160 artışla 46,9 lira seviyesine yükseldi. Bu devam edecek mi? Halk soruyor, merak ediyor; bu gidişle devam edecek. Suyun hayat olduğunu hepimiz gayet iyi biliyoruz. Zamlar karşısında hayatı bir ihtiyaçtan vatandaşların feragat etmesi mi bekleniyor? "Su hakkı" diye de bir şey var ve insanların ücretsiz temiz

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

suya ulaşımı temel bir haktr. İklim krizi de ortada, kuraklık bekleniyor, barajlar bomboş ve ne kadar suyumuz var diye ciddi bir endişe var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu tehlikeye dikkat çekmek istedim.

EYT mağduru milyonlarca insan yıllardır mücadele ediyor ve bir kazanım elde ettiler, Cumhurbaşkanı bunu duyurdu. Duyurdu da yani bunu da AKP seçim malzemesi yapmak istiyor; “Bugün gelecek, yarın gelecek...” Seçime bir araç hâline getiriyor ve herkes de bunu görüyor aslında.

Açıklamadan sonra, milyonlarca insan yararlanmak için başvuru yaptı ve bir muammaya dönüştü tarih meselesi. İlk Maliye Bakanı Nureddin Nebati 15 Ocakta düzenlemenin yürürlüğe gireceğini söyledi, sonra Sayın Elitaş “Kimse endişe etmesin, yetiştireceğiz.” dedi; “Şubatta maaşlar alınacak.” dendi, şimdi de “Martta alınacak.” deniyor. Herhangi bir çalışma Meclise de şu ana kadar sunulmadı. Neden sürüncemede bırakılıyor? Bu kanunu getirin, bizlerin, muhalefetin önerileriyle de bir an önce...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – EYT kanununu bir an önce getirin, sürüncemede bırakmayın, bunu seçime araç etmeyin, bizlerin de, muhalefetin de katkısıyla faydalı bir yasayı bir an önce çıkaralım. Seçimden biraz önceye getirip herhâlde seçim vaadine dönüştürmek istiyorlar; buna izin vermeyelim, vermeyeceğiz. Bir an önce açıklama istiyoruz ve Meclise gelmesini istiyoruz.

Şimdi, bugün görüşeceğimiz yasada sözleşmelilerin kadroya geçirilmesi meselesini ayrıntılı konuşacağız ancak maalesef, belirli kadrolar -sözleşmeliler için kadrolar- verilirken 150 bini aşkın emekçi için kadrolar haksız bir şekilde verilmeyecektir. Mesela bunlardan en önemlilerinden biri -hepimiz Mecliste görev yapıyoruz- bizimle birlikte çalışan Meclis personelinin bile kapsam dışı olduğunu biliyor muyuz? Biz biliyoruz da bu nasıl bir yaklaşımdır? Bizimle birlikte seyahat eden, bize hizmet eden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Birlikte çalıştığımız personelin arasında, maaşları arasında, özlük hakları arasında, çalışma koşulları arasında uçurum var. Bence her bir milletvekilinin görevi, hepimizin görevi öncelikle -tabii ki herkesi kapsasın onları sayacağım ama- bu çalışma arkadaşlarımızın da mutlaka dâhil edilmesi gerekiyor.

Çok ciddi ayrımcılık var. Öğretmen açığı bu kadar büyük olmasına rağmen ücretli öğretmenler ve özel sektördeki öğretmenler kapsam dışı tutulmuş.

Mesela, yüzlerce mesaj geldi valilik ve kaymakamlıklara bağlı Köylere Hizmet Götürme Birliğinde çalışanlar da kapsam dışı.

Pek çok meslek alanında, örneğin başka bir alan Devlet Opera ve Balesi bünyesinde “Daimî figüran sözleşmesi” adı altında sanatçıların da iş tanımlarının yapılması ve kadroya alınmaları elzemdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Yine, belediyelerde çalışan binlerce taşeron işçisi de var, onların da kapsama alınması gerekiyor.

Bugün görüşmeler olacak, önergelerimizi vereceğiz, iktidar grubunun ve ortağının, ittifakının bu talepleri dikkate alması gerektiğini ifade etmek istiyorum. Hiç geç değil yani diyelim ki bugün buradan geçirilmesi hedefleniyor ama bunlar birer cümleyle dâhil edilebilecek önerilerdir. Yani 450 bin kişiye kadro veriliyor da niye 150 bin kişi dışında tutuluyor? Mesela, figüranlar 85 kişiymiş; köy sulama birlikleri, onların da sayıları çok yüksek değil, yine bizimle çalışan personel. Bu konuda bütün gruplardan hassasiyet ve destek beklediğimizi ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – AK PARTİ’den kim konuşacak?

Ramazan Bey, buyurun.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hayır, konuşmayacağız.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Sariaslan.

28.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sariaslan'ın, Türkiye tarihinin en yüksek genç işsizliğinin yaşandığına ve okul çağındaki çocukların sorunlarına ilişkin açıklaması

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Türkiye tarihinin en yüksek genç işsizliğini yaşıyoruz. Anne-babalar, binbir emekle çocuklarını okutuyor, eğitiyor; sıra iş bulmaya gelince iş yok çünkü AKP'nin istihdam artıracak bir tane politikası yok. AKP'nin ekonomi politikası, kendi yarattıkları bir avuç zengini daha zengin etmek, geriye kalanları da sömürmek üzerine kurulu.

Genel Başkanımızın önünde yer alan bilimsel raporlar çok çarpıcı bilgiler veriyor. Türkiye'de 22,7 milyon çocuktan 7 milyon 662 bin 807'si aç kalıyor. Okula gitmesi gereken 520 bin çocuk işe giderken, 87 bin çocuk iş arıyor. 346 bin çocuk ne eğitimde ne de istihdamda yer alıyor. İnanılmaz rakamlar bunlar. AKP iktidarının buna yönelik bir politikası var mı? Yok. Çocuklarımız eğitim alamıyor; ailesi eğitime gönderebilen çocuklar, açıktan derslerine odaklanamıyor. Gelişmeleri için yeterli besini bile alamıyorlar.

Türkiye'de milyonlar yatağa aç girerken 3.500 TL emekli aylığıyla geçimler oluyor mu? Olmuyor. Millet, çocuğunun beslenme çantasına doğru düzgün bir şey koyamamaktan şikâyet ediyor. Sarayda da lüks, şatafat ve israf sürüyor; yandaşlara döviz garantili ödemeler devam ediyor; üç-beş maaş saltanatı hâlâ devam ediyor; örtülü ödenek harcamaları rekor kırıyor, neden? Bu düzen böyle gitmez. Geleceğimizin teminatı çocuklarımızın iyi beslenmesi, iyi eğitim alması, çağdaş dünyayla rekabet edecek iş kollarının sağlanması, bir devletin asli sorumluluğudur. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu koşulları sağlamak, birincil görevimiz olacaktır.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına dair bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Başkanlığının, Komisyonun görev süresinin uzatılmasına ilişkin tezkeresi (3/2241)

19/01/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

25/10/2022 tarihinde çalışmalarına başlayan Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun 18/1/2023 tarihli toplantısında aldığı karar gereğince çalışma süresinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 105'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 25/1/2023 tarihinden geçerli olmak üzere bir ay uzatılması hususunda gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Taner Yıldız

Kayseri

Komisyon Başkanı

BAŞKAN – İç Tüzük’ün 105’inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Araştırmasını üç ay içinde bitiremeyen komisyona bir aylık kesin süre verilir.” hükmü gereğince Komisyona bir aylık ek süre verilmiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, Doğu Türkistan’da yaşayan Uygur Türkleri ile Çin’in diğer bölgelerinde yaşayan Müslüman halkların sorunlarının araştırması amacıyla 14/10/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Ocak 2023 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

19/1/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 19/1/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erhan Usta tarafından, Doğu Türkistan’da yaşayan Uygur Türkleri ile Çin’in diğer bölgelerinde yaşayan Müslüman halkların sorunlarının araştırması amacıyla 14/10/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 19/1/2023 Perşembe günkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Aydın Milletvekili Aydın Adnan Sezgin.

Buyurun Sayın Sezgin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu olarak 27’nci Dönemde Uygur Türkleri ve Doğu Türkistan’da yaşanan mezalimle ilgili 7 defa araştırma önergesi verdik, bunlar AK PARTİ ve MHP oylarıyla reddedildi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yine reddedeceğiz!

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Aynı dönemde İYİ Parti milletvekilleri olarak 18 soru önergesi verdik, hiçbirine tatmin edici cevap alamadık. İktidar, uzun süre soydaşlarımızın yaşadığı zulme ısrarla sessiz kalmış, âdeta göz yummuştur. Doğu Türkistan’da yaşanan baskılar ve zulüm, bu dönemde artmaya devam etmiş, uluslararası hukukun insanlığa karşı suç olarak tanımladığı nitelikte vahim, kitlesel ve sistematik ihlaller hâlinde gelişmiştir, sürmüştür. Uygurların ve Çin topraklarında yaşayan diğer Türk ve Müslüman toplulukların kimliklerine göre yaşama taleplerinin terörizmle bağlantılı olduğu yalanını işleyen despot Çin rejimi, her bir soydaşımızı potansiyel “terörist”, her türlü kimlik ifadesini “isyan”, zulme karşı itirazları ve hak arayışlarını da “terörizm” olarak takdim etmektedir.

Temerküz kamplarının sayısı 400’ü, özgürlüklerinden alıkonulan soydaşlarımızın sayısı, en kısıtlı tahminle 1 milyonu aştı. Evet, facia, Nazilerinkine benzer kamplarda işkence ve cinayete kadar gitti. Soydaşlarımıza yönelik mezalimi teferruatıyla ve defaatle ifade ettik. Birleşmiş Milletler kuruluşlarının ve saygın uluslararası örgütlerin tarafsız raporları da temerküz kamplarına ilişkin tüm vahim ayrıntıları yazdı, insanlığa karşı suçları belgeledi. Bu raporların fazlası yok, eksikliği var; bunları

burada tekrarlamıyorum. Birçok Batılı ülke, bu zulmü uluslararası gündeme taşırken iktidar ittifakı sessiz kaldı. Zulüm gören soydaşlarımızla ilgili aktardığımız somut bilgilere ve çağrılarımıza cevaben iktidar, bizleri ABD'nin, Batı'nın oyununa düşmekle itham etti.

İktidar, İslam İşbirliği Teşkilatına üye ülkelerin konuya dikkatini çekmekte de yetersiz kaldı. Teşkilatın Mart 2019 Zirvesi'nde yaşanan rezalet de herkesin malumu. Sayın Erdoğan'ın Zirve Dönem Başkanı olduğu tarihte İslam İşbirliği Teşkilatı, Çin Halk Cumhuriyeti'ni Müslüman vatandaşlarına sağladığı hizmetlerden dolayı takdir etti.

Bu arka plan bağlamında, Türkiye adına Birleşmiş Milletler bünyesinde yeni yeni alınan bazı sınırlı inisiyatifler, Dışişleri Bakanı Sayın Çavuşoğlu'nun 2022 yılı sonu konuşmasında Uygur Türklerinin kaderi ve totaliter Çin rejiminin tutumuna, İslam ülkelerinin sorun karşısındaki ilgisizliklerine dair ifadeleri ve konuya ayırdığı yer bizi elbette memnun etti. Sayın Bakan, İnsan Hakları Konseyi Başkanının Doğu Türkistan ve Çin'deki Türk ve Müslüman toplulukların gördükleri zulmü eksik de olsa ortaya koyan rapora da atıfta bulundu. Çok geç ve yetersiz olmasına rağmen bunu kayda değer bir adım olarak görüyoruz. İktidarın beş yıl boyunca kulakları sağır eden sessizliğinden sonra gelen bu ürkek kıpırdanma karşısında takdirimizi dile getiriyoruz. Ancak bir soruyu da sormak zorundayız: İktidarın bu gecikmiş şikâyetinde muhalefet olarak, İYİ Parti olarak biz mi etkili olduk yoksa Sayın Dışişleri Bakanının bu çıkışını yaklaşan seçimler mi tetikledi? Sayın Çavuşoğlu'nun geçtiğimiz haftalardaki bütçe konuşmalarında bu vahim meseleyi sadece Uygur Türklerini zikretmekle geçiştirdiği düşünüldüğünde bu sorgulamamız elbette meşrudur ama yine de mühim olan, bir adımın atılmış olmasıdır. Bu noktadan sonra artık bir U dönüşü yapılması gerektiğini de vurgulamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Artık, iktidarın bugüne kadar getirdiğimiz 7 önerenin aksine bu defa bir araştırma komisyonu kurulmasına cesaret edebileceğini düşünüyoruz. Komisyon kurulması, iktidara da yardımcı olabilir; bu, hem iktidarın Uygur Türklerinin ve diğer soydaşlarımızın temel haklarının savunulmasına ilişkin samimiyetini gösterecektir hem de iktidarın Çin yönetiminden talepleri konusundaki pozisyonunu güçlendirecektir. TBMM'de komisyon kurulması, vahim bir insani hukuk sorunu olan felaket karşısında milletimizin infialinin ortaya konulması açısından da önemlidir. Sizlerden yirmi yıllık iktidarınızda bir defa olsun Uygur Türklerine sahici olarak sahip çıkma iradesini vurgulama yürekliliğini göstermenizi istiyoruz.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Perde arkasında Trendyol'un işlerini takip ediyor, geliyor burada bize Doğu Türkistan'ı anlatıyor.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu.

HDP GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önergeye katılıyoruz ve iktidarın bu ürkek, pasif tavrının ve zulme yol açan tavrının bir an evvel bitmesi gerektiğini söylüyoruz. Ne zaman Uygur Özerk Bölgesi'ndeki o mazlum insanların sesini duyacaksınız AK PARTİ, MHP diyorum? Birleşmiş Milletlere göre 1 milyon, Uygur Türklerine göre 8 milyon kişi toplama kamplarında zulüm altında inliyor. Peki, bunun için neler oluyor? Bakın, Çin devletinin büyük bir defansı var, sekiz ay sürdü Birleşmiş Milletler Yüksek Komiseri Michelle Bachelet bir rapor hazırladı, dehşet veren ifadeler vardı. Bu raporu durdurmak için büyük bir gayret sarf ettiler. Sonunda Bachelet'in görev süresinin son günü 31 Ağustosta ancak açıklanabildi rapor. Çin devletinin nasıl baskı uyguladığı apaçık ortaya çıktı. Yine, ekim ayında 19'a 17 sonuçlandı maalesef, çok üzücü ki üçüncü dünya ülkeleri -aralarında birçok İslam ülkesi de var maalesef- ret oyu verdiler. Birçok demokratik ülke "Çin'deki bu vahşet araştırılsın." demesine rağmen maalesef bu da reddedildi.

Kasım'da 50 ülke ne dedi bakın, çok uzun bir rapor ama çarpıcı cümlesini söyleyeyim: "Sistematik insan hakları ihlalleri terörlü mücadele gerekçesiyle haklı gösterilemez."

Yine, az evvel bahsettiğim Bachelet'in raporu hiç kimsenin itiraz etmemesi gerektiğini gösteriyor. Ne diyor? Çin hükûmetine Bachelet yani Birleşmiş Milletler Raportörü "Yeniden eğitim kampları, cezaevleri ve benzeri tutukluluk merkezlerinde keyfi tutulanların derhâl serbest bırakılması; Sincan'da aile mensuplarının haber alamadığı kişilerin nerede olduğuna dair bilgi verilmesi; terörle mücadele, ulusal güvenlik ve azınlık haklarına dair yasaları gözden çalışma planı oluşturulması; yeniden eğitim kamplarındaki hak ihlallerinin ivedilikle araştırılması ve bölgedeki cami, tapınak ve mezarlıkların yıkıldığına dair iddialara somut veriler sunularak açıklık getirilmesi." dedi ama ciddi bir cevap alınmadı; durum bu, değerli arkadaşlar.

Biz, HDP olarak ayırım yapmıyoruz. Bulgaristan'da Türkler, Türkiye'de Kürtler, Çin'de Uygur Türkleri; mazlum kimse onun yanındayız, insan hakları savunuculuğu ve partimizin politikaları bunu gerektiriyor. Mazluma kimliği sorulmaz ve onun yanındayız diyoruz arkadaşlar ama bakın, AK PARTİ-MHP cumhur zulüm ittifakı neler yapıyor, biraz da ona girmemiz gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Şimdi, bakın, önergeyi İYİ Parti getirmiş; tamam, güzel. "Niye toplama kamplarıyla ilgili gerekenler yapılmıyor?" deniyor. Niye yapılmıyor biliyor musunuz değerli kamuoyu? Yakından takip ediyorum, tam üç buçuk yıl oldu, Sayın Erdoğan Çin'i ziyaret etti ve 50 milyar dolarlık bir ticaret anlaşması yapıldı ve Çin'deki toplama kamplarının ziyaret edileceği söylendi. Tam üç buçuk yıldır bu ziyaret gerçekleştirilmiyor. Neden mi? Tamamen duygusal arkadaşlar, tamamen duygusal! Türkiye, Çin'le olan ekonomik ilişkilerine zarar vermek istemediği için bu ziyaret gerçekleşmiyor. Neden "AK PARTİ- MHP cumhur zulüm ittifakı" dediğimi hem Türkiye'deki her kimlik hem de Çin'deki Uygur Türkleri, tüm kamuoyu anladı mı? Bu zulüm uygulamalarından dolayı, üç kuruşluk paradan dolayı maalesef bu ziyaretler gerçekleştirilmiyor. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Özkan.

Buyurun Sayın Özkan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin Uygur Türklerinin sorunlarının araştırılması hakkında sunduğu grup önerisi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz aldım ve bu öneriyi destekliyorum.

Önce tarihe bir göz atalım sevgili dostlar. Çin Komünist Partisi lideri Mao, 1949 yılı Eylül ayında Doğu Türkistan'daki Çin birliklerinin, Çin Hükûmetine bağlılıklarını bildirmesi üzerine hiçbir askerî güç kullanmadan Doğu Türkistan'ı işgal etmiştir. Çin yönetimi, bölgeyi "böl ve yönet" taktiğiyle Doğu Türkistan'da yaşayan halkı 13 millete ayırarak 10 ayrı muhtar bölge oluşturdu; Uygur, Tatar, Kazak, Kırgız ve Özbekler'i ayrı milletler olarak tanımlamış, bölgeye "Sincan Uygur Özerk Bölgesi" adını vermişti. Ancak 15 kişilik Uygur Özerk Bölgesi Komünist Parti Yürütme Komitesi daimî organının sadece 3'ü Uygur Türklerine verildi ve bunların hiçbir idari yetkisi yoktu.

Sayın milletvekilleri, Çin yönetimi 1914 yılının Mayıs ayında itibaren Doğu Türkistan'da "terörizme karşı mücadele" adı altında Uygur Türklerine yapılan işkence, eziyet, baskı ve dayatmalar ne yazık ki dayanılmaz bir hâle geldi. İnsan Hakları İzleme Örgütüne göre, 2014'ten sonra tutuklamaların sayısının önceki yıllara göre 5 kat arttığı vurgulanmaktadır. Doğu Türkistan'da sayıları 1.300'ün üzerinde olan toplama kamplarıyla ilgili olarak Çin yönetimi ise söz konusu kampların meslek eğitimi ya da yeniden eğitim merkezi olduğunu iddia etmektedir. Birleşmiş Milletlere göre 2 milyon, Amerika Birleşik Devletleri'ne göre ise 3 milyon civarında; içinde bilim insanı, sanatçı, öğrencilerin de bulunduğu ve diğer Müslüman azınlıkların yer aldığı birçok kişinin bu kamplarda zorla tutulduğu ve sayısız işkencelere maruz kaldığı raporlarda vurgulanmaktadır. İnsan Hakları İzleme Örgütü ve Uluslararası Af Örgütü, toplama kamplarının bir an önce boşaltılmasıyla ilgili çağrıda bulundu. Konuyla ilgili olarak, Avrupa Parlamentosu ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu üyesi Batı Avrupalı 3 ülke bu çağrıyı yineledi. Amerika Birleşik Devletleri Temsilciler Meclisi bu toplama kamplarıyla ilgili tepki gösterilmesi için bir teklif kabul etti ancak Suudi Arabistan başta olmak üzere çoğunluğu Müslüman ülkelerin Çin'e destek verdiği uluslararası basında yer aldı. Araştırmalarda, son iki yılda

Doğu Türkistan'da onlarca Müslüman mezarlığının yıkılmasının kültürel yok etme politikasının bir parçası olduğu belirtilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

YÜKSEL ÖZKAN (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çin yetkilileri ise mezarlıkların kentsel dönüşüm kapsamında standardizasyona tabi tutulduğunu savunmaktadır.

Dünyanın gözü önünde yaşanan baskı ve işkencelerin bir an önce sonlandırılması için yapılan tüm uluslararası çağrılara bizler de destek vermeliyiz. Yakın tarihte, doğup büyüdüğüm Bulgaristan'da totaliter Jivkov rejimi döneminde Bulgaristan Türkleri Belene kamplarında bu dramı yaşarken Türkiye Büyük Millet Meclisinden dünyaya bu zulmün sonlandırılması için çağrıda bulunulmuştu. Sizler, geçmişte AK PARTİ olarak “one minute” dediniz, rabia işareti yaptınız ama Kuzey Irak'ta katledilen 1,5 milyon Müslüman konusunda bile bir tek ufak tepki göstermediniz. Son yıllarda muhalefet partileri tarafından dile getirilen Uygur Türklerinin dramına AK PARTİ ve MHP ittifakı olarak hâlâ neden sessiz kalıyorsunuz? Gelin bu çağrıya sessiz kalmayınız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Aydın Millevekili Aydın Adnan Sezgin, Kocaeli Millevekili Ömer Faruk Gergerlioğlu ile Bursa Millevekili Yüksel Özkan'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ve İYİ Parti grup önerisine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bir, bu grup önerisi üzerinde üç dakikalık konuşma hakkımızı, bir de partimizin adı da zikredildiği için söz talep ettim. Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak öteden beri Doğu Türkistan Türklerinin, Uygur Türklerinin daha 1940'lı yıllardan bu yana yaşadıkları zulüm, işkence ve baskılara karşı durmuş ve ayrıca, bizim de dünya Türklüğüyle ilgili hassasiyetimiz ve kültürümüz nedeniyle bizi besleyen kültür kaynaklarından biri olmuştur ve Milliyetçi Hareket Partisi kurucu Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş, Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli ve bütün parti yetkililerimiz ve sözcülerimiz her zaman Doğu Türkistan Türklüğünün yanında olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ayrıca, ben de hem milletvekili olarak ve hem de sadece Grup Başkanvekili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda ve değişik komisyonlarda defaatle bu konuya temas edip gündeme getirmişimdir, hepsi de tutanaklarda ve şu anda bende mevcuttur.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu bir grup önerisi, Meclis araştırması komisyonu kurulmasını öngören bir husustur; biz buna “ret” oyu vereceğiz. Türk devleti, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı kanalıyla ve Sayın Cumhurbaşkanımızla bu konuyu mutlaka zaman zaman dile getirmekte...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – ...Sayın Dışişleri Bakanı da Türkiye Büyük Millet Meclisine geldiğinde hem Genel Kurulda hem komisyonlarda bu konuda bilgi vermiştir.

Şimdi, biz, bu konunun istismar edilmesinin Doğu Türkistan Türklerine faydadan ziyade zarar getireceğine inanıyoruz çünkü korkunç bir zulüm, korkunç bir baskı. Bu konuda, mutlaka, devletler arası, uluslararası hukuk bakımından çok hassasiyetle ve ciddiyetle yürütülmesi gereken ilişkiler ve faaliyetler var. Ayrıca, ABD bayrağının altında, gölgesinde ABD politikalarıyla ve FETÖ kampanyalarıyla Doğu Türkistan'ın haklarının savunulamayacağını da düşünüyoruz, bunun mutlaka Türk devletinin devlet politikası ve hassasiyetiyle yürütülmesi gerektiğini düşünüyoruz. Perde arkasında Çin sermayesinin, birtakım şirketlerinin işlerinin takipçiliğini yapıp da Türkiye Büyük Millet Meclisinde “Çin Doğu Türkistan Türklerinin haklarını savunuyor.” görünmeyi de ayrıca bir ikiyezülülük sayarım.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

VI.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, Doğu Türkistan'da yaşayan Uygur Türkleri ile Çin'in diğer bölgelerinde yaşayan Müslüman halkların sorunlarının araştırması amacıyla 14/10/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir. Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Sayın Başkan, Değerli Genel Kurul; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle şu tespiti yaparak konuya giriş yapmak istiyorum: Her tüzel kişiliğin bir şahıs gibi karakteristik özelliği vardır. Cumhuriyet'in ve Cumhuriyet'i oluşturan AK PARTİ'mizin ve Milliyetçi Hareket Partimizin karakteri de şudur: “Soydaş” dediğiniz zaman, “dindaş” dediğiniz zaman akan sular durur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Artı, bizim hem tarihimizden hem medeniyet kodlarımızdan gelen anlayışımız çerçevesinde, zulüm ve haksızlığa da soy ayırımı yapmadan, din ayırımı yapmadan insani özellikler içerisinde karşı çıkmak da görevimizdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, burada, daha önce yapılan konuşmalarda, Çin'de yapılan zulmü -bir defa bunu söyleyeyim- Türkiye'deki ayrımcı hareketle özdeşleştirmek; ayrımcı, ayrılıkçı harekete karşı yapılan hareketi, alınan önlemleri; Çin'de, Çin'in Türkistan Türklerine karşı yaptığı zulümle kıyaslamak, özdeşleştirmeye kalkmak abesle iştigalden başka bir şey değildir.

Bir başka husus, sessizlik vurgusu çok yapıldı. “İktidar sessiz kaldı, uluslararası platformlara taşınmadı.” Nasıl taşınmadı? Ben Dışişleri mensubu değilim, burada konuşanların bir kısmı Dışişleriyle çok yakından alakalı insanlar. Bakın, Türkiye'nin tutumu bu konuda çok net, lütfen! “Uygur Türkleriyle etnik, dinî ve kültürel bağlara sahip ülkemiz Uygurların durumuyla her zaman yakından ilgilenmekte, gerek Çin'le ikili temaslarında gerek uluslararası platformlarda Uygur Türklerinin temel hak ve özgürlüklerine saygı gösterilmesi gerektiğini güçlü biçimde savunmaktadır.”

Şimdi, ben size tek tek maddeler hâlinde vaktim elverdiği ölçüde bunlardan örnekler sunacağım. Sayın Cumhurbaşkanımız sessiz kalır mı? Hangi zulme sessiz kalmış, hangi haksızlığa sessiz kalmış, hangi soydaşın hakkının savunması noktasında geri adım atmış, hangi dindaşımızın hakkının savunulması hakkında geri adım atmış? Cumhurbaşkanımızı bilenler, yakından uzaktan tanıyanlar, asla böyle bir şey olmayacağını bilirler ama buna rağmen, burada eğer siyaset yapmak için gelip kürsüde biz bunları bu şekilde söylüyorsak ben de ona şapka çıkarıyorum, pes diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Devamla) – Cumhurbaşkanımız, 20 Eylül 2022 tarihinde, Birleşmiş Milletlerin 77'nci Genel Kurulundaki hitaplarında, Çin'in toprak bütünlüğüne, tek Çin anlayışına ve egemenlik haklarına kesinlikle halel getirmeyecek şekilde, Müslüman Uygur Türklerinin temel hak ve özgürlüklerinin korunması hususunda hassasiyet gösterdiğimizi; daha önceki, 21 Eylül 2021 tarihindeki Birleşmiş Milletler 76'ncı Genel Kurulundaki hitaplarında, yine toprak bütünlüğüne dokunmadan buradaki soydaşlarımızın ve dindaşlarımızın haklarının korunması gerektiğini bas bas bağırıracasına haykırmış bir insandır. Siz, böyle bir Cumhurbaşkanına bu konuda “Suskun kalmıştır.” diyeceksiniz, nasıl bir büyük haksızlıktır; MHP'ye bu konuda “Suskun kalmıştır.” diyeceksiniz, nasıl büyük bir haksızlıktır; AK PARTİ'ye, bu sıralarda oturan vatanperver, Türk ve Müslüman olmakla iftihar eden insanlara “Sessiz kalmıştır.” diyeceksiniz, en azından büyük bir haksızlıktır.

Saygılar sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – O zaman “evet” diyeceksiniz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Hadi “evet” verin de kurtulun ya! Hadi “evet” verin, böylece kurtulun ya!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, hatibimizin konuşmasına “Ayrılmış bir yaklaşım.” dedi yani doğrudan bir sataşma var.

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden konuşun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- *Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AK PARTİ'li hatibin konuşması son derece haksızdır. Biz, kimlikler arasında bir ayrımcılık yapmadığımızı söylerken kalkıp bizi “ayrılıkçı bir düşünce” diyerek itham etmeye çalışıyor, kendi yaptıkları haksızlıkları ve zulmü örtbas etmeye çalışıyorlar. Ya, hiçbir izahı yoktur; bakın, meseleyi yakından takip ediyorum; Temmuz 2019'da Sayın Erdoğan Çin'e gitti ve 50 milyar dolarlık anlaşmayı yaptı ve Çin'deki toplama kamplarına Türkiye'nin ziyaretine dair bir anlaşma yapıldı. Üç buçuk yıldır niye bekliyorsunuz? Başka mugalata yapmayın, üç buçuk yıldır AK PARTİ-MHP cumhur zulüm ittifakı neden bu toplama kamplarını ziyaret etmiyor? Bir gerçeğin ortaya çıkmasını istemiyor mu? 2 parti yetkilileri de bu konuda bir açıklama yapmak zorundadır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- *İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, Doğu Türkistan'da yaşayan Uygur Türkleri ile Çin'in diğer bölgelerinde yaşayan Müslüman halkların sorunlarının araştırması amacıyla 14/10/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Erel.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- *Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaray'ın sorunlarına ilişkin açıklaması*

AYHAN EREL (Aksaray) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Aksaray'ımızda, başta Nurgöz köyümüz olmak üzere, köylerimizde yapılan imar iskân evlerinden dolayı vatandaşlarımızdan talep edilen bedel vatandaşlarımızın ödeme gücünün çok üstündedir. Bu konuda devletimizden yardım beklemektedirler.

Yine, Aksaray'ımızın merkez Sariağıl köyü göleti Hükûmetin yatırım programında olmasına rağmen, bugüne kadar ödeneği ayrıлып ihalesi yapılmamıştır. Mevsim itibarıyla bol sular boşa akmakta, yazın bu sulara çok ihtiyaç duyulacaktır. Bir an önce Aksaray merkez Sariağıl köyünün göletinin yapılması gerekmektedir.

Yine, pandemi sürecinde oto galericiler işsizlikten dolayı iş yerlerini kapatmışlardı, şimdi açmaya başladılar ancak galericilerin lise mezunu olması şartını istiyorlar. En azından, odalara kayıtlı bulunan, daha önce galericilik mesleğini yerine getirenlere bir şans verilmesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

32.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İYİ Partinin kendi grup önerisinde gerçekten samimi olmadığına ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkanım, bu grup önerisini veren parti grubu İYİ Parti, bildiğim kadarıyla da İYİ Partinin grubunda 37 milletvekili var. İYİ Parti bu grup önerisinde gerçekten

samimi olsaydı, kendi grubu olarak bu grup önerisine sahip çıkardı ama görüyorum ki 8 sayın milletvekili var. Yani 37 kişilik gruba sahip olacaksınız ama oylamaya 8 kişiyle katılacaksınız, sonra “AKP-MHP oylarıyla reddedildi.” diyeceksiniz; milletimizin huzuruna sunuyorum bunu. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın Milletvekillerinden birer dakika ilave süre verilmemesine yönelik teklifler geldiğine, bundan sonraki konuşmalarda birer dakika uzatmaları vermeyeceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Bir şey söylemek istiyorum: Bu birer dakikalara uzatmamı istemeyen milletvekillerinden gelen bazı şeyler var “Herkes kendi süresine bağlı kalsın, süratli gidelim.” diye bir teklif var. Bundan sonraki konuşmalarda süreye uyulması gerektiğini, ondan sonra birer dakika uzatmaları vermeyeceğimi ifade ediyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkanım, ben söz istiyorum sataşmadan.

BAŞKAN – Sayın Çelik, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkanım, Genel Kurulda parti grupları ta eskiden beri sürekli olarak grup önerilerini gündeme getirirler ve Genel Kurulda bu tartışılır. Bu da bizim Türkiye Cumhuriyeti’ni ve Türk milletini ilgilendiren önemli bir mevzudur. Bu, İYİ Parti Grubu olarak gündeme getirilmiştir, arkadaşlarımızın hepsinin burada bulunmaması bir eksiklik değil, herkesin bir görevi var.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Eksiklik. O zaman MHP’yi suçlamayacaksın, “Milliyetçi Hareket Partisi oy vermedi.” diye itham etmeyeceksin.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Bugün, şu anda Anayasa Komisyonunda çalışan, görevli olan arkadaşlarımız da var. Biz buradayız, Grup Başkan Vekilimiz de orada. Yani burada bulunan kişilerin oyu geçerli değil mi? Herkesin oyu geçerli. Onun için, bunu uyumla, ahenkle karşılamanız ve görüşlerinizi özgürce belirtmeniz gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Oylamada oyu olsun, niye olmuyor?

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Başkanım, son olarak...

BAŞKAN – Buyurun.

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Bu oylanmıştır ve sonuç; reddedilmiştir çok net.

Evet, teşekkür ederim.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın Türk milletinin defterikebiri olduğuna, dünyanın neresinde olursa olsun Türk'e yapılan haksızlığın bir gün elbette hesabının sorulacağına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Gazi Meclisi yöneten Başkan olarak, Türk milletinin defterikebiri var. Dünyanın neresinde olursa olsun Türk'e yapılan haksızlığın bir gün elbette hesabı sorulur. (AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve arkadaşları tarafından, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 10/1/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Ocak 2023 Perşembe günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

19/1/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 19/1/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Siirt

Grup Başkan Vekili

Öneri:

10 Ocak 2023 tarihinde Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve arkadaşları tarafından (23622 grup numaralı) iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 19/1/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli halkımız, kuraklık var. Ocak bitmek üzere, Ankara'dayız, dışarı çıkıp bakabilirsiniz, hava durumu ortalaması 20 derecenin üzerindedir. Yağmur yok, kar yok, bir iklim krizi var. Bu iklim krizi elbette dünyada da etkisini gösteriyor, ülkemizde de etkisini gösteriyor. Tabii ki bu iklim krizinin bir nedeni de insan evladıdır, ülkelerde de iktidarlardır, bunu açık bir şekilde söylemek lazım. Uygulanan yanlış politikalar, yanlış siyasettir, doğaya tahakkümcü bakış açıdır, araçsallaştıran yaklaşımdır.

Bakınız, dünyada tatlı su oranı yüzde 5'tir; bunun yüzde 70'i tarımda kullanılıyor, yüzde 20'si sanayi ve evlerde kullanılıyor; bu Türkiye'de de böyledir. Elbette Türkiye, su oranı bakımından zengin bir ülkedir ama ilerleyen dönemde su çatışması, su savaşının olma ihtimali de vardır; bundan kaynaklı, kuraklıktan kaynaklı kıtlık olma ihtimali vardır.

Bakınız, bu ülkede beraber yaşadığımız Türk halkının ana yurdundan çıkıp buraya gelmesinin en büyük sebebi, Orta Asya'da kuraklıktan kaynaklı yaşanan kıtlıktır. Bu ülkenin, bu coğrafyanın kıymetini bilmeliyiz, bunun üzerinde durmalıyız.

Bakınız, bu mesele sadece barajlardaki düşen su oranıyla alakalı değildir. Elbette ki birkaç ay içerisinde yağmur yağar, barajlar yüzde 90'a, yüzde 100'e yakın su depolayabilir, su doldurabilir ama genel itibarıyla her yerde ormanları kesiyorsunuz. Kaz Dağı'ndan tutun Cudi'ye kadar bir tahakküm, farklı bir zihniyetle coğrafyayı tarumar ediyorsunuz. Bununla bağlantılı, Urfa'da da Atatürk Barajı vardır, geçen seneye göre barajdaki su azalması yüzde 30'dur. Bizim oturup bunlara çözümler bulmamız lazım. Her devlet kurumunun ya da belediye olur, valilik olur kendi bünyesinde iklimle ilgili, kuraklıkla ilgili komisyonlar oluşturması gerekiyor ama AKP'nin aklı başka yerde; AKP imara açıyor, her tarafı betonlaştırıyor, ağaçları kesiyor, her yeri ihaleye veriyor, ne iklimi düşünüyor ne toprağı düşünüyor ne hayvanı düşünüyor ne insanı düşünüyor ve bu, iklim krizinin de en büyük sebeplerinden biridir.

Değerli arkadaşlar, elbette Urfa da bu kuraklıktan etkilenen en büyük şehirlerden biridir. Bir yanı sıra da Türkiye'nin 3'üncü büyük tarım şehri olduğu için etkisi itibarıyla da yan etkileri fazladır. Bakınız, biz, Urfa'da tarım yapan, çiftçilikle uğraşan halkımıza destek vermeliyiz. Her şey yükseliyor, girdi maliyetleri yükseliyor; mazottan tutun, gübreden tutun, ilaçtan tutun sulama dâhil birçok masrafı da artmaktadır ve devlet, çiftçinin masraflarını sübvansede edebilir, kaktı sunabilir. Bakınız, son birkaç gündür Bilecik ve Halfeti'de, Urfa'da yaşanan sorunlar vardır. Her şeyi ekonomiye dökmüşsünüz, yandaşlarınıza peşkeş çekiyorsunuz. Halfeti'den, Urfa'dan insanlar beni arıyor, yirmi yıldır, otuz yıldır tarım arazisine sahip insanların arazileri el altından çetevari bir şekilde birilerine peşkeş çekiliyor. Fıstık

tarlaları elbette ki hazine arazileridir ama kullanıcıları vardır; uzun süredir oraları kullanan insanların arazileri el altından, dönümü 50 bin liraya yandaşa veriliyor. Böyle çeteci bir anlayışa... O çeteci anlayış, yirmi yıldır, otuz yıldır, kırk yıldır o araziye kullanan insanları arıyor “Biz sizin kullandığınız arazileri devlet kurumlarından -kimisi belediyeden, kimisi hazineden- satın aldık, gelin size bunları satalım.” diyor; 50 bin liraya aldığı araziye, bir hafta içinde, on gün içinde, arayıp gerçek sahibine 200 bin liraya satmaya çalışıyor. Bu nedir? Hukuk bunun neresindedir? Adalet bunun neresindedir? Bu, çeteci bir anlayıştır. Tarım, kuraklık, iklim krizi, hepsi birbiriyle bağlantılıdır. Bir an önce bu komisyonun kurulup ülke çapında da çalışması gerekiyor.

Halkımızı tekrardan saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Zeybek, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

34.- *Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Samsun Çarşamba Havalimanı'na ve Vezirköprü-Havza arasındaki yola ilişkin açıklaması*

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Samsun ilimiz nüfus yoğunluğu olarak ülkemizin 16'ncı, Karadeniz Bölgesi'nin en büyük ilidir. Samsun Çarşamba Havaalanı'na yurt içinden yeterli uçuşlar olmamakta, Samsun, turizm alanlarıyla, doğal güzellikleriyle cennet bir il olmasına rağmen uluslararası direkt uçuşlar Samsun'a yapılmamaktadır. Avrupa, Uzak Doğu, Körfez ülkelerinden direkt uçuşların yapılmaması Samsun şehrimize turist gelişinde büyük engel oluşturmaktadır. Yetkililere yüce Meclisten çağrıda bulunuyorum: Samsun Çarşamba Havaalanı'na uluslararası uçuşları başlatınız, Samsun'umuzu cezalandırmayınız.

Diğer tarafta, Vezirköprü-Havza arasındaki yolun yapımı bir yapboz tahtasına dönmüştür; üç yıldır yapılmakta olan yola ödenek ayrılmamaktadır, yolun yapımı durdurulmuştur. Buradan Vezirköprü halkımıza çağrıda buluyorum: Millet İttifakı'nda, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında o yolu bitireceğiz.

BAŞKAN – Sayın Köksal, buyurun.

35.- *Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, EYT'lilerin maaşlarına ve staj ve çıraklık mağdurlarına ilişkin açıklaması*

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Milyonlar EYT yasını beklerken ilk maaşların mart ayında yatacağı belirtiliyor ancak maaş hesaplaması yapılırken maalesef ekranda, birçok EYT'li düşük miktarlarda maaş alacağını görüyor. Mesela, Afyonkarahisar'dan EYT'li bir hemşehrim “7845 gün primim ve otuz üç yılım var, 5.080 lira maaş gözüktüyor. Ben AK PARTİ üyesiyim, böyle bir adaletsizlik olur mu? Lütfen Mecliste söyleyin.” diyerek ekran görüntüsünü bana gönderdi. Lütfen bu adaletsizliğe yasa gelmeden bir an önce son verelim.

Öte yandan, 1999 öncesi staj ve çıraklığın sigorta başlangıcı sayılmaması ve emekliliğe dâhil edilmemesi de ayrı bir mağduriyet yaratıyor. Staj ve çıraklık bir çalışmadır, hizmettir, emekliliğe dâhil edilmesi ve stajın sigorta başlangıcı sayılması gerekiyor. Yasa çıkmadan evvel bu mağduriyet de bir an önce çözümlenmeli.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) *SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)*

2.- *HDP Grubunun, Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve arkadaşları tarafından, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin araştırılması amacıyla 10/1/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli vekiller; HDP'nin grup önerisi hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Sözlerime başlamadan önce yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum, öneriyi desteklediğimizi de ifade etmek isterim.

Esasında, tarım konusunda uzun süredir çalışan bir vekil olarak ben de aynı konuda 21 Aralık 2020 tarihli (10/3587) esas numaralı Araştırma Önergesi'ni vermiştim. Yani atalarımız diyordu ki: "Perşembenin gelişi çarşambadan zaten bellidir." İklim değişikliğinin ülkemizi nasıl sardığını ve tarım politikamızı etkilediğini yirmi beş ay önce söylemiştik ancak kulakları sağırlaşan iktidar bunu duymadı, duymak istemiyor. Oysa iklim değişikliğinden en çok etkilenen ülke olan ülkemizin ürün deseninin değiştirilmesi ve sulama konusunda da acil önlemler alması gerekmektedir. Uzmanlar otuz yıl içerisinde ülkemizde mevsimlik ve yıllık hava sıcaklıklarının 3 ile 6 derece arasında değişeceğini söylüyorlar; kuraklık artmış, sular azalmış ama biz maalesef hiçbir şey yapmıyoruz. Bakın, bugün Ocağın 19'u; dışarıda ne kar var yağmur var. Az önce ajanslara düşen bir haberi de paylaşmak istiyorum; Samsun'da bugün ölçülen hava sıcaklığı 24,1 arkadaşlar. Evet, şu anda, ajanslara düşen habere göre Samsun'daki hava sıcaklığı 24,1. İşte, küresel iklimin gelmiş olduğu nokta burada. Bakınız -Meteoroloji Genel Müdürlüğü zaten ortaya koyuyor- sadece Zonguldak, Kastamonu, Bartın bölgesinde hafif nemli bölge var, ülkemizin geri kalan her tarafı kavruluyor ama biz ne yapıyoruz? Kafamızı gömmüşüz, boş işlerler uğraşıyoruz. Bir an evvel buradan çıkmamız lazım ve bu konunun elzem olarak araştırılması gerekiyor. Bakınız, bizler uluslararası kuruluşları da yakından takip ediyoruz; Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin tahminlerine göre 2050 yılında, 3 derece sıcaklık artışında, tarımsal verim yüzde 25 ile 30 arasında azalacak, otuz yıl içerisinde gıda fiyatlarındaki artış yüzde 85'e varacak diyoruz. Yine, ülkemize geldiğimizde bizim ne yapmamız gerekiyor? Tarımsal üretim havuz alanı yeniden belirlenmeli, imara açılacak tarımsal alanlar artık yasaklanmalı arkadaşlar, tarımdan elinizi çekmeniz gerekiyor. Sulama sisteminde damlama ve akıllı sulama sistemine geçilmesi gerekiyor çünkü fazla su tüketmememiz gerekiyor. Gölet yatırımlarının artırılması gerekiyor. Kendi ilimde, Tekirdağ'da Gözsüz, Çimendere, Ahmedikli Barajları hâlâ daha maalesef havada kalmış, hiçbir işlem yapmamışsınız. Ülkemizde ekim tarihleri ve gübreleme üzerinde de çalışma yapılması gerekiyor. Yine, tarımsal alanlar, ormanlar, otlak alanlar, sulak alanlar, deniz kıyı ve ekosistemleri, çayırlar mutlaka koruma altına alınmalı. Topraksız tarım, onarıcı tarım, dikey tarım gibi yeni sistemlere geçilmeli. Tarım ve Orman Bakanlığı içerisinde meteoroloji birimi kurulmalı. Tarım sigortasının şemsiyenin genişletilmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Ek süre vermiyoruz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

Şu bir dakikalardan Sayın Özkoç'u bekledim, onu da ifade ettik.

Hepinize tekrar teşekkür ediyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Çorum Milletvekili Ahmet Sami Ceylan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi üzerine AK PARTİ grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Tüm dünyayı etkisi altına almış olan küresel ısınma, iklim değişikliği ve kuraklıkla ilgili mücadelemiz sadece bugün değil, yirmi yıllık iktidarımız sürecinde sürekli gündemimizde olmuş, gerekli önlemler alınmış ve alınmaya da devam etmektedir.

Sayın milletvekilleri, özellikle salgın döneminde tarımın ne kadar stratejik bir sektör olduğu net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Türkiye'yi salgın döneminde diğer ülkelerden daha güçlü kılan, üreten ve büyümeyi sağlayan tarım ve gıda politikalarımız olmuştur.

Sayın milletvekilleri, iklim değişikliğinin tarımsal üretime olan etkilerini önlemek amacıyla yeni bir eylem planı daha ortaya koyuyoruz. Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından 2023 ve 2027 tarımsal kulaklıkla ilgili yol haritamız belirlenmiş olup tüm faktörleri ve tüm beklentileri bir bütün

içinde ele alıyor, planlarımızı ve tedbirlerimizi katılımcı bir yaklaşımla ortaya koyuyoruz. Bilindiği üzere, iklim değişikliği, daha sıcak ve az yağışlı iklim koşulları, ekstrem meteorolojik olaylarda artış, su kaynaklarında azalma ve kuraklık şiddetinde artış, su ve toprak kalitesinin bozulması gibi hususların ortaya çıkmasıyla tarım sektörünü etkilemektedir. İşte, bu amaçla, Bakanlığımız, il ve merkez birimleri, STK'ler, üniversitelerden akademisyenler ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü temsilcilerinin katılımıyla "iklim değişikliği ve tarım" konulu bölgesel çalıştaylar yaparak, diğer bir ifadeyle tarımda iklim değişikliğine yönelik kısa, orta ve uzun vadeli yol haritamızı belirlemiştir.

Türkiye Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Strateji ve Eylem Planı Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından uygulamaya alınmıştır. Söz konusu eylem planımızla Bakanlığımız, beş yıllık dönemde, tarım sektöründe iklim değişikliğine uyum kapasitesini arttırmak ve güvenli gıdaya ulaşmak için sürdürülebilir arazi, toprak, su ve bitki üretimini gerçekleştirmek için önceden gerekli planlamaları yapmıştır. 20 kamu kurum ve kuruluşunun, ilgili STK'lerin ve akademisyenlerin yer aldığı Tarımsal Kuraklık Yönetimi de oluşturulmuştur.

Değerli milletvekilleri, eylem planımızla, aylık olarak sulama suyuna ilişkin veriler, meteorolojik veriler ve hububat bitkileri üzerinde her su yılında bitkilerin ekiminden hasadına kadar fenolojik gelişmeler aylık olarak raporlanacak, il bazında kuru ve sulu koşullarda gerekli tedbir ve önlemler önceden alınarak iklim değişikliğinin en önemli sonuçlarından biri olan tarımsal kuraklıktan çiftçimizin en az düzeyde etkilenmesi sağlanacak ve sürdürülebilir tarımsal üretim izlenilecektir.

Tekrar yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- *CHP Grubunun, Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, orman varlığımızın yıllara göre artış-azalış oranlarının hesaplanması ve gerçekçi verilerin saptanması amacıyla 13/1/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 19 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

19/1/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 19/1/2023 Perşembe günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve arkadaşları tarafından, orman varlığımızın yıllara göre artış-azalış oranlarının hesaplanması ve gerçekçi verilerin saptanması amacıyla 13/1/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (3855 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 19/1/2023 Perşembe günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer.

Buyurun Sayın Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı “İddia, ülkemizde yeşil alanlar azalıyor; gerçek, orman varlığımız artıyor.” diye kamuoyuna açıklamalarda bulundu. Bunu ben de merak ettim, araştırdım, acaba Sayın Bakanın

verdiği bilgiler doğru mu? “Son yirmi yılda orman alanlarımızı 2 milyon 300 bin hektar artırdık. Son yirmi yılda dünyada orman varlığı azalırken ülkemiz orman varlığını artıran nadir ülkelerden biri oldu. 1972’de 20 milyon 200 bin hektar olan orman alanımızı 2021 yılında 23 milyon 100 bin hektara çıkardık.” diyor. Ben de uzmanlarına gittim, Bakanlığın bu iddiasını araştırdım, kamuoyunun takdirine sunmak üzere yüce Mecliste araştırmasının yapılması için de bu teklifi buraya getirdim. Özüde, orman alanlarımızın 540 bin hektarı Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarları döneminde maden, otoyol, enerji amaçlı kullanımla tüketilmiş. Bakınız, Isparta Sütçüler’de 2009 yılında orman alanının görüntüsü bu, bugün erdiği nokta da 2021 yılına geldiğimizde böyle olmuş. Orman alanları tüketilirken nasıl oluyor da orman varlığımız artıyor?

Ha, bu da yetmiyor; bunun yanı sıra, unutulmuş orman alanlarını “orman alanı” diyerek kayıtlara alıp kamuoyuna burasını orman alanı olarak gösteriyor. Örneğin, Kars Kağızman’da 2015 yılında 1 hektar olan orman alanı 2021 yılında 12 bin hektar olarak ortaya çıkıyor. Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde buralara ağaç dikilmesi gerçekten güzel olurdu ama öyle değil; unutulmuş ormanları bugünkü teknolojiyle saptıyorlar, burada buldukları orman varlığını “Biz ormanı artırdık.” diye açıklıyorlar. Ağacın yaşı 50 ile 100 aralığında, uzmanlar bunu inceliyorlar, Kağızman’da 50-100 yaşındaki ağaçları orman varlığı içine katınca sanki kendileri orman alanını artırmış gibi kamuoyuyla paylaşıyorlar.

Değerli arkadaşlar, başka bir örnek daha vereyim: Şimdi, Gündül Orman İşletme Şefliği plan ünitesinin tablosunda 1996 yılında ormanlık alanların toplamı 11.630 hektar görülüyor, orman toprağı ise 13.498 hektar. 2006 yılından sonra yapılan amenajman planında bunun tamamı orman alanı olarak gösteriliyor yani bozuk orman sahası. Burada daha iyi anlaşılabilir diye gösteriyorum, Beypazarı Orman İşletmesi, Gündül Orman Şefliğindeki alanı, buraları bozuk orman alanı olduğu için kayıt dışı ama ne yapıyor? Burada daha net görünen bu bozuk orman alanlarını orman alanı içinde gösterip orman alanının arttığı ifade ediliyor. Burada yapılan da şu: Ellerinde var olan mevcuttaki alanlarda rumuzlarla ifade edilen yerler var. Örneğin “taşlık” “ziraat” gibi rumuzla ifade edilen yerin arkasından “bozuk sarıçam” “bozuk çam” ya da “orman toprağı” ifadeleri var. Rumuzun yerini değiştirmişler, buraları orman alanı içinde saymışlar yani normalde orman sahası içinde, ormanlık olmayan alanları rumuz değişikliğiyle orman alanı sayıyorlar, böylece Türkiye’de ormanı artmış gibi gösteriyorlar. İşin özü, burada da görüldüğü gibi, var olanı bir hokus pokusla değiştirip orman varlığının arttığını söylüyorlar; bu, doğru bir şey değil. Onun için biz de diyoruz ki: Adalet ve Kalkınma Partisinin dönemlerinde ormanlar yok mu oldu, var mı oldu? Mesela, ağaçlandırma yapıyorlar, kasım ayında Türkiye’nin o anda hiçbir yerinde ağaç dikme olasılığı yok, onun için de bir kısmı kuruyor, bir kısmı donuyor, yeniden ağaç dikiliyor. 21 Marttaki ağaç bayramını “Biz yaptık, oldu.” diye kasıma çekiyorsunuz. Orada bir yanlışlığımız var, onun da düzeltilmesi gerekiyor.

Onun için bir Meclis araştırması yapalım, şu ormanlar gerçekten arttı mı, azaldı mı; orman alanlarımızın ne kadarı maden sahası oldu; bunun bütününe bir bakalım. Çünkü bu varlığımız, geleceğimiz, çocuklarımızın da ülkemizin de bu değeri nasıl tüketilmiş, bunu bir görelim. Kâğıt üzerinde “Orman varlığını artırdık.” diye kamuoyuna çıkmak yerine, gerçekleri konuşalım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Bu konuda Türkiye’nin yetiştirdiği çok değerli orman mühendisleri var, uzmanlar var. Onun için, bu Meclis araştırmasına tüm partilerin destek vermesini ve bu konunun irdelenmesini talep ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar.

Buyurunuz Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ormanlar meselesinden, hakikaten bugün bizim devraldığımız millî mirası bizden sonrakilere devretmek üzere bize emanet edilmiş bir varlıktan bahsediyoruz. Tabii, siz ağaç bayramlarında binlerce ağaç diktiğinizi ifade ediyorsunuz. Özellikle TÜİK verileriyle şu an “21 milyon hektar olan

ağaç varlığımızı 24 milyon hektara çıkardık.” diyorsunuz ama gerçekte bunları görmekte zorluk çekiyoruz. Biz özellikle maden sahalarında, mesela, Ünye’de, altın madeninin arandığı yerdeki, aynı şekilde Kaz Dağları’ndaki bu fotoğrafları sizler de bizler gibi görüyorsunuz, eğer, hakikaten o resmi gördüğünüzde hiçbir şey hissetmiyorsanız biraz kalbinizi kontrol ettirin derim. İbrahim Ağabey, bunu sana özellikle söylüyorum. Yani hakikaten -orman mühendisi ağabeyimizde burada- yerin üstünün altından daha değerli olduğunu anladığımızda vakit çok geç olmuş olacak. Aynı şey, bugün, Samsun’da -vekilimiz burada- Kavak’ta, Şahin Dağları’nda altın arıyoruz. Aramak için bile, sondaj yapmak için bile katlettiğimiz arazinin burada fotoğraflarını göstersek hakikaten içiniz sızlar. Ne yapıyoruz oraya? Madene ulaşmak için ormanı katlederek, o endemik yapıyı... Dün, burada Uludağ’ı tartıştık, aynı buna benzer, Kavak’ta da böyle. Şahin Dağları -adı üstünde- gerçekten, Doğu Karadeniz’e paralel, doğa harikası yerler yani gidip gezip turizme açacağımız yerleri biz madene açıyoruz. Bu açıdan bu konunun muhakkak araştırılması lazım.

Yine, bir bakıyoruz ki zaman zaman orman arazileri üzerine adına “tiny house” denilen -turizme açalım- aynı eski gecekondular gibi evlerin konulduğunu, hatta bunların devre mülk olarak satıldığını, hatta bunların aynı otel muamelesi içerisinde işlem gördüğünü görüyoruz. Yani yazıktır, günahtr, bu konu çok önemlidir. Bize bırakılan mirası bizden sonrakilerle aktarmakla yükümlüyüz. Bugün sadece 1 santim yüksekliğindeki toprağın oluşma süresi üç yüz yıl.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) - Öyle mi?

BEDRİ YAŞAR (Devamla) - İbrahim ağabey söylesin, orada oturuyor.

Aynı şekilde bir ağacın -bunu Gümüşhane’den biliyorum- yüz yılın üzerinde. Bizim köknar ağaçlarımız var, 130 metre boyunda; dünyanın belki de en yüksek köknar ağaçlarının olduğu Örumcek Ormanları’mız var, koruma altına alıyoruz ama maalesef bunu da koruyamıyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Nerede bu orman?

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Kürtün’de Örumcek Ormanları. Elinizde, hemen girip hemen görebilirsiniz.

Yani bunlar bizim millî varlıklarımız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN – Ek süre veremiyoruz.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Bu konunun önemine binaen...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Peki, ben araştırma önergesine “evet” oyu vereceğimizi belirtiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Necdet İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) - Sayın Başkan, değerli vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hepimizin yüreğinde, ciğerinde yani deyim yerindeyse ateşin düştüğü yerden, yandığımız yerden söz ettiğimizde -ormanlar da aslında bir ülkenin, bir toprağın en önemli göstergelerinden biridir- ve ateş düştüğünde hepimize düşmüş oluyor. Türkiye’de rantla, talanla dönüştürülen, giderek konut sektörüyle, “turizm” adı altında betonlaştırılan bir yığın ormanla beraber, köylüler yerinden olurken, direndiğinde, itiraz ettiğinde ihanetle, hainlikle, teröristlikle suçlanırken ormanlar yok oluyor. Fakat, iktidarın becerdiği bir şey var, allem etme, kalem etme. Allem kalem Türkçede şudur: Haklı bir şey söylediğinizde lafla onu susturmaya çalışmak. Artık lafla değil, verilerle bunu yapıyorsunuz ve TÜİK verileriyle, çeşitli verilerle ormanların arttığını söylüyorsunuz. Ormanlar yok oluyor, giderek azalıyor. Nedir? Şimdi arkadaşlarımız özetlediler, orman deyince genelde hep sahil kıyımıza geliyor, batı geliyor. Peki, ben, Dersim desem, Tunceli desem, Bingöl desem, Cudi desem, Diyarbakır desem, Lice desem ve bu ormanları söndürmeye gidenlere müdahale edildiğini söylesem, oranın belediye başkanları, demokratik kitle örgütleri, sivil toplum örgütleri gittiğinde engellendiğini söylesem inanamazsınız; yok oluyor. Peki neye dönüşür, gelin araştıralım.

Şimdi, normalde -orman mühendisleri burada oturuyor, beraber de çalıştık- bir ormanda kesim için ne yapmak lazım? Uzman görüşü istemek lazım. Hangi yaşta, hangi kriterde; bölgede uzman çavuştan, korucudan görüş isteniyor, demokratik kitle örgütleri yok, sivil toplum örgütleri yok. Sivil toplum örgütleri, demokratik kitle örgütleri itiraz ettiğinde “Sus, giremezsin, bilemezsin!” Her gün arkadaşlarımız defalarca burada Cudi’deki ormanların fotoğraflarını gösterdiler. Korucularla beraber çekiliyor, gidiyor ve bir ranta dönüştü, peşkeş çekildi. Kim itiraz ediyorsa, köylü, vekil, başkan kim itiraz ediyorsa hainlikle suçlanıyor, yaşamıyla tehdit ediliyor; böyle mi korunacak? Bunu araştırmak lazım; nereden nereye kadar, bunlar nasıl gelişti, yeni mi bu olaylar.

Ya arkadaşlar, Kütahyalı ünlü Seyyah Evliya Çelebi diyor ki: “Ben Vilayetikürdistan’ı, Diyarıkürdistan’ı gezerken maymunlar bir uçtan bir uca atlayarak gidiyordu.” Birçok yerde bunlar yok oldu. Güvenlikçi politikaların yerine giderek rantçı, talancı bir zihniyete dönüştürülüyor; bunların araştırılması lazım. Allem kallemlle olmaz. Bu verilerin ortaya çıkarılması lazım. Gelin, araştıralım; son elli yılda ormanlar nereden nereye gelmiş? Artmış mı azalmış mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Nerede bu olmuş? Bunu çıkaralım.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili İbrahim Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemiz orman varlığını artıran nadir ülkelerden biridir. Orman varlığımızın yağmalanıp yok edildiğini söyleyen çevrelerin yanlış bildiği doğruları sizlerle paylaşmak istiyorum. Özellikle de FAO raporlarına göre rakamlarla konuşacağım. Orman Genel Müdürlüğü’nün çalışmalarına FAO tarafından beş yılda bir hazırlanan küresel orman kaynakları değerlendirmesi raporunda da yer verildi. Rapora göre, 2015 yılında ülkemiz orman varlığını artıran ülkeler sıralamasında dünyada 46’ncı sıradayken 2020 yılında 27’nci sıraya yükseldi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – FAO’ya da siz veriyorsunuz, FAO gelip Türkiye’de ölçüm mü yapıyor ya?

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Aynı raporda Türkiye en çok ağaçlandırma yapan ülkeler sıralamasında Avrupa’da 1’inci, dünyada 4’üncü sırada. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ya, buna sevinmemiz lazım, mutlu olmamız lazım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Doğru bilgi değil, aynı TÜİK verisi gibi oradan bilgisini veriyor.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Bilgileri TÜİK’ten almış Vekilimiz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Evinizin bahçesindeki ağaçları da orman diye sayıyorsunuz herhâlde. Bir yanlışlık olmasın. Orman nedir, önce orada uzlaşın.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Gerçeklere tahammülünüz yok.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Ben şimdi, tekrar anlatacağım size. Orman envanter çalışmaları kapsamında beş yıllık kalkınma planlarıyla planlı döneme geçen ülkemizde orman envanter çalışmaları 1963 yılında başlamış ve 1963-1972 yılları arasında orman amenajman planları yapılmış...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Evin önündeki ağaçları saymış orman diye.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – ...bu döneme ait envanter değerlendirmeleri sonuçlarına göre tek tek söyleyeceğim, CHP sözcüsü de burada konuştu, çok güzel rakamlar almış, onların hepsi doğrudur fakat ormanların yok edildiği de yanlıştır; çok güzel çalışmış. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

1973’te 20,2 milyon hektarken 1999’da 20,7 milyon hektara çıkmış, 2004’te 21,2 milyon hektar olmuş -bak bunlar tek tek rakam, bunların hepsi amenajman planlarında var- 2015’te 22,4 milyon hektar olmuş, 2020’de 22,9 milyon hektar olmuş, 2022’de ise 23,2 milyon hektar olarak tespit edilmiş. Bu envanter sonuçlarına göre ormanlık alanlarda son kırk dokuz yılda 3 milyon hektarlık artış olduğu tespit edilmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Orman Genel Müdürlüğü son yirmi yılda cumhuriyet tarihimizin en büyük ağaçlandırma seferberliğini ortaya koymuştur. 2003-2022 yıllarında yaklaşık 6 milyar 500 milyon fidanı toprakla buluşturarak orman varlığımızı 2,4 milyon hektar artırdık, yaklaşık Trakya büyüklüğündeki bir alanda ağaçlandırma yapıldı. 2023 yılı hedefimiz dünya nüfusu kadar fidanı toprakla buluşturmak ve ülkemiz yüz ölçümünün bu yüzde 30’u olan 23,4 milyon hektar orman alanına ulaşmaktır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bildiğiniz gibi 2020 yılında büyük bir orman yangını oldu, cumhuriyet tarihinin en büyük orman yangını oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Bu alanlarda...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başkanım, bize vermediniz.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Antalya’da da 60 bin hektar yer yanmıştır. Buranın tamamına şu anda fidanlar dikildi, ağaçlandırıldı.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

İBRAHİM AYDIN (Devamla) – Köyler ve yol kenarları da harnup, keçi boynuzuyla ağaçlandırılacaktır.

Ben yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun!

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.07

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.23****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Şeymus DİNÇEL (Mardin), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 52’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 394) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 394 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük’ün 91’inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Sayın Durmaz, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz’ın, Tokat Almus Barajı’na ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tokat Almus Barajı kapasitesi dolduğu zaman 1 milyar 100 milyon metreküp su toplamakta. Bölgede yağış olmadığı için baraj şu an yüzde 29 dolulukla 280 milyon metreküp su bulundurmaktadır. Gözova, Difoy, Bizeri, Cincife, Karakaya, Çöreğibüyük, Döllük, Gaziosmanpaşa, Ballidere, Kızılköy, Gümenek ve devamında büyük ovalardan Kazova, Sağ ve Sol Sahillerle birlikte buna bağlı ilçelerde yıllık su tüketimi tarımsal sulama için 250 milyon metreküp ve buradan üretim yapan Gül Enerji devamında da bu Kazova’daki suyla Amasya Ovası’nda da sulama yapmaktadır. Enerji

(*) 394 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

üretiminin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından titizlikle kontrol edilip mutlaka durdurulması ve bu durdurmanın kalıcı olması gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 394) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili İsmail Koncuk konuşacaktır.

Buyurun Sayın Koncuk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözleşmelilere kadro, bana göre sözde kadroyla ilgili İYİ Parti Grubunun görüşlerini açıklamak üzere huzurlarınızdayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, burada kanun teklif edenler bölümüne baktığımız zaman 1’inci sırada Konya Milletvekili Halil Etyemez var. Burada yok herhâlde Halil Bey? Halil Etyemez EĞİTİM-BİR-SEN’in uzun yıllar Genel Sekreterliğini yapmış, sendikacılıktan gelme bir değerli milletvekilimizdir. Ama yani ilk imza sahibi bir sendikacı olan kanun teklifinde bu kadar arızalar olması ve kadroya geçmek isteyen sözleşmelileri mutsuz eden düzenlemeler olması akıllamaz bir durum. Bizim geldiğimiz yeri unutmamamız lazım. Geldiğimiz yeri, mesleğimiz ne olursa olsun burada o geldiğimiz yerleri unutmadan Parlamentoda gerekli temsili ortaya koymamız lazım geldiğinin altını çizmek istiyorum ben.

Şimdi, değerli milletvekilleri, burada gerekçe bölümünü okumuşsunuzdur mutlaka. Ben memur arkadaşlarımız, sözleşmeden kadroya geçme arzusu içinde olan arkadaşlarımız öğrensin diye bazı yerlerini okuyacağım, ibret almak adına okuyacağım. Yani AK PARTİ’li vekillerin yazdığı gerekçe bu, hatta bu teklif Cumhur İttifakı’nı da kapsıyor çünkü hem AK PARTİ’den hem Milliyetçi Hareket Partisinden milletvekillerinin hem de Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Mustafa Destici’nin de bu kanun teklifinde imzası var yani ilk defa bu kadar geniş şümulü bir kanun teklifi bu. Gerekçede deniliyor ki bakın: “Günümüzde kamuda istihdam edilen sözleşmeli personelin büyük kısmı doğrudan veya dolaylı olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 4/B maddesine tabidir. Ayrıca, tüm personeli sözleşmeli statüde olan kurumlar olduğu gibi, karma istihdam yapısına sahip olmakla birlikte görev alanları ve unvanları ayrıştırılmış kurumlar ile aynı birimde aynı unvan ile memur ve sözleşmeli personel istihdam edilen kurumlar da bulunmaktadır.” Sanki başkası yapmış bunları. “Sosyal güvenlik hakları bakımından da homojen bir yapı olmayıp -bak, bak yani sosyal güvenlik hakları bakımından da homojen bir yapı olmayıp... İYİ Parti mi bu homojen yapıyı bozmuş, Cumhuriyet Halk Partisi mi, bunu bilmiyorum- sözleşmeli personelin bir kısmı 5510 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındayken bir kısmı (c) bendi kapsamında yer almaktadır.” Enteresan bir durum, bunları yazan, sözleşmeliliyi kamuda âdeta icat eden AK PARTİ. “Sözleşmeli personel sayısının ve istihdam edildikleri hizmet alanlarının genişlemesi istihdama yönelik bazı sorunları da beraberinde getirmiştir.” Enteresan bir gerekçe yani “Sözleşmeli personel sayısının ve istihdam edildikleri hizmet alanlarının genişlemesi istihdama yönelik bazı sorunları da beraberinde getirmektedir.” diyor. Kim genişletti? AK PARTİ.

Şimdi, burada bir soru soracağım. Ya, kardeşim, bu kanunla sözleşmelilik uygulaması ortadan kaldırılmıyor ki, kalkmıyor. Bundan sonrada 3+1 bir yıl olarak tüm kamuda sözleşmeli uygulaması

devam edecek. Yani zaman harcamamak adına daha fazla okuma gereği duymuyorum. Bir tanesini daha okuyacağım, ibretiâlem için okuyacağım. Kamu kurumlarında çalışma barışının korunmasına ve kurumsal hizmet kalitesinin artırılmasına katkı sağlayacakmış. Bakın, ya, kamu kurumlarında çalışma barışının korunması ve kurumsal hizmet kalitesi artacakmış yani “Bu sözleşmeliler kadroya geçince çalışma barışı yeniden tesis edilecek ve iş verimi, hizmet kalitesi artacak.” deniliyor. Peki, niye hâlâ sözleşmeliliğe devam ediyorsunuz? Hizmet kalitesini bozan, çalışma barışını bozan bir uygulamaya neden devam ediyorsunuz değerli AK PARTİ’liler? Yani imza atıyorsunuz ama imza attığınız metnin ne olduğunu biliyor musunuz, bilmiyorum. Bunu kaldırıyorum.

Şimdi, bakın, ince ince anlatacağım bunları. Mesela, yerel yönetimlerden başlıyoruz. Yerel yönetimlerde 3+1’i dolduranları kadroya geçiriyor ama kurumlar arası tayin hakkı vermiyorsunuz. Neden vermiyorsunuz ya? Neden vermiyorsunuz? Yani yaptığınızın hangi sonuçlar doğuracağını bile bile mi vermiyorsunuz, haberdar mı değilsiniz? Ben size birkaç örnek vereceğim, bilmiyorsunuz muhtemelen. Biri göndermiş bana, yıllarca belediyelerde çalışmış üst düzey bir bürokrat. Diyor ki: “Bakın, belediyelerde 2013 yılından bugüne kadar dokuz yıldır çalışan yetenekli, başarılı mühendis, hukukçu, teknik veya mali konuda yetişmiş insanlar var. Güneydoğu’da veya sınır ötesinde görev alan kahraman askerlerimizin ve polislerimizin eşleri var.” Şimdi, bakın, belediyeler arası tayin yaptıramayınca kurumlar arası tayin umuduyla o polis ya da o asker başka bir ile nakledildiğinde eşi de o ile gitmek durumunda ama siz nakil yasağını getirdiğiniz zaman o kahraman askerimizin, o kahraman polisimizin eşi orada kalacak. Bunu biliyor musunuz bilmiyorum. Yani bu yasağın burada mutlaka ama mutlaka kaldırılması lazım. Gerçi AK PARTİ’den bizi dinleyen kimse de yok, Grup Başkan Vekilleri falan da yok, kime anlatıyorum bilmiyorum yani.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – İmza sahipleri yok ki.

İSMAİL KONCUK (Devamla) - Gerçi milletimize anlatıyorum da yani bunları bilen birileri, hatta şu kanun teklifinin altında imzası olan değerli vekillerden birkaçı burada olsaydı en azından not alma imkânı olurdu; Komisyon inşallah bunları değerlendirir. Burada hikâye anlatmıyoruz ya, burada insanların geleceğiyle ilgili bir durumu, bir önemli problemi ifade etmeye çalışıyoruz değerli milletvekilleri.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Tutanaklar var Sayın Vekilim, tutanakları alır, bakarız.

İSMAİL KONCUK (Devamla) - İnşallah alırsınız, umut ederim.

28 Kasım 2022 tarihi itibarıyla sözleşmeli olanlar 3+1 yıl sonunda kadroya geçecekler. Ya, bu 28 Kasım nereden çıkmış diye merak ettim. AK PARTİ’nin değerli bir vekili izah etmiş bunu, diyor ki: “O tarih Sayın Cumhurbaşkanının ‘Sözleşmelileri kadroya alacağız.’ diye açıkladığı tarihtir.” Allah Allah! Ya, Sayın Cumhurbaşkanı bir tarih açıkladı diye o tarih esas alınarak sözleşmeliler nasıl kadroya alınır ya? Kanunun yürürlük tarihi ya da Resmî Gazete’de yayımlanma tarihi esas alınarak kadroya alınması lazım. Yani Sayın Cumhurbaşkanının bundan haberi var mı bilmiyorum. Sayın Cumhurbaşkanı, aman, bir şeyi açıklarken dikkat edin ya. Sizi yanlış anlayan insanlar sizin konuşmanızı esas alıyor ve diyor ki: “Kadroya bu tarihten itibaren geçireceğiz.”

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Onun haberi vardır da imza atanların haberi yok.

İSMAİL KONCUK (Devamla) - Arkadaşlar, Allah emri değil ya, Allah emri değil.

Şimdi, bakın, saçmalığa bakın arkadaşlar. Yani biri yazmış bana: “Sayın Vekilim, iyi günler diliyorum. Eşim 24 Ağustos’a sınava girdi. 4 Kasımda kazandığını açıkladılar; evrakı aldılar. 5 Aralıkta sözleşme imzalayıp başlattılar.” Şimdi, 4 Kasımda açıklanıyor, başlatsalar hemen problem yok ama 5 Aralıkta başlatmışlar.

Bir sürü yazı var. Diyor ki: “Güvenlik soruşturması sebebiyle birçok kişi göreve başlayamadı.” Bir günle, iki günle, üç günle kadrolu olmayı kaçırın insanlar var. O 28 Kasım 2022 tarihi mutlaka ama mutlaka değiştirilmelidir. Bu, kabul edilemez.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Kanun yürürlüğe girinceye kadar.

İSMAİL KONCUK (Devamla) - Yani Sayın Cumhurbaşkanını da vallahi siz zor duruma düşürüyorsunuz. Muhtemelen haberi yoktur diye düşünmek istiyorum ben.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Vardır, vardır.

İSMAİL KONCUK (Devamla) - Şimdi, asıl olan -onu da ifade ettim- bu kadrolu, sözleşmeli istihdamın kaldırılması, tümden kaldırılması. 2011 yılında, o zaman ben Sendika Genel Başkanıydım, defalarca eylem yaptım, defalarca arkadaşlarımla beraber. Yapmadığımız eylem, yaratmadığımız gerginlik kalmadı ve 2011 yılında, seçim öncesinde yine Sayın Cumhurbaşkanı bunu ilan etti, dedi ki: "Kadroya alacağız." Yine o malum sendikanın bir toplantısında ilan etti. Yani onların eylem meylemle işi yok da ama onlara prim yapmak için gider, orada açıklar Sayın Cumhurbaşkanı.

Şimdi, aradan kaç yıl geçmiş? On iki yıl geçmiş, on iki yıl sonra bir kadro... Niye? Bir seçim daha var. Aslında bu kadro falan değil, bakın, değerli milletvekilleri, bu kadro falan değil; bu, 3+1 modeli kamuya kökten yerleştirmek, kökten. Bu değişmiyor, sadece ıstırap yaşayanlar değişiyor yani yedi yıldır, sekiz yıldır, dokuz yıldır ıstırap çeken sözleşmeliler -muhtemelen ıstırapı inşallah biter-tayin hakkı alacaklar mı bilmiyorum, göreceğiz tayin hakkı geliyor mu çünkü kadroya geçtiğinde diğer kadroluların kullandığı hakkı bunlar kullanamayacaklar; işin bu tarafı da var. Mesela, 3+1 ya, beş yıl olan diyor ki: "Ben kullanacağım." Vallahi, bakın, yapılan düzenlemeleri bekleyin "Ben kullanacağım." diye filan beklemeyin. Nasıl bir düzenleme yapacaklar? Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, diğer bakanlıklar nasıl bir düzenleme yapacaklar? Mesela, mazeret tayinleri Millî Eğitim Bakanlığında bugün açıklandı, ilan edildi; başvurular alındı, ilan edildi. Şimdi, bu kadroya geçecek olan -örnek veriyorum-beş yılını tamamlamış bir sözleşmeli öğretmen kadroya geçince... Mazeret tayin başvuruları bitti; Millî Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer'e buradan soruyorum: Bunlara bir hak verecek misiniz? Yani beş yıldır, altı yıldır, yedi yıldır, sekiz yıldır bekleyenlere bir mazeret tayin hakkı verecek misiniz? Bunu takip edeceğiz, bunu takip edeceğiz, inşallah verilir.

Değerli milletvekilleri, bakın, şimdi, burada en önemli problemlerden bir tanesi, sözleşmelilerin kadroya geçirilince daha iyi haklara sahip olacağı filan aklımıza geliyor değil mi? Daha geriye gidiyor. Niye? Çünkü Millî Eğitim Bakanlığında ve Sağlık Bakanlığında sözleşmeliyken üç yılını dolduran memurlara, öğretmenlere, hemşirelere özür tayin hakkı veriliyordu yani eş durumu, sağlık, can güvenliği vesaire, üç yılını dolduranlara, elimde belgesi var. Şimdi, bakın, ıstırah ediyorum ya, siz üç yıl olan kazanılmış bir hakkı -güya müjde veriyorsunuz- elinden alıyorsunuz, dört yıla çıkartıyorsunuz; bunlardan haberdar mısınız bilmiyorum. Sözleşmeliyken üç yılda eş durumu tayini isteyebilen sözleşmeli öğretmen, sözleşmeli sağlıkçı; bu kanuni düzenlemeden sonra, üç yıl sonunda değil, dört yıl sonunda bu eş durumu mazeret tayin hakkını kullanabilecek yani bir hakkı budayan bir kadro geliyor. Ya, kadro geldiğine sözleşmeli öğretmenler, sözleşmeli memurlar neredeyse sevinemedi. Geçen ben Twitter üzerinden bir anket yaptım -19 bin kişi oy kullanmış- "Beklentilerinizi karşıladı mı?" diye, "Karşıladı." diyen yüzde 18, onların da muhtemelen çoğu siyaseten yazanlardır, memur bile değildir; yüzde 82'si "Memnun değiliz." diyor ya, "Böyle kadro yerin dibine batsın." diyor çalışanların yüzde 82'si. Dolayısıyla, bu yönüyle mutlaka düzeltilmeli.

Bir sürü problem var, tek tek saysam burada yirmi dakika yetmez. Mesela, 4/C'den 4/B'ye geçenler var, şimdi kadroya geçecekler, bunların unvan problemi var. Mesela teknik eleman ama idari personel olarak büroda çalışıyor, tekniker adam, teknisyen, hatta mühendis.

Değerli milletvekilleri, bir mühendis idari personel olarak çalışıyor. Bu nasıl olabilir ya? Yani bunların geçmişte hak ettikleri kadrolarıyla beraber kadroya geçmesini temin etmek hem hukuki aslında hem de vicdani bir sorumluluktur diye düşünüyorum. Yani bu haktan faydalanmayacak olan...

Şimdi, bakın, burada sözleşmeliler şöyle, onu da izah edeyim: Bir, süresiz sözleşmeliler vardı yani kaçınıcı yılda tayin hakkını kullanacağını, yer değiştirme hakkını kullanacağını, kadroya geçeceğini bilmeyen sözleşmeliler vardı; bir de 3+1'e tabi olan sözleşmeliler vardı. Yani bu 3+1'e tabi olanların sayısı yaklaşık 300 bin civarında, belki biraz daha fazla olabilir. Şimdi, bu düzenleme, 3+1'e tabi olan bu sözleşmeli personele, öğretmene, hemşireye vesaire hiçbir yeni hak getirmiyor, hiçbir yeni hak getirmiyor; tamamen anlamsız bir kadro düzenlemesi. Yani 3+1'e tabi olan zaten üç yılın sonunda kadroya geçiyordu, bir yıl sonra tayin isteme hakkına sahip oluyordu; bu hak vardı. Siz neyi getirdiğinizi zannediyorsunuz? Ben bunu anlamıyorum. Bu da büyük bir eksiklik, kusurdur.

Mesela ne yok burada? Kur'an kursu öğreticileri kadro, kapsam dışı bırakılmış, yok. Kur'an kursu öğreticileri, bunlar yok; idari hizmet sözleşmelileri var PTT'de çalışan, bunlar yok. Bunlar da sözleşmeli,

bunlar neden yok? Cevabını birileri versin. Ya, uzman çavuşlarımız, sözleşmeli erbaş ve erlerimiz yok burada. Askerlerimiz, hani kahraman askerlerimiz? Yok burada. Sözleşmeli askerlik statüsünü de siz çıkardınız bu milletin başına; bu neden yok? Bunu biri izah etsin. “Kahraman” dediğimiz askerlerimize kadrolu çalışmayı bile çok gören iktidar, bu düzenlemeyle neyi amaçladığını bu “kahraman” dediği askerlere izah etmek zorundadır değerli milletvekilleri.

Aile sağlık merkezindeki grup elemanları kadro dışı bırakılmış, bunlar yok. Aile Bakanlığında ek ders karşılığı memuriyet yapanlar var, bunlar kadro dışı. Polisevlerinde, orduvelelerinde, öğretmenvelelerinde çalışan personel var, yıllardır çalışıyor, umut ediyor bir kadroyu; yok. Usta öğreticiler yok, PIKTES öğretmenleri yok yani nasıl bir düzenleme? Mesela kanunu okuduğunuz zaman bazı gruplara böyle bir hak verilmiş, kısmi zamanlı çalışanlara. Sayın Cumhurbaşkanı onlara neye göre kadro verecek, bunlara neye göre vermeyecek? Yani verilmesin demiyorum ama bir hak verildiyse şunu düşünmemiz lazım: Bu ülkede tek sağlam istihdam şekli kadrolu istihdam şeklindedir. Bunu yirmi yıldır yerle yeksan ettiniz, perişan ettiniz. Aynı işi yapan, aynı eğitim seviyesine sahip insanları ayırdınız.

Şimdi, bakın, güya kadroya geçiriyorsunuz. Ya, kadroya geçirdikten sonra bile bu sefer de kadrolular arasında farklı bir uygulama yapacaksınız yani bu kadroya geçirdiğiniz sözleşmeliler, daha önce kadroya geçirilen, daha önce kadrolu olan devlet memurlarına göre bu tayin ve yer değiştirme hakkını kullanamayacaklar. Bunu zaten neden çıkardığınızı biliyoruz; çakılı kadro olsun, kimse yer değiştiremesin, orada memuru tutayım. Hiç düşünmediniz ki o zorunlu hizmet bölgelerinde çalışanlara biz farklı bir maaş verelim, bu bölgelerde çalışmayı özendiririm, mahrumiyet bölge tazminatı verelim diye hiç düşünmediniz, hiç sorumluluk almadınız, sorumluluğu sürekli memurlardan bekliyorsunuz. Bu, kabul edilecek bir durum değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakikam var mı?

BAŞKAN – Yok.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Yok mu?

BAŞKAN – Yeterince süre veriyorum.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Bir selam verip kapatayım.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bir dakika uzatmaları vermiyoruz arkadaşlar.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu.

Buyurun Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüştüğümüz kanun teklifiyle kamu kurumlarında ve belediyelerde sözleşmeli personel olarak çalışan 458.615 kişinin memur kadrolarına geçirilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Yapılan düzenlemeyle özet olarak 28 Kasım 2022 tarihi itibarıyla kamu kurumlarında ve mahallî idarelerde sözleşmeli personel olarak çalışmakta olanlardan kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvuranların memur kadrolarına geçirilmesi; 4/B sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilenlerden aynı kurumda üç yıllık çalışma süresini tamamlayanların süresi içinde talepte bulunmaları hâlinde aynı unvanlı memur kadrolarına atanmaları; kadroya geçen sözleşmeli personelin can güvenliği ve sağlık sebepleri hariç olmak üzere üç yıl süreyle başka bir yere atanmaması ve aynı yerde en az bir yıl daha görev yapması; 28 Kasım 2022 tarihinde askerlik, doğum, evlat edinme, görevlendirme, ücretsiz izin gibi nedenlerle görevlerinde bulunamayanlardan yeniden hizmete alınma şartlarını kaybetmemiş olanlara da kadro düzenlemesinden yararlanma hakkı tanınması ve mahallî idarelerde sözleşmeli personel istihdamının memur kadrolarına ilk defa alınma usulüne tabi tutulması öngörülmektedir.

Ayrıca, 657 sayılı Kanun kapsamında açıktan vekil olarak atanan imam-hatip, müezzin-kayıym, ebe ve hemşirelerin devlet memurluğu için aranan şartları taşımaları ve kanunda belirtilen sürede başvuruda bulunmaları hâlinde ilgili kurumların imam hatip, müezzin, ebe ve hemşire kadrolarına

atanması ve bunların dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına naklinin yapılmamasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Sözleşmeli personel statüsü esasen 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda düzenlenen istihdam şekillerinden biridir. Bununla beraber, başta teşkilat kanunları olmak üzere muhtelif kanunlarda sözleşmeli personel çalıştırmaya imkân veren düzenlemeler kapsamında da bu statüde personel çalıştırılmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak seçim beyannamelerimizde kamuda sözleşmeli, geçici, taşeron, vekil ve benzeri adlar altında istihdam edilenlerin kadrolu hâle getirilmesini sağlayacak düzenlemelerin yapılmasını öngördük. Bu doğrultuda, Cumhurbaşkanlığı'na mensup milletvekillerince ortak imzayla Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş bulunan kanun teklifini olumlu bulduğumuzu ve desteklediğimizi konuşmamın başında ifade etmek istiyorum.

Hatırlanacağı gibi, 7079 sayılı Kanun'la yasalaşan 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle kamu idareleri ve bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda çalıştırılmakta olan taşeron işçiler kadroya geçirilmişti. Yine aynı düzenlemeyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/C maddesine göre geçici personel statüsünde çalışanlar mezkûr kanundaki 4/B statüsüne geçirilmiş, 4/C yani geçici personel statüsü de kaldırılmıştı. Bu defa da kamuda sözleşmeli ve vekil olarak çalışanlar memur kadrolarına geçirilmek suretiyle kamu hizmetinde görev yapan taşeronlarla birlikte sözleşmeli ve geçici personel statüsündekilerin kadrolu hâle gelmesi temin edilmiş olmaktadır.

Anayasa'mızın 128'inci maddesinde devletin kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görüleceği hükme bağlanmış, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ile diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Bilindiği gibi, Türkiye'de personel rejimini düzenleyen ana kanun 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'dur. Bununla birlikte, 2914, 2802 ve 926 sayılı Kanunlarla Anayasa'da ifade edilen diğer kamu görevlileri kapsamında hâkim ve savcılar, akademik personel ve askerî personelin, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle de kamu iktisadi teşebbüslerinde çalışan personelin hukuki ve mali statüsü düzenlenmiştir. Bunların dışında da münferit bazı hükümlerle kamu çalışanlarının özlük haklarına yönelik çeşitli düzenlemeler mevzuatımızda yer almıştır.

Türkiye'de kamu personel istihdamının şekline bakıldığında 1926 tarihli ve 788 sayılı Memurin Kanunu'nda yer alan memur ve müstahdem tanımıyla başlayan ve günümüze ulaşan süreçte kadrolu ve sözleşmeli olmak üzere temelde iki istihdam biçiminin olduğu söylenebilecektir. 657 sayılı Kanun'un istihdam şekillerini düzenleyen 4'üncü maddesinin (B) fıkrasında sözleşmeli personel, özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, Cumhurbaşkanınca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde, tahsis edilen pozisyonlarda, mali yılla sınırlı olarak sözleşmeyle çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan personel olarak tanımlanmıştır. Buna göre, memur ve diğer kamu görevlileri asli ve sürekli kamu hizmetlerine ilişkin kadrolarda, sözleşmeli personel ise geçici ve kısmi işlere dair sözleşmeli personel pozisyonlarında çalıştırılmaktadır. Ancak zaman içerisinde işlerin değişen niteliğiyle asli ve sürekli kamu hizmetlerinde de sözleşmeli personel çalıştırılması gibi nedenlerle sözleşmeli personel statüsüne ilişkin kalıcı bir düzenleme ihtiyacı gerekli olmuştur.

Değerli milletvekilleri, bu doğrultuda hazırlanmış bulunan kanun teklifinin 1'inci maddesiyle, Diyanet İşleri Başkanlığında 657 sayılı Kanun'un 86'ncı maddesi kapsamında açıktan vekil imam-hatip ve vekil müezzin kayyım olarak görev yapmakta olanların Başkanlıktaki imam-hatip ve müezzin kayyım kadrolarına atanması ve bu şekilde atanmaların dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına naklinin yapılmaması düzenlenmektedir. Ayrıca, bunlara, geçerliliği devam eden Kamu Personeli Seçme Sınavı'nda ve yapılacak mülakat ile uygulamalı sınavda başarılı olma şartı da getirilmektedir.

2'nci maddeyle, sözleşmeli personel statüsüne ilişkin kalıcı düzenlemeler yapılmaktadır. Buna göre, proje bazlı işler, özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç duyulan hâller, bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmetler, yabancı uyruklu personel istihdam edilmesini gerektiren hizmetlerde

çalıştırılanlar ile özelleştirme uygulamaları sebebiyle iş akitleri sona erenlerin kamuda istihdamı gibi bazı özel durumlar hariç olmak üzere, kamuda üç yıl sözleşmeli olarak görev yapan personelden aynı kurumda üç yılı tamamlayanların bu sürenin sonunda memur kadrolarına atanması öngörülmektedir. Kadroya geçen personelin üç yıl süreyle başka bir yere atanmaması ve aynı yerde en az bir yıl daha görev yapması, sözleşmeli personel pozisyonlarında geçirilen hizmet sürelerinin kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilmesi, ayrıca, yurt dışı teşkilatlarında sözleşmeli personel çalıştırılabilmesi hususu düzenlenmektedir. Burada sözleşmeli personelin geçmiş hizmetlerinin memuriyet derece ve kademesi bakımından değerlendirilmesinde 4/C statüsünde geçen sürelerin de dikkate alınması, ayrıca, hizmet aksamasına yol açmayacak şekilde sözleşmeli personelin yer değiştirmesine ilişkin zorunlu hâller arasına eş durumunun da eklenmesi yerinde olacaktır. Diğer yandan, maddeyle sözleşmeli personele uygulanacak disiplin hükümleri bakımından 657 sayılı Kanun'a atıf yapılmakta, bu düzenlemelerle sözleşmeli personel uygulaması üç yılın sonunda memur statüsüne dönüşen bir süreklilik kazanmaktadır.

Teklifin 3'üncü maddesiyle, kısmi zamanlı çalışanlar ile yüksek öğretim kurumlarının araştırma geliştirme projelerinde proje süreleriyle sınırlı olarak çalışanlar hariç olmak üzere 657 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (B) fıkrası ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 6'ncı ve ek 26'ncı maddeleriyle mahallî idarelerde görev yapan sözleşmeli personelin memur kadrolarına atanması temin edilmektedir. Maddede mahallî idarelerdeki memur kadrolarına geçirilen mevcut sözleşmeli personelin sadece mahallî idareler arasında naklen atanabilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, Aile Hekimliği Kanunu kapsamında Sağlık Bakanlığıyla imzalanan sözleşmeye dayalı olarak 28/11/2022 tarihinde çalışmakta olanlar görev yaptıkları aile sağlığı merkezinin bulunduğu taşra teşkilatında pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrolarına, aynı unvanlı memur kadrosu olmaması hâlinde ise Sağlık Bakanlığının kadro cetvellerinde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen memur kadrolarına atanmaları sağlanmaktadır. 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun geçici 1'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası çerçevesinde 28 Kasım 2022 tarihi itibarıyla çalışmakta olan ve 657 sayılı Kanun'un hizmete alınmaya ilişkin genel şartlarını taşıyanların da Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bölge müdürlüklerinde pozisyon unvanlarıyla, aynı unvanlı memur kadrosu olmaması hâlinde ise anılan Genel Müdürlüğün kadro cetvellerinde yer alan unvanlarla sınırlı olmak suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen memur kadrolarına atanmaları öngörülmektedir.

Kanun teklifinin 4'üncü maddesiyle 657 sayılı Kanun'da yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla ilgili mevzuatta düzenleme yapılması için altı aylık süre verilmekte, bu süre içinde mevcut mevzuatın yeni düzenlemeye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği belirtilmektedir.

Yapılan bir diğer değişiklikle de Kültür ve Turizm Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarında 657 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında görev yapan solist sanatçı ve sanatçılar ile sahne üstü ve gerisindeki personelin aynı kanunun sanatçıların istihdamını özel olarak düzenleyen ek geçici 12'nci, 14'üncü ve 16'ncı maddeleri kapsamında sözleşmeli personel olarak istihdam edilmeleri temin edilmektedir.

6'ncı madde mahallî idarelerde sözleşmeli personel istihdamının memur kadrolarına ilk defa alınma usulüne tabi tutulmasını öngörmektedir. Ayrıca, mahallî idarelerde çalışan ve üç yıllık çalışma süresini tamamlayan sözleşmeli personelin memur kadrolarına atanmaları ve bunların bir yıl süreyle daha diğer kamu kurum ve kuruluşlarına naklinin yapılmaması hüküm altına alınmaktadır. Bu şekilde, mahallî idarelerde hizmete giriş şartları memurlarla aynı olan sözleşmeli personelden dört yıllık çalışma süresini tamamlayanların diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakline imkân sağlanmaktadır.

Teklifin 7'nci maddesi, Sağlık Bakanlığında, 657 sayılı Kanun'un 86'ncı maddesi kapsamında açığtan vekil ebe ve vekil hemşire olarak görev yapmakta olanların memur kadrolarına atanması öngörülmektedir.

Tüm bu düzenlemelerle, bir yandan kamu idarelerinde istihdam edilen sözleşmeli personel ile açığtan vekil olarak atan personelin memur kadrolarına geçirilmesine, çalışma barışının korunmasına ve kurumsal hizmet kalitesinin artırılmasına katkı sağlanmakta; diğer yandan, sözleşmeli personel

bakımından, unvan değişikliği ve görevde yükselmenin önündeki engeller kaldırılarak öğrenim durumlarına göre en üst derecelere yükselebilmek imkânı sağlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bilindiği gibi kamu çalışanlarının çalışma şartlarında, mali ve sosyal haklarında önemli iyileştirmeler yakın zamanda yapılmış, reform niteliğinde tarihî adımlar atılmıştır. Memur ve emeklilerimizin beklentilerinin birçoğu Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin uygulandığı dönemde Cumhurbaşkanlığı birliğinde karşılanmıştır. Asgari ücretin ve ücret gelirlerinin asgari ücret kadar olan kısmının vergi dışı bırakılması tarihî nitelikte bir gelişme olmuştur. 2022 yılında 2 defa olmak üzere asgari ücrette net toplam yüzde 95 oranında artış yapılmış, 2023 yılı için de yüzde 54,6 artışla asgari ücret 8.506 liraya yükseltilmiştir. Ayrıca, yıl içerisindeki enflasyon gelişmesine bağlı olarak ilave artış yapılabileceğine dair kararlılık da vurgulanmıştır.

Reformist bir adımla tüm memur ve emeklilere genel anlamda 600 puanlık ek gösterge artışı yapılmış; öğretmen, polis, müdür, şube müdürü, sağlık personeli, kamu avukatı, uzman erbaş, fakülte sekreteri, gelir uzmanı, din görevlisi gibi kamu çalışanlarının 3600 ek gösterge beklentisi karşılanmış; yapılan düzenleme 2023 yılıyla birlikte yürürlüğe girmiş; çalışan ve emeklilerimizin maaşlarına yansımıştır. Askerî personel, polis, çarşı ve mahalle bekçilerinden ek göstergeleri 3600'ün altında olanların emekli aylıklarında 1.200 lira artış yapılmıştır.

Muhtar ödeneği ve güvenlik korucularının aylık ücretleri asgari ücret düzeyine çıkarılmıştır. Mülki idare, güvenlik, eğitim çalışanları ile hekimler başta olmak üzere sağlık çalışanlarının çalışma şartlarında ve mali haklarında iyileştirmeler yapılmış, infaz koruma memurları ile sağlık çalışanları için yıpranma payı getirilmiştir. 4/B sözleşmeli personel statüsü için engelli çalıştırma mecburiyeti getirilerek 12 bin yeni engelli istihdamı sağlanmıştır.

2023 yılı ilk altı aylık dönemi için kamu çalışanları ve emeklilerimizin maaşlarında toplu sözleşmeyle kararlaştırılanın üzerinde yüzde 30 oranında artış yapılmış, en düşük emekli aylığı yüzde 57 oranındaki artışla 5.500 liraya çıkarılmıştır. Çalışanlara işverenlerce yapılan doğal gaz, elektrik ve yemek ödemeleri vergiden istisna tutulmuştur. EYT sorununun yaş şartı aranmaksızın kökten çözümüne ilişkin siyasi irade ortaya konulmuş, yasal düzenleme de çok yakında Meclisimiz tarafından gerçekleştirilecektir.

Bunlarla birlikte, şehit yetimlerimizin tamamına istihdam hakkı verilmesini, uzman erbaşların kadroya geçirilmesini, uzman jandarmalarımızın okullarında geçen sürenin fiilî hizmetten sayılmasını, terörle mücadelede yaralanıp da malul sayılmayan gazilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesini, şeref aylığının hak sahipleri bakımından eşitlenmesini, taşeron ve geçici işçilerin kadroya alınmasını, yardımcı hizmetler sınıfında çalışanların genel idari hizmetler sınıfına geçirilmesini de gerekli görüyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak işçimizin, memurumuzun, çalışanımızın ve emeklimizin sorunlarını çözmek, beklentilerini karşılamak için samimiyetle gayret gösteriyoruz. Bugüne kadar, çalışan ve emeklilerimizin haklı taleplerine nasıl kol kanat gerip çözümüne katkı sağladysak bundan sonra da her daim yanlarında olacak, onların hayatını kolaylaştıracak düzenlemelerin takipçisi olmaya devam edeceğiz. Cumhurbaşkanlığı birliğinde ülkemizin kalkınması, milletimizin huzur ve refahı için yılmadan çalışmaya, milletimizin talep ve beklentilerini bir bir yerine getirmeye kararlıyız. Bu kapsamda, önümüzdeki günlerde vatandaşlarımızın lehine önemli kazanımlar sağlayacak kanuni düzenlemeler de inşallah, sırasıyla hayata geçirilecektir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi ve Cumhurbaşkanlığıyla istikrar devam edecek, Türkiye yükseldikçe yükselecek ve lider ülke olacaktır.

İnanıyoruz ki bu kanun teklifinin yasalaşmasıyla kamuda statü ve istihdam karmaşasının giderilmesine, ücret adaletinin sağlanmasına ve çalışanlara eşit fırsatlar sunulmasına katkı sağlanacaktır.

Bu düşüncelerle, kanun teklifinin ülkemize, milletimize ve çalışanlarımıza hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Rıdvan Turan.

Buyurun Sayın Turan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli vekiller, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Aynı zamanda, Meclisten medet uman, kadroya geçeceğini düşünen sözleşmelileri, emeklilikte yaşa takılanları, çırakları, tarım danışmanlarını; hepsini buradan saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifinde 170 civarında imza varken 3-4 kişiyi geçmeyen AKP sıralarını da halkımıza şikâyet ediyorum. Yani insanlar “Acaba biz de bu grubun içerisine girebilir miyiz, biz de kadrolu hâle gelebilir miyiz?” diye düşünürken ve muhalefetten de bu konuda önermeler vermesini beklerken bu önermelerin muhatap olarak ulaşacağı kimse yok karşımızda.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, bir kanun teklifi ve bu kanun teklifiyle yüz binlerce insan her ne kadar kadroya geçmeyi, kadrolu olmayı amaçlıyorsa da hedefliyorsa da buna benzer niyetleri olsa da tespit etmek ve teyit etmek gerekir ki aslında bu, yeni bir düzenleme. Yani 3+1 biçiminde, bir tür sözleşmeli, kadrolu ara bir istihdam biçimi şu anda söz konusu. Bunu niye böyle söylüyorsunuz? Aslında buradan kadroya geçecek olan insanlar ne yazık ki kadrolu çalışanların haklarına ulaşabiliyor durumda değil yani özlük hakları açısından böyle, aile bütünlüğü açısından böyle -daha ayrıntılı anlatacağım bunları-ceza mevzuatı açısından böyle ama bakıldığında olağanüstü bir gürlüğü kopartılıyor ve deniliyor ki: “Sözleşmeliler kadroya geçecek.” AKP’nin çok mahir olduğu bir konu var: Yirmi yıllık zaman dilimi içerisinde bir problemi yaratıyor, muhalefetin bütün önerilerine rağmen bu sorunu ortaya koyuyor, aradan yıllar geçtikten ve on binlerce insan iktidarın yarattığı bu sorundan dolayı perişan olduktan sonra dönüyor, diyor ki: “Biz bu sorunu çözüyoruz, müjde!” E, kardeşim bu sorunu ortaya koyan sen değil misin? Ondan sonra böyle bir Cin Ali zihniyetiyle sorunu çözdüğünü iddia ederek toplumsal desteğini arttırmaya çalışıyor.

Değerli arkadaşlar, öyle bir acayip durum var ki... Bak, sözleşmelisi, kadrolusu, vekili, taşeronu, ücretlisi, şusu busu... Ya, çalışma rejimini darmadağın ettiniz bu yirmi yıllık zaman dilimi içerisinde, şimdi işin içinden çıkılmıyor, aynı yün yumağına dolanmış kedi yavrusu gibi siz de debelenip duruyorsunuz. Çıkılmıyor işin içinden, birini düzeltsen başka bir tarafı bozuluyor, onu düzeltsen başka bir tarafı bozuluyor.

Ve burada bir genel gerekçe var, bu gerekçede deniliyor ki: “Ya, memlekette birtakım ihtiyaçlar hasıl oluyor, ihtiyaçlar artınca sözleşmeliler artıyor ama bunların da ihtiyacı artınca bunları da biz kadroya çevirmeye çalışıyoruz.” Bunlar palavra. Bak, burada yazan genel gerekçe baştan sona palavra. Niye palavra biliyor musunuz? Bu ülkenin ciddi bir istihdam sorunu var, bu ülke bir güvencesiz istihdam cennetine çevrildi, asgari ücretle yaşayan çalışabilir nüfusun yüzde 60’ı ve bunun böyle olmasının sebebi hem yirmi yıllık iktidar hem de ondan önceki iktidarlar. Niye onlar? Çok kötü oldukları için mi? Uluslararası sermayenin, neoliberal siyasetin dümen suyunda gittikleri için bu böyle. Bunun sonucunda Derviş’in yapısal uyum projelerinin altına rahatlıkla imza attığı, IMF’nin, Dünya Bankasının her emrini burada uygulamaya çalışan kadroların bunu bir yenilik, bir ilerleme olarak, dünyayla bütünleşme olarak sattığı günden bugüne kadar hiçbir şey yolunda gitmiyor. Ne yolunda gitmiyor? Kamusal bütün varlıklar özelleştiriliyor, çalışma hayatı esnekleştiriliyor, deregüle ediliyor, böyle uyduruktan kadrolu, sözleşmeli, ücretli, şöyleleli böyleleli bir sürü rejim, çalışma biçimi ihdas ediliyor ve günün sonunda on binlerce insan perişan oluyor ve iktidar diyor ki: “Biz sizi bundan kurtardık.” Yani değerli halkımız, mesele şu: Bu iktidar sizin ağzınıza yumruğu vuruyor, ağzınızı burnunuzu kan içerisinde bırakıyor, ondan sonra da iç cebinden bir yara bandı çıkarıyor, “Bakın, size karşı bir yara bandım var, buyurun yara bandı.” diyor. Şimdi, bizden de bize yara bandı verdiği için mutlu olmamızı bekliyor; hatta “Yara bandı mı daha iyidir, sargı bezi mi daha iyidir.” arasında da seçim yapmamızı bekliyor. Burada çok açık bir şey var: Açık olan şey, uluslararası sermayenin, neoliberal sistemin yani emperyalizmin bu ülkeye dayatmış olduğu çalışma rejimini en mahir biçimde, Kenan Evren’in dahi başaramadığı bir biçimde bu iktidarın başarmasıdır. O yüzden biz diyoruz, “AKP, 12 Eylül darbesinin doğrudan sonucudur, ürünüdür.” diye bundan dolayı söylüyoruz. 24 Ocak Kararlarının mümkün kılınması ancak ve ancak bir askerî darbeye mümkündür ve ondan sonraki süreçte özellikle 99’dan sonra neoliberal politikaların, şu anda konuşmakta olduğumuz ve sanki arızı bir meseleymiş gibi, olmasını istememişler de olmuş gibi önümüze süren iktidarın bu politikaları vahşice uygulamasının sonuçlarını konuşuyoruz, bunları tartışıyoruz şu anda.

Zaten istihdam açısından olağanüstü sıkıntılı bir durum var, yüzde 47 gibi bir yere çalışabilir insanların oranı sıkışmış durumda. Avrupa'daki en kötü ülkenin yüzde 70 civarında istihdam sağlayabildiği düşünüldüğünde ne kadar geride olduğumuz anlaşılacak ve bu istihdamın da çok önemli bir kısmının daha fazla asgari ücret çevresinde -geçen gün yüzde 30'luk zamlarla birlikte- kümelendiği düşünüldüğünde işin vahameti daha da fazla ne yazık ki ortaya çıkıyor.

Şimdi, bu yasa teklifi geldi. Oysaki 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'na göre bu teklifin 3 konfederasyonun istişaresiyle buraya gelmesi gerekiyordu, en azından bunların gelip bunları bir tartışması gerekiyordu ama -iktidarın bir sadık sendikası var MEMUR-SEN- iktidar ile MEMUR-SEN anlaşmışlar aynı yüzde 30 zam mevzusunda olduğu gibi, bunu buraya getirdiler.

Pek çok açıdan bu teklifte düzenlenmeyen taraflar var. Bu düzenlenmeyen taraflar toplamda böyle atla deve değil yani olağanüstü yükler getirecek, hazineyi perişan edecek durumda değil. 150 bine yakın sayıda insan bu süreçten yararlanamıyor. Oysa hakkaniyetli olan şey, bu 400 küsur bin insanın kadroya geçme sürecine dâhil edildiği gibi aynı zamanda onların da bu sürecin içerisine dâhil edilmesiydi. Kimler var mesela? Vekil memurlar, mimarlar, mühendisler daha çok bunlar. Bu vekil memurlar normal maaşın üçte 2'siyle çalışıyor ve bunun içinde yok.

Bakın, Bakan çıktı dedi ki: "Bu 50/d maddesi uyarınca güvencesiz istihdam edilen araştırma görevlilerini biz 33/a'ya geçireceğiz, bu sorunu çözeceğiz." Böyle bir şey yok, böyle bir şey yok. Kendi söylediklerini kendileri inkâr eder bir durumdalar. Doktor öğretim üyelerinin, öğretim görevlilerinin, canlı modellerin güvenceli kadrolarda istihdam edileceği vaadi yerle bir oldu, buharlaştı gitti. Mesela yardımcı hizmetler sınıfında çalışan taşeron işçiler var, bunlar bu teklifte yok; belediye işçileri var, sahne gerisi işçiler, figüranlar var, bunlar bu teklifte yok. Oysaki teklifin içerisinde mutlaka olmaları gerekiyordu. Sağlık alanında çalışan yardımcı sağlık personeli yok.

Esasına bakıldığında yani yıllardan beri kamu çalışanlarının "eşit işe eşit ücret" diye, "sendikalı, grevli, toplu sözleşmeli sendika mücadelesi" diye, "sözleşme yerine kadro" diye mücadele ettiği -şu Kızılay'ın bir dili olsa da konuşsa- bu AKP iktidarının dayaktan geçirmedeği bir kamu çalışanı kalmadı. Ben de o dayağı yiyenlerden biri olduğum için bu işin tanıyıyım aynı zamanda.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Ben de...

RIDVAN TURAN (Devamla) – Ha, birisi de orada oturuyor işte.

Yani bu kadar zulümle yapmadıklarını, adım atmadıklarını -önümüzde bir seçim gördünde- bu seçimde yapmaya niyet ettiler. Yapsınlar tabii ki, yapsınlar tabii ki. Bu yasanın içerisinde az da olsa çalışanların işine yarayacak olan kısımların olduğunu görüyoruz ama bunu yani bu yirmi yıllık zaman dilimi içerisinde bu politikaları vahşice uygulayan iktidarın dönüp bize şöyle demesini kabul etmiyoruz: "Ya, geçmişten gelen böyle şeyler vardı, biz bunları çözeceğiz." Geçmişten gelen şeyler planlı programlı, taammüden sizin yaptığınız şeyler oysaki.

Şimdi, bu maddelere bakıldığında, maddelerde şöyle problemler var arkadaşlar: 1'inci maddede imamlara, müezzinlere, vekil imamlara, kayımlara ilişkin kadroya alma planlaması yapılıyor. Ya, bu aslında... Değerli arkadaşlar, sözleşmeli değil yani bu sözünü edilen kesim bu kanun teklifinin kapsamı içerisine girmiyor, girmiyor; normal koşullarda bu kanun teklifinin içerisinde onların olması mümkün değil ama olmalıdır, bakın olmalıdır çünkü müezzinin de vekil imamının da kayyımın da şunun da bunun da ailesi var, çoluğu var, çocuğu var, elbette olmalıdır, olmalıdır da anlamadığınız şey şu: Yani burada vekil imama kadroyu tanırken vekil öğretmene, sözleşmeli öğretmene bu hak niye tanınmıyor? Ücretli öğretmene bu hak niye tanınmıyor? İtiraz ettiğimiz şey budur yoksa toplumun herhangi bir kesiminin birtakım haklardan yararlanıyor olması asla ve asla bizim eleştiri oklarımızı üstüne çekmez. Eleştirdiğimiz şey, öğretmenlerin bu işin içerisinde niye olmadığıdır.

2'nci maddede, sözleşme feshedildiği durumda, sözleşmesini feshettiği durumda personelin bir yıl boyunca yeniden sözleşmeli pozisyona geçememe durumu düzenlenmiş ve -bir yıl boyunca yeniden sözleşmeli pozisyona geçilemeyeceği düzenlenerek- bu durum yeni kadroya geçecek olanların aleyhinde kullanılır hâle getiriliyor. Yani esasen, bunun tümünden yasadın çıkarılması gerekli. Bu 2'nci madde çok sorunlu. 2'nci maddede aile birliğini ciddi manada tehdit eden şeyler var -ki Anayasa'nın

41'inci maddesi gereğince de aile birliği temel öneme sahip bir kurumdur- yani sözleşmeli personelin üç yıl boyunca bir başka yere atanamayacağı düzenlemesi aile birliğini tam anlamıyla ortadan ikiye bölüyor.

Yine, yükseköğrenime devam durumunda yani sağlık alanında çalışanların yükseköğrenime devamı durumunda getirilen hüküm, bunların kapsam dışında tutulmasına sebep oluyor. Bu insanlar hem sağlık alanında çalışıp hem de yükseköğrenime devam edemiyorlar. Şimdi, buna benzer muhtelif şeyler var. Ama burada, tabii, bunları konuşurken bir de şunu konuşmak lazım: Öyle -dedim ya- kedi yavrusunun yün yumağına dolaşması gibi anakronik bir hâl var ve iktidar da bunun içerisinde bir türlü çıkamıyor, çıkamadıkları var. Hani biz, işte, “yaşa takılanlar, depremden mağdur olanlar” falan diyoruz da değerli arkadaşlar, bunların hepsinin esası AKP'ye takılanlar, AKP'nin rejimine takılanlar. Bakın, 2 milyon EYT'linin bütçe yükü 150 milyar civarında. Oysaki faize ve kur korumalı mevduata aktarılan para 500 milyar, vergi harcamaları da asgari ücretin vergi dışı tutulması göz önünde bulundurulursa, bu hesap edilirse 800 milyar civarında, sermayeden alınmaktan vazgeçilen vergisi var. Yapacağınız şey, sadece 150 milyar harcayıp bu EYT meselesini bitirmek.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bitirmiyorlar işte!

RİDVAN TURAN (Devamla) – Kardeşim, yani duvar konuşmaya başladı, taş, toprak konuşmaya başladı; bu EYT meselesi bir türlü gelmiyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – EYT'liler rahatsız!

RİDVAN TURAN (Devamla) – Şimdi, burada tabii, şöyle durumlar da var: Deprem mağdurları var, biliyorsunuz; aynı zamanda BAĞ-KUR'lular var. Ya, deprem mağdurlarından geçenki konuşmamda bahsettim. Şimdi, BAĞ-KUR'lular var, çok muzdaripler durumdan; 9000 gün prim ödüyorlar. SSK'li 5000 gün prim ödüyor ve emekli oluyor, BAĞ-KUR'lu 9000 gün prim ödemek zorunda. Ya, böyle bir adaletsizlik olabilir mi? Bakın, bu adaletsizliklerin adresinin tümü bu iktidar. Ben üretmedim bunları, ben üretmedim, benim uydurduğum şeyler değil; bu iktidar yaptı bunu, deniz ötesi efendilerden alınan emirler doğrultusunda bu ülkeyi bir işçi mezarlığı hâline getirdi, sosyal güvencesiz çalışmayı en büyük çalışma biçimi hâline getirdi. BAĞ-KUR'luların bu sorununun mutlaka çözülmesi lazım.

Bakın, stajyerler var. Stajyerler diyorlar ki: “Ya, bizim stajımızın başladığı zaman aynı zamanda sigortamızın başladığı zaman olsun.” Bunda ne var? Bunun gerçekten bütçeye ağır bir maliyeti falan da yok değerli arkadaşlar. Ya, bu mağduriyeti niye ortadan kaldırmıyoruz?

Yine, bu deprem konusuna ilişkin olarak EYT'den faydalanmak için 8/9/1999 baz alınıyordu; bunun yerine önerilen şey çok basit, 31/12/1999 baz alınsın ve insanlar herhangi bir problem yaşamadan emekli olabilsinler. Emekliler intibak yasası bekliyor. Niye? Çünkü emeklilerde de aynı şeyi yapmışımız; aynı iş yerinden aynı biçimde emekli olan insanların birbirinden bağımsız, birbirinden farklı olarak maaş aldıkları, özlük haklarına sahip oldukları bir işçi cehenneminden bahsediyoruz.

Tarım çalışanları var, tarım danışmanları. Tarım danışmanları diyorlar ki: “Ya, bizim sayımız zaten az, özlük haklarımızı niye vermiyorsunuz kardeşim? Niye bizi mağdur ediyorsunuz, niye bizim kadrolu olmamıza imkân sağlamiyorsunuz?” Sayıları gerçekten az. Bakın, saymakla bitmiyor görüyor musunuz, ne kadar çok insanı mağdur etmişsiniz.

Ben halkımıza buradan sesleniyorum: Bu konuşmaların muhatabı yok değerli halkımız. Bu konuşmaların muhatabı, AKP sıralarının bomboş olmasından kaynaklı yok. Biz, sizin için mücadele ediyoruz ama karşımızda, bu Meclis içerisinde önerilerimizi dinleyecek kimse yok ne yazık ki.

Yine, KYK'lilerin -Kredi Yurtlar Kurumu mağdurlarının- sorunları var; bunların gecikme zammının silineceğinden, zam alınmayacağından bahsedildi, hiçbir değişiklik yok.

Ezcümle mesele şu: Bu kadar zaman dilimi içerisinde AKP iktidarı çalışma rejimini bir cehenneme çevirdi. Aynı işi yapan, aynı biçimde çalışan, aynı artı değeri üreten insanlar birbirlerinden farklı özlük haklarıyla çalışmak zorunda kaldılar; dolayısıyla da farklı maaş rejimlerine, farklı emeklilik rejimlerine maruz kaldılar. Bunların tek bir sebebi var değerli halkımız: Bunların sebebi, ekonominin dümenini uluslararası sermayeye devretmiş ve bu sayede de bu ülkede çalışan bütün emekçileri, işçiyi, çiftçiyi, memuru, herkesi mağdur etmiş olan iktidardır; bundan başka bir kişi, bir varlık, bir olgu falan değildir ve bu süreç eğer değiştirilemezse aynı biçimde gitme eğilimindedir. Şunu çok açık yüreklilikle söylemek

isterim: Bunların hiçbirine razı olmak durumunda değiliz, hiçbirine razı gelmek gibi bir durumumuz ve lüksümüz yok. Bunun tek bir alternatifi vardır; bu konuda sesimizi yükseltmek, bu konuda örgütlü olmak, bu konuda yan yana gelmek ve günün sonunda, bu ülkede bu çalışma rejimini egemen kılan, yoksulu daha yoksul hâle getiren, zengini çok daha zengin hâle getiren yani tam anlamıyla bir sınıf aygıtı, bir egemen sınıf örgütü olarak çalışan iktidarı iktidarından etmektir. Bu güç sizin elinizde değerli halkımız. Eğer bugün bütün bunlardan şikâyet ediyorsanız bilin ki bundan önceki dönemlerde bu iktidarın ayakta kalmasına hepimizin, halkın, muhalefetin izin vermiş olmasındandır. Bu fasit daireden çıkmanın tek yolu, bu iktidarı, bu anlayışı, bu neoliberal sistemi, bu zulüm düzenini tarihin çöp sepetine göndermektir diyor, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu.

Buyurun Sayın Bekaroğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi selamlıyorum.

Salonda iktidar partisinden ya da iktidar ortaklarından kimse yok, söylediklerimizi duymak istemiyorlar. “Gözleri var, görmüyorlar; kulakları var, duymuyorlar.”a doğru gidiyorsunuz yani. Tabii duymak istemezsiniz çünkü yanlışlarınızı sıralıyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bugün, burada sözleşmeli personele kadro verilmesiyle ilgili bir kanun teklifini görüşüyoruz. Hemen peşinen ifade edeyim, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu kanun teklifine “evet” diyoruz, “evet” diyeceğiz fakat bu kanun teklifi büyük eksikliklerle malul değerli arkadaşlarım, onları da anlatacağım ama daha önemli bir şey anlatacağım size. Sizin, sadece bu kanun teklifi örneğiyle, bu ülkenin gerçek beka sorunu olduğunuzu, gerçek millî güvenlik sorunu olduğunuzu da açık bir şekilde ortaya koyacağım değerli arkadaşlar. Nasıl? Hemen bir cümleyle ifade edeyim: Bu düzenlemede eşitlik yok, hukuk yok, adalet yok değerli arkadaşlar; siz keyfi bir şekilde hazırlamışsınız. Keyfilik, bu topraklarda yüzyıllarca tutunmamızı engelleyecek en önemli zaafıdır. Beka sorunu, ancak ve ancak bu ülkenin yurttaşlarını eşit kılan hukuk devleti ve adalet devletiyle mümkündür. Siz Cumhuriyet İttifakı olarak hukuk devletini, adalet devletini, eşitlik devletini neredeyse ortadan kaldırdınız arkadaşlar. Bu ülkenin tarihi boyunca yaşamış olduğu en büyük beka sorunuzunuzu, bunu açık şekilde ifade etmek istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, EYT’liler gerçekten bekliyor. Bu EYT’nin, bir süre önce kanunlaşan emekli ve memurlara ek zamla ve bu kadro kanunuyla beraber çoktan gelmiş olması gerekiyordu, bunları görüşecektik. Bir yanlış var bu EYT’yle ilgili, bunu belirtmek istiyorum, muhalefetteki bazı arkadaşlar da bu yanlış yapıyor; “2 milyon kişi, şu kadar para...” Değil değerli arkadaşlarım, 2 milyon 250 bin insan bugün EYT çıktığı an emekliliği hak ediyor ama zamana, yıllara sâri olarak bir o kadar insan da -2,5 milyona yakın insan var- onlar da emeklilikte yaşa takılanlar ama gününü doldurmamayanlar değerli arkadaşlarım. O nedenle bu sanıldığından çok daha büyük bir rakamdır, bunu bilelim.

Değerli arkadaşlarım, bu sözleşmelilerle ilgili, bugüne kadar taşeron işçilerle, geçici işçilerle ilgili yapılan beklemenin temelinde bu insanlar sadece maaş, para filan beklemiyorlar, iş güvencesi bekliyorlar. Siz iş güvencesini tahrip ettiniz. Şimdi, hep suçluyorsunuz ya, işte Genel Başkanımızı, başka herkesi “Amerika’dan emir aldınız, filan yere gittiniz...” Siz dünyaya emir olarak verilen -kimin verdiği de çok belli değil ama patronlar veriyor- neoliberal politikalar dolayısıyla Türkiye’de “iş güvencesi” dediğimiz en temel insan hakkını zaten ortadan kaldırmıştınız değerli arkadaşlarım, şimdi kısmen gideriyorsunuz

Şimdi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 4/B maddesine göre sözleşmeli kabul edilenleri biz kadroya geçiriyoruz çünkü öyle dediler teklif sahipleri, iktidar partisi sözcüleri sürekli olarak bunu söylediler. Değerli arkadaşlarım, şimdi bu tam doğru değil, sözleşmelilerin bir kısmını... Ne kadar geçiriliyor? 458 bin kişi. Peki, ne kadar daha var? Bunu kimse bilmiyor. Geçirdikleri de tam olarak bilmiyorlar. Bize etki değerlendirme dağıttılar değerli arkadaşlarım; dört kategoride yazmışlar, “Biz bunları kadroya geçiriyoruz.” demişler ama -nokta, nokta- kaç kişi olduklarını bilmiyorlar, geçirmediklerinin de kaç kişi olduğunu bilmiyorlar yani bunlar devletin hafızasını da -bu da beka

meselesidir- yok etmişler, bilmiyorlar. (CHP sıralarından alkışlar) Bu niye böyle olmuş değerli arkadaşlarım? Bunun böyle olmasının temelinde...

Değerli arkadaşlarım, Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinde kamu görevini kimlerin göreceği yazıyor, der ki: "Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel ve işçiler eliyle gördürülür." Yani ya memur olacak ya sözleşmeli personel olacak ya işçi olacak. Şimdi biz diyoruz ki: Bunlar 250 bin kişi -bize göre, yuvarlak bir rakam tabii- 250 bin kişi bu şeye alınmadı. Niye bunları geçirmiyorsunuz? "Bunlar 4/B'ye uymuyor." Niye uymuyor, işçi midir bunlar? "Hayır." Peki, memur mudur bunlar? "Hayır." Sözleşmeli midir bunlar? "Hayır." Peki, siz 650 bin kişiyi korsan olarak mı çalıştırıyorsunuz ya? Siz devleti de devlet olmaktan çıkardınız değerli arkadaşlarım. Biz muz cumhuriyeti miyiz arkadaşlar?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Çok bağıryorsun, çok.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Efendim, muz cumhuriyeti, çadır devleti bu Anadolu'da tutunabilir mi değerli arkadaşlarım? Böyle bir şey var mı? Hukuk olmadıkça...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Çok bağırarak haklı olmanı gerektirmiyor.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Çok bağırarak... Bu da çok trol şeyidir biliyor musunuz?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Çok bağırınca çok duyuracağını mı zannediyorsun?

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Trol, esas konuyu başka tarafa saptırmak için böyle saçma sapan, konuyla ilgisi olmayan laflar sokuşturur. Cemal gibi bir arkadaşımıza, çok değerli akademisyen bir arkadaşına bunu yakıştıramadım ama öyle bir şeyin içine düştü ki -Adalet ve Kalkınma Partisinin içine- yirmi senede maalesef bu güzel insanlar bu hâle geldiler, üzgünüm. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu sözleşmeli personel olayı çok istismar edilmiştir. Arızı durumlarda, geçici durumlarda nitelikli elemanların alınması için konulan madde çok farklı bir şekilde kullanılmış, değişik kanunlara ilave edilmiş, değişik bakanlık, kuruluş kanunlarına ilave edilmiş ve bugün sayılarını bilemedikleri kadar fazla sözleşmeli insan olmuş. Bu insanların şimdi bir kısmını kadroya geçiriyorlar. Bu, kadroya geçirdikleri şeyde de... Ha, niye böyle oldu? Kamu İhale Yasası'nı dolanmak için 100 kusura kere değişiklik yapmışlarsa 657'yi de delmekle, hatır gönül, kendi yakınlarını filan işin içine... Geçmişteki iktidarların da burada büyük hatası var, sözleşmeli maddesinde arızı olan bir şeyi genel hâle getirmişler; bu da ayrı bir konu değerli arkadaşlarım.

Şimdi, bundan önce, işçilerle ilgili bir şey söyleyeyim değerli arkadaşlarım. Sayın Genel Başkanımızın ta 2015'te taşeron işçi meselesini gündeme getirmesiyle beraber taşeronların bir kısmını -o da problemlili bir şekilde- kadroya geçirdiler ama şu anda -hani kamu görevi devlet memurları, sözleşmeli personel ve işçilere yaptırılır ya- belediyelerde ve merkezî Hükümette kamu görevi yapan, kamu hizmeti veren 750-800 bin arasında işçi var değerli arkadaşlarım.

Başka bir şey daha söyleyeyim, behemehâl bu işin halledilmesi lazım, daha önemli bir şey var. Bu, Covid salgınında çok kullanıldı; biliyorsunuz, işten çıkarmalar yasaklandı. Patronlar neye göre işten çıkardı insanları biliyor musunuz değerli arkadaşlarım? Şu meşhur İş Kanunu'nun 25/II "kod29" dediğimiz maddesiyle, işçileri işten çıkaracaklar, başlarından atacaklar, tazminat vermek istemiyorlar, gasbediyorlar haklarını; yetmiyormuş gibi, edepsizler, işçileri hırsız, namussuz, edepsiz ilan ediyorlar! Bu madde böyle bir maddedir değerli arkadaşlar ve yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydı) – Her yerde kullanılıyor.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) - Devlette, belediyelerde, özel sektörde işten çıkarmalarda bu kod 29 yaygın bir şekilde kullanılıyor. Hepsini geri dönüyor belki arkadaşlar ama mahkemeler üç sene, dört sene sürüyor ya. Siz ne biçim insanlarsınız ya, nasıl vicdanınız var kardeşim ya? Siz nasıl secdeye gidiyorsunuz kardeşim ya; ben şaşırıyorum. Bunu halledemediniz mi, bu maddeleri kaldıramadınız mı değerli arkadaşlar? Defalarca kanun teklifi verdik, niye bunları halledemiyorsunuz; bunu anlamak mümkün değil.

Ya, arkadaşlar, gerçekten, Adalet ve Kalkınma Partisi, sizin adaletiniz falan hikâye. Ya, bir tane basit örnek vereyim: Ne güzel yaptınız değil mi; devlet sanatçıları, müzisyenler, akademisyenler, bir sürü insan sözleşme... Sözleşmeli midir, o nedir, o da ayrı tartışılabilir yani üç şeye de girmiyor, işçi de

değil, memur da değil; bunları alıyorsunuz... Değerli arkadaşlar, bakın, sözleşmeli personeli tarif ediyor 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi ve 1 ve 2'inci paragraflarında deniyor ki: "Devlet Konservatuvarları sanatçı öğretim üyelerinin; İstanbul Belediyesi Konservatuvarı sanatçıları..." Ya, değerli arkadaşlar, İstanbul Belediyesi ya; Atina Belediyesi, Erivan Belediyesi, Tahran Belediyesi değil ki ya! Nasıl bir insansınız siz ya? Nedir, ben bunu anlamıyorum ya. Bunlar da bizim Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ya. İstanbul Belediyesindeki müzisyenleri kapsamıyor bu. Ya, böyle bir şey var mı arkadaşlar ya? Nasıl anlatacaksınız, insanların yüzüne nasıl bakacaksınız değerli arkadaşlarım ya? Niye böyle bir şey yapıyorsunuz? Kin, kin, kin! (CHP sıralarından alkışlar)

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Nefret, nefret!

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – "Ben, Türkiye Yüzyılı'nın mimarı, 14 Mayıs'tan sonra karşınızda olacağım." filan dedi. Ya, dünya mimarı böyle bir şey olur mu? Vatandaşların bir kısmına kin ve nefret duyar mı değerli arkadaşlarım; böyle bir şey var mı? Bir de diyorsunuz ki: "Biz medeniyet kuruyoruz. Davamız, medeniyet mücadelesi." Ya, değerli arkadaşlarım, yol, su, kanal, tünel, viyadük, havaalanı, bunlar elbette iyi şeylerdir ama medeniyet için yeterli değildir arkadaşlar. Medeniyetin temelinde adalet vardır, adalet. Devlet konservatuvarında çalışan bir sanatçıyı kadroya alıp İstanbul Belediyesi Konservatuvarında çalışana almamakla medeniyet kurulamaz. Medeniyetin "m"sine bile yaklaşamazsınız, yaklaşamıyorsunuz nitekim.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – İstanbul Belediyesi bunu bilmiyor mu? Biliyor.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bakın, içeri girenlerin yanında o kadar çok sayıda insan devre dışı bırakılıyor ki. Bakın, ne kadar, size sayayım ben bunları. Mesela, ek ders ücretiyle çalışan öğretmenleri almadınız. Mesela "usta eğitici" dediğimiz kesimi almadınız. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında var bunlar, halk eğitim merkezlerinde var ve sayıları neredeyse 180 bine yaklaşıyor, ücretli öğretmen, vekil öğretmen bunlar; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında, belediyelerde ve başka yerde almadınız. Diyolar ki: "Hayır." Peki, sözleşmeliyi aldınız. "Bu sözleşmeli ayrı." diyor. Doğru, ayrı bir kanunda, Devlet Memurları Kanunu değil başka bir kanunda yani ismi bununla hiç ilgisi olmayan bir kanunla sözleşmeli aldınız, üç sene için doğuya bir yerlere gönderdiniz. Zaten onlar üç sene sonra kadroya geçiyordu değerli arkadaşlarım. İmamlara kadro verdiniz, doğru yaptınız; biz itiraz etmiyoruz, Sayın Genel Başkanımız gruba da getirmişti bu sorunu, doğru yaptınız. Peki, aynı durumda olan vekil imamlara kadro veriyorsunuz da vekil öğretmenlere niye kadro vermiyorsunuz değerli arkadaşlarım? (CHP sıralarından alkışlar) Hadi, vekil öğretmen ders ücretine göre çalışıyor filan. Usta eğiticiler, belediyelerdeki usta eğiticiler, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığındaki usta eğiticiler yıl boyunca çalışıyorlar, ek derse göre maaşları şey yapılıyor. Peki, bana birisi çıksın söylesin... Kanun teklifinin sahibi arkadaşımız burada mı?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Yok, yok, burada yok.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Yok, yok; ara ki bulasın.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Tabii, duymak istemedi, dayanamadı söyleyeceklerimize Sayın Etyemez, burada değil.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Buradayım.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Ha, arkada oturuyormuş, buradaymış, cevap versin şimdi. Bu insanları hangi kategoriyle çalıştırıyorsunuz? Siz korsan devlet misiniz? Değerli arkadaşlarım, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına ya da dünya vatandaşlarına kamu hizmeti veren ya memurdur ya sözleşmeli personeldir ya da işçidir. Peki, bu insanları, bu on binlerce insanı ne diye çalıştırıyordunuz ya? Siz hukuk uygulamıyor musunuz ya? Devleti, korsan devlet hâline mi getirdiniz değerli arkadaşlarım, muz cumhuriyeti hâline mi getirdiniz ya? Peki, bu insanlara niye bu kadroları vermiyorsunuz? Nasıl anlatacaksınız bu insanlara?

Danışmanlarımız... Değerli arkadaşlarımız, diyoruz ki: Bunların iş güvenceleri yok -herkes söyledi ha- hiçbir şeyleri yok.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Kıdem tazminatı da yok danışmanların.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Niye bunlara vermiyorsunuz şeyleri? Ya, işte, bunlar şöyle, böyle filan dediler. Şimdi, nasıl çalıştırılıyorlar, ona bakıyorum: "...milletvekillerine yardımcı

olmak üzere kadro şartı aranmaksızın ve diğer kanunların –bir şey koymuşlar buraya- sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın her milletvekili için bir danışman, bir ikinci danışman ve bir ilave personel sözleşmeli olarak çalıştırılabilir.” Ya, Allah’tan korkun ya! “Sözleşmeli olarak çalıştırılabilir.” Peki, niye bunlara bu hükümleri uygulamıyorsunuz, bir söyleyin yani bu devlet 100 kişiye, 500 kişiye adalet veremiyor mu? Bundan dolayı mı ihya olacak? Nedir arkadaşlar? İnat mıdır? “Her şeyi biz biliriz, muhalefet söyledi onun için yapmayacağız bunu.” mudur? Hâlbuki muhalefetin söylediği bir sürü iş yapıyorsunuz ama eksik bir şekilde yapıyorsunuz. Bunlar nedir yani birisi gelip bize anlatabilir mi değerli arkadaşlarım?

Arkadaşımız da söyledi, sözleşmeli er ve erbaş... Niye bunlara kadro vermiyorsunuz? Bunlar sözleşmeli değil de devamlı olan uzman erler ve erbaşlarla aynı işleri yapıyorlar. Sözleşmeli er ve erbaş bunlar; aynı işleri yapıyorlar, cephede beraber gidiyorlar, beraber ölüyorlar, tabutları beraber geliyor, yan yana dizip namazlarını kılıyoruz. Siz nasıl bir vicdan taşıyorsunuz değerli arkadaşlarım? Ben anlayamıyorum sizi, gerçekten size üzülüyorum, acıyorum size değerli arkadaşlarım, vallahi acıyorum ya!

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Kendine acı, kendine!

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Evet, sana da acıyorum!

Bu kadar çelişki yaşanabilir mi değerli arkadaşlarım? Bir şey kalıyor: Siz yalan söylüyorsunuz, numara çekiyorsunuz millete; öyle. Bu kadar açık olan şey örtülebilir mi? Ne kadar, bu insanların sayısı kaç kişi? Değerli arkadaşlarım, niye bir devlet, bir ordu savaşa, ölüme gönderdiği insanlara ayrı bir kadro, güvencesi olmayan bir kadro veriyor? Böyle bir şey var mı? Niye bir devlet, aynı işi yaptırdığı öğretmenin birine 3.500 lira maaş verip öbürüne 10 bin lira maaş veriyor; birisi gelsin bunu bana anlatsın, ben özür dileyeyim, anladım diyeyim. Niye bunu yapıyorsunuz değerli arkadaşlarım? Devlet olmaya, hukuk devleti olmaya yakışır mı bu? Nasıl bunu içinize sindiriyorsunuz, anlamıyorum. Ondan sonra, herkese saldırın, herkesi düşman ilan edin, ağzını açanı terörist ilan edin, beka problemine filan dâhil edin. Bu ülkenin gerçek beka problemi sizsiniz değerli arkadaşlar, gerçek millî güvenlik problemi sizsiniz değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Burada kişilerle bir işim yok; zihniyetlerle, siyasi partilerin kendileriyle konuşuyorum yoksa benim kişilerle bir şeyim yok.

2’nci maddede Cumhurbaşkanı yetkilendiriliyor değerli arkadaşlar. Ya, arkadaşlar, bu Cumhurbaşkanı Hükümetin yerine geçiyor ama Bakanlar Kurulunun yerine geçmez. Bir kişiye her şey havale edilebilir mi değerli arkadaşlar? Son zamanlarda çıkarmış olduğunuz bütün yasalarda şu Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama yetkilerinden bir kısmını, hatta bayağı hatırı sayılır bir kısmını Cumhurbaşkanına devrettiniz. Böyle bir şey olmaz, böyle bir demokrasi olmaz.

Ya, bunları söylüyoruz değerli arkadaşlarım, sizin dinlediğinizi sanmıyorum, zaten salonda hiç kimse yok. Tarihe geçiyoruz burada, kayıtlara geçiyoruz yoksa sizin heyetiniz artık gözü olup görmeyen, kulağı olup işitmeyen, vicdanı zaten olmayanlar sınıfına girmiş vaziyette değerli arkadaşlar. Size kızmıyorum, inanın ki -Allah şahidimdir- acıyorum, üzülüyorum değerli arkadaşlar. Böyle bir şey var mı?

Değerli arkadaşlarım, seçim... Bugüne kadar neredeydiniz? Bugüne kadar neredeydiniz değerli arkadaşlar? Ya, bu kadar ince hesaplar olur mu? Yani “Şu EYT’yi, şu zamanda çıkarırsak cebinde sıcak sıcak para varken bilmem ne bana verir.” Vermez, vermeyecek Allah’ın izniyle bu halk! (CHP sıralarından alkışlar) Bu halk her seçimde doğruyu yapmıştır.

Bakın, 2003’te sizi iktidara getirmesi doğrudu, bak muhalefet milletvekili olarak söylüyorum, size en çok o günde muhalefet eden biriydim ben, o gün de size en çok muhalefet eden biriydim ama aynı millet 14 Mayıs’ta sizi gönderecek.

Efendim, 14 Mayıs’ta “Yeter! Söz milletindir!” diyeceklermiş.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Karar da milletin.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Acıyorum, acıyorum yani bu millet sizi tekrar getirmekle söz milletin olacak! Yahu söz milletin olacak da bugüne kadar kimindi bu söz? Yahu iktidara “Söz milletindir!” denilir ya, muhalefet mi yaptı bütün bunları? Milletin sözünü gasbeden siz değil misiniz

değerli arkadaşlarım ya? (CHP sıralarından alkışlar) Sizsiniz milletin sözünü gasbeden, millet bunu mu istiyor?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Millet bir daha verecek size, millet bir daha ders verecek! Göreceksin, millet size bir daha esaslı bir ders verecek.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Bu öğretmenler kadro istemiyor mu, bu Erzurumlular bunları istemiyor mu?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sen bağır, sen de biliyorsun!

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – “Söz milletindir!” diyecekmış millet, tabii millet “Söz milletindir!” diyecek ve sizin biletinizi kesecek değerli arkadaşlarım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Demokrasi dersi geliyor size, bir daha geliyor; onun için bağıırıyorsun sen.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Şu paraları yağıdırıyorsunuz ya, şu paraları...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Az kaldı, bir ders daha alacaksınız.

MEHMET BEKAROĞLU (Devamla) – Şimdi, bugüne kadar dünya kadar açık verdiniz, zaten önümüzdeki bütçede de vereceksiniz, koydunuz. Değerli arkadaşlarım, bu paraları zamanında işçilere vermemenizin sebebi 5’li çeteye dağıtmanız, 5’li çetenin hizmetindediniz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bağır, bağır, az kaldı, göreceksin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu trol medyanız...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bir ders daha geliyor, bir ders daha geliyor sana, çok esaslı bir ders daha geliyor sana!

BAŞKAN – Gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmıştır.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, Mekke’de o zaman bu trollerin adı “Ebu Cehil”di.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – 5’li çete yerine 6’lı şirketler grubu geliyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu trollerin adı Ebu Cehil’di.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ebu Cehil’in önde gideni; bakın arkadaşlar, Ebu Cehil’in önde gideni.

BAŞKAN – Şahsı adına ilk olarak Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba konuşacak.

Buyurun Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, yirmi yılın sonunda AKP eliyle yaratılan bir mağduriyet cumhuriyetine dönüştü, çıkardıkları her kanun yeni mağduriyetler yaratıyor.

Değerli arkadaşlar, bir konuyu çözmek, mağduriyetlere son vermek için öyle bir kanun hazırlıyorsunuz; 3 kişinin sorununu çözeyim derken 5 kişiyi mağdur ediyorsunuz. Dünyada bir mağduriyete son vermek için düzenleme yapılırken yeni mağduriyet alanları oluşturma başarısı herhâlde sizlere ait. Taşeron kadro müjdesi veriyorsunuz, müjdenin ardından yüz binlerce işçi mağdur oluyor; 3600 ek gösterge düzenlenmesi yapıyorsunuz, binlerce memuru mağdur ediyorsunuz. Ülkeyi âdeti yazboz tahtasına çevirdiniz. Torba torba kanunlar getiriyorsunuz -ki bu torba kanunun da mucidi sizsiniz- siyah, beyaz, her şey var kanunda ama hepsinin altı yırtık, açtığınız yırtıklar artık dikiş tutmuyor. Çıkardığınız yasaların yüzde 60’ı bir öncekinin hatasını düzeltmek için, her önünüze gelene mal bulmuş Mağribî gibi el kaldırınca böyle oluyor. Yapay zekâ ya da bilgisayar bile bir işlem yaparken “Emin misiniz?” diye soruyor.

Maalesséf, muhalefetin söylediği hiçbir söz dikkate alınmıyor. Ayrıca, biz de biliyoruz ki bu kanun tekliflerinin birçoğu sizler tarafından hazırlanmıyor, saray tarafından hazırlanıyor. Ne olur, el kaldırmadan bir baksanız tekrar bunları düzenleme ihtiyacı olmayacak. Değerli arkadaşlar, ben size söyleyeyim; birçok kanun teklifi sahibinin tekliften haberi bile yok, geçtiğimiz hafta bunun örneklerini gördük. En son, sözleşmeli personel... Sözleşmeli personelin kadroya geçirilmesi için bir kanun teklifi getirdiniz, getirdiğiniz kanun teklifinde tam 4 yeni mağdur grubu oluşturduunuz. Kim bunlar? 28 Kasım mağdurları, mazeret tayin hakkı mağdurları, KPSS şartı ve kadro kapsamı dışında kalan mağdurlar.

Sorun çözerken çözümden daha çok mağduriyet yaratan bir iktidar olarak tarihe geçtiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Sizi bu başarınızdan kaynaklı bir kez daha tebrik ederim.

Değerli arkadaşlar, kim bu 28 Kasım mağdurları? Getirilen kanun teklifinde sözleşmeli personelin kadroya geçiş hakkı için 28 Kasım 2022 şartı koşuluyor. Bu demek oluyor ki iki gün sonra, on gün sonra girenler, başlayanlar kadroya geçmek için dört yıl daha bekleyecekler.

Bu kanun teklifinde bir önemli mağduriyet daha var; onlarca, yüzlerce mesaj geliyor, telefon geliyor değerli arkadaşlar; tayin mağdurları yani eşleri -karıyı kocadan- ayırdığımız için mağdur olanlar. Değerli arkadaşlar, sözleşmeli personelin mazeret tayin hakkına sahip olması için dört yıl şartı getirdiniz. Aileler zaten umut bekliyordu, çalışanların aile bütünlüğüne damga vurdunuz; çalışanların eşlerine, çocuklarına, anne-babasına kavuşmasını süre şartına bağladınız. Yıllardır ailesine kavuşmayı bekleyen sözleşmeli öğretmenlere, hemşirelere, ebelere “İki yıldır çalışıyorsanız iki yıl daha, bir yıldır çalışıyorsanız üç yıl daha, 28 Kasım 2022 tarihinde işe başladığınız dört yıl daha ailenizden uzak kalacaksınız.” diyorsunuz. Sözde aile değerlerine önem veren, bunu sürekli vurgulayan AKP bu düzenlemeyle aile birliğinin temelini deyim yerindeyse dinamit yerleştiriyor. Şimdi, İbrahim Aydemir gibi dayısı, amcası olmayan insanlar ne yapıyor? Dört yıl çoluğundan çocuğundan ayrı kalıyor ama İbrahim Aydemir gibi dayın varsa şak diye tayin oluyorsun. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN SÜMER (Adana) – Zülfü Bey’in akrabası yok mu?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Maalesef, ne eşitlik var ne hakkaniyet var, hiçbir şey yok değerli arkadaşlar.

Şimdi, merak ediyoruz, Allah aşkına, aynı durumda sizin çoluğunuz çocuğunuz olmaz da sizin yeğenleriniz olmaz da mutlaka ama kimsesi olmayan garibanlar ne yapacak Allah aşkına dört yıl? Nereden nereye gidecek? Diyarbakır’dan Malatya’ya ya da Malatya’dan Eskişehir’e nasıl gelip gidecek arkadaşlar? Bunu hiç düşündünüz mü, biliyorum.

Bir de KPSS şartına takılan mağdurlar var. Getirdiğiniz kanun teklifinde belediyelerde bundan sonra sözleşmeli personel olarak kadroya geçecekler KPSS şartı getiriyorsunuz. Şimdi, soru şu değerli arkadaşlar: Kadro düzenlemesinde 28 Kasım tarihini esas aldınız. Peki, belediyelerde 29 Kasım, 30 Kasım, aralık ayında işe başlayan sözleşmeli personel ne olacak? İsten mi çıkarılacak? Bu kanun teklifinde bunun bir cevabı yok değerli arkadaşlar Komisyonunda gündeme getirmeye rağmen. Maalesef, belki de binlerce personel bu şekilde işsiz kalacak, yeni mağdurlar ortaya çıkacak.

Değerli arkadaşlar, bu kanun teklifindeki bir diğer mağdursa kadro mağdurları. Bakın, başta PTT’de çalışan sözleşmeliler olmak üzere KİT’ler personeli -biraz önce Vakıfbanktan biri mesaj çekmiş, onu da ifade edeyim- Vakıfbankta çalışan 1.300 güvenlik personeli, Mecliste çalışan sözleşmeli danışmanlar... Geçen gün söyledim, Allah aşkına, şimdi odalarınıza gideceksiniz, danışmanların yüzüne nasıl bakacaksın İbrahim Aydemir, nasıl bakacaksın danışmanların yüzüne? (CHP sıralarından alkışlar, gülüşmeler) Her gün basın toplantısı yapıyor, her gün o danışmanlar hazırlıyor ama danışmana kadroya gelince, yok. Arkadaşlar, bakın, burada bütün siyasi partilerin danışmanları var, hepimizden fazla çalışıyorlar, hepimizden fazla emek veriyorlar, gece ne zaman çıkarsanız onlar da o zaman çıkıyor ama onlar unutulmuş durumda. Şimdi beni dinliyorsan danışmanlar, İbrahim Aydemir’i görünce selam vermeyin; kanun teklifi sahibine, hazırlayan sayın vekile selam vermeyin çünkü bunları mağdur eden, bu danışmanları mağdur eden bu, arkadaşlar. (CHP sıralarından gülüşmeler, alkışlar) Ayrıca, Ramazan Can’a hiç selam vermeyin. (Gülüşmeler)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Veli Ağbaba, beni niye katıyorsun ya?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, 590 bin sözleşmeli personelin 458 binine kadro hakkı tanıdınız; bakın, belediye çalışan vekil memurlar yok, uzman çavuşlar yok, proje bazlı kısmi zamanlı çalışan sözleşmeliler yok. Sayın Bekaroğlu güzel bir konuşma yaptı, kitabın ortasından konuştu. Ya, devletteki tiyatrocuya kadro veriyorsun, Eskişehir’deki tiyatrocuya niye kadro vermiyorsun? Sayısı on binler değil, sayısı 1.000-1.500 arasında, belki 1.200; ya, bunu niye vermiyorsunuz? Eskişehir’de var, Antalya’da var, İstanbul’da var, Mersin’de var; büyük bir ayrımcılık, söyledi Sayın Bekaroğlu.

Bakın, değerli arkadaşlar, “adalet” dedi, adalet. Böyle adaletsizlik olur mu? Şimdi, 132 bin kadroya geçmeyen memur var, sözleşmeli uzman erbaşlar var. Kusura bakmayın, öyle şehit cenazesinin öünde

tabutun üzerinde konuşma yapmaya benzemez bu. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu insanların hakkı mutlaka verilmelidir.

Değerli arkadaşlar, ucube, bir başka konu, 2020 yılı KPSS mağdurları. 15 binden fazla öğretmenin 2020 yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hakları gasbedildi. KPSS 2020 6-20 Eylül arasında gerçekleşti, sonuçları ise 22 Ekim 2020 tarihinde açıklandı. Yasaya göre sınavın geçerliliği bir yıl sürüyor. 2020 yılındaki atanmanın ardından 2021 yılında bir atama daha gerçekleşti lakin bu atamada öncelik hakkı 2020 yılında sınava girenlere değil 2021 yılında sınava girenlere verildi. 15 bin öğretmen atandığı bu dönemde 2021'deki KPSS'de 2020'dekinden daha az puan alanlar bölümlere yerleşti. Örneğin, okul öncesinde 2020 taban puanı 79,9 iken 2021'de 71,6; elektrikte taban puan 2020'de 80 iken 2021'de 74 oldu. Yani burada matematiğin kurallarını değiştirdiniz 83,3 mü yüksek, 81,6 mı yüksek? Vallahi buna göre 81,6 yüksek. Puanı yüksek olanlar atanamadı, puanı düşük olanlar atandı.

Bakın, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında ek ders karşılığı çalışan mağdurlar var değerli arkadaşlar. Bunlar, on iki ay tam zamanlı görev yapan sosyolog, öğretmen, sosyal çalışmacı, psikolog, hemşire unvanlarındaki meslek elemanları; yıllardır kadro bekliyor, sözleşmeli personel kadro düzenlemesinde bu çalışanlarımız yer almıyor; PIKTES çalışanları yer almıyor, TRT özel hukuk hükümlerine tabi personel yer almıyor, usta öğreticiler yer almıyor, vekil öğretmenler yer almıyor. Bunların adına diyorum ki: Bunların emekleri bu kanunu hazırlayanların gözüne dizine dursun! (CHP sıralarından alkışlar) Sonra, aile sosyal destek programında 2.700 civarında çalışana bu düzenlemeyle kadro hakkı tanınmıyor.

Değerli arkadaşlar, mağduriyet yaratma konusunda üstünüze yok. Şimdi, geçmişte yaptığınızı mağduriyetlere de bir göz gezdirelim. Yıllardır söyledik, dile getirdik, 3600 ek gösterge düzenlemesi geldi. Değerli arkadaşlar, getirdiğiniz düzenlemelerde şefler 3600 ek gösterge hakkına sahip olmadı; üniversite mezunu olmayan polislerimiz 3600 ek göstergeden yararlanamadı, lise öğrenimli mezunları 3600 ek göstergeden yararlanamadı; yardımcı hizmetler sınıfına bağlı olarak çalışan memurlar 3600 ek gösterge hakkından maalesef yararlanamadı. 696 sayılı KHK düzenlemesindeki taşeron mağdurları -bunu da defalarca dile getirdik arkadaşlar- 150 bine yakın insan kadro bekliyor; hastane bilgi yönetim sisteminde çalışan 1.500 kişi, radyoloji ve laboratuvar biriminde çalışan 6 bin işçi, görüntüleme merkezlerinde çalışan 2 bin işçi, Sağlık Bakanlığına bağlı birimlerinde çalışan 17 bin işçi; Karayolları, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında çalışan 17 bin, PTT'de çalışan 14.336, çağrı merkezlerinde çalışan 13 bin, TCDD ve bağlı kurumlarında çalışan 6.300, TÜRKSAT'ta 4 bin, KİT'lerde çalışan yaklaşık 36 bin kişi, şeker fabrikalarında çalışan 5.300 kişi, üniversiteler ve Bakanlıkta çalışan 4 bin işçi, Eti Madende 3.500, Millî Eğitim bünyesinde on ay çalışıp işsiz kalan 31 bin ve ÇAYKUR'un 9 bin işçisi. Değerli arkadaşlar, bunların sorunu çözülmediği sürece bu kanun adaletli bir kanun değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Siz ne yaparsanız yapın, seçimden sonra bunların hepsini yapacağımızı söylüyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – İbrahim Bey, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, hep altını çiziyoruz ki bunlar, seslerini yükseltiyorlar, sözlerini yükseltmiyorlar. Niye? Hayatları istismalarla geçmiş, “millet” diye bir dertleri olmamış. Şu söylediklerini -samimi söylüyorum- yürekte söyleseler alkışlarız. Hayata yansıtıkları ne? Belediyelerde yaptıkları.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şimdi önergeyi vereceğiz, geçirelim hadi, danışmanları yapalım!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bakın belediyelere, işçilere zulmedenin, çalışanlara zulmedenin adı “CHP”dir, “CHP yapısı”dır; o yüzden bağırıyor.

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Siz ne zulümler yaptınız, ne zulümler yaptınız!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Biz milletten yanayız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Zalim İbrahim Aydemir! Zalimsin, zalim!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Elinizden istismar argümanları çıktıkça burada gürültü çıkarıyorsunuz, yaptığınız bu.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Zalimsin sen! Öyle günlük basın toplantısı yapmaya benzemez bu! Sen kendi danışmanına sahip çıkamıyorsun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bakın, EYT’den rahatsızlığını dile getiriyor konuşmacı; sözleşmelerin problemlerini çözüyoruz, bağıriyorsunuz. Niye? Çünkü “millet” diye bir derdiniz yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) – O söylediklerim yalan mı? Yalan mı?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Allah’ın izniyle göreceksiniz... Efendim, burada çalışanlar kimmiş? Danışmanlar; onu da biz çözeriz, biz!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Çöz o zaman!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hodri meydan!

HÜSEYİN YILDIZ (Aydı) – Haydi çözelim, verin önerge!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Allah’ın izniyle yakında göreceksiniz... Hepsini, tamamını çözen kadronun adı “Cumhur İttifakı”dır, rahatsızlığınız onadır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hodri meydan! Hodri meydan!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Beter olun! Bin beter olun!

RAFET ZEYBEK (Antalya) – 2014’te Antalya Belediyesinde neler yaptığınızı bir sor bakayım! Konuşuyorsunuz öyle, konuşuyorsunuz!

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Yani ona o yapıldı diye şimdi bu yaptığımızı meşru hâle mi getiriyor, meşru hâle mi getiriyor?

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Siyaset yapamı çıkardılar! Bak, kaç kişi çıktı Antalya Belediyesinden! Kaç kişi çıktı?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Adana’ya, Mersin’e bakın! Adana’ya bakın, Mersin’e bakın!

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 394) (Devam)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz, Konya Milletvekili Halil Etyemez’e ait.

Buyurun Sayın Etyemez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde ekonomiden sağlığa, adaletten eğitime, dış politikadan terörle mücadeleye, savunma sanayisinden enerjiye, ulaştırmadan teknolojiye, spordan iletişime tüm alanlarda yüz yılın işini yirmi bir yıla sığdırdık. Yaptığımız bu çalışmalarla ülkemizin birlik ve beraberliğini, huzurunu, refahını, demokrasisini, güvenliğini ve kalkınmasını garanti altına aldık. Sosyal politika alanını vazgeçilmez olarak görüyor; çalışanını koruyan, çalışamayanına bakan sosyal devlet anlayışıyla politikalarımızı yürüttük, yürütmeye devam ediyoruz. Paylaşımada adaleti önceleyen, emeği ve helal kazancı yücelten bir yaklaşımla çalışanlarımızın emeğinin karşılığını alması için devrim niteliğinde çalışmalara imza

attık. Sadece geçtiğimiz yıl çalışma hayatında yaptığımız kapsamlı düzenlemeler bu alanda bir destan yazdığımızın en başat göstergesidir. 3600 ek gösterge, asgari ücret, Öğretmenlik Meslek Kanunu, memur ve emeklilerin maaş zamları, gelir vergisi istisnaları gibi birçok sorunu çözdük; EYT'yi de çözüyoruz inşallah.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Yirmi yıl sonra!

HALİL ETYEMEZ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; her zaman emeğin ve emekçinin yanında olan AK PARTİ hükümetleri olarak istihdamdan sosyal güvenliğe, örgütlenmeden toplu sözleşmeye, mali ve sosyal haklardan özlük zeminine her konuda dünle kıyası imkânsız kararlar ve sonuçlar ürettik. Bu minvalde yaptığımız düzenlemelerin kısa bir özetini sizlerle ve aziz milletimizle paylaşmak istiyorum.

2005 yılında ve 2015 yılında kamu çalışanlarına 2 kez ilave bir derece verdik. 2007'den itibaren banka promosyonlarının kamu çalışanlarına ödenmesini sağladık. Konut edindirme yardımı kapsamında yıllarca vatandaşımızdan kesilen günümüz rakamlarıyla toplam 20,3 milyar liranın hak sahiplerine ödenmesini gerçekleştirdik. Tasarruf teşvik hesaplarında toplanan 17,1 milyar lira tutarındaki kaynağı, güncel değeriyle 260 milyarı çalışanlarımıza ödedik. Yargı denetimi dışında kalan uyarma ve kınama disiplin cezaları ile Yüksek Askerî Şûra işiği kesme kararlarına mahkeme yolunu açtık. Kamu görevlilerimiz için toplu sözleşme hakkını 2010 yılında anayasal güvenceye kavuşturduk. Aynı unvanda bulunan bütün kamu görevlilerinin ücretlerini eşitleyerek kurumlar arası ücret dengesini tesis ettik. Engelli vatandaşlarımızın kamuda istihdamını artırdık. Şehit yakınlarımıza tanınan istihdam hakkını 1'den 2'ye çıkardık, terörden etkilenen sivil vatandaşlarımıza da 1 istihdam hakkı sağladık. Kamuda başörtüsü yasağını ortadan kaldırarak başörtülü kadınlarımızın tüm kamu kurumlarında özgürce görev yapabilmelerini temin ettik. 28 Şubat sürecinde başörtüsü sebebiyle görevine son verilen memurlara yeniden kurumlarına atanma imkânı sağladık. Kadın çalışanlara yönelik sigorta prim indirimi, doğum izni, süt izni gibi birçok düzenlemeyi hayata geçirdik. Sendikalı memurlara üç ayda bir toplu sözleşme ikramiyesinin verilmesini sağladık. 1 Mayıs resmî tatil ilan ederek özgürce kutlanmasının önünü açtık. Kamu çalışanlarına hac ibadeti için ücretsiz izin verilmesini sağladık. Tüm kamu görevlilerimizin ek göstergelerinde 600 puan artış yaparak kapsamlı bir düzenlemeye gittik. 3600'e çıkarılan öğretmen, sağlık çalışanları, polis memurları, din görevlileri, müdür ve müdür yardımcıları ile avukatların emekli aylıklarında ve emekli ikramiyelerinde önemli artışlar sağladık. Öğretmenlik Meslek Kanunu'yla eğitim camiasının yıllardır hayalini kurduğu bir reformu gerçekleştirdik. 2022'de asgari ücretin gelir vergisi ve damga vergisinden istisna tutulmasına yönelik adım attık. Böylelikle kamu görevlilerimiz dâhil tüm çalışanlarımızın üzerindeki vergi yükünün ciddi oranda azaltılmasını sağladık. 2023 yılı ücret gelirlerinde uygulanacak gelir vergisi tarifelerinde düzenleme yaparak çalışanlarımızın ödeyeceği verginin azaltılmasını sağladık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye sevdasıyla çıktığımız bu yolda sadece hayal kurmakla kalmadık, hayalleri de tek tek gerçeğe dönüştürdük. AK PARTİ hükümetleri çalışma hayatında olması gerekenleri hayata geçiren, olmaması gereken ne varsa bitiren kararların ve icraatların sahibidir.

Sizlerin de çok iyi hatırlayacağı üzere 2007'de kamuda geçici işçi olarak görev yapan 214 bin çalışanın sürekli işçi veya sözleşmeli personel statüsüne geçmesini temin ettik. 2011 ve 2013'te yaptığımız düzenlemelerle 300 bini aşkın sözleşmeli personeli kadroya geçirdik. 2018'de yaptığımız düzenlemeyle kamuda görev yapan yaklaşık 725 bin taşeron personelimizin kadro meselesini çözüme kavuşturduk. Şimdi ise 458.615 çalışanımızı kapsayan bir çalışmaya hep beraber imza atıyoruz.

Değerli milletvekilleri, sizlerin de çok iyi bildiği gibi kamu hizmetlerinin yürütülmesinde görev alan sözleşmeli personel kavramı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda -1965 yılında çıkarılırken-istihdam şekli belirlenmiştir. Mezkûr kanunun 23 Temmuz 1965 tarihli ilk hâlinde "Sözleşmeli personel, yurttan yapılamayan özel ihtisas öğrenimine ihtiyaç gösteren belirli istisnai görevlerde kurumların bu kanundaki esaslara uygun olarak görev kanunları ile alacakları yetkiye dayanılarak, geçici süreli ve sözleşme ile çalıştırılan kişiler" olarak tanımlanmıştır. Zaman içerisinde teşkilat kanunlarına eklenen hükümlerle, kurumların kendi görev ve hizmet ihtiyaçlarına özgü, farklı mali veya sosyal haklara

sahip yeni sözleşmeli personel türleri ortaya çıkmış ve yaygınlaşmıştır. Günümüzde, kamuda istihdam edilen sözleşmeli personelin büyük bir kısmı doğrudan veya dolaylı olarak 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesine tabi durumdadır.

Değerli milletvekilleri, 2021 bir yılında imzalanan ve kamu görevlilerini kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme'nin 52'nci maddesinde tarafların görüş ve katılımıyla sözleşmeli personel mevzuatında düzenleme yapılması suretiyle sözleşmeli personelin statülerinin yeniden belirlenmesi konusunda mutabakat sağlanmıştır. Bu mutabakat kapsamında gerekli çalışmalar yapılmış, kamuda istihdam edilen sözleşmeli personelin büyük bir oranını teşkil eden 4/B kapsamındaki personelin statüsüyle ilgili kanun teklifimiz Meclis Genel Kuruluna bugün gelmiştir. Kanun teklifimiz kapsamında 458.615 sözleşmeli çalışmamız kadroya alınacak olup bu personel görevde yükselme, unvan değişikliği, memuriyet güvencesi ve tayin imkânı gibi haklara sahip olacaktır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Aile birliğini...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aile bütünlüğü, eş durumu...

HALİL ETYEMEZ (Devamla) – 4/B'li personel, mahallî idareler personeli, teşkilat kanunlarına dayalı çalışan sözleşmeli personel, Kültür ve Turizm Bakanlığı sanatçıları, kamu dışı aile sağlığı çalışanları, vekil imam-hatip ve müezzin-kayyımlar ile vekil ebe ve hemşireler bu düzenlemenin kapsamında yer almaktadır.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aile bütünlüğü...

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Vekil öğretmenler yok, vekil öğretmenler!

HALİL ETYEMEZ (Devamla) – Mahallî idarelerde sözleşmeli personel alım esasları yeniden düzenlenmiş olup memur alımlarındaki genel hükümler sözleşmeliler için de zorunlu hâle getirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hayata geçireceğimiz bu kanunla 6. Dönem Toplu Sözleşme'de yer verilen hükmün gereklerini ve bu kapsamdaki çalışanların beklentilerini karşılamış olmaktadır.

Yine, bu kanun, kamu kurumlarında çalışma barışının korunmasına ve kurumsal hizmet kalitesinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Unvan değişikliği ve görevde yükselmenin önündeki engeller kaldırıldığı gibi aile bütünlüğü de sağlanmış olacaktır.

Değerli milletvekilleri, huzurlu, güvenli ve güçlü bir Türkiye'yi inşa etmenin hep birlikte hareket etmekle mümkün olacağını biliyoruz. Daha adil bir dünyanın mümkün olduğunu ifade edecek cesaretle sahip olmanın verdiği öz güven bizlere bugün yeni bir şeyi söyletiyor. Bu yüzyıl Türkiye'nin yüzyılı olacak. Cumhurbaşkanımızın liderliğinde milletimize sunduğumuz Türkiye Yüzyılı vizyonumuz, geleceğin Türkiye'sini ifade etmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye Yüzyılı vizyonumuz da cumhuriyetimizin yeni asrına yakışır... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HALİL ETYEMEZ (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Vermiyoruz.

Sayın Gülüm...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, İpek Gülşen'in adliye önünde başladığı oturma eylemine ve Trendyol Go kuryelerine ilişkin açıklaması

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – İpek Gülşen “Ölmek istemiyorum.” çağrısında bulunuyor. Diyarbakır'da İpek Gülşen'e “Arkamda devlet var.” sözleriyle tecavüz girişiminde bulunan, tehdit eden, şiddet uygulayan, dolandıran sanık Baran Kızıl 17 Ocakta ilk duruşmada tahliye edildi, İpek'i ve ailesini öldürmekle tehdit etmesine rağmen tahliye edildi. Bu tahliye kararı failin gerçekten de erkek devletten güç aldığını gösteriyor. Zira, SEGBİS'te duruşmaya katılmak zorunda bırakılan mağdur İpek Gülşen'e söz hakkı bile tanınmadı, sanık ise tahliye edildi. İpek Gülşen dün adliye önünde oturma eylemine başladı; sanığın tutuklanmasını, can güvenliğinin sağlanmasını yani kısaca adalet istiyor.

Öbür yandan, işçi direnişleri sürüyor. Trendyol Go kuryeleri Maslak'ta Genel Merkezin önünde eylemler. İnsanca çalışma koşulları ve ücret artışı talepleri kabul edilsin, kölelik düzenine son verilsin, işçilerin hakları sağlansın.

Teşekkürler.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 394) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Soru-cevap olsaydı Başkanım.

BAŞKAN – Söz veriyorum ben.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 5'inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerine İYİ Parti Grubu adına Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş konuşacak.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önümüzde bir düzenleme var. Bakıyoruz bu düzenlemeye, yine eksikliklerle dolu. Adana Milletvekilimiz Sayın Koncuk biraz önce detaylı anlattı. Şimdi o detayları tekrar anlatmak çok anlamlı değil çünkü bu düzenlemeyi yaparken altına imza atan sayın milletvekillerimiz ya işin farkında değiller ya da bile bile lades diyorlar. Hangisi olursa olsun ikisi de sorunlu. Bir kere bu düzenleme eksikliklerle dolu. Niye? Sözleşmeli tanımına giren herkesi kapsamıyor. Bize verilen bilgilere göre 600 bin civarında sözleşmeli var ama “Yaklaşık 450 binini kapsıyor.” diyorlar. Niye ayırıyoruz? Yani devletin asli ve sürekli işlerini yapan kamu görevlilerini niye ayırıyoruz, niye bütünleştirmiyoruz? Elbette bu sorunun cevabı yok. 150 bin kadar sözleşmeliyi kapsam dışı bırakmakla elinize ne geçecek ya da bunun faydası ne olacak?

Şimdi, yaptığınız düzenlemenin başka bir arızı durumu var: Niye eşit düzenleme değil? Yani şimdi sözleşmeliler “Kadroya geçeceğiz.” diye seviniyor ama şu an mevcut kadrolu olanlarla aynı hakları kullanacak mı? Elbette kullanamayacak yani niye kullanamayacak? Yani nakil hakkı olmayacak, statüsü farklı olacak? Allah aşkına niye ayırıyorsunuz, niye bütünleştirmiyorsunuz? Burada da maalesef bunu yapıyorsunuz.

Daha önemlisi, 2011 yılında yine böyle bir genel seçim öncesi 300 bin civarında sözleşmeliyi kadroya geçirdiniz. O dönemde biz bunun mücadelesini çok vermiştik, Sayın Etyemez de biliyor, doğru bir şey yaptınız. Geçirir geçirmez de o kadrolara verdiğiniz arkadaşlar, kadrolu memurlarla eşitlendi; özlük hakları, statüleri, nakil hakları, bütün hakları eşitlendi. Şimdi, Allah aşkına, 2011'de bu düzenlemeyi yapan AK PARTİ değil mi? Bugün geldik 2023'e, aynı konuda, aynı sözleşmeli konusunda yine AK PARTİ iktidarı yok mu? Başkanım, iktidar mı değişti, ne oldu yani? 2011'de yaptığınız doğruysa ki ben doğru olduğunu kabul ediyorum; kamu görevliliği, uzun yıllar sendikacılık

yapmış olan biri olarak. O zaman şimdi niye eksik yapıyorsunuz? Niye şimdi yanlış yapıyorsunuz? Ne değişti? Yani kamu düzeninde ne değişti de böyle eksik bir düzenlemeyi buraya getiriyorsunuz?

Değerli milletvekilleri, bu ayrımlar yapıldığı sürece siz şunu -ya, efendim, biraz önce çok güzel anlattılar- savunamazsınız: “Memurlara şunu verdik, memurlara bunu verdik, kadrolar verdik.” Allah razı olsun, ne çok şey vermişler ya, ne çok şey vermişler. Yani şunu da bir itiraf etseydi Sayın Etyemez, deseydi ki: “Ya, AK PARTİ iktidara gelmeden önce 4/B statüsünde, 657’nin 4/B’sine göre çok istisnai yerlerde belki 3 bin, 5 bin çalışan vardı.” Neden? 4/B’nin anlamı şuydu: Devletin bir projesi, örneğin bir baraj yapılacak, o barajın süresi beş yıl, beş yıl süreyle mühendis, çalışan, memur istihdam edilir, o baraj bittiği zaman herkes tazminatını alır; 4/B’nin kapsamı budur, geçicidir. E, şimdi, siz ne yaptınız? 4/B’li öğretmen yaptınız, 4/B’li sağlıkçı yaptınız, 4/B’li imam yaptınız, 4/B’li kütüphaneci yaptınız, 4/B’li maliyeci yaptınız. Allah Allah, devletin asli ve sürekli işlerini yapan devlet memurlarını niye böyle 4/B’li yaptınız? Daha ileri gittiniz, Çalışma Bakanı ifade etti burada, dedi ki: “Kamuda 32 çeşit sözleşmeli istihdam var, sağlıkta 7 çeşit sözleşmeli istihdam var.”

Sayın Etyemez, bunları siz icat ettiniz ya bu milletin başına, kamu düzenine bunları siz soktunuz, siz gelmeden önce bunlar yoktu, bunlar yoktu; şimdi bunu bozdunuz, kamu düzenini bozdunuz, hallettiniz, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nu yamalı bohçaya çevirdiniz. Şimdi “Düzeltiliyoruz, bak, biz birçok şey yapıyoruz.” diye de övünüyorsunuz. Hadi memurları kandırırız zannediyorsunuz, milletimizi de kandırırız zannediyorsunuz, ya vicdanınız ne olacak? Evet, vallahi soruyorum samimiyetle: Vicdanınız ne olacak ya bunları söylerken? Bir vicdan muhasebesi yaparsanız vallahi vicdanınız sızlar. Neden biliyor musunuz? Biz bunları yaşadık, ben bunları yaşadım.

Şimdi, efendim, icat ettikleri sözleşmeli ucube sistem içinde düzeltmeye çalışıyorlar ama düzeltmeyi de beceremiyorlar. Niye beceremiyorlar? Çünkü niyetleri doğru bir iş yapmak değil. Biraz önce övündü kardeşim sağ olsun, dedi ki: “Bak, 3600’ü getirdik.” Ya, 3600’de yüz binlerce mağdur yarattınız, onu da beceremediniz. Yarın EYT’yi getireceksiniz, yine mağdur yaratacaksınız. Çünkü şurada -ben, dört yıldır bu Meclisteyim- hele hele emek, alın teri, emekliler, çalışma hayatıyla ilgili ne getirdiyeniz şöyle içimize sine sine, Allah razı olsun şu AK PARTİ’li vekillerimizden, ya ne güzel bir düzenleme getirmişler; getirdikleri düzenlemeden kapsam içinde olan bütün vatandaşlarımız eşit, hakkaniyetli, adil bir şekilde faydalanacaklar... Vallahi ben bir tanesini göremedim ya, bir tanesine şahit olmadım. Ya, niye? Çok beceriksizseniz, “Bunları biz beceremiyoruz.” deseniz anlarım ama yirmi yıldır devleti yönetiyorsunuz ya, öğrenemediniz mi? Yirmi yıldır devleti yönetiyorsunuz hem de öyle bir yönetiyorsunuz ki maalesef ayrımcılıkta, hukuksuzlukta, adaletsizlikte sınır tanımadan yönetiyorsunuz. Bunu siz de biliyorsunuz, keyfekeder yönetiyorsunuz. Hani, biz burada zaman zaman diyoruz: Devletin çivisini çıkardınız ve biz diyoruz ki devleti fabrika ayarlarına getireceğiz. Neden bunu diyoruz? Çünkü fabrika ayarlarından çıkardınız, yandaş kayırmacılıkta sınır tanımadınız, yetmedi sendikal ayrımcılıkta sınır tanımadınız, yetmedi adaletsizlikte, hukuksuzlukta, ayrımcılıkta sınır tanımadınız hâlâ da yapıyorsunuz. Buradan defalarca söyledik: Ya, adınız “adalet.” Bir kere de şuraya adaletli, hakkaniyetli bir düzenleme getirin de sizi alkışlayalım dedik ama Meclis neredeyse kapanacak, şurada birkaç ayımız kaldı, sizin yaptığımız iyi bir şeyi alkışlamadan gideceğim de vallahi ona üzüliyorum arkadaşlar. Vallahi, samimi söylüyorum, ona üzüliyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, inşallah sonunuz geldi, geliyor. İYİ Parti iktidarında Allah’ın izniyle, yamalı bohçaya çevirdiğiniz 657 sayılı Devlet Memurları Yasası’nı yeni baştan dizayn edeceğiz. Müthiş bir kamu reformu tasarısı getireceğiz. Liyakati, devlette şeffaf yönetim anlayışını hayata geçireceğiz. Hiç kimse kamuda öteki olmayacak, hiç kimse ayrıma tabi olmayacak; herkes bizim devletimizin memuru, onurlu, şerefli memuru olacak, statüleri ayrılmayacak. 4/B, 4/C, çakılı, şöyleli, böyleli, sözleşmeli, kadro karşılığı sözleşmeli gibi ayrımların tamamı bitecek. 4/A devlet memuru, 4/D işçi kadrosunda devlet çalışanı olacak ve inşallah o günler yakındır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Arı...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- *Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, ÇKS kaydının yenilenmesi için ek süre verilmesine ilişkin açıklaması*

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, Tarım Bakanlığı yetkililerine seslenmek istiyorum: ÇKS kayıt belgesiyle ilgili 2022 yılı Eylül-Aralık ayı döneminde kayıtlar yenilendi ancak bu süreç içerisinde kaydını yaptıramayan çiftçilerimizin şu an sistem kapalı olduğu için kayıt yenileme imkânı yok. Bu durumda çiftçilerimiz gerek sigorta yaptırırken gerek kredi çekerken gerekse destekleme yapılırken bu haklarından mahrum olmuş durumda. ÇKS kaydının yenilenmesi için ek süre verilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Arık...

40.- *Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, 3600 ek göstergenin kamu şeflerine verilmediğine ilişkin açıklaması*

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Devlet Memurları Kanunu'nda ve Cumhurbaşkanlığı 1 no.lu Kararnamesi'nde yönetim hizmetleri grubunda yönetici olmasına rağmen tüm kamu yöneticilerine verilen 3600 ek gösterge kamu şeflerine verilmedi. Sayıları 30 bini bulan kamu şefleri üvey evlat muamelesi görmek istemiyor. Yönetici statüsünde olan, kamunun yükünü çeken, çarkın en önemli dişlerinden biri olan kamu şeflerinin kapsam dışı bırakılması, iş huzurunu bozan, Anayasa'mızda yer alan eşitlik ilkesine aykırı bir uygulamadır.

Biz iktidarın bu yanlıştan vazgeçmesini isteyeceğiz ama biliyoruz ki onlar binlerce kişiyi mağdur eden bu durumu görmezden gelecek. Ama hiç kimse meraklanmasın, toplumun tüm sorunlarının çözümü için az kaldı, geliyor gelmekte olan.

Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 394) (Devam)*

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı.

Buyurun Sayın Kalaycı. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Kanun teklifinde kamuda sözleşmeli personel istihdamını düzenleyen hükümlerde değişiklik yapılmakta, ayrıca, kamuda çalışan toplam 458.615 personelin kadroya alınmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinde istihdam şekilleri düzenlenmiş, 4/A fıkrasında memur, 4/B fıkrasında sözleşmeli personel, 4/D fıkrasında işçiler tanımlanmıştır. 4/C istihdam şekline 2017 yılında son verilerek mevcut 4/C'li geçici personel 4/B kapsamına alınmıştır.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı verilerine göre, 2022 Eylül ayı itibarıyla kamuda 5 milyon 59 bin 409 çalışan bulunmaktadır. Bunun 3 milyon 60 bin 54'ü kadrolu, 590.257'si sözleşmeli personeldir. Ayrıca 1 milyon 231 bin 635 sürekli işçi, 62.493 geçici işçi, 107.960 diğer çalışan bulunmaktadır.

Kanun teklifiyle yapılan düzenlemede, sözleşmeli personel istihdamında mevcut 3+1 sistemi genel uygulama hâline getirilmektedir. Buna göre, 657 sayılı Kanun'a tabi kamu idarelerinde, Cumhurbaşkanınca belirlenecek pozisyonlarda çalıştırılmak üzere, işin geçici olması şartı aranmaksızın sözleşmeli personel istihdam edilebilecektir. Bu kapsamda istihdam edilen sözleşmeli personelden aynı kurumda üç yıllık çalışma süresini tamamlayanlar, bu sürenin bitiminden itibaren otuz gün içinde talepte bulunmaları hâlinde, buldukları yerde aynı unvanlı memur kadrolarına atanacaktır. Bu personel can güvenliği ve sağlık sebepleri hariç olmak üzere üç yıl süreyle başka bir yere atanamayacak, memur kadrolarına atanmalar da aynı yerde en az bir yıl daha görev yapacaktır. Aile birliğini koruma bakımından eş durumu atamasının da yapılabilmesi doğru olacaktır.

Sözleşmeli personele disiplin işlerinde devlet memurlarının tabi olduğu hükümler uygulanacaktır ancak kademe ilerlemesinin durdurulması ve üstü ceza verilmesini gerektiren fiil ve hâllerde disiplin kurulu kararı ve atamaya yetkili amirin onayıyla sözleşmeli personelin görevine son verilecektir. Ayrıca, yapılan düzenlemeyle mahallî idarelerde sözleşmeli personelin işe alımı da memur kadrolarına ilk defa alınma usulüne tabi tutulmaktadır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde, 28 Kasım 2022 tarihi itibarıyla bazı bakanlık ve kurumlarda çalışmakta olan sözleşmeli personelden otuz gün içinde başvuruların aynı unvanlı memur kadrolarına altmış gün içinde atanması öngörülmektedir. Askerlik, doğum, evlat edinme, görevlendirme, ücretsiz izin gibi nedenlerle 28 Kasım 2022 tarihinde görevlerinde bulunmayanlar da bu hükümlerden yararlanabilecektir. Bu tarihte işe alımla ilgili atama işlemleri devam edenlerin de kapsama alınması uygun olacaktır. Teklif, 413.671 'i bakanlık ve kurumlardaki 4/B'li ve kurumsal sözleşmeliler, 36.346'sı mahallî idarelerdeki sözleşmeliler, 3.542'si bakanlıkla sözleşmeli kamu dışı aile sağlığı çalışanları, 32'si sulama birliklerinde çalışan sözleşmeliler, 29'u Başbakanlıktan devredilen sözleşmeli personel olmak üzere toplam 453.620 sözleşmeli personelin kadroya alınmasını kapsamaktadır. Mevcut 590 bin sözleşmeli personelden yaklaşık 137 bini kapsam dışındadır. KİT'lerdeki sözleşmeli personel, Sağlık Bakanlığı yönetici personeli, asker, hâkim, savcı ve tümüyle sözleşmeli çalıştıran kurumlardaki sözleşmeliler kapsama alınmamıştır. Yükseköğretim kurumlarında çalışanlarla ilgili ayrı bir düzenleme yapılacağı açıklanmıştır.

Memur kadrolarına atanmaların sözleşmeli personel olarak geçirdikleri hizmet süreleri ve öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilecektir. Daha önce 4/C statüsünden 4/B statüsüne geçirilen personelin 4/C statüsünde geçirdiği hizmet sürelerinin de kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilmesi hakkaniyete uygun olacaktır.

Memur kadrolarına atanmalar, sözleşmeli personel olarak geçen süreleri dâhil dört yıllık hizmet süresini tamamladıktan sonra 657 sayılı Kanun'un yer değiştirme suretiyle ve naklen atanma hükümlerinden yararlanabilecektir. Mahallî idarelerde memur kadrolarına atanmalar, mahallî idareler dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına naklen atanamayacaktır.

Teklifte 28 Kasım 2022 tarihi itibarıyla açıktan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak görev yapanların otuz gün içinde başvurmaları hâlinde geçerliliği devam eden Kamu Personeli Seçme Sınavı'ndan yeterli puanı almış olmaları ve yapılacak sınavda başarılı olmaları şartıyla aynı unvanlı memur kadrolarına atanmaları ve dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakillerinin yapılmaması düzenlenmiştir. Bu kapsamda 1.710 vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım bulunmaktadır. Açıktan vekil olarak görev süresi asgari üç ay ya da altı ay olanlara da sınava girebilme imkânı verilmesi daha uygun ve adil olacaktır.

Teklifte 28 Kasım 2022 tarihi itibarıyla açıktan vekil ebe ve hemşire olarak görev yapanların otuz gün içinde başvurmaları hâlinde ebe ve hemşire kadrolarına atanmaları ve dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakillerinin yapılmaması düzenlenmiştir. Bu kapsamda 790 vekil ebe ve hemşire bulunmaktadır.

Bazı belediyelerde açıktan vekil olarak uzun süredir görev yapan 130 civarındaki mühendis, mimar, veteriner gibi personel de eşitlik ilkeleri gereği kapsama alınmalıdır.

Teklifte Kültür ve Turizm Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarında görev yapan solist sanatçı ve sanatçılar ile sahne üstü ve gerisindeki personelin 657 sayılı Kanun'un ek geçici 12, 14 ve 16'ncı maddeleri kapsamında sözleşmeli personel pozisyonlarına atanmaları öngörülmüştür. Bu kapsamda da 2.495 personel bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifiyle toplam 458.615 personelin kadroya alınması çok önemli ve sevindirici bir gelişmedir. Bilindiği gibi, memurlarla ilgili bir başka sevindirici gelişme geçen yıl yapılan ve bu ay yürürlüğe giren ek gösterge düzenlemesi olmuştur. Memurların ek göstergeleri 600 puan artırılmış; kamu avukatı, öğretmen, polis, bekçi, sağlık personeli, din görevlisi, uzman çavuş ve jandarma, müdür, uzman gibi bazı unvanların ek göstergeleri 3600'e çıkarılmıştır. Ek gösterge artışı özellikle emekli ikramiyeleri ve emekli maaşlarında ciddi kazanımlar getirmiştir.

Hiç kuşku yoktur ki emeklilikte yaşa takılanların mağduriyetleri de kısa sürede giderilecektir. 8 Eylül 1999 günü ve öncesinde sigorta girişi olan yaklaşık 2 milyon 250 bin vatandaşımız daha emekli olma hakkına kavuşacaktır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız geçen hafta yaptığı açıklamada Bakanlık gündeminde geçici işçiler olduğunu, geçici işçilerin kadrolu işçi hâline gelmesini sağlayacak çalışmanın bu ay içinde sonuçlandırılacağını söylemiştir. Yine, daha önce kadro alamayan 90 bin taşeron işçinin kadroya alınmasını sağlamak üzere çalışma yaptıklarını da açıklamıştır. Yapılan düzenlemeleri bir taraftan “seçim yatırımı” olarak nitelendirenlerin diğer taraftan “Bunları biz yaptık.” demeleri içine düştükleri çelişkiyi açıkça göstermektedir. Bu düzenlemelerin sadece son günlerde değil öteden beri yapılageldiği ve Cumhuriyet tarafından yapıldığı gün gibi ortadadır.

458.615 personelin kadroya alınmasını ihtiva eden bu kanun teklifinin başta çalışanlarımıza, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır.

Buyurun Sayın Sındır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; (2/4849) esas numaralı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum.

Tabii, bu söz konusu kanun teklifinin, AK PARTİ Grup Başkan Vekilleri, MHP Grup Başkan Vekilleri ve 175 milletvekilinin teklifi olduğunu görüyoruz. Şu anda salonda toplansanız bunun yarısını göremiyorum maalesef. Yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte 9 madde. Toplam 2 ayrı kanunda ve 2 kanun hükmünde kararnamede değişiklik yapan, 27 ayrı kanun ve KHK'yi etkileyen bu teklif aslında bir nevi torba teklif. Anayasa'ya uygunluk değerlendirmesi ne kanun teklifinin tümü üzerinde ne maddeler üzerinde yapılmış değil. Oysaki hem tümü hem de maddeler üzerinde baktığımızda özellikle Anayasa 10'uncu maddeye yani kanun önünde eşitlik maddesine aykırı birçok durum var, hüküm var; o nedenle bunu da buradan kayda geçirmek istiyorum. Tabii, İç Tüzük madde 38 gereği bunun da yapılması gerekiyordu, maalesef yapılmadı.

Kanun teklifinin maddelerinde, 1'inci maddede vekil imam-hatipler ile vekil müezzin-kayımlardan yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içinde başvurular memur kadrosuna atanıyorlar, güzel; dört yıl süreyle başka yere nakil yapılamayacaklar. Tabii, bu kapsamda 1.710 kişi olduğu söyleniyor. 2'nci maddede, bazı istisnalar dışında kamuda sözleşmeli üç yıl görev yapan personel başvurursa memur kadrosuna atanacak, güzel; en az bir yıl daha aynı kurumda çalışma zorunluluğu var; ek maliyeti de olmayacağı söyleniyor, o da güzel. 3'üncü maddede “Bazı istisnalar dışında 657 4B ve bazı kanun ve kanun hükmünde kararnameler kapsamındaki mahallî idarelerde görev yapan sözleşmeli personel otuz gün içinde başvurmaları hâlinde memur kadrosuna atanırlar.” diyor, o da güzel. Hizmet süresi dört yıldan az ise bu süre dolduktan sonra kurum içi ve kurumlar arası nakli yapılabilecek. Ayrıca, kamu dışı aile sağlığı çalışanları, sulama birlikleri ve diğer mülga mevzuat hükümleri kapsamındaki sözleşmeli personel de kapsama alınmış; uzun zamandır bekledikleri bir hüküm. Tabii, burada bir istisna var: 3'üncü madde kapsamındaki mahallî idare birlikleri, belediye, il özel idaresi çalışanlarından memur

Yapılanlar başka kurumlara nakil yapılamaz. Şimdi, daha sonraki maddeye geldiğimizde göreceğiz ki bundan sonra -bu kanun yürürlüğe girdikten sonra- 5393 sayılı Belediye Kanunu hükmü uyarınca bu belediyelerde sözleşmeli personel olarak istihdam edilenler, kadroya girdiklerinden itibaren üç yıl sonra başvurdukları takdirde memur kadrosuna atanırlar. Onlara, istedikleri gibi, daha sonra nakil olabilmeye imkânı verilirken aynı belediyede bu kanun teklifi kapsamında memur olanlara nakil hakkı verilmiyor; neden? Yani, bir nedeni olması lazım yoksa böyle bir ayrımcılık, böyle bir eşitsizlik olur mu? İşte, bu nedenle Anayasa'ya uygunluk değerlendirmesi önemli. Burada da ciddi anlamda bir eşitsizlik söz konusu.

Bir de şu var: “28 Kasım” diye bir milat getirdiniz; güzel, 28 Kasım. Neden 28 Kasım? Ona ben de baktım; 28 Kasım'da Sayın Cumhurbaşkanlığı Kabineleri toplandı; bu kanun teklifinde şu anda hüküm hüküm, madde madde konuştuğumuz birçok konuyu orada “Yapılacak, edilecek, olacak.” diye kesin hükümlerle zaten ifade etmiş; ertesi gün, 29 Kasım'da bunların hepsini medyanın manşetlerinde gördük. Yani, Sayın Cumhurbaşkanının açıklaması bir milat olabilir mi değerli arkadaşlar?

Peki, 28 Kasım'dan sonra sözleşmeye geçmiş olanlar ile bu kanun teklifi yürürlüğe girdikten sonra sözleşmeye geçenler arasındaki kişilerin durumu ne olacak? Onlar yeni hüküm gereği memur olamayacaklar mı? Arada kalmış; belirsizlik var, o da ayrı. Gerçi bu 28 Kasım ile ilgili nedeni, gerekçeyi hepimiz gayet iyi biliyoruz çünkü aslında 28 Kasım ile ilgili getirilen hüküm esasen... Ondan önce, belki de burada bulunan arkadaşlarımız bazı belediyelerde, bazı kamu kurumlarında “O tarihe kadar hadi siz alın sözleşmeliyi de bir an evvel halledelim, bundan sonra duyurulursa başka yerlerde de girenler olur, onların önüne geçmiş oluruz.” der diye -şeytanın avukatlığını yapıyorum- bir düşünce içerisindeyim. Ya, böyle bir eşitsizlik olamaz.

Bir de şunu söyleyeyim: Değerli arkadaşlar, bakın, bu kanunun 4'üncü maddesinde “Sözleşmeli personel çalıştırılmasına ilişkin esaslarda değişiklik yapılması.” diye bir hüküm... 5'inci maddesiyle Kültür ve Turizm Bakanlığı ile ilgili ve bağlı kuruluşlarındaki -Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğündeki- mevsimlik hizmetlerde görev yapan, az süreli hizmetlerde görev yapan solist sanatçı ve sanatçılar sözleşmeliden memuriyete atanacaklar. E, peki belediyelerdekiler ne olacak? Kamu düzeninde bu ayrım neden?

6'ncı maddeyle ise üç yıllık çalışma süresi dolanlara memuriyet hakkı veriliyor, güzel. Peki, ben size söyleyeyim, bir belediyede üç yıllık sözleşmeli personel kadrosuna alınan bir eleman üç yıl biat mı etmek zorunda? Liyakati bırakın, sadakatle o kurumun başkanına, amirine biat etmezse o üç yıl içerisinde sözleşmesi de feshedilir, böyle bir memuriyet hakkı da verilmez, memur olmak için biat etmek zorunda kalır. Belediyeler -bu madde hükmü özellikle belediyeleri ilgilendiriyor- bir bekleme odası, memuriyete geçiş odası hâline gelir, geçiş kurumu hâline gelir ve belediyelerde sözleşmeliye geçiş yapanlar üç yıl sonra memuriyet hakkı nedeniyle buradan başka kurumlara nakledilerek şu anda belediyelerde özel kalem müdürlüklerinde yapılan uygulama orada da geçerli olur. Başlı başına bir garabet.

Tabii, değerli arkadaşlar, şunun özellikle altını çizmek istiyorum: Burada, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda, bu kanunla ilgili, bu teklifteki düzenlemelerle ilgili hiçbir neden, hiçbir gerekçe, herhangi bir ibare söz konusu değil. O zaman -28/11'de zaten yapılmış kanun- bütçede de bununla ilgili bir düzenlemeye niye girmediniz?

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de “kamu yönetimi reformu” adı altında getirilen neoliberal düzenlemelerle ortaya çıkan tahribatı böylesi palyatif, geçici çözümlerle çözemeyiz. Türk kamu personel rejimine “reform” adı altında getirilen bu düzenlemelerin en önemli sorunlarından bir tanesi maalesef farklı statülerde kamu görevlilerinin bulunması; kadrolu memur, kadrolu işçi, taşeron işçi, sözleşmeli personel; yok 4/A, 4/B, 4/C, 4/D. Oysa Anayasa'nın 10'uncu maddesindeki kanun önünde eşitlik ilkesine aykırı bu durumun “eşit işe eşit ücret”le çözülmesi gerekiyor. Esas olan, kamu personel sisteminin, bütünsel bir anlayışla, Anayasa'ya, temel hak ve özgürlüklere aykırı olan uygulamalarının ortadan kaldırılmasıdır; kadrolu, güvenceli, örgütlü ve kamu düzeninin ve hizmetlerinin gereksinimi olan nitelikli ve liyakatlı bir istihdam politikasının getirilmesidir. (CHP sıralarından alkışlar) “Eşit işe eşit ücret” temelli düzenlemelerdir; taşeron sistemiyle emek sömürsünün ortadan kaldırılmasıdır; işe

alım, atama ve yükselmelerdeki keyfi ve ayrımcı uygulamalara son vermektir; sözlü sınav, mülakat ve nesnellikten uzak benzeri uygulamalara son vermek; grevli, toplu sözleşmeli, sendikal hakların tanınması; iş barışını sağlayacak düzenlemelerin yapılmasıdır. Böylesi geçici ve kısa vadeli, seçim başarısı odaklı bir anlayışla yapılan bu tür düzenlemelerin bu temel sorunları ortadan kaldırmayacağı apaçık ortadadır. Tabii ki tek adam rejimiyle bu düzen değişir mi, liyakat yerine bu sadakat düzeni, biat düzeni değişir mi? Değişmeyeceği apaçık ortada.

Tabii, burada bize de hepinize de tek tek gelen kapsam dışında tutulan çok kurum var. Başta bizim danışmanlarımızın yani 4/C'den 4/B'ye geçen danışmanların bir mağduriyeti var; özellikle genel idare hizmetlerinde görev yapmış olan kardeşlerimizin geçmiş süreleri, o hizmetleri sayılmıyor, derece ve kademeleri sayılmıyor. Böyle bir şey olabilir mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – On yıl görev yapmış, on yılı yok sayılıyor. Bu bağlamda, kanun teklifinin bütününe “evet” dediğimiz düşüncesini paylaşmak istiyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Hişyar Özsoy. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HİŞYAR ÖZSOY (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Özür dilerim ama sürem on beş dakika mıydı Başkanım?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – On beş dakika olacak Başkanım.

BAŞKAN – On beş dakika.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Ha, tamam, teşekkür ederim.

Kıymetli arkadaşlar, öncelikle birkaç gündeme dikkatinizi çekmek istiyorum. Birincisi, burada bakıyorum, kimse yok, az önce buralarda dolanıyordu Dışişleri Komisyon Başkanı ama göremiyorum şu an burada. Tesadüfen öğrendik...

Grup Başkan Vekilleri özellikle dinleyebilirse...

Sayın Akbaşıoğlu, çok rica ediyorum çünkü bir bilgi aktarmanızı isteyeceğim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu tür atıflar yapmasanız daha iyi olacak. Biz de bir mevzuu konuşuyoruz.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) - Dinleyin ki söyleyin Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dinliyoruz, zaten buradayız. Dinliyoruz, dinliyoruz.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Keyfimden sizin isminizi zikretmiyorum ben burada.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İsmen zikretmemelisiniz, evet. Bakın, başkaları da şu anda başka bir konuşma...

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) - Sayın Akbaşıoğlu, Grup Başkan Vekili olarak ben size söylüyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Vekilim, siz devam edin.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) - Kime söyleyeyim? Bakanınız yok burada, Komisyon Başkanı yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakan da burada, Komisyon da orada; buradayız.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) - Ben, size konuşmak istiyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Komisyon burada.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Akbaşıoğlu, tamam, siz cevap vermeyin ya.

Siz devam edin.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ayıp ama ya!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) - Ayıp sizin yaptığınız, sizin!

BAŞKAN - Genel kurula hitap edin, buyurun.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) - Ayıbı ben şimdi anlatacağım ki dinleyin. İşte bu ayıbı dinleyin diye ben size sesleniyorum, keyfimden size seslenmiyorum ki.

Kıymetli arkadaşlar, tesadüfen öğreniyoruz, Dışişleri Komisyonu İrlanda'ya bir ziyarete gidiyor; partileri çağırıyor, HDP'yi bilgilendirme ihtiyacı bile göstermiyor, yok. Daha önce bunu Amerika için yapmışlardı; sormuştuk, tamamen keyfi bir şekilde "Canımızın istediğiyle gideriz." diyorlar. Olabilir, olabilir; babanızın parasını kullanıyorsanız gidin, istediğiniz yere çıkın gidin, dolaşın. Fakat Meclis faaliyeti kapsamında, bu halkın bütçesini kullanarak Komisyon çalışması yapmaya gidiyorsanız HDP'yi hiçe sayamazsınız.

Bu, yeni bir durum değil. Yedi buçuk yıldır ben Dışişleri Komisyonu üyesiyim, örneğin, yabancı heyetler Türkiye'ye geldiği zaman yemek olur, bizi davet ederler; Türki Cumhuriyetlerden heyet gelir, HDP'yi davet ederler, biz hemen hemen hepsine icabet ederiz. Ama ne zaman ki Dışişleri Komisyonu başka bir ülkeye gidiyor, biz ya altı ay sonra öğreniyoruz ya hiç öğrenmiyoruz; sorduğumuz zaman da çok büyük pişkinlikle bize cevap veriyorlar.

3'üncü büyük parti ortada oturuyor. Tabii, diğer bütün partilere söyleyecek yani bu partilerin hakkıdır. Benim yasama çalışmamı engelleyen bir Komisyon Başkanı var ve "Sorumluluk bende değil, Mustafa Şentop'ta." diyor. Bunu yapan bir de Meclis Başkanymış ha!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yazıklar olsun!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Yani milletvekillerinin çalışmasını engelliyor. Tabii, bu Meclisi de herhâlde çiftlik gördükleri için kendi paralarıyla yapmıyorlar bu çalışmaları. Mesela, Amerika'ya gidiyor, bu Meclisin yani bu halkın parasını alıyor, bu halkın meşru temsilcilerini, HDP'li temsilcilerini bırakın davet etmeyi, bilgilendirme zahmetinde bulunmuyor. Ayrımcılıktır, ırkçılıktır, rezilliktir; bunun başka bir ismi yok. Bunu daha önce söyledik, tekrar söylüyoruz.

Hadi iktidar bunu yaptı, muhalefet de bu rezalete üye vererek ortak oluyor ve hiç kimsenin aklına gelmiyor; muhalefete diyorum, CHP ve İYİ Parti, lütfen onlar da dinlesin. Daha önce de söyledik, teşhir edeceğimizi söyledik, sizin sormanız gerekmez mi? "Ya, arkadaşım, biz yan yana gidiyoruz. Bu Halkların Demokratik Partisi ,Mecliste şu ortada oturuyor, bunlara söylediniz mi söylemediniz mi?" Bunlar vatan haini, değil mi, öyle mi düşünüyorsunuz? Burada oturuyoruz.

Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisine gidiyoruz, NATO Parlamentosuna gidiyoruz, diğer bütün komisyonların çalışmalarına gidiyoruz. Bakın, Ticaret Komisyonu, şimdi Hollanda'ya gidecek, Ali Kenanoğlu Vekilimiz gidiyor, değil mi? Peki, "Dışişleri Komisyonunun bu keyifliği nedir, bu şımarıklığı nedir?" deseniz, kimse sorumluluk kabul etmiyor. O açıdan, isminizi sizi spota koymak için söylemedim, Grup Başkan Vekili olmanız hasebiyle, lütfen bu eleştirimizi Dışişleri Komisyonuna bildirin.

İrlanda'ya gidiyorlar, ben, şimdi, İrlanda Büyükelçisine bir mektup yazıyorum, taslağını yazdım, bu rezaleti teşhir edeceğiz. İrlanda'da, orada iktidarda olan parti, bizim kardeş partimiz, onlara da yazacağız; Dışişleri Komisyonuna yazacağız. Hiçbir şey yapamazsak bu rezaleti dünyanın her tarafında teşhir edeceğiz; kayıtlara da girsin. Akif Çağatay Kılıç'la öyle çok yurt dışı programına gitme hevesimiz yok. "Cennete gel benimle." dese düşünürüm iki defa! (HDP sıralarından alkışlar) Bu, nobranlık; bu, küstahlık. Var mı böyle bir şey ya? Buradan Dışişleri Komisyonu Başkanını demokratik hayâya davet ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Yok ki!

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – 6 milyon seçmeni temsil eden Halkların Demokratik Partisine bilgi verme zahmetinde bulunmuyor. Yoksa parası, biz toplayalım, verelim kendisine, gezmek için gitmek istiyorsa gitsin ama Komisyon çalışması yapıyorsa bu konuda ciddi olması lazım; bu bir.

Dostluk gruplarına da bizim vekillerimiz çağrılmıyor, kıymetli arkadaşlar. Sanki arkadaşlar kol kola takılıp gezmeye gidiyorlar ha, Meclis çalışması değil bu! Siz, umarım derdimi anlıyorsunuz, burada derdimiz, bizi niye dışlıyorsunuz değil. Bu halkın parasıyla, bu halkın bütçesiyle resmî program yapacaksınız... Yani ifade edecek kelime bulamıyorum, çok düşündüm, Grup Başkan Vekilimle ortaklaştım, buna "demokratik hayâsızlık..." ancak... Bunu bulabiliyorum. Bu, basit bir kavram gelmesin size çünkü halkın demokratik iradesine saygısızlık, hayâsızlıktır bu, başka da bir şey değil. Herhangi bir şeyin arkasına sığınmasın, HDP itip kakabileceğiniz bir parti değildir, bütün vahşete,

zorluklara, tutuklamalara rağmen hâlâ dimdik olarak buradadır; yakında, seçimlerde HDP'nin bitip bitmediğini de dosta düşmana göstereceğiz.

İki; kıymetli arkadaşlar, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun canı sıkıldığı zaman HDP'li milletvekillerine yurt dışı yasağı getiriyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Suç işleri bakanı, suç işleri...

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Mahkeme kararı yok ortada fakat milletvekillerimiz yurt dışına çıkmak için gidiyorlar -bir mahkeme kararı yok- polis bir kâğıt veriyor “Efendim, isminizin yanında bir işaret var, İçişleri Bakanı şerh koymuş.” diyor. İçişleri Bakanı kim? Kıymetli arkadaşlar, burada bu Meclisin şahsiyetini düşünmek lazım. İçişleri Bakanı, Cumhurbaşkanı tarafından atanmış bir insan ve teorik olarak şu Mecliste Meclis Başkan Vekili dâhil, isterse yurt dışına çıkışına tahdit koyabiliyor, engelleyebiliyor. Yarın Mustafa Şentop'la arası açılsın, kavga etsinler -zaten araları çok iyi değil, anladığım kadarıyla- İçişleri Bakanı, Meclis Başkanının yurt dışına çıkışını engelleyebilir, biliyor musunuz? Bir atanmış, bu kurumun en tepesindeki seçilmiş insanı isterse bloke edebiliyor. Gerekçe ne? Diyor ki: “Güvenlik tehdidi.”

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Genel güvenlik.”

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – “Genel güvenlik” yani biz genel güvenliğe tehdidiz!

Şimdi, bizim NATO Parlamentosunda üyemiz var, Dışişleri Komisyonu üyemiz Gülüstan Koçyiğit -şurada- Dışişleri Komisyonu üyesi ya! Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi üyesi Vekilimiz var, Tayip Temel. Bunların dışında birçok vekilimiz var. Necdet ağabey var burada; mahkeme kaldırıyor, mahkemeyi kazanıyor, İçişleri Bakanı ertesi gün bir daha tahdit koyuyor. Dilan Vekilimiz var burada... Ya, bu nasıl bir aymazlıktır, bu nasıl bir terbiyesizliktir ya! Halkın milletvekilleri için, mahkeme kararı olmadan istediği zaman şuraya kâğıt koyuyor, diyor ki: “Ben bu insanın yurt dışına çıkmasını genel güvenlik kusura olarak görüyorum, ben buna müsaade etmiyorum.”

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Diktatörlük, faşizm; başka bir şey değil.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Biz iki yıldır mümkün merteye diyalogla, konuşarak bu meseleleri çözmeye çalışıyoruz. Mesela, bugün bir bilgi aldım, sağ olsun, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Türkiye Delegasyonu Başkanı Ahmet Bey uğraştı -uğraştılar gerçekten, gördük- fakat dört buçuk yıldır Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi üyesi olan vekilimizin, mahkeme kararı olmadığı hâlde yurt dışına çıkışı engelleniyor. Ya, milletvekilliği yapma imkânı ortadan kaldırılıyor, düşünebiliyor musunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ve kendisi mahkeme kararı almış, iptal ettirmiş.

HİŞYAR ÖZSOY (Devamla) – Tabii, tabii; iptali için mahkeme kararı almış, mahkeme diyor ki İçişleri Bakanına: “Bunu yapamazsın.” İçişleri Bakanı kaldırıyor yasağı, ertesi gün bir daha koyuyor; sonra, işin yoksa git bir daha aç.

Bakın, kıymetli arkadaşlar, bizim o vekillerimiz yurt dışına çıkmasa da olur, biz İrlanda'ya gitmesek de olur ama şu “devlet” dediğiniz yapıyı iyice bir çeteye çevirdiniz; kural yok, hukuk yok, minimum siyasi nezaket yok, minimum demokratik hayâ yok. Artık söyleyecek söz bulamıyoruz, sadece kayıtlara geçsin diye söylüyoruz kıymetli arkadaşlar. Kayıtlara geçsin, yarın öbür gün utanç vesikaları olarak biz bunları yayınlayacağız, belki araştırmacılar yarın öbür gün gelecekler bakacaklar, bunları çalışacaklar. Yoksa bu İçişleri Bakanından çok bir beklentimiz filan da yok ha kıymetli arkadaşlar. Dört ay zaman kaldı şunun şurasında, biraz daha dişimizi sıkacağız, ondan sonra, inşallah, toplu bir çözüm getireceğiz bunlara.

Kıymetli arkadaşlar, konu çok fazla fakat ben bir iki konuya daha değinerek kapatmak istiyorum bugün. Geçen hafta biliyorsunuz İran Dışişleri Bakanı, Türkiye'deydi; önemli konular konuşulduğunu söylediler, pozlar falan verildi. Kıymetli arkadaşlar, İran, komşu bir ülke; 16 Eylül 2022 tarihinden bu yana İran'da biliyorsunuz devam eden protestolar söz konusu; 60'ı çocuk yaşta olmak üzere en az 500 insan protestolarda öldürüldü, idamlar devam ediyor, genç yaşta olan çocuklar ölmeye devam ediyor.

Sayın Bakan Mevlüt Çavuşoğlu ısrarla bütçede bizim desteğimizi isterken “insani ve girişimci dış politika” olarak bayağı bir söz sarf etti. Ben taradım, bugüne kadar İran'da yaşanan vahşet konusunda Türkiye Cumhuriyeti devletinin Hükümeti tek bir söz söylememiş, direkt ölü numarasına yatmış! Geçen haftanınıkine de baktım, yok; yazılı baktım, yok; sözlü baktım, yok. Plan ve Bütçede sorduk, kelime çıkmıyor ağzından, soruyu aldı ama göğsünde yumuşattı, sonra da cevap vermedi. İran

yetkililerinden tabii, o vahşeti sonuçlandırmalarını, sonlandırmalarını istiyoruz. Madem bu Hükümet, bu kadar insani dış politikayla böbürleniyor, kendisini de sorumluluğa davet ediyoruz, en azından İran Hükümetini bu protestocuları öldürme konusunda caydırıcı rolünü oynamasını istiyoruz, bu talebi açıktan ifade etmesini istiyoruz. Anladığımız kadarıyla burası Suriye olmadığı için öyle kimseye esip gürlemiyorlar. İran, doğal gazı da 30 milyar metreküpten 6 milyara düşürmüş, işin doğrusu şimdi onun pazarlığını yapıyorlar. Az önce konuştuk, Uygur Türkleri konusunda Çin'den gelen para yüzünden çoğu zaman dudaklarını büküyorlar, konuşmuyorlar; bütün bunların da farkındayız ama madem "insani ve girişimci dış politika" diyorsanız hodri meydan, buyurun, İran'daki vahşet üzerine üç kelimeden Sayın Mevlüt Çavuşoğlu.

Sayın Çavuşoğlu demişken, kendisi, şimdi Amerika'da. Kıymetli arkadaşlar, biliyorsunuz –döndü mü bilmiyorum ama- ilk defa Dışişleri Bakanları düzeyinde bir resmî temas -daha önce Birleşmiş Milletler çerçevesinde olmuştur- oluyor; önemli gündemler var. Tabii, F-16, bu gündemlerden bir tanesi gibi görünüyor. F-16'ların Türkiye'ye, S-400 yüzünden Türkiye'nin dışlandığı F-35'lerin Yunanistan'a satışı söz konusu. Burada, Kongrede birtakım süreçler devam ediyor ama bunların dışında, çok daha önemli bir durum var kıymetli arkadaşlar, Hükümet açısından en azından; Halkbank davası, bayağı bir yaklaştı, sonuca doğru gidiyor. Hem bir kamu bankası olarak Halkbankı hem de şahsi olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ve birçok bakanın canını yakabilecek bir dava olarak orada duruyor; bu iki.

Onun dışında, tabii "Bu seçim ağzı, acaba bir punduna getirip, bir fırsat bulup da NATO genişlemesi bağlamında İsviçer veto kartımızı da kullanarak Amerika üzerinde baskı yapıp Suriye'ye de bir buradan saldıracak mıyız?" gibi düşünüyorlar; bir taraftan bu, Suriye'ye bir saldırı girişimi daha ama diğer taraftan da Cumhurbaşkanı, Rusya'ya ısrarla, Rusya'ya ısrar ederek Esad'la seçimden önce bir poz verebilmek için dünya kadar baskı uyguluyor, biliyor musunuz kıymetli arkadaşlar? Esad'la o görüşmeyi bu seçimden önce yapmak için Türkiye Cumhurbaşkanı, baskı uyguluyor; Esad şu an işi yokuşa sürmüş, bekleme odasında bekletiyor ya. Vallahi, ben bu Hükümetin yerinde olsam derhâl istifa ederdim. Yetmiyor, bir de daha dün sormuşlar Suudi Arabistan'ın Maliye Bakanına, demişler: "Pakistan'a yardım ediyor musunuz? Demiş: "Hem Pakistan'a yardım ediyoruz hem de Türkiye, Mısır gibi kırılğan ekonomilere yardım etmeye devam edeceğiz." Artık ne diyelim size! Seçimlerden önce kapı kapı gezip bu seçimi atlatabilmek için borç para bulacağımıza, bu memleketin gerçek sorunlarını çözmek için, buna HDP dâhil, bu memleketin gerçek sahipleriyle sizi konuşmaya davet ediyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Kaya...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- *Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, Ankara ili Akyurt ilçesi Kaymakamına ilişkin açıklaması*

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ankara ili Akyurt ilçesi Kaymakamı, devletın kaymakamı olma özelliğini kaybetmiş, Adalet ve Kalkınma Partisinin inisiyatifinde çalışan bir kaymakam hâline gelmiş. İstanbul'dan Kadriye ve Kadir Polat adlı iki hayırsever, Türkiye'de cumhuriyetin 2'nci yüzyılında 100 köy okuluna 100 kütüphane kurmak, hayır yapmak, bağış yapmak için yollara düşmüş. Millî Eğitim Bakanlığından izin almalarına rağmen Akyurt Kaymakamının okul müdürlerini, öğretmenleri "Bu tür yardımları kabul etmeyin." diyerek uyardığı bir süreci yaşıyorlar. Ben buradan bir kez daha Akyurt Kaymakamına çağrı yapıyorum: Sen, devletten maaş alıyorsun, devletin kaymakamısın. Okullara yardım etmek isteyen kişilerin eline vurma, mümkünse yardım edecek insanların sayısını hep beraber çoğaltalım diyor, göreve davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Pekközegü...

42.- *İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközegü'nün, ortaöğretim hemşirelerinin atanma sorununa ilişkin açıklaması*

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ortaöğretim hemşirelerinin atanmaları sorunlarına dair konuşmak istiyorum. Son mezunlarımız 2017 yılında vermiş olan sağlık meslek lisesinden eğitim almış saha ve teorik bilgi olarak lisans

meslektaşlarıyla aynı düzeyde olan ve sözleşmeli personele ilişkin yönetmelikte belirtilen “Hemşire” Unvanı niteliklerine sahip olan 60 bin ortaöğretim hemşiresi, Sağlık Bakanlığı bünyesinde ya da üniversite hastanelerinin alımlarında kendilerine yeterli kontenjan verilmemesi konusunda mağduriyetler yaşıyor. 2024 yılına kadar kullanılabilecekleri KPSS puanlarıyla yapılacak olan atamalarda en az 10 bin ortaöğretim hemşiresine yer verilmesini istiyor, sağlık meslek listesinden mezun olarak Sağlık Bakanlığı kapsamında değerlendirilmelerini talep ediyorlar. Bu arkadaşlarımıza, hemşirelere...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gürer, buyurun.

43.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kapsamı dışında kalan personele ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Başkan.

Sözleşmelilerle ilgili yıllarca verdiğimiz mücadelede eksik de olsa bir düzenlemeye gidilmesi olumludur. Ancak, bu teklifin aile birliğini sağlamaması; önemli, ciddi bir eksiklik. Mutlaka bu yanlıştan vazgeçilmelidir. 4 Aralık mağdurları, Karayolları, Demiryolları, PTT, Devlet Hava Meydanları çalışanları, belediye şirket işçileri, yardımcı zabıtalara, yardımcı itfaiyeciler, geçici mevsimlik işçiler, ücretli vekil öğretmenler, geçici öğretmenler, öğretmen evleri, polisevleri, ordu evleri, sosyal tesisler, yemekhane çalışanları, İLBANK, Devlet Su İşleri çalışanları ve vekil imamlığı sona erenler, kamudaki kiralık araç şoförleri, aile hekimliği çalışanları, tarım danışmanları, uzman çavuşlar, uzman erbaşlar, hastane bilgi işlemcileri, kamu çağrı merkezi çalışanları, paramedik ambulans sürücülere, Millî Eğitim daimi işçileri, toplum projesi çalışanları, PIKTES öğretmenleri, ASTEP profesyonelleri, 4/D'liler, usta öğreticiler, şeker fabrikası, ÇAYKUR, TİGEM çalışanları, 50/d ve 100 öncelikli alanda 2 bin bilim insanı da kadroya alınmalıdır.

BAŞKAN - Bir dakikan beş dakika Gürer senin.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 394) (Devam)

BAŞKAN – Evet, şahsı adına ikinci söz, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin bu bölümü üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve onu temsil eden Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, AK PARTİ, hayatın her alanında olduğu gibi insanlarımızın hayatını ilgilendiren, onların hayatını kolaylaştıracak her sorunu çözme iradesini ortaya koyduğu gibi, bazen de sorunu çözenin ötesinde bazı taleplerini karşılama anlamında halkın, vatandaşın, milletin, çalışanın, emeklinin, her kesimin taleplerinin karşılanması, daha da iyileştirilmesi konusunda da kurulduğu günden bugüne, hem vatandaş olarak fert fert her birimizin talepleriyle, sorunlarıyla ilgilenecek politikaları hayata geçirdiği gibi hem de ekonomiden adalet, eğitimden ulaştırmaya, enerjiden savunmaya, teknolojiye spora hayatın bütün alanlarında büyük reformları ve politikaları hayata geçirmiş bulunmaktadır. Ve bugün de birazdan, hep beraber, işte, inşallah kanunlaştıracığımız metinle beraber çalışma hayatında da kamu çalışanlarımızın taleplerine kulak verip üzerinde çalışıp bir kanun teklifimizi, inşallah bugün görüşüp tamamlamış, nihayete erdirmiş olacağız.

Her zaman söyledik, sosyal güvenliğe ilişkin meseleler tartışılırken, çalışma hayatına ilişkin talepler konuşulurken bunların çözüm iradesinin olgunlaştığı ve olduğu zamanlarda konuşulup ondan sonra bir an önce metne dökülüp kanunlaştırılması, bu konularla ilgili beklenti içerisinde olan insanların beklentilerinin farklı yerlere gidip daha sonra farklı mağduriyetlerin oluşmaması anlamında çok önemli dedik ve her zaman çalışma hayatına ilişkin gerek çalışanlarımızdan gerek memurlarımızdan gerek sosyal güvenliğe ilişkin meselelerden gelen bütün taleplere karşı hep çıkıp kürsülerde, çıkıp televizyon ekranlarında, çıkıp başka yerlerde, mikrofonlarda konuşup insanların o beklenti ve taleplerinin üzerinde farklı bir durum, farklı bir algı oluşturmaktansa ancak kendi içimizde doğru ve nitelikli tartışmalar yaparak, çözüm iradesinin olgunlaştığı zemin üzerinden bunları vatandaşa sunmanın sorumlu siyasetin bir gereği olduğu ve bu anlamda davranmamız gerektiğinin Cumhuriyet olarak her zaman altını, bu dönemde, her toplantıda, her mesele gündeme geldiğinde çizdik.

Toplumun farklı kesimlerinin taleplerini dinliyor, anlıyoruz; hangi şartlarda çözüme kavuşulacağına ilişkin hep beraber oturup kafa patlatıyoruz, kafa yoruyoruz, bütün tarafları dinliyoruz; sonra bir planlama yapıp o planlamanın gereği olan metni, bütün kurumsal istişareleri de tamamladıktan sonra, işte, buyurun, bugün olduğu gibi Meclisimizin takdirine, milletvekillerimizin takdirine arz ediyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, bugün sözleşmeli personele ilişkin çok nitelikli ve çok önemli bir adım atıyoruz. Daha önce farklı kurumlarımızda, işte, sağlık personelinde yahut eğitim alanında faaliyet gösteren kıymetli eğitim öğretim personelinde veyahut da din görevlilerinde yapmış olduğumuz ve yaklaşık yedi yıldır yaptığımız bir uygulamayı, bugün bütün sözleşmeli personel için 3+1 sistemiyle geliştirerek, bu meseleyi kesin bir çözüme kavuşturuyoruz. Yani sözleşmeli personel istihdamı statüsünde daha kalıcı bir adım atarak, bundan sonra 4/B sözleşmeli alımlarında üç yılını dolduran herkesin otomatik olarak kadroya geçmesini sağlıyoruz. Böylece dönem dönem karşımıza çıkan sözleşmelilerin kadroya geçirilmesine yönelik beklentiyi de kökünden çözerek tamamen karşılamış ve bir sisteme bağlamış oluyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, 2007’de kamuda geçici işçi olarak görev yapan 200 binden fazla çalışanın sürekli işçi veya sözleşmeli personel statüsüne geçmesine, 2005 ve 2010 yıllarında yaptığımız düzenlemelerle 20 bin vekil görevlinin kadroya geçmesine, 2011 ve 2013’te yaptığımız düzenlemelerle 300 bini aşkın sözleşmeli personelin yine kadroya geçmesine, 2017 yılında yaklaşık 20 bin 4/C’li geçici personelin 4/B sözleşmeli personel statüsüne geçmesine ve 2018’de yaptığımız düzenlemeyle yaklaşık 700 binden fazla taşeron çalışmamızın kadroya geçmesine vesile olduk ve bu meseleleri çözüme kavuşturduk Allah’a hamdusenalar olsun. Hep birlikte istişarelerimizi yaparak, sorumlu siyaset duygusuyla istişarelerimizi yaparak çalışma hayatında da hayatın başka alanlarında da milletimizin gündeminde olan bütün talepleri çözüme noktasında bir hassasiyet ortaya koymak, milletimizin karşılaştığı sorunları ve problemleri de ortadan kaldıracak nitelikli üretimleri yapmak boynumuzun borcudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Devamla) – Bunları inşallah yaparak hayata geçireceğiz.

Hayırlı olsun.

Hepinize teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Tuncer...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- *Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer’in, 394 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin kapsamı dışında kalan personele ilişkin açıklaması*

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle hizmet alım sözleşmesinin takılan ve çalıştığı kurum kadrosuna alınmayan binlerce emekçinin kadrosu verilmelidir. Eşit işe eşit ücret ve kadro, çalışma yaşamında hakkaniyeti de sağlayacaktır. “Geçici” “mevsimlik” adıyla da olsa şeker fabrikalarında çalışmış olanlar yıllardır kuruma hizmet vermektedir; hakları verilmeli ve kadroya alınmalıdırlar.

Sözleşmelerde ayırım olmadan tamamına kadro sağlanıp hiçbir bakanlık ya da kurumda mağdur çalışan bırakılmamalıdır. Ayrıca, 28 Kasım 2022 tarihi de tekrar gözden geçirilmelidir.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Göker...

45.- *Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, bölgesel süt sanayicileri ve birlikler arasında yapılan süt fiyatı belirleme toplantısına ilişkin açıklaması*

MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkanım, az önce gelen bilgi mesajına göre, bölgesel süt sanayicileri ve birlikler arasında yapılan süt fiyatı belirleme toplantısında firmalarla birlikler arasında anlaşma sağlanamamıştır. Mutabakat sağlanamayınca süt piyasası bir başıboşluk ve savrulma içindedir. Dolayısıyla, şu andaki çiftçinin alın teri olan süt, piyasada maliyetin çok altında değer bulmaktadır. Bu anlamda, kamu otoritesi bir an önce devreye girmeli ve süt fiyatlarını belirlemelidir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 394) (Devam)*

BAŞKAN – Bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeler, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a eklenen geçici maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 1- 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 20- 28/11/2022 tarihi itibarıyla Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatında 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi kapsamında açıktan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyum olarak görev yapmakta olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde müracaat edenler, geçerliliği devam eden kamu personeli seçme sınavından Başkanlıkça belirlenecek yeterli puanı almış olmaları ve Başkanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre yapılacak sözlü ve/veya uygulamalı sınavda başarılı olmaları şartıyla, Başkanlıkça ilan edilecek yerlerde görevlendirilmek üzere imam-hatip ve müezzin-kayyum unvanlı memur kadrolarına atanırlar. Bu madde uyarınca memur kadrolarına atananların dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz.

Birinci fıkra hükmü 28.11.2022 tarihinden önce istihdam edilip, görevden ayrılanlar hakkında da uygulanır

Bu madde kapsamında atama yapılacak kadrolar, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilerek kadro ve pozisyonlara ilişkin mevzuatın eki cetvellerin Başkanlığa ait bölümüne eklenmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar; unvanı, sınıfı, adedi ve derecesi belirtilmek suretiyle atanmanın yapıldığı tarihten itibaren bir ay içinde kamu personel bilgi sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.

Vecdi Gündoğdu	Süleyman Bülbül	Hüseyin Yıldız
Kırklareli	Aydın	Aydın
Mehmet Bekaroğlu	Kemal Zeybek	Gökân Zeybek
İstanbul	Samsun	İstanbul
Kadim Durmaz	Ömer Fethi Gürer	Faruk Sariaslan
Tokat	Niğde	Nevşehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Sayın Genel Başkanımız, bununla ilgili 2015'ten beri her salı günü, her çıktığımda bu konuları gündeme getiriyordu; nihayet getirdiniz. Vekil imam -hatip ve vekil müezzîn- kayyım atamasına karşı değiliz ama eksik. Fahri Kur'an kursu öğreticileri bu teklifte yok değerli arkadaşlar, sonuçta onlar da bu işi yapıyor.

Değerli arkadaşlar, bir kanun getirdiğinizde, bu kanunu getirdiniz diye bütün sorunları çözemezsiniz. Şimdi, burada, sözleşmeli personel olarak 28 Kasım'a kadar olan kişileri önemsiyorsunuz, onlara kadro veriyorsunuz ama 28 Kasımdan itibaren -yani bugün ayın 19'u- 19 Ocak'a kadar sözleşmesi yapılanlara ne olacak? Size soruyorum.

Sayın Komisyon Başkanı, size soruyorum: Onlar ne olacak, işten mi atılacak yani? Sözleşmeleri var, belediyede, kamuda çalışanlar var, bunların hâli ne olacak?

Şimdi, siz, burada, 1'inci maddede, kanun çıktıktan sonra o imamlara otuz gün bir zaman tanınıyorsunuz. Doğru mu? Doğru. O zaman, diğer personele niye zaman tanıyorsunuz? 28 Kasımı neden koydunuz oraya? Ben bunu sormak istiyorum yani. Peki, orada, 28 Kasımdan sonra belediyede veya kamuda sözleşme yapan personelin hâli ne olacak, bu personel işten mi atılacak, ne olacak yani? Şimdi, yaptığımız kanunlar nasıl işinize geliyorsa o şekilde yapıyorsunuz değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, özellikle fotoroman Süleyman bayramlarda gider, sınırda o uzman çavuşlarla, erbaşlarla beraber fotoğraf çektirir, değil mi? Türk Silahlı Kuvvetlerinde o erbaşlar ve uzman çavuşlar yirmi dört saat görev yapıyor ama verdiğiniz bu kanun teklifinde var mı değerli arkadaşlar? Yok. Var mı? Çünkü onlar sınırlarımızı koruyor, onlar bizi koruyor ama sözleşmeye geldiğinizde Türk Silahlı Kuvvetlerinden uzman çavuşlar yok.

İki, 233 sayılı KİT Hakkında KHK kapsamındaki sözleşmeli personel yok! 2547 sayılı Kanun'un 50/d kapsamındaki araştırma görevlileri yok, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bünyesinde ek ders karşılığı çalışan personel yok, belediye bünyesinde şehir tiyatrolarında ve senfoni orkestrasında çalışan sanatçılar ve sahne arkasında çalışan diğer personel yok, bünyesinde memuru olmayan özel bütçeli veya bağımsız düzenleyici, denetleyici kurumlar yok, halk eğitim kursiyer öğretmenleri yok, PİKTES'li öğretmenler yok, ücretli öğretmenler yok, Mecliste çalışan personel, sözleşmeli personel yok.

Değerli arkadaşlar, bu yasayı sadece göz boyamak için çıkardınız. Burada, ben, özellikle sözleşmeli personele, bu yasaya girmeyen bütün çalışan arkadaşlarıma şunu söylemek istiyorum: Altı ay sonra Genel Başkanımız Cumhurbaşkanımız olacak, Cumhuriyet Halk Partisi, Millet İttifakı olarak hiç kimseyi ayırt etmeden sözleşmeli bütün personeli, bütün öğretmenleri kadrolu yapacak. (CHP sıralarından alkışlar) 5 çeşit öğretmen olmayacak arkadaşlar, 5 çeşit öğretmen var. Eğitimde 5 çeşit öğretmen olur mu? 3.500 lira alan öğretmen de var, 10 bin lira alan öğretmen de var arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, sadece aynı iş yerinde 3 farklı statü var; 4/A, 4/B, 4/D emekçileri çalışmaktadır, bunlar da ayrı ayrı ücretler alıyor değerli arkadaşlar. Burada adalet var mı, bu yasada adalet var mı arkadaşlar, size soruyorum, AK PARTİ’li milletvekillerine soruyorum. Bu çıkardığınız yasada adalet var mı, eşitlik var mı?

Değerli arkadaşlar, siz sadece vatandaşları kandırıyorsunuz ama 84 milyon insan sizin yirmi bir yıldaki yalanlarınıza doydular, bundan sonra asla inanmayacak. “14 Mayıs.” demiştiniz, ilk sandıkta yolcusunuz Abbas.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Köksal, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın, 394 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin kapsamı dışında kalan personele ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı bu Kanun Teklifi’nde, PTT’de 399 sayılı KHK kapsamında çalışan 13 bin sözleşmeli personele, 12 bin idari hizmet sözleşmeli personele, Dışişleri Bakanlığında, TÜİK’te çalışan, Meclis’te danışman olarak çalışanlara, fahri Kur’an kursu öğreticilerine, PIKTES öğretmenlerine, belediyelerdeki sanatçılara, Aile Bakanlığında ek ders karşılığı çalışan kamu görevlilerine, halk eğitim merkezlerinde çalışan usta öğreticilere, Türkiye İş Kurumunda çalışan anketörlere, ayrıca Türk Silahlı Kuvvetlerinde kahramanca görev yapan uzman çavuş, sözleşmeli er ve erbaşlara, üniversitelerdeki araştırmacı olarak çalışanlara kadro hakkı verilmemiştir. Bu yanlıştır, ayrımcılıktır. Gelin, bu yasa çıkmadan bu yanlıştan dönelim, bu ayrımcılığa son verelim, bu insanları da kadroya geçirelim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 394) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın Beştaş, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, hasta mahpus Muhlise Karagüzel’e ilişkin açıklaması
MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yine bir hasta mahpusu söyleyeceğim, diyeceksiniz ki “Ne oluyor?” Söylemekten vazgeçmeyeceğiz çünkü cenaze alıyoruz sonra, maalesef. Muhlise Karagüzel, aynı zamanda tanıdığım bir isim, daha önce bizim Muş İl Eş Başkanımızdı, 60 yaş geçkin, dün değil önceki gün -salı günü- bir kalp krizi geçirdi, bu ikinci kalp krizi cezaevinde ve salı günü stent takıldı. Kızı görüğe gitti, yürüyemiyormuş, duvarlara tutunarak yürüyormuş ve kendisini tedavi etmeye çalışan doktor da baypas gerektiğini ve cezaevi koşullarında bunun mümkün olmadığını ifade etmiş. Maalesef, yaşam riski var ve üstelik şöyle bir durum da var: Hastanede stent takıldıktan hemen sonra cezaevine geri götürülmüş, Bünyan Kadın Cezaevine.

İktidar grubu umarım dinlemiştir. Lütfen bu konuda gereğini yapın, daha fazla can kaybı olmasın.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 394) (Devam)

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 1- 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20- Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatında 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi kapsamında açıktan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak görev yapmakta olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde müracaat edenler, geçerliliği devam eden kamu personeli seçme sınavından Başkanlıkça belirlenecek yeterli puanı almış olmaları ve Başkanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre yapılacak sözlü ve/veya uygulamalı sınavda başarılı olmaları şartıyla, Başkanlıkça ilan edilecek yerlerde görevlendirilmek üzere imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlı memur kadrolarına atanırlar. Bu madde uyarınca memur kadrolarına atananların dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz.

Bu madde kapsamında atama yapılacak kadrolar, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilerek kadro ve pozisyonlara ilişkin mevzuatın eki cetvellerin Başkanlığa ait bölümüne eklenmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar; unvanı, sınıfı, adedi ve derecesi belirtilmek suretiyle atanmanın yapıldığı tarihten itibaren bir ay içinde Kamu Personel Bilgi Sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.”

Kemal Peköz	Ömer Öcalan	Hişyar Özsoy
Adana	Şanlıurfa	Diyarbakır
Mahmut Celadet Gaydalı	Necdet İpekyüz	Ömer Faruk Gergerlioğlu
Bitlis	Batman	Kocaeli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, partim ve grubum adına, görüşmelerine başladığımız 394 sıra sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine söz aldım. Sizleri ve kamuoyunu saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, Hrant Dink'in katledilmesinin 16'ncı yılı, kendisini rahmetle anıyorum. O, bu ülkenin cennet gibi olmasını arzu eden, hayal eden dürüst bir insandı. Zaten bugün de ülkede kutuplaşma bunun üzerine; bu ülkenin cennet gibi olmasını arzu eden ve hayal edenler ile bu ülkeyi cehenneme çevirerek kendi suni cennetini yaratmaya çalışanlar arasında. En bariz örneğini bu çatı altında dün yaşadık, Uludağ Alan Başkanlığı Yasası bunun en bariz örneği. Önümüzdeki seçim de bu iki grubun çekişmesi ekseninde olacaktır.

Maddeyle, Diyanet İşleri Başkanlığında açıktan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak görev yapmakta olanların kadroya geçirilmesi düzenlenmektedir.

AKP iktidarı, her meslek grubundan kamu emekçisini eşitsiz biçimde ayırtırmakta, meslek gruplarında alt üst kategoriler yaratarak emekçiler üzerinde hem meslek içi hem de ekonomik bakımdan adaletsizlikler yaratmaktadır. Sadece ekonomide değil, yanlış eğitim politikalarıyla ve programlarıyla da her branşta insan enflasyonu yaratınız, bu da insan kaynaklarını nasıl israf ettiğinizin göstergesidir. Yirmi yıllık iktidarınız döneminde bir nesli heba ettiniz.

AKP Genel Başkanı, dün bir vakif üniversitesini sorguluyor “Başarı grafiğiniz nedir?” diye. Aynı soruyu ben de yirmi yıllık iktidarınıza soruyorum: Sizden önce 3 üniversitemiz dünya klasmanında ilk 100 arasına girerken bugün neden ilk 500 sıralamada bile Türkiye üniversitesi yok? Hani “Her ilde üniversite açtık.” diye övünüyorsunuz ya! Dünyada bir kural vardır: Kantite artınca kalite düşer. Eğitimde sözleşmeli öğretmen, ücretli öğretmen şeklinde bir çalışma tipi yaratan AKP, aynı yönetimi Diyanet İşleri Başkanlığı kapsamında görev yapan imam-hatip ve müezzinlere de vekillik, kayyımlik nitelendirmeleri uygulamaktadır. Diyanet İşleri Başkanlığının da imam-hatip ve müezzinlik görevlilerini vekillik veya kayyımlik titriyle kategorileştirmesinin bu anlamda yeni ayrımcılıklar ve eşitsizlikler doğuracağı, bu teklifte var olan eşitsizlikleri, bir defaya mahsus kadro hakkı tanınarak sadece geçici biçimde gidermeye çalıştığı ortadadır. Bu kategorileşmenin yeni eşitsizlikleri ürettiğini ve ortadan kaldırılması gerektiğini ifade ediyoruz.

Cumhuriyetin 2’nci yüzyılı aynı zamanda Diyanetin de 2’nci yüzyılına tekabül etmekte ve Diyanetle ilgili binbir sorun ve soruyla kafası karışık bir toplum gerçeğiyle karşı karşıyayız. Kangren olmuş ve yıllardır çözüm bekliyor bu sorunlar. Toplum vicdan ve ahlak konusunda aydınlatmakla mükellef olan Diyanet İşleri Başkanlığı, ahlak ve vicdana ters düştükleri müddetçe, bırakın aydınlatmayı, her biri başta İslam inancı olmak üzere tüm inançlara zararlı olabilecek riskleri taşımaktadır. Sorunların çözüm yöntemi bellidir. Tepeden inme anlayışla, sorun çözmek yerine sorun üretmeye devam edersiniz. Dinî değerlerin içinin boşaltıldığı ve iktidarın değirmenine su taşıdığı sürece eşitsizlikler de katlanarak sürüp gider. Neden tüm inançlar eşitlikten payına düşeni almasın? Bu konuda denizde bir damla dahi olabildiniz mi? Diyanetin en büyük sorunu, sorun yokmuş gibi davranmayı tercih etmesidir. Hiç sordunuz mu kendinize 6 yaşındaki bir çocuğun “evlilik” adı altında istismarını?

Emekçilere gelince, Diyanetin emekçileri her türlü iyileştirmeyi hak ettiklerine inanıyorlar. Bu konudaki iyileştirmelerin ve her konudaki iyilik yarışının gerekliliğine biz de inanıyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4849) esas numaralı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle düzenlenmekte olan 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a eklenen geçici 20'nci maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

“28/11/2022 tarihi itibarıyla Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatında 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi kapsamında açıktan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak görev yapmakta olanlar ile 25/6/2013 tarihinden 28/11/2022 tarihine kadar Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatında toplam en az altı ay boyunca sürekli olarak vekil imam-hatip veya müezzin-kayyım olarak görev yapmış olanlar, Başkanlıkça ilan edilecek yerlerde görevlendirilmek üzere imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlı memur kadrolarına atanırlar.”

Behiç Çelik

Ayhan Erel

Hayrettin Nuhoglu

Mersin

Aksaray

İstanbul

İmam Hüseyin Filiz

İbrahim Halil Oral

Gaziantep

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara)– Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamliyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, eşit işe eşit maaş ve hak, çalışma hayatının esasıdır. Kamuda bir iş yapılıyorsa bunun farklı kadro durumlarıyla gerçekleşmesi ise adaletsizliktir. Kamuda bir personel ihtiyacı varsa, bu, çok zorunlu bir hâl yoksa kadrolu olarak sağlanmalıdır. İktidarın bu meseleyi düzeltmeye yönelik attığı adım olumlu olsa da eksiktir ve yeni adaletsizliklere yol açacaktır. Bu adaletsizliklerden biri de görüştüğümüz 1'inci maddedir.

Kıymetli milletvekilleri, yaklaşık üç yıldır, her fırsatta bu kürsüden vekil imamlar, müezzinler ve fahri, geçici Kur'an kursu öğreticilerinin kadro taleplerini dile getirmekteyim. Çünkü derdimiz, imamsız ve müezzinsiz cami ve cemaat kalmamasıdır; derdimiz, yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'i öğrenmek ve dinî bilgiye ulaşmak isteyen her Türk insanının kolayca bunu başarabilmesidir; bütün bunlar gerçekleşirken de bu işe emek veren hocalarımızın emeklerinin karşılığını almasıdır. Bu teklif, vekil imam ve müezzinlere bir derece katkı sağlarken, maalesef, fahri Kur'an kursu öğreticilerini görmezden gelmiştir; bu, açıkça bir adaletsizliktir, insafsızlıktır. Fahri Kur'an kursu öğrencilerimiz çok düşük maaşlarla, bir ayın belki yarısı kadar bile olmayan SGK primleriyle çalışmaktadır; kimi hocalarımız aldıkları maaşları yol parasına bile yetirememektedir. Allah'ın adaletini anlatacak, Kur'an öğretecek hocalar neden kadroya kavuşamamaktadır? Bu bağlamda, seçim sathına girilmeden, yeni bir düzenlemeyle, görevde olma şartı aranmadan, SGK primleri ve çalışma süreleri baz alınarak fahri Kur'an kursu öğreticileri ihtiyaç dâhilinde, peyderpey kadroya alınmalıdır. "Fahri" ya da "geçici" sıfatlı hiçbir personel kalmamalıdır.

Bunun yanında, Diyanet içindeki bazı kesimlerin, sınavlarda yüksek puan alanları geriye atıp yandaş ve yakınları öne çekerek göreve başlattıklarını da maalesef duymaktayız. Kur'an kursu öğreticisi alırken bile iltimas ve torpil işleten bir iktidarla karşı karşıyayız; Allah ıslah etsin demekten başka bir çare bulamıyorum!

Saygıdeğer milletvekilleri, vekil imam ve müezzinlere kadro getiren bu teklifin eksiklikleri vardır. Bu, bir kadro düzenlemesi değildir; bu, yeni bir personel alım önceliğidir. Görevde olma şartı koyulmuş, Başkanlığa puan belirleme ve sınav yapma yetkisi tanınmıştır. Bu hocalarımız zaten vekil imam olmak için puan almakta, DHBT sınavından geçmektedirler. Bu yeterliliğe sahip hocalar neden tekrar sınava tabi tutulacaklardır? Eğer yeterli değillerse neden bugün camilerde namaz kıldırabilmektedirler? Bu, açıkça, vekil imamlara bir hakarettir ve haksızlıktır. Verdiğimiz önergede de belirttiğimiz üzere, 2013'ten sonra en az altı ay görev yapmış vekil imam ve müezzinlerin kadroya alınması en doğru olanıdır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bütçesi 6 bakanlıktan fazla olan Diyanet İşleri Başkanlığının hâlâ bu tip işlerle uğraşması utanç vericidir. Diyanet İşleri Başkanlığı, personeline adaleti ve emeğin karşılığını verebilen bir kurum olmalıdır ama ne hikmetse, Sayın Ali Erbaş'ın bu hususta ağzını bıçak açmamaktadır. Hocalarımız da bu durumu sandığa giderken çok iyi değerlendirmelidirler. Diyanet İşleri personeli ehliyet, liyakat ve adalet esaslarına göre istihdam edilmelidir. Diyanet, doğru dinî bilgiyi Türk toplumuna sağlayan kurum olarak kalmalıdır. İYİ Parti iktidarında Kur'an kursları ihtiyaç dâhilinde açılacak, Diyanetin ve hatta Millî Eğitim Bakanlığının denetiminden çıkmayacaktır; yüce dinimiz, yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'in ışığında, en doğru şekilde İslam'ın mührünü çağa vuracak bir yol öğretecektir.

Bu düşüncelerle kadro düzenlemesinin revize edilmesini gerektiğini belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.29

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.01****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 52’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

394 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

2’nci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararıname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesi ile 657 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin (B) fıkrasına eklenen son paragrafın madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Vecdi Gündoğdu

Süleyman Bülbül

Mehmet Bekaroğlu

Kırklareli

Aydın

İstanbul

Kadim Durmaz

Bedri Serter

Kemal Zeybek

Tokat

İzmir

Samsun

Gökan Zeybek

Faruk Sarıaslan

İstanbul

Nevşehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SALİH CORA (Trabzon) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Bedri Serter.

Buyurun Sayın Serter. (CHP sıralarından alkışlar)

BEDRİ SERTER (İzmir) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararıname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Ülkeyi yirmi yıldır idare edip yirmi yıl sonra ciddi bir ekonomik krizle baş başa bıraktığımız bir ortamda yoksulluğun sokaklara taştığı, insanların mikrofon uzatıldığında çekinmeden “Açız!” diye haykırdığı noktaya geldiği bir hayatı, bu vahim ülke tablosunu yarattınız. Kanunları, kuralları, adaleti, hakkaniyeti yok eden bir iktidar olarak tarihe geçeceğiniz çok açık ve somut olarak ortadadır. Yüz yıllık Türkiye Cumhuriyeti’nin devlet ciddiyetini yok sayarak, seçime beş kala birçok kanunda değişiklik yaparak gündeme getirmeye çalışıyorsunuz. En başta, Genel Başkanımızın yıllardır söylediği EYT’yi de alelacele Meclise getirmeye çalıştığımız gibi üzerine konuştuğumuz bu kanunu da seçim öncesi seçim yatırımı zannederek yüce Meclise getirdiniz. Bu kanunla sözleşmeli olarak çalışan bir kısım kamu personelinin kadroya geçirilmesinin önünü açıyor olsanız da bunun kamu personelinin sorunlarını temelden çözmeceğini hepimiz bilmekteyiz. Ayrıca, zannetmeyin ki bu kanunda yer alan ve memuriyete geçmeye hak kazanan vatandaşlarımızın ağzına bir parmak bal çalıp oylarını alacaksınız. Sadece yapmış olmak için yapıyorsunuz, pansuman tedavilerine devam ediyorsunuz. Ayrıca her ne kadar bu kanun teklifi 459 bine yakın çalışmanı kapsıyor olsa da teklifin dışında kalan sözleşmeli çalışanların olduğunu da yakından takip etmekteyiz.

Türkiye’de kamu personel rejiminin en temel sorunlarından biri de farklı statülerde kamu görevlilerinin bulunmasıdır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında devlet memurlarının

yanı sıra “sözleşmeli personel” olarak tanımlanan personelin de bulunuyor olması hem statü hukuku açısından sorunludur hem de kamu yönetimi açısından problem içermektedir. Sizlere bu noktada somut bir örneği bulunduğumuz yüce Meclisten vereceğim.

Farklı statüde binlerce çalışanı barındıran kamu kurumlarından biri de içinde bulunduğumuz yüce Meclistir. Bizimle en yakın mesai yapan çaycılarımız, garsonlarımız, temizlik personelimiz ve bize en yakın çalışma arkadaşlarımız olan açıktan sözleşmeli danışmanlarımız bulunmaktadır. Bu emekçilerin aldıkları maaşlar, ikramiyeler ve özlük haklarına dair pek çok farklılıklar mevcuttur. Bizlere inanılmaz katkıları olan ve bizlere 7/24 mesai yapan danışmanların her yıl sonunda, 31 Aralıkta işten çıkarılıp 1 Ocakta tekrar işe alındığı yıllardır bilinmektedir. Danışmanlar, her ne kadar 657’ye tabi olsalar da işçi mi, memur mu bilmemektedirler. Bu nedenle Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak kendi çalışanlarımıza kadro vermek mecburiyetindeyiz, bu sorunu çözmek mecburiyetindeyiz. Hiçbir Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı bu konuda elini taşın altına koyamamaktadır.

Buradan Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına sesleniyorum: Son günlerdeyiz, gitmeden önce tavsiyem, bu konuyu ele alması ve kendisinin imzaladığı kıdem tazminatı kanun teklifinin de hayata geçirilmesini sağlayarak hiç olmazsa giderayak sevaba girmesidir.

Bununla beraber, 590 bin sözleşmeliinin 459 bininin bu kanunla kadroya geçirileceğini biliyoruz ama geri kalan 140 bin kişi neden bu imkânlardan mahrum bırakılıyor, onu bilmiyoruz. Bu kürsüden 170 kişinin altına imza attığı bu yapıyı öğrenmek istiyorum. Hep bir yerden alalacele mal kaçırma telaşının sonuçları bunlar. Halkımız bu konuda artık çok terledi, çok yoruldu; bu teri ancak bizim iktidarımızla temizleyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Ayrıca, bu kanun teklifinde “Kadroya geçirilecek kişilerin aynı unvanlı memur kadrosu olması hâlinde hangi kadroya atanacaklarını Cumhurbaşkanı belirler.” denmektedir; işte sadece Cumhurbaşkanı tarafından alınacak bir karar daha. Tek adam rejiminin mührünü bu kanun teklifinde de basıyorsunuz. Hani bakanlar, hani Meclis, hani komisyonlar? Size tavsiyem, Cumhurbaşkanını son günlerde bu işlerle çok yormayın, artık onun dinlenme vakti geldi geçiyor.

Ayrıca -Cumhuriyet Halk Partisi olarak- kadroya geçirilecek sözleşmeli personelin can güvenliği ve sağlık sebepleri dışında üç yıl süreyle başka bir yere atanamayacak olması da eleştirilir. Anayasa’nın “Kanun önündeki eşitlik” başlığını taşıyan 10’uncu maddesi unutulmamalıdır. Kadroya geçecek sözleşmeli personelin tayin haklarında aile birliğinin sağlanması prensibi de dikkate alınarak korunmalıdır.

Saygılarımla. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. (CHP sıralarından gürültüler)

BEDRİ SERTER (İzmir) – Kabul edilmiştir. Yok kimse Başkan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Biz daha fazlayız; Başkanım, orada 6 kişi var, burada 15 kişi var.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Yok kimse.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Gerçekten de yok, çoğunluğunuz yok gerçekten.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4849) esas numaralı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 2’nci maddesinin ikinci fıkrasının dördüncü cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu personel can güvenliği, sağlık ve aile birliğinin korunması sebepleri hariç olmak üzere üç yıl süreyle başka bir yere atanamaz.”

Behiç Çelik

İmam Hüseyin Filiz

Hayrettin Nuhoğlu

Mersin

Gaziantep

İstanbul

Aydın Adnan Sezgin

Ayhan Erel

Aydın

Aksaray

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SALİH CORA (Trabzon) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Aksaray Milletvekili Ayhan Erel.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz maddeyle üç yıl sözleşmeli olarak görev yapan personelin bu sürenin sonunda memur kadrolarına atanmasını, memur kadrolarına atananların aynı yerde en az bir yıl daha görev yapmasını sağlayacak şekilde sözleşmeli personel istihdamını düzenlemektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mecliste bulunduğumuz sürece AK PARTİ'nin yapmış olduğu düzenlemeler bir kesim insanı mutlu ederken maalesef bir kesim insanı da mutsuz etmektedir. Getirilen bu kanun teklifiyle de sözleşmeli memurların beklentilerine maalesef arzu edilen seviyede cevap verilememiştir. Kadroya geçmek isteyen memurları siz bin kere sözleşmeli yapsanız dahi onları yavrularına, çocuklarına, analarına, babalarına kavuşturmadığımız sürece, bu imkânı sağlamadığımız sürece getirdiğimiz bu kanun teklifinin hiçbir anlamı ve önemi yok. Zira sözleşmeli memurların buldukları yerlerin dışında, ötesinde olan çocuklarıyla ilgili problemleri basına yansıtmakta, gerçekten de yürekleri burkmaktadır. Keşke bu kadroya geçen memurlarımıza can güvenliği ve sağlıkla ilgili olduğu gibi, eş durumuyla ilgili de bir naklen atanma yolunu açabilseydiniz.

Yine, bu kanun teklifine baktığımızda, bu kanun teklifinde vatanımız için, milletimiz için ömürlerinin baharlarında gök ekinler gibi biçilerek toprağın kara bağına düşen uzman çavuşlarımızın kadroya geçirilmesi hususunda bir düzenleme yok. Vatan için can veren, bayrağa kan veren uzman çavuşlar kadroda unutulursa hakkaniyet olmaz, adalet olmaz, profesyonellik olmaz; kahramanlar üzüdür, millet üzüdür, cennette Peygamber'e komşu şehitler üzüdür. Lütfen, uzman çavuşlarımızın bu feryadına kulak veriniz.

Yine, yılda 45 milyona yakın insanımıza kurs vererek onların eğitilmesini sağlayan, halk eğitimde gece gündüz demeden, köy, kasaba, tüm imkânsızlıklara rağmen, büyük emek veren, çalışan öğretmenlerimize, usta öğreticilerimize analarının ak sütü gibi helal olan kadroyu vermemenizden dolayı vicdanınızda bir rahatsızlık var mı, bilemiyorum.

Yine, KİT KHK'siyle birlikte mağdur olan sözleşmeli personelimize, kamu çağrı merkezi çalışanlarımıza, hastane bilgi yönetim sistemi çalışanlarımıza, yemekhane, öğretmenevi çalışanlarına ve kamuda çalışıp bugüne kadar kadro verilmeyerek çalışma huzurunun, barışının ortadan kaldırdığı ortama bir son verilerek kadro dışı kalan taşeron işçilerin de kadroları verilmelidir.

Yine, baktığımızda, sayıları 132 bini bulan askerî personel, akademik personel, KİT personeli, sözleşmeli Meclis danışmanlarımız, sözleşmeli sağlık yöneticilerinin tamamı, kurum çalışanları da kadroya alınmalıdır.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinde mağduriyet oluşturan bir konu ise 28/11/2022 tarihinden önce işe başlayanların, kadrosu ihdas edilenlerin ama çeşitli nedenlerle göreve başlayamayanların -güvenlik soruşturması olabilir, ne bileyim, başka nedenler olabilir- haklarının yenilmemesi adına bir düzenleme yapılması gerekmektedir.

Yine, bu vekil imamlarda görevde bulunma şartı arıyorsunuz, 28/11/2022'de ama yerlerine asilleri geldiği için görevi bırakan bu vekil imamlar için de adalet duyguları içerisinde, hakkaniyet ölçüleri içerisinde bir düzenleme yapmanız gerekiyor. Siz yapmazsanız, merak etmeyin İYİ Parti, Millet İttifakı, bu sorunların tamamını çözüp mağduriyete son verecek.

İYİ Parti olarak milletimizin sıkıntılarını çözeriz, ülkeyi yönetmek için hazırız; Cenab-ı Hak şahidimiz olsun ki... (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesiyle 657 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (B) fıkrasına üçüncü fıkradan sonra eklenen fıkranın 4'üncü cümlesinin değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Bu personel can güvenliği, sağlık sebepleri ve aile birliği mazereti hariç olmak üzere üç yıl süreyle başka yere atanamaz.”

Hüseyin Kaçmaz

Kemal Peköz

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Şırnak

Adana

Kocaeli

Ömer Öcalan

Mahmut Celadet Gaydalı

Necdet İpekyüz

Şanlıurfa

Bitlis

Batman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SALİH CORA (Trabzon) – Efendim, katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İktidar, âdeta milyonlarca yurttaşın duygularıyla alay edercesine bir algı yönetimi peşinde yine. Kamuda sanki önce, sözleşmeli politikasıyla yüz binlerce insanın daha düşük ücret ve yine, daha güvencesiz şartlarda çalışmasına kendisi sebep olmamış gibi, seçim öncesi yine, bir “kadro müjdesi” adı altında aslında bir algı yönetimi peşinde.

Şu tabloya baktığımızda 2014 yılında 117 bin sözleşmeli personel olduğunu görüyoruz, ancak 2022 yılında ise bu sayının 568 bin seviyesine ulaşmış olduğunu görüyoruz. Aslında, bu durum, tek başına AKP iktidarının -dediğimiz gibi- kamudaki personel sayısını, sözleşmeli personel sayısını artırarak aslında bir düşük ücreti ve yine, güvencesiz şartlara insanları, yüz binleri mahkûm etmesi olarak karşımıza çıkıyor. Kamuda sözleşmeli personel sayısı on yıl önce kamudaki toplam personel sayısının yüzde 5,54'ünü oluşturuyor iken 2022 yılında ise bu oran yüzde 12'yi aşmış durumda. Dedikimiz gibi, tablodan da anlaşıldığı üzere, bu sorunu yaratan yani yüz binlerce insanı düşük ücrete ve güvencesiz şartlarda çalışmaya mahkûm eden AKP iktidarının kendisidir.

Bu kanun teklifi, tabii, birçok kişiyi de yani yüz binlerce personeli de yine kapsam dışına bırakmış durumda. “Neden kapsam dışına bıraktınız?” diye sordüğümüzda da bir cevap alamadık. “Sözleşmeli personele kadro müjdesi” ifadesi tam bir aldatmacadır çünkü bu değişiklik, kadroya geçecek olan bu personele tam olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun sağladığı güvence ve özlük haklarını kazandırmamaktadır.

2'nci maddede yapılmak istenen değişikliğe baktığımızda ise yine, üç yıl sözleşmeli olarak görev yapan personelin kadroya atanması, atanma sonrası can güvenliği ve sağlık sebepleri hariç olmak üzere üç yıl süreyle başka bir yere atanamayacağı ve atamadan sonra da en az bir yıl daha aynı yerde görev yapması koşulu düzenlenmektedir. “3+1” olarak tabir edilen söz konusu koşulun teklif metninde yer alması daha şimdiden yeni eşitsizlikleri beraberinde getireceğini bize gösteriyor. Yine, “3+1” koşulunun varlığıyla, esasında, var olan sözleşmeli personel statüsü bir biçimde devam ettirilmiş, yine, özlük hakları bakımından da bir gelişme kaydedilmemiş olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum, dediğimiz gibi, eşitlik ilkesine açıkça aykırılık teşkil etmekte; tabii, öte yandan, yapılan değişiklikteki -yine bir diğer boyutuyla- aile birliğini göz ardı eden bu durum da aslında Anayasa 41'e aykırı bir durumu yaratmakta ve yeni sorunlar yaratma potansiyeline de sahiptir.

Değerli milletvekilleri, kalan süremi Türkiye'deki akademi camiasının bu yoksulluktan, ekonomik gidişattan nasibini nasıl aldığını birkaç örnekle sizlerle paylaşmak istiyorum: Profesör ve araştırma görevlilerinin maaşının asgari ücrete göre oranına baktığımızda, 2013'te bir profesörün maaşının asgari ücrete oranı 6,3 katı iken 2023'te ise asgari ücretin 3,8 katı yani yüzde 39'luk bir kayıp söz konusu.

Yine, araştırma görevlilerinin maaşının asgari ücrete göre oranına baktığımızda ise, 2013'te asgari ücretin 3,1 katı iken 2023'te asgari ücretin 2,3 katı yani yüzde 26 oranında bir düşüş söz konusu. Sadece bir örnekle açıklamak istiyorum sürem yetmediği için: Şu montu, şu ayakkabıyı Türkiye'de bir doçentin alması için maaşın yüzde 46'sını harcamak zorunda ama Amerika'da bir doçent aynı montu, aynı ayakkabıyı almak için sadece maaşın yüzde 4'ünü harcamak zorunda kalıyor.

Tabii, Sefalet Endeksi'ne baktığımızda da AKP iktidarının politikaları ve AKP iktidarının aslında milleti sefaletle sürüklemesi sebebiyle de Türkiye'nin Sefalet Endeksi'nde dünya 1'incisi olduğunu görebiliyoruz. AKP iktidarı sorunları çözemez.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınızı sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

Birleşime üç dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.21

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.28****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: Rümeyşa KADAK (İstanbul), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 52’nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

394 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

3’üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4849) esas numaralı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesiyle düzenlenen 657 sayılı Kanun’a eklenen geçici 48’inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine virgülden önce gelmek üzere “86 ncı maddesi ve 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası” ibaresinin eklenmesini, (2) numaralı alt bendine virgülden önce gelmek üzere “ve Geçici 17 nci maddesi” ibaresinin eklenmesini, birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki alt bentlerin eklenmesini, birinci fıkrasının (a) bendinin son cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini, birinci fıkranın (ç) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bendin eklenmesini, altıncı fıkranın son cümlesinde yer alan “nakli yapılamaz” ibaresinin “nakli yapılabilir” ibaresi ile değiştirilmesini ve maddenin son fıkrasından önce gelmek üzere aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“23) 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile Ek 34 üncü maddesi,

24) 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrası,

25) 18/11/1960 tarihli ve 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 10/A maddesi,

26) 3/3/1954 tarihli ve 6320 sayılı Çavuş ve Uzman Çavuş Kanununun 4 üncü maddesi,

27) 10/3/2011 tarihli ve 6391 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununun 4 üncü maddesi,

28) 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun 30 uncu maddesi,

29) 15/7/2018 tarihli ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 391 inci maddesi,

30) 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesi,

‘uyarınca vızelenmiş veya ihdas edilmiş sözleşmeli personel pozisyonlarında çalışmakta olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam eden, ihdas edilme süreci 28/11/2022 tarihinden önce başlayıp sonuçlanmamış olan ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvuranlar; pozisyonlarının vizeli olduğu teşkilat ve birimde, bu Kanunun ek 41 ve ek 44 üncü maddeleri kapsamındaki unvanlar hariç olmak üzere, 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine tabi kurumlar bakımından bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki (I) sayılı cetvelde yer alan bulunduğu pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrolarına, diğer kurumlar bakımından bu kurumların kadro cetvellerinde yer alan aynı unvanlı memur kadrolarına, pozisyon unvanlarıyla aynı

unvanlı memur kadrosu olmaması hâlinde ise ilgisine göre aynı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki (I) sayılı cetvelde veya'

d) Bu kanunda düzenlenmemiş olup 375 sayılı Kararnamenin Geçici 23'üncü ve Geçici 24'üncü maddelerinde sayılan kurum ve kuruluşlar ile kamu iktisadi teşebbüslerinde, özel bütçeli kamu kuruluşları ve kanunla kurulmuş birlik, kooperatiflerde 4734 sayılı Kanun ve diğer mevzuattaki hükümler uyarınca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri ile hastane bilgi yönetim sistemi hizmetleri ve çağrı merkezi hizmetlerine ilişkin ihaleler kapsamında yükleniciler tarafından 25/6/2013 tarihinden 28/11/2022 tarihine kadar en az altı ay boyunca sürekli olarak çalıştırılmış olanlar kurumların kadro cetvellerinde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak ve sözleşmeli personel pozisyonlarına ilişkin vize ve ihdas cetvellerindeki nitelikler dikkate alınmak suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen memur kadrolarına,

Bu madde hükümleri, 30 gün içinde başvurmaları halinde, 25/6/2013 tarihinden 28/11/2022 tarihine kadar en az altı ay boyunca sürekli olarak görev yapmış olanlar hakkında da uygulanır."

Behiç Çelik	Hayrettin Nuhoğlu	Ayhan Erel
Mersin	İstanbul	Aksaray
İmam Hüseyin Filiz	Fahrettin Yokuş	
Gaziantep	Konya	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Hayrettin Nuhoğlu.

Buyurun Sayın Nuhoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 394 sıra sayılı Kanun Teklifi üzerine İYİ Parti adına söz aldım. Selamlarımı sunarım.

458 bin sözleşmeli personelin kadroya geçirilecek olmasını, 150 bin civarındaki sözleşmeli personelin kapsam dışında bırakılmasını uygun görmediğimiz hâlde bu teklifi geniş bir toplum kesimini ilgilendirdiği için önemsiyoruz. Teklifin, eşitlik ilkesine uymayan hususları, kapsam dışı bırakılan sözleşmelilerin durumu ve memur kadrolarına geçtikten sonra ilk atamalarda ve yer değiştirmelerde yaşanabilecek sıkıntılar yanında Anayasa'ya aykırılığının da söz konusu olduğunu ifade etmek isterim.

Değerli milletvekilleri, partili Cumhurbaşkanlığı sistemiyle birlikte iyice tıkanan devlet yönetimindeki yanlışlıkları bir hayli zamandır ifade etmekteyiz. Düzenli ve adaletli bir kamu personel rejiminden artık söz edilemez. Türkiye Cumhuriyeti devletinin seksen yılda oluşturduğu kurumlar ve yerleşmiş olan olumlu kurallar sorumsuzca yok edilmiştir. Son yirmi senedir cesaretleri ve faaliyetleri artan partizan zihniyete mensup pek çok kimse devlet kurumlarında sinsice görev yapmaktadır. Diğer taraftan, çoğunluğu iyi yetişmiş, donanımlı, dürüst ve çalışkan yüz binlerce üniversite mezunu gencimiz iş bulabilmek için iktidar partisi kapılarına mahkûm edilmeye boyun eğmemekte, bir kısmı da fırsat bulduğunda çareyi yurt dışında aramaktadır. Bu gidişat iyi değildir, böyle de gitmeyecektir.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinde olduğu gibi geçici çözümler günü kurtarsa da kalıcı çözüm getirilmesi mevcut iktidar anlayışıyla ve tek adam sistemiyle mümkün değildir. Partili Cumhurbaşkanlığı sistemi asırlardır devam eden Türk devlet aklıyla ve ciddiyetiyle bağdaşmamaktadır. Devlet kurumları insafsızca tahrip edilmiş, bazıları ise kapatılmıştır. Külliye'de devlet adına görev yapanlar yanlışlıkları ya görememekte ya da suskun kalmayı tercih etmektedirler. Bu ülke tek adamın mülkü değildir, devletin kurumları tek adamın çiftliği de değildir, bu ülke hepimizindir, 85 milyondan oluşan Türk milletindir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Cumhurbaşkanlığı devletin başıdır. Anayasa'mızın 104'üncü maddesine göre Cumhurbaşkanı devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk milletinin birliğini temsil eder. Cumhurbaşkanı Anayasa'nın 103'üncü maddesine göre bu kürsüden "...üzerime aldığım görevi tarafsızlıkla yerine getirmek için Büyük Türk Milleti ve tarih huzurunda, namusum ve şerefim üzerine andiçerim." diyerek yemin etmiştir. Bu hatırlatmadan maksadım, Adalet ve Kalkınma Partisinin dünkü grup toplantısında konuşan Genel Başkanın "Milletimiz 14 Mayıs 1950'den yetmiş üç yıl sonra '6'lı

masa' diyerek karşımıza çıkan bu darbe şakşakçalarına, bu kifayetsiz muhterislere, bu müstemleke heveslilerine “Yeter!” diyecektir.” sözlerine şiddetle karşı çıktığımı ifade etmek içindir. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) 6'lı masanın içerisinde Millet İttifakı ve ittifakın bir kanadı olarak da İYİ Parti bulunmaktadır. İYİ Partili bir milletvekili olarak kendimizi Türk milletinin geleceğine adanmış bir Türk milliyetçisi olduğumuzdan dolayı bu ifadeyi asla kabul etmiyorum. (İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Büyük Türk milleti bu tarife kimlerin daha uygun düştüğünü, kimlerin Bandırma Vapuru'na binerek Kurtuluş Mücadelesi'ni başardığını, kimlerin de İngiliz zırlı Malaya'ya binerek kaçtığını çok iyi bilmektedir. (İYİ Parti ve CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Parti Genel Başkanı olarak konuşmuş olmasını aynı derecede önemli görmüyorum ama Cumhurbaşkanı sıfatıyla böyle bir konuşmayı kabul etmek mümkün değildir. İşte, bu sebeple partili Cumhurbaşkanlığı sistemine karşıyız ve bu sistemi Allah'ın izniyle değiştireceğiz. Az kaldı, seçim sandığı görülmek üzeredir. Türk milleti yüz yıl önce kuruluş felsefesine uygun ve kurucu iradeye saygılı olarak nasıl mücadele ettiyse parlamenter sistemi ve güçlendirilmiş olarak dönüşü de gerçekleştirecektir. Buna inanıyor, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “28/11/22” ibaresinin “Kanunun yürürlüğü” şeklinde değiştirilmesini ve bende aşağıdaki alt bendin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

“23) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 50/d maddesi”

Kemal Peköz

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Ömer Öcalan

Adana

Kocaeli

Şanlıurfa

Mahmut Celadet Gaydalı

Necdet İpekyüz

Bitlis

Batman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Kemal Peköz.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

KEMAL PEKÖZ (Adana) - Sayın Başkan, milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen sevgili halkımız; sizleri ve cezaevlerinde siyasi nedenlerle tutulan arkadaşlarımı, hepimizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum. Görüşülmekte olan kanunun 3'üncü maddesi üzerine grubumuz adına söz aldım.

Yine bir torba kanun teklifiyle, yine sadece kendinize göre yaptığınız, ortaklaşmadığınız, tartışmadığınız, muhalefetin ve kanunun etkileyeceği kesimlerin düşüncelerini ve görüşlerini almadığınız bir kanun teklifiyle karşı karşıya kaldık. İktidarınızın ısmarlama torba yasa teklifi modeli kronikleşmiş binlerce sorunu çözmek yerine sorunları daha da büyüterek, her seferinde yeni bir kanunun gündeme gelmesine sebep olarak devam ediyor. Aslında emekçilerin ihtiyacı olan şey, sadece ve sadece doğru dürüst bir kamu personeli mevzuatı düzenlemek ve bir seferde ölçülülüğü de esas alarak bir uygulamaya girmek ve ikide bir bu kanunları değiştirmek zorunda kalmamak.

Yine, maddenin yaptığı bu değişiklikler ne sorunlara sebep oluyor? Mesela kanunun yürürlük tarihi olarak, daha doğrusu geçerlilik tarihi olarak 28 Kasım alınmış, bunun bir gerekçesi de yok. Niçin 28 Kasım da başka bir tarih değil ya da daha önce, daha sonra değil? Bunun bir açıklaması yapılmamış.

Yine, düzenlemeye 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 50/d maddesindeki emekçiler neden eklenmemiş? Bunun da bir açıklaması yine yok.

Yine, kanun teklifinin içerdiği eşitsizlikler var, bunlardan bazılarını okumak istiyorum: Diyanet İşleri Başkanlığında imam-hatip ve müezzinlik görevlerinin vekillik veya kayımlık titriyle kategorileştirilmesi yeni ayrımcılıklar ve eşitsizlikler doğuracak, bunu görmemiş misiniz?

Yine, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı solist ve sanatçılar ile sahne üstü ve gerisinde görev yapan personelin kadrolarına ilişkin düzenleme yine eksik kalmış. Madde, aynı anlamda çalışan birçok emekçiyi dışarıda bırakarak haksızlık ve mağduriyetlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Yine, belediyelerde çalışan sözleşmeli personelin kadroya alınması şartlarına dair düzenleme ile nakil işlemlerinin kanun yasalaşma tarihine bağlanması Anayasa'nın eşitlik ilkesine apaçık aykırıdır.

Yine, Sağlık Bakanlığı teşkilatında çalışan ebe ve vekil ebelerin kadroya atanması şartlarına dair düzenleme eşitsizlik yaratmakta. Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası temsilcisinin Komisyonunda belirttiği bir husus vardı, onu olduğu gibi aktarmak istiyorum: "Dört yıl boyunca atanamama ve nakil olamama olayının kaldırılmasını istiyoruz. 790 tane vekil ebe ve hemşire var ortada. Hizmetin sürekliliğiyle ilgili sıkıntı olduğunu düşünmüyoruz ve bunun önünde bir engel olduğunu da düşünmüyoruz. Bir iyilik yapılacaksa, gerçekten bir müjde verilecekse "ama"sız, "fakat"sız, koşulsuz bir müjdenin verilmesi lazım. Biz biliyoruz ki korkudan arındırılmış olan insan güvenceli insandır. Bir tek insan bile güvencesizse herkes, bütün emekçiler güvencesiz." demişti. Tüm bu eksik, hatalı ve yeni ayrımcılıklar, eşitsizlikleri doğuran bu teklif sonucu ortaya çıkacaktır. Seçim öncesi çalاکalem yapılan bu torba yasalardan artık vazgeçseniz ve yeni bir yasa yaparken en azından torbadan vazgeçip muhataplarıyla, etkilenecek kesimlerle görüşseniz diyorum; eğer yapamıyorsanız da kanun yapmaktan, yasa yapmaktan bir süre için vazgeçin, bunları yapmaktansa yapmamanız daha iyidir.

Dört ay sonra biz geldiğimizde, bunları muhataplarıyla oturup, tartışıp etkilenen kesimleri de dikkate alarak yeni bir düzenleme yapacak ve Türkiye'de emeğiyle yaşayanların kadrolu çalışmalarının sağlanması ve herhangi bir olumsuzluğa tekrar meydan verip yeni yeni düzenlemelerin yapılmasının da ihtiyaç olmayacağı şekilde bir düzenleme yapacağımızı ifade etmek istiyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na eklenen geçici 48'inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

"23) 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilat Kanunu'nun 30 uncu maddesinin (2) ve (3) üncü fıkraları,"

Engin Özkoç	Çetin Arık	Lale Karabıyık
Sakarya	Kayseri	Bursa
Sevda Erdan Kılıç	İlhami Özcan Aygun	Kadim Durmaz
İzmir	Tekirdağ	Tokat
Faruk Sarıaslan	Hüseyin Yıldız	Yıldırım Kaya
Nevşehir	Aydın	Ankara
İsmet Tokdemir		Vecdi Gündoğdu
Hatay		Kırklareli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (CHP sıralarından alkışlar)

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

“Kendimi bir güvercin ruh tedirginliği içerisinde görebilirim ama biliyorum ki bu ülkede insanlar güvercinlere dokunmaz. Güvercinler, kentin ta içlerinde, insan kalabalıklarında dahi yaşamlarını sürdürürler. Evet, biraz ürkekçe ama bir o kadar da özgürce.” demişti Hrant Dink. On altı yıl oldu, katilleri hâlâ karanlık dehlizlerde kayboldu gitti. Hrant, sana sözümüz olsun, o katiller karanlıktan aydınlığa çıkacak ve o güvercinlere dokunanlar mutlaka hak ettiği cezayı görecekler. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bugün, milletvekili sorumluluğuyla, birlikte çalıştığımız arkadaşlarımızın haklarının iade edilmesi konusunda bir teklif verdik. Şimdi size soruyorum: Elinizi vicdanınıza koyun; sizinle birlikte çalışan, size hizmet eden arkadaşlarınız, yarın “Hadi güle güle.” deseniz 25 kuruş tazminat almadan gidecekler. Yarın sabah çalışma güvencesi olmayan yaklaşık 400 arkadaşımızdan bahsediyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak biz bu çalışanlara sahip çıkıyoruz, çıkmaya devam edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Gelin, hep birlikte buna “hayır” demeyin, “evet” deyin çünkü sizin çalışma arkadaşlarınız için söyledim.

Biraz önce olumlu bir gelişme oldu; iktidar partisi mensupları da eş durumu ve mazeret tayinleri konusunda bir kabul önergesi verdiler, biz de altına imza attık. Buradan Hakkâri’de çalışan Ayşe Öğretmene diyorum ki: “Gözün aydın, Manisa’daki çocuğuna kavuşacaksın.” Erzurum’daki çalışan Sultan Öğretmene diyorum: “Samsun’daki eşine kavuşacaksın, bunlar geçecek.” Ama bunlar yetiyor mu? Yetmiyor. Ücretli öğretmenler diyor ki: “Yıldırım Hoca, bizim hâlimiz ne olacak?” Sizin hâlinize bunlar “hayır” diyor, biz ne yapalım? PIKTES öğretmenleri diyor ki: “Bizim sorunlarımız ne olacak?” Ne yapalım, iktidar partisi bu sorunlara da sırtını döndü. Peki, halk eğitimde çalışan usta öğreticiler diyor ki: “Bizi de düşün, bizi de.” Sizi de düşünüyoruz ama iktidar sizi düşünmüyor, sizi düşünmediği için bu sorunları yaşıyoruz. Özellikle belediyede çalışan tiyatro sanatçıları ve sahne arkasındaki çalışanlar diyor ki: “Elinizi vicdanınıza koyun, bizi de düşünün.” Ambulansta çalışanlar “Bizim hâlimiz ne olacak?” diyor.

Bakın, saymakla bitmez sizin dertleriniz. Sizin dertlerinize derman olmak Bay Kemal’in işi (CHP sıralarından alkışlar) O Bay Kemal, bu dertlerinize derman olma sözünü bu grup toplantısında söyledi. Allah’ın izniyle iktidara geleceğiz. Tarihi ne yaparsanız yapın, siz beter oldunuz, millet “Yeter!” diyecek.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Aday kim?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Adayınız kim?

YILDIRIM KAYA (Devamla) – Bay Kemal geldiğinde, Çankaya Köşkü’ne geldiğinde seni de ziyarete kabul edeceğiz. Şöyle düşünme, havaalanında Genel Başkanını yani Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı karşılamaya gitmek için bile 40 aramadan geçiyorsun ama bizim Cumhurbaşkanımızda böyle bir şeyi görmeyeceksiniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Aday kim Yıldırım Hoca?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Adayı söylersen ne olur?

YILDIRIM KAYA (Devamla) – PTT çalışanları, sizi unuttuğumuzu mu sanıyorsunuz? Sizi de unutmadık, sizin de haklarınızı mutlaka alacağız. Emekliler diyorsunuz ki: “İyi hoş, intibak yasası ne oldu?” EYT’liler, yirmi yıldır alanları siyasetçilere dar ettiniz; niye sustunuz? Eğer siz susarsanız bunlardan tık çıkmaz. Hem EYT’liler hem de 14 milyon emekli intibak yasasının çıkarılması için de yeniden meydanlarda olun. Siz meydanlarda, biz kürsüde bu mücadeleyi mutlaka kazanacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Belediyede şirket çalışanları var, üniversite mezunları; hani onların derdi? Sayın belediye çalışanları, sizin dertlerinizi de biliyoruz ama hiç kimse karamsarlığa kapılmasın, hiç kimse umudunu

karartmasın, yüreğini karartmasın; karanlığa karşı, özgür ve demokratik Türkiye mümkün. Bunu sizinle birlikte, sizin mücadelenizle birlikte mutlaka gerçekleştireceğiz.

Aile hekimliğine gidiyorum ben, orada çalışanlar diyor ki: “Vekilim, aile hekimine geliyorsun ama bizi düşünmüyorsun.” Sizi unutmuyor muyuz? Hiçbirinizi unutmadık. Sizi unutursak yüreğimiz kurusun. Ant olsun ki mağdurların tüm sorunlarını çözmek Millet İttifakı’nın iktidarına nasip olacak.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 3’üncü maddesiyle 657 sayılı Kanun’a eklenen geçici 48’inci maddenin altıncı fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Birinci fıkranın (a) ve (c) bentleri kapsamında memur kadrolarına atananlar, sözleşmeli personel olarak geçen süreler dahil olmak üzere dört yıl süreyle başka bir yere atanamazlar. Dört yıllık sürede, memur kadrosuna atanmadan önce tabi oldukları mevzuata göre yer değiştirme hakkına sahip olanların söz konusu mevzuatta yer alan süre, usul ve şartlarla görev yerleri değiştirilebilir.”

Ramazan Can	Zülfü Demirbağ	Selami Altınok
Kırıkkale	Elâzığ	Erzurum
Tamer Osmanağaoğlu	Cemal Taşar	Faruk Sarıaslan
İzmir	Bitlis	Nevşehir
İlhami Özcan Aygun	Muhammet Müfit Aydın	Yıldırım Kaya
Tekirdağ	Bursa	Ankara
	Rümeysa Kadak	
	İstanbul	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

4/B kapsamındaki sözleşmeli personel ile kurumların özel mevzuat hükümleri kapsamında istihdam edilen sözleşmeli personelden memur kadrolarına atananların, kamu hizmetinin sürekliliğinin sağlanabilmesi amacıyla sözleşmeli statüde geçen hizmetleri dâhil dört yıl süreyle buldukları yerde görev yapmaları amaçlanmaktadır. Ancak herhangi bir hak kaybı oluşmaması için bu personelin kadroya geçmeden önce tabi oldukları mevzuata göre sahip oldukları nakil hakları korunmakta, dört yıllık sürede bu haklarını kullanabilmelerine imkân sağlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

4’üncü madde üzerinde 2 önerge vardır. Aynı mahiyette olan bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kemal Peköz	Ömer Öcalan	Züleyha Gülüm
Adana	Şanlıurfa	İstanbul
Necdet İpekyüz	Ömer Faruk Gergerlioğlu	Mahmut Celadet Gaydalı
Batman	Kocaeli	Bitlis

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Mehmet Bekaroğlu	Süleyman Bülbül	Ünal Demirtaş
İstanbul	Aydın	Zonguldak
Kemal Zeybek	Ömer Fethi Gürer	Vecdi Gündoğdu
Samsun	Niğde	Kırklareli
Gökân Zeybek	Faruk Sarıaslan	Kadim Durmaz
İstanbul	Nevşehir	Tokat

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında ilk konuşmacı İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Merhabalar.

Şimdi, bu kadro dışı çalıştırma yine bildiğimiz AKP yöntemi, seçime doğru giderken kendi yarattığı sorunu kısmen çözüyormuş gibi yapıp "Seçimde acaba oy alabilir miyim?" diye hesaplar yapıyor. Kadro dışı çalışmanın en yoğunlaştığı dönem AKP'nin dönemi, sadece son dokuz yılda sözleşmeli personel sayısında yüzde 461 artış var. Şimdi de diyor ki: "Ben sizin sorununuzu çözeceğim." Onu bile derken herkesi tam içine almıyor, bir kısmı yine bu yasanın dışında kalıyor. Meclise sunulan kanun tasarısının içerisinde 140 bine yakın çalışan bulunmuyor, yine Meclis bünyesinde çalışan bir kısım emekçi de bulunmuyor, danışman arkadaşlarımız da bulunmuyor yani ayrımcılık sürüyor.

Yine ayrımcılığın sürdüğü diğer alanlar: Aile sağlığı merkezlerinde binlerce tıbbi sekreter, ebe, hemşire, acil tıp teknisyeni, temizlik personeli, 4/A statüsünde çalışmaları, sağlıkçı sıfatları olmamaları nedeniyle ciddi hak kayıplarına uğruyor. Kamu personeli olmadıkları için iş güvencesi ve yer değiştirme hakları yok sayılıyor; kamu görevlisi olmayan, aile sağlığı merkezlerinde çalışan tüm hekim, hemşire, ebe, acil tıp teknisyeni, temizlik personeli için hiçbir fark gözetmeden kadroya alınması gerekiyor. Benzer biçimde aile ve sosyal destek personeli olarak çalışan, çoğu sosyolog, psikolog, çocuk gelişimi ve sosyal hizmet uzmanlarından oluşan binlerce emekçi kesimi de var ve KPSS artı mülakatla taşeron işçi olarak işe alınan, daha sonra zorunlu olarak 4/D işçi statüsüne geçirilen ASDEP çalışanları, sözleşmeli memurlara verilecek kadro çalışmalarına dâhil edilmek istiyorlar.

Yine, büyük çoğunluğu başta üniversite mezunu genç kadınlar olmak üzere ataması yapılmayan veya kendi ihtisas alanında iş imkânı sunulmayan genç üniversite mezunlarından oluşan çağrı merkezleri çalışanları; özlük haklarının iyileştirilmesini, gelecek kaygısı yaşamadan, "eşit işe eşit ücret" anlayışıyla kamu kurum ve kurumlarında istihdam edilmek istiyorlar.

696 sayılı KHK'yle kamuda çalışan taşeron işçilerden merkezî idarede bulunanlar doğrudan kadroya geçerken belediyelerde çalışan işçiler belediye şirketleri bünyesinde kaldı. Belediyeler kamu kurumu ama işçiler eşit olmayan koşullarda eşit olmayan ücretlerle çalıştırılmaya devam ediyor. Belediye şirket işlerine norm kadro statüsü bir an önce verilmeli. Türkiye genelinde binlerce kişi il ve

ilçe belediyelerinde yardımcı zabıta ve zabıta destek personeli olarak, belediye şirketlerinde kadrosuz ve düşük maaşa rağmen sağlık, trafik ve güvenlik gibi pek çok alanda, fiili olarak sahada en ağır koşullarda, kimi zaman da riskli görevlerde çalışmak zorunda bırakılıyor. 657 sayılı Kanun'a tabi olarak memur kadrosu verilmesi, maaş ve çalışma koşullarının iyileştirilmesini bekliyorlar bu Meclisten. İdari hizmet sözleşmeli personelin temel sorunu KPSS artı mülakatla alınmaları, eşit işe rağmen 399'la, memurlarla aralarındaki ücret eşitsizliği. Talepleri, 399 sayılı KHK'lilerin memur statüsüne geçirilmeleri, ücretlerin iyileştirilmesi ve diğer çalışanlarla eşit muameleye tabi tutulmaları.

Sadece bunlar mı? Bir kısmını daha sayacağım ama burada saymadığım belki daha binlerce arkadaşımızı bu kanun kapsamına alınmadığı için mağdur. Araştırma görevlileri, Demiryolları çalışanları, Karayolları çalışanları, hastane bilgi yönetim sistemleri çalışanları, görüntüleme merkezi çalışanları, Meclis emekçileri ve danışmanlar, öğretmenevi çalışanları, sözleşmeli, ücretli öğretmenler, sahne gerisinde çalışan emekçiler, figüranlar, tarım danışmanları ve pek çok kesimden on binlerce emekçi yine bir ayrımcılık sonucu bu düzenlemeye dâhil edilmedi.

Şimdi, gerçek bir çözüm aranıyorsa çözüm çok açık, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na daha önce getirilmiş bu sözleşmeli, vekil, ücretli, taşeron, İHS'li gibi statülerin bir an önce kaldırılması gerekiyor, tamamen kadrolu istihdama geçilmesi gerekiyor. Şimdi bunları geçiriyorsunuz ama sözleşmeli almaya devam ediyorsunuz, aynı sorunla yine karşılaşacağız. Binlerce insan yeniden seçimi mi beklemek zorunda kalacak? Çünkü bu yatırımı siz seçim için yapıyorsunuz, seçim olmasaydı bu da gelmeyecekti.

Yine, diğer en büyük sorun, "EYT" dediniz, "Sınırlı da olsa çıkaracağız." dediniz; hâlen ses yok, binlerce insan EYT'yi bekliyor. Neyi düşünüyorsunuz, neyin hesabını yapıyorsunuz? Beklediğiniz yetmiyor mu insanları? Bir an önce EYT'yi geniş kapsamlı olarak bu Meclise getirmenizi bekliyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler hakkında ikinci konuşmacı Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş.

Buyurun Sayın Demirtaş. (CHP sıralarından alkışlar)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, maalesef ülkemizde iş ve çalışma yaşamı sorunlarla dolu bir alandır. AK PARTİ'nin de en başarısız olduğu alanlardan biridir. Bu dönemde her ne kadar çalışanların bazı sorunları kısmen çözülmüş olsa da hâlâ çözülemeyen, giderek derinleşen ve kronikleşmiş büyük sorunlar da vardır. Bu sorunların en önemlilerinden biri de hem kamuda hem de özel sektörde giderek yaygınlaşan güvencesiz ve esnek çalışma modelleri olan taşeron işçilik ve sözleşmeli personel istihdamıdır.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinin zamanlaması da son derece manidardır. Kamudaki sözleşmeli personel on yıldır bu düzenlemeyi bekliyordu. On yıldır bu teklifi getirmemiştiniz -on yıldır da bu kişiler mağdurdur- Peki, şimdi niye getirdiniz? Yani 2023 Genel Seçimleri'nden dört ay önce niye getirdiniz? Çünkü dört ay sonra yapılacak genel seçimde sözleşmeli personelden oy almak için. Yani dört ay sonra seçim olmasaydı bu kanunun çıkacağı yoktu ve yüz binlerce kamu çalışanı dün olduğu gibi yarın da mağdur olmaya devam edecekti. Bugün bir lütf gibi sunduğunuz bu kadrolar aslında yıllardır mağdur ettiğiniz sözleşmeli personelin zaten hakkıydı, sizin lütfunuzla falan da değildir. Her ne kadar bu kanun teklifi çözülmesi on yıldır gecikmiş olsa da, yüz binlerce kamu çalışanın mağduriyetine yol açmış olsa da, kapsam açısından yetersiz ve seçim öncesi oy amacıyla getirilmiş olsa da doğru ve yerinde bulduğumuz ve bizim de desteklediğimiz bir kanun teklifidir.

Değerli milletvekilleri, kamuda çalışan kişilerin işe girdikleri andan itibaren kadrolu personel istihdamı esas uygulama, sözleşmeli personel uygulaması ise istisnai bir uygulamadır ancak sözleşmeli personel istihdamı AK PARTİ döneminde giderek yaygınlaşmış ve istisna olmaktan çıkarak esas uygulama hâline gelmiştir. Bugün yaklaşık 3 milyon kadrolu personelin olduğu ülkemizde yaklaşık 590 bin sözleşmeli personel vardır. Bu durumda kamu personelinin yaklaşık yüzde 20'si sözleşmeli çalışmaktadır. Bu oran da son derece yüksek bir orandır. Kamuda sözleşmeli istihdam, güvencesiz ve esnek bir çalışma modelidir ve insan onuruna yaraşır bir istihdam modeli değildir. Bu şekilde,

kamuda aynı okuldan mezun olmuş, aynı sınava girmiş, aynı işi yapan çalışanlar farklı statülerde ve farklı haklarla çalışmaktadırlar. Bu durum Anayasa'nın sosyal devlet ilkesine ve eşitlik ilkesine açıkça aykırıdır. Ülkemizdeki en büyük işveren olan devletin, çalışanların büyük oranda hak kaybına yol açan sözleşmeli personel istihdamını yaygın olarak uygulamasıysa özel sektöre de kötü örnek olmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ancak bu düzenlemeyi her ne kadar olumlu olarak görmüş olsak da sorunu kökten çözmektedir çünkü kapsam bakımından yetersiz bir düzenlemedir. Düzenleme bu hâliyle çıkarsa bir kısım sözleşmeli personel kapsam dışı kalarak tayin hakkından, görevde yükselme hakkından ve iş güvencesinden mahrum olarak çalışmaya devam edecektir. Bu düzenlemeyle şu anda kamuda sözleşmeli olarak istihdam edilen 590 bin personelden 458 binine kadro verilirken 131 bin kişi sözleşmeli olarak çalışmaya devam edecektir. Peki, bu kanundan yararlanamayan, kapsam dışı kalan 131 bin personel kimlerdir? 95 bin sözleşmeli öğretmen vardır, PTT'de çalışan 12 bin idari hizmet personeli, Dışişleri Bakanlığında çalışan 1.750 personel, TÜİK'te çalışan 284 personel, Mecliste çalışan -çalışma arkadaşlarımız- 384 danışman, aile sağlığı grup çalışanları, hastane bilgi yönetim sistemi çalışanları, paramedik ambulans şoförleri, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı il müdürlüklerinde ek ders ücreti karşılığında çalışan personel kapsam dışı bırakılmıştır. Bu durum da düzeltilmelidir ve 131 bin kişi de bu kanun kapsamına alınarak yıllardır devam eden bu mağduriyetleri giderilmelidir.

Burada yapılması gereken, kamu personel sisteminde köklü değişikliğe gidilerek kamuda sözleşmeli personel sistemi kaldırılmalı ve tüm kamu çalışanları kadrolu olmalıdır. Ayrıca, özel sektörde de taşeron uygulaması kaldırılmalıdır.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağız.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 394 sıra sayılı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin (a) ve (b) bentlerinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“a) Solist sanatçı ve sanatçıları ek geçici 12, ek geçici 13, ek geçici 14 ve ek geçici 16'ncı maddeler ile kurumlarının özel mevzuat hükümleri kapsamında durumlarına uygun sanatçı pozisyonlarına,

b) Sahne üstü ve gerisinde görev yapan personel, ek geçici 12, ek geçici 13, ek geçici 14 ve ek geçici 16'ncı maddeler ile kurumlarının özel mevzuat hükümleri kapsamında; 10/6/1949 tarihli ve 5441 sayılı Devlet Tiyatroları Personeli Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin (B) ve (C) fıkraları ile 14/7/1970 tarihli ve 1309 sayılı Devlet Opera ve Balesi Personeli Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin (b) ve (c) fıkraları kapsamına giren pozisyonlardan kurullarınca belirlenecek pozisyonlara;”

Mehmet Bekaroğlu	Süleyman Bülbül	Kadim Durmaz
İstanbul	Aydın	Tokat
Kemal Zeybek	Türabi Kayan	Vecdi Gündoğdu
Samsun	Kırklareli	Kırklareli
Faruk Sarıaslan		Gökân Zeybek
Nevşehir		İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan. (CHP sıralarından alkışlar)

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 394 sıra sayılı Kanun Teklifi’nde verdiğimiz önerge üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Kamuda sözleşmeli çalışan personelin 657’ye tabi olması konusunda bir kanun. Yarattığınız memur, yarattığınız öğretmen hakkında bazı ön bilgiler vererek başlayacağım sözüme. Bu kanunla bakın neler geliyor: 657’ye tabi memurlar, sözleşmeli memurlar, geçici sözleşmeli memurlar, vekil ücretli memurlar; öğretmenlere gelince, geçici statüdeki öğretmenler, sözleşmeli öğretmenler, 657’ye tabi kadrolu öğretmenler... Ayrıca, öğretmenleri “öğretmen” “uzman öğretmen” ve “başöğretmen” diye tekrar 3’e böldünüz. Yetmedi tabii bunlar, ne kadar çok bölüp parçalarsanız sizlere o kadar kolay lokma olarak düşünüyorsunuz bu toplumu.

Sözleşmeli er ve erbaşlar... Sözleşmeli er ve erbaşlar, kadrolu er ve erbaşlar; güvencesi olmayan er ve erbaşlar, güvencesi olan er ve erbaşlar... Savaşa giden, ölümü göze alan insanların üzerinde ayırım yapmak tam da size yakışıyor. Peki, bu arada kamu çalışanlarına toplu sözleşmeli grev hakkı vermek hiç aklınıza geliyor mu? Gelmiyor tabii. Toplu sözleşmeli grev hakkı verirsiniz çünkü karşınıza muazzam bir güç dikilir, o güçten zerre kadar hazzetmediğiniz için sürekli olarak bunların üzerinden hep teğet geçersiniz.

Milletvekili danışmanlarına gelince, gelecekleri var mı, gelecek garantileri var mı, niye bu maddenin içinde yeri yok bunların?

Şimdi, değerli arkadaşlar, emeklilik hakları, yapılacak reformları seçim yaklaştıkça alalecele değişiklikle ele alıp getiriyorsunuz. Bu tür değişiklikler alalecele yapıldığından dolayı -hepiniz biliyorsunuz ki- bir sürü yanlışla dolu. Bir sürü yanlış aynı zamanda her şeyi bozmakta, eşitsizlik ve adaletsizliği daha da artırmaktadır, devlete olan güveni sarsmaktadır.

Değerli arkadaşlar, 5’inci madde Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü hakkında iyileştirme maddesi. Değerli arkadaşlar, burada görev alan sanatçılarımız, sanatçılara yardımcı olan kişiler ve diğer personel bir yıldan daha az çalışmışlar ise –bunlar, biliyorsunuz, geçici dönemler oluyor- bu zaman zarfında bunların ne kadar zaman çalıştığını ve bunu hak edip etmediklerini Cumhurbaşkanı belirliyor. Şimdi, Cumhurbaşkanı, her şeyi bildiği gibi, sanatı da sanatçıların konusunu da çok iyi biliyor değerli arkadaşlar. Maalesef, Türkiye, böyle bir dönem yaşıyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada önemle üzerinde durmamız gereken bir konu var. Devlet sanatçıları, devlet tiyatrosu sanatçıları ve şehir tiyatroları sanatçıları arasında bir ayırım var. Bu bahsettiğimiz iyileştirme devlet sanatçıları hakkında var, devlet tiyatrosu sanatçıları hakkında var ama şehir tiyatrolarıyla ilgili hiçbir düzenleme yok. Niye?

Değerli arkadaşlar, bizde tiyatronun nasıl başladığını herhâlde biliyorsunuz. Bizde tiyatro darülbedayiyle başlamıştır. Darülbedayi nedir? Şehir tiyatrosudur. Şehirde başladı bizde tiyatro, şehirde başladı bizde sanat yani belediyelerde başladı, belediye tiyatrosuyla başladı. Peki, belediye tiyatrosu olan darülbedayiden şimdi geldik devletin egemenliğinde olan, onun sözünü dinleyen tiyatroculara. Böyle tiyatrocudur mu? Böyle sanat olur mu? Değerli arkadaşlar, böyle sanat olmaz. Sanatı olmayan bir toplumun hayat damarlarından biri kopmuş, kesilmiş demektir -bunu hepiniz biliyorsunuz- kültürün temel esaslarıdır.

Değerli arkadaşlar, bir şeyin daha üzerinde özellikle durmak istiyorum. Sanatçıya dünyada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika...

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, İtalya’da Medici Ailesi vardı 14’üncü yüzyıldan 17’nci yüzyıla kadar.

BAŞKAN – Diğer önergeyi okutuyorum:

(Kâtip Üye Mardin Milletvekili Şeyhmus Dinçel tarafından önergenin okunmasına başlandı)

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin...”

TÜRABİ KAYAN (Devamla) – Bu Medici Ailesi sürekli olarak sanatçıları korumuş, kollamıştır. Bunun sayesinde Avrupa’da reform ve Rönesans başlamıştır ve bugünkü çağdaş, bugünkü uygar, bugünkü bilime dayalı Avrupa yaratılmıştır. Siz ne yapmak istiyorsunuz? Türkiye’nin üzerine bir kara şal mı örtmek istiyorsunuz? Bu fırsatı size vereceğiz mi sanıyorsunuz? Vermeyeceğiz, zaman az kaldı, dört ay sonra.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

(Kâtip Üye Mardin Milletvekili Şeyhmus Dincel tarafından önerenin okunmasına devam edildi)

“...5’inci maddesiyle 657 sayılı Kanun’a eklenen geçici 50’nci maddenin üçüncü fıkrasının ilk cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi arz ve teklif ederiz.

“İlgili kurumlarda 2020 yılı öncesi 375 sayılı KHK’nın Ek 7. Maddesi kapsamında sözleşmeli personel ve 2020 yılı itibarıyla 657 sayılı Kanun’un 4. maddesinin (B) fıkrası hükmüne göre Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların Ek 8. maddesi kapsamında sözleşmeli personel olarak geçirdikleri hizmet süreleri, yeni atandıkları pozisyonlarda geçmiş sayılır ve bu süreler yeni pozisyonların mali haklarının tespitinde değerlendirilir.”

Kemal Peköz

Ömer Öcalan

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Adana

Şanlıurfa

Kocaeli

Necdet İpekyüz

Mahmut Celadet Gaydalı

Batman

Bitlis”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadro alamayan arkadaşlarımızın sesi olmaya çalışacağım.

Yıllardır haklarında düzenleme yapılmayan, kamu personeli olmayan aile sağlığı merkezi gruplandırma personeli çalışma alanlarında yalnızlığa itilmiş ve psikolojik olarak yıpranmışlardır. İş güvencesi ve yer değiştirme hakları olmadığı için aile birliğini koruyamayıp boşanmalar, ayrı yaşamalar ve psikolojik destek almaları olmuştur. Kamu görevlisi olmayan aile sağlığı merkezi gruplandırma personellerinin yumak hâline dönüşen sorunları giderilerek beklentileri bir an önce yerine getirilmelidir.

Yine, 4/D statüsündeki ASDEP personelleri KPSS ve mülakatla işe alınmalarına karşın işçi statüsünde kalmışlardır. 4/D işçi statüsünde çalışan ASDEP personeli ile 4/B sözleşmeli memur statüsünde çalışan ASDEP personeli arasında özlük haklarında ciddi farklılıklar vardır ve düzenlemenin içerisine 4/B ASDEP personelleri gibi, 4/D ASDEP personellerinin de dâhil edilmesi gerekmektedir.

Yine, belediyelerde de çok haksızlıklar yapılmakta. Mesela, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ve Van Büyükşehir Belediyemizden şikâyetler alıyoruz, kayyum belediyelerinde yandaşlara kadro verilirken eski çalışanlara partizanca kadro verilmiyor.

Yine, bilgi işlem personelleri... Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesinden bir arkadaşımız başvurmuş, “2017 yılında KHK’yle kadroya alınmadık, yüzde 70’le kapsam dışı kaldık. Biz şehir hastanesinde yap-işlet-devretle taşeronun taşeronunun taşeronuyuz yani 3 firma birbirine bağlı ve biz en alt taşeronuz.” diyor. Bunların düzeltilmediği bir ortamı görüyoruz.

Yine, PTT kurumunda çalışan memur arkadaşlarımız son derece şikâyetçi. Yıllardır bu kurumda görev yapan 399 KHK’li personelde ümitsizlik ve bezginlik durumu oluşmuştur. Yaklaşık dört yıldır kuruma memur ve dağıtıcı alınmaması sebebiyle personel eksikliği had safhadadır. Bu durum, liyakatsiz olarak makamlara atama yapılması, müdür, daire başkanı gibi kişilerin personel üzerinde mobbing yapmalarına da sebebiyet vermektedir. Ve “Bu, “657 sayılı DMK’ye geçtiğimiz takdirde, başka kurumlara geçme şansımızın açılmasını bekliyoruz.” diyor PTT’deki arkadaşlarımız. Bir emekçi olarak PTT personelinin de 657’li statüye alınması gerektiğini bize iletmiş; sesi oluyorum.

Yine, belediye şirket işçileri, itfaiye personelleri... Bakın, hani, tehlikeli bir işte çalışmalarına rağmen aralarında statü farklılığı var; yangına girişte bir farklılık yok ama ücretlerinde bir farklılık var maalesef.

Yine, tarım danışmanları bu sıkıntıyı yaşıyor.

Yine, bakın, ayda 15 milyon üzerinde vatandaşa telefonla hizmet veren, sorunlarına çözüm üreten bakanlıkların resmi iletişim merkezlerinin kadroya geçirilmesi gerekiyor.

Sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfı 10 bin çalışana işe alınırken 4 yıllık yükseköğrenim, yabancı dil ve bilgisayar bilgisi gibi şartlara tabi tutuluyor, memur gibi görev yapan ama işçi statüsünde çalışan vakıf görevlilerinin de sesi oluyoruz; onlar da kadro istiyor.

En önemlisi, Mecliste bizimle çalışan danışman arkadaşlarımız. İş güvenliği sağlanması için başvuruları alan Meclisin danışman çalışanları, en güvencesiz çalışanlar konumundadır. Aslında bu, Meclisin de ayıbıdır arkadaşlar. Elbette, danışman kadrolarında istihdam edilemeyebilirler ama isteyen danışmanlara en az bir yasama döneminde çalışma yürüttükten sonra, Meclis içerisinde ya da başka bakanlıklarda düz memurluk kadrosu seçeneği sunulmalıdır. Eğer bir resmi kurumdan memur olarak gelmiyorsa bir danışmanın, beş yıl sonrasında yaptığı eski işe dönmesi çok zordur. Birçok danışman, vekili tekrar seçilmezse hayata sıfırdan başlamak zorunda kalmaktadır. İşten çıkan danışmana tazminat verilmesi bir hizmet değil, olsa olsa bir ayıbın ortadan kalkması olur ancak tam manasıyla hak kaybı yaşanmaması, isteyen danışmanlara kadro açılmasıyla olacaktır. Danışman sayısı göz önüne alındığında ve hâlihazırda zaten bir devlet kurumunda memur olup gelen personel sayıdan düşüldüğünde bu çok kolay yapılabilecek bir çalışmadır.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4849) esas numaralı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Erel

Hayrettin Nuhoğlu

İmam Hüseyin Filiz

Aksaray

İstanbul

Gaziantep

Hüseyin Örs

Behiç Çelik

Trabzon

Mersin

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AHMET KILIÇ (Bursa) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Behiç Çelik.

Buyurun Sayın Çelik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Toplumda büyük serzenişlere ve şikâyetlere yol açan, kamu çalışanlarından özellikle sözleşmeli personel olanların durumunda bir düzenleme yapılmak istenmesi olumlu bir adımdır; ne var ki çok geç kalmış bir düzenlemedir. AKP'nin kamu personel rejimine verdiği zararın büyüklüğü tahmin edilemez. Biliyorsunuz, devlette 4 tür istihdam usulü vardır; memurlar, işçiler, sözleşmeliler ve geçici personel. Asli ve sürekli kamu hizmetleri ancak memurlar eliyle yürütülür. Bugüne kadar hiçbir kamu istihdam kuralına uyulmamıştır arkadaşlar. Sonuç: Aynı kurumda en az 5 farklı istihdam modeli yaratılmış, farklı farklı maaş ya da ücret alan personel ortaya çıkmıştır. Bunun vicdanla, adaletle, ahlakla, hukukla bir bağı olabilir mi? Genel idare hizmetleri sınıfı tarumar edilmiştir; sağlık hizmetleri sınıfı, eğitim

öğretim hizmetleri sınıfı, teknik hizmetler sınıfı yine aynı şekilde yozlaştırılmış ve içinden çıkılmaz hâle sokulmuştur. Sözleşmelerin sorunlarının büyüklüğü de yadsınamaz. Aradan geçen yirmi yıl zarfında tahrip edilen kamu istihdam düzeni böyle palyatif önlemlerle çözülecek gibi de görünmüyor.

Değerli arkadaşlarım, 2004 yılında “kamu yönetimi reform paketi” adı altında AKP iktidarı bir kanun tasarısı getirdi. Bu tasarı Parlamentodan geçerek Cumhurbaşkanının onayına sunuldu ancak zamanın Cumhurbaşkanı veto etmişti. Veto edince yasalaşmadı. “Reform” denilen bu tasarı, küresel egemenlerin AKP eliyle ülkemizde devlet memuriyetini bütünüyle ortadan kaldırarak köleci bir çalışma düzeni kurma arzularına cevap veriyordu. İyi ki veto edilerek AKP’nin, küresel odakların emperyalist taleplerine uyumu reddedilmiş oldu fakat AKP, sözde reform paketini gerçekleştirilemeyince tümevarım yöntemiyle, parça parça Türk personel rejimini darmadağın etmeyi başarmıştır. Şimdi, dağımlıklığın, adaletsizliğin, yolsuzluğun, yozluğun ve hukuksuzluğun temel nedeni de budur diye düşünüyoruz. Demek ki arkadaşlar, biz buradan bir çıkış yolu arıyoruz. İşte, getirilen 394 sıra sayılı Kanun Teklifi de bu çıkış yollarından biridir ama bu, kesin, kalıcı ve reforme edici bir düzenleme değildir.

Değerli milletvekilleri, teklifin 5’inci maddesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünde sözleşmeyle çalışan personelin yani sanatsal faaliyette bulunanların kadroya geçirilmesine ilişkindir. Bunun iyi bir uygulama olduğunu düşünüyoruz ama bugüne kadar sanat camiasının kaderine terk edilmiş olması yönetim körlüğünün de bir işaretidir. Fakat ülkemiz genelinde belediye şehir tiyatrolarında ve senfoni orkestralarında görev yapan binlerce sanatçımız vardır. Zaten normalde de düşük ücret, belirsiz çalışma saatleri, iş güvencesinden yoksunluk gibi çeşitli sorunlarla boğuşuyorlar; yetmiyor, bir de kadro konusunda düş kırıklığına uğruyorlar. Bunların idari ve mali hakları teslim edilmelidir.

Değerli arkadaşlar, kamu personel rejiminin en önemli ilkelerinden biri, belki de 1’incisi, eşit işe eşit ücret ilkesidir. Sanat camiasına yönelik adaletsizlik ve eşitsizlik işte bu noktada daha belirgin olarak kendisini göstermektedir.

Son olarak biz diyoruz ki: Devlete adalet yakışır, samimiyet, cesaret, ciddiyet, merhamet yakışır. Herhâlde bu konumuzla ilgili olarak da diyebiliriz ki adalet için millette de iyi bir başbakan yararlır.

Saygılarımla. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

İkinci bölüm 6 ila 9’uncu maddeleri kapsamaktadır.

İkinci bölüm üzerine İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz konuşacaktır.

Buyurun Sayın Yılmaz. (HDP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Değerli milletvekilleri, 394 sıra sayılı Yasa Teklifi’nin 6 ila 9’uncu maddelerinden oluşan ikinci bölümü hakkında İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi selamlıyorum.

Yasa teklifinin 6’ncı maddesi bundan böyle belediyelere sözleşmeli alımlarının memur alımları gibi imtihana tabi tutulmasını öngörüyor. 7’nci madde de açıktan atanan, Sağlık Bakanlığında çalışan vekil ebe ve hemşirelerin kadroya geçirilmesiyle ilgili.

1965 yılında yasalaşan memurlarla ilgili 657 sayılı Yasa’da bazı tanımlar var; 4/A maddesi memurları tanımlıyor, 4/B bölümü sözleşmeli personeli tanımlıyor, 4/C geçici personel tanımlıyor -bu, 2017 yılında 4/B’ye geçirilerek sonlandırılmış- 4/D de işçi statüsündeki çalışanları tanımlıyor. Yasa zaman içerisinde önemli değişikliklere uğramış, başlangıçta memurluk norm iken, sözleşmelilik istisna iken bugün geldiğimiz noktada neredeyse 50-50 sözleşmelilik ve memurluk ikisi de esas hâline dönüşmüş. 1974’te 12 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle bir değişiklik yapılmış, arkasından 1978 yılında bir değişiklik yapılmış ve bu değişikliklerin önemli bir kısmı hâlen yürürlükte; 2007’de bir değişiklik yapılmış, burada yönetici kadrolar dışındaki diğer kadrolara sözleşmeli personelin

atanabileceği hükme bağlanmış; sonra KPSS'yle eleman alınması zorunlu hâle getirilmiş. 5390 sayılı Belediye Kanunu'na gelinceye kadar 4/B maddesinde çalışanlara yeni bir madde ilave edilmiş, burada da yine taşeronluk gündeme getirilmiş. Zaman içerisinde yine bazı değişiklikler olmuş, 4/B kategorisinde bulunan personele iş sonu tazminatı, emeklilik yoluğu, ek ödeme, aile yardımı, yemek yardımı, fazla mesai, izin hakları vesaire verilerek memurlara yaklaştırılmış fakat gelineen noktada şu sorun çözülememiş: Memurların güvencesi var, sözleşmelilerin güvencesi yok; iktidar değiştiğinde, hükümet değiştiğinde acaba işime son verilebilir mi endişesi her zaman var olmuş ve dolayısıyla da sürekli olarak birikimler belli dönemlerde sözleşmeliden kadroluya geçirilmiş. Buna da baktığımızda, örneğin, 2007'de kamuda geçici işçi statüsünden 214 bin kişi sürekli işçi statüsüne geçirilmiş ve 2005-2010 döneminde 20 bin vekil din görevlisi kadroya geçirilmiş, 2011-2013 arasında 30 bin sözleşmeli kadroya geçirilmiş, 2018'de 725 bin kişi taşeronluktan kadroya geçirilmiş. Dolayısıyla 6. Dönem Toplu Sözleşmesi'nin 52'nci maddesi gereğince bugün önümüze getirilen ve bu düzenlemenin kılıfı olan iş, aslında bir seçim yatırımıdır; bundan başka bir şey değildir. Önümüzdeki seçime -dört yıl daha geçecek bu sürede- belli bir miktar personel daha birikecek, belki biz o dönemde seçim öncesinde yeni bir yasa teklifi getireceğiz ve dolayısıyla bu birikenleri de kadroya alacağız. Artık buna bir son verilmesi gerekir diye düşünüyorum. Dolayısıyla personel rejiminde önemli ve ciddi bir değişikliğin yapılması şarttır diye düşünüyorum.

AK PARTİ iktidarının yönetiminde geçen sürede kamu personel rejimi, biraz önce de söylediğim gibi, sadelikten uzaklaşmıştır; çeşitli sözleşmeli kadrolarla yeni ve güvencesiz bir istihdam modeli oluşturulmuştur. Anayasa'nın 128'inci maddesinin "Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslı ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür." şeklindeki ifadesiyle ana istihdam yönteminin memurluk olduğu vurgulanmıştır. Sözleşmeli personel uygulamasıyla Anayasa hükmünün devre dışı bırakıldığı görülmektedir. Ayrıca, memuriyetin getirdiği güvence ortamının kaybolmasına da sebep olmuştur. Anayasa'nın 128'inci maddesinin ikinci fıkrası ise memurlar ve diğer kamu görevlilerine yönelik düzenlemelerde düzenlemelerin kanunla yapılması gerektiği şartını ortaya koymuştur. Mali ve sosyal hakların toplu sözleşmeyle düzenlenebileceği hususu ise istisna tutulmuştur. Buna rağmen, son yıllarda memurlar ve diğer kamu görevlilerine yönelik düzenlemelerin birçoğunun kanun hükmünde kararname ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle düzenlendiği görülmektedir. Böylece Anayasa'nın açık hükmü hiçe sayılmakta, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kamu personeli rejimi üzerindeki etkisi zayıflatılmakta, kamu personel rejimini oluşturan Anayasa, kanunlar ve diğer hükümler arasında karmaşa ve belirsizlikler oluşmaktadır. Bunun sonucunda da temel ilkelere uzak bir kamu personel yönetimine doğru gidilmektedir.

Bu kanun teklifiyle, sözleşmeli istihdam modelinden tamamen vazgeçilmemektedir; şu görüşmekte olduğumuz teklifiyle. İktidar, yirmi yıldır yaptığı yanlıştan dönmeyi dahi becerememektedir. Adalet sağlama amacıyla yola çıkanlar yeni adaletsizlikler meydana getirmektedir. Buna benzer durum, ek gösterge düzenlenmesinde de kendini göstermiştir. Astların üstlerinden daha yüksek ek gösterge aldığı bir dönem başlamıştır. Anayasa'nın 128'inci maddesine 2010 yılında eklenen fıkraya mali ve sosyal hakların düzenlenmesi için toplu sözleşme istisnası verilse de grev hakkının olmayışı pratikte bu istisnanın amacına hizmet etmekten uzak kalmasına sebep olmuştur. Grev hakkının olmayışı, toplu sözleşme esnasında taraflardan birini oluşturan kamu personeli ve onları temsil eden sendikaların pazarlık ve haklarını savunabilme güçlerini zayıflatmaktadır. Ayrıca, kamu personeli örgütlenme ve örgütlü katılım haklarından mahrum bırakılmaktadır.

Anayasa'nın 70'inci maddesi uyarınca, kamu hizmetlerine girme görevinin gerektirdiği nitelikler dışında başka hiçbir ayırım gözetilmeyeceği garanti altına alınmıştır. Buna rağmen, günümüzde uygulanan sözlü mülakat sistemiyle adayların görevin gerektirdiği nitelikler dışında, özellikle ırk, cins, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi sebeplerle ayırma tabi tutulduğu bilinmektedir. İşe alımların dışında görevde yükselme durumunda da liyakat esası dikkate alınmadan benzer ayırımların uygulandığı bir gerçektir. Ayrıca, üst düzey yöneticilerin yeni sistemle beraber Cumhurbaşkanlığı kararıyla atanıyor olması kamu kurumlarının yönetimini siyasallaştırmaktadır.

Kamu personelinin önemli sorunlarından bir tanesi de eş durumundan tayin süreçlerinde yaşanan problemdir. Anayasa'nın 41'inci maddesinin ikinci fıkrasında "Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilâtı kurar." hükmü yer almaktadır. Anayasal düzeyde devlete aile bütünlüğü, ailenin refah ve huzurunu koruma görevi verilmiştir. Diğer sorunlarda olduğu gibi, anayasal ve yasal düzeyde korunan haklar da uygulamada göz ardı edilmektedir. Görüşülen kanun teklifi, eş durumu sebebiyle tayin önüne dört yıl şartı koymakta ve bu mağduriyeti devam ettirmektedir.

Bunlar, kamu personel rejiminde AK PARTİ'nin yarattığı tahribatın sadece örnekleridir. Günümüzde devletin tüm organlarıyla beraber yürütmekle sorumlu olduğu kamusal hizmetlerin verimli ve kaliteli bir şekilde yerine getirilemiyor olması kamu personel rejiminde reform ihtiyacını doğurmaktadır. Yasallıktan, liyakatten, eşitlikten ve tarafsızlıktan uzak hâle gelmiş günümüz kamu personel sistemiyle kamusal hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi, verimliliğin artırılması ve vatandaş memnuniyetinin sağlanması mümkün görünmemektedir. Bu sebeple, kamu personel rejiminin uluslararası standartlara uygun, çağdaş, şeffaf, katılımcı, liyakati esas alan, insan kaynağını en verimli şekilde kullanan, kapsayıcı ve tarafsız bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Böylece, kamusal harcamalara gelirleri ölçüsünde ortak olan vatandaşlarımıza yönelik sunulan hizmetlerin kalitesi en yüksek seviyeye çıkarılabilecektir.

İYİ Parti, mevcut kamu personel rejimindeki yanlışları ve eksiklikleri tespit ederek bunların giderilmesine yönelik çözüm önerileri hazırlamıştır. Bu nedenle, İYİ Parti iktidarında bu sorunlara sebep olan karmaşık ve adaletsiz kamu personel rejimi yerine çağdaş, şeffaf ve liyakati temel ilke kabul eden bir kamu personel rejimi uygulamasına geçeceğiz; sınavlarda, işe alımlarda güvenliği tesis edeceğiz; nepotizme son vereceğiz; hiyerarşiyi dengeli şekilde uygulayacağız; görev tanımlarının kesin ve anlaşılır olmasına özen göstereceğiz; sözlü mülakat uygulamasını kaldırarak kamu personelinin sadece KPSS'yle göreve alacağız; aday memurluk uygulamasına işlerlik kazandıracacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre vermiyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Vermiyorsunuz, peki.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Teşekkür ederim Başkan.

Ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, AKP iktidarı, sermayeden, patronlardan yana bir iktidardır. Yirmi yıllık iktidarı boyunca gerçekleştirdiği uygulamalar, yaptığı yasalarla aslında sermayenin çıkarlarına hizmet ettiğini göstermiştir. Neoliberal politikalarıyla da emekçilere, işçilere yönelik hak gasplarının önünü açtı, çalışma yaşamını neredeyse çalışma yaşamını paramparça etti. AKP'nin bu yeni emek politikası, emekçileri açlığa, yoksulluğa, esnek ve güvencesiz çalışmaya mahkûm etti. Bugün emekçiler, kendi emeği üzerinde hiçbir hakka sahip değildir. Buna da AKP iktidarının yanlış politikaları neden oldu. Özellikle 2006 ve 2007 yıllarında yaptığımız değişikliklerle sözleşmeli istihdam kapısını sonuna kadar açtınız. Eğitim ve sağlık başta olmak üzere kadrolu personel eliyle yapılması gereken hizmetleri sözleşmeli hâle getirdiniz. Kamu personel alım ilanlarının neredeyse tamamı sözleşmeli personel alım ilanına dönüştü. Artık bu durum AKP hükümetleri döneminde neredeyse bir kural hâline getirildi.

Bakın, 2014 yılında 117 bin olan sözleşmeli personel sayısı 2022 yılı itibarıyla 568 bin seviyesine ulaşmış, yani sekiz yıl içerisinde neredeyse sözleşmeli personel sayısını 5 katına kadar çıkarmışsınız. Bu, sizin Hükümetiniz döneminde oldu, başka hükümetler döneminde olmadı.

Şimdi, yarattığımız işsizliğin, yoksulluğun, güvencesiz çalışmanın, yine yarattığımız çalışma alanındaki yıkımın sorumlusu siz değilsiniz gibi davranıyorsunuz. Sanki sizin Hükümetiniz öncesindeki hükümetler ya da birileri bunu yapmış; AKP şimdi gelmiş, başkalarının yarattığı bu yıkımı, bu çalışma hayatındaki eksiklikleri, yetersizlikleri gideriyormuş gibi bir hava içerisindeyiz. Halkı da aslında bu anlamda kandırmaya çalışıyorsunuz.

Evet, bu ülkede bu yaşanan sorunların birinci sebebi elbette ki AKP politikalarıdır, sizin çalışma yaşamına yönelik uyguladığınız yirmi yıllık siyasetin tam da kendisidir. Şimdi, iktidar yeni gelmiş, bu sorunları çözmek istiyormuş gibi yapıyor ama bunu da neyle yapıyor? İşte, torba yasalarla bu devasa sorunları çözeceğini iddia ediyor. Torba yasaları biz biliyoruz, neredeyse artık AKP hükümetlerinin bir klasiği hâline geldi. Alakalı alakasız her şeyi bir araya getiriyorsunuz, torba yasaların içine dâhil ediyorsunuz. Gerçekten üzerinde hani demokratik bir muhalefetin yürütülmesini, muhalefetin önerilerini, eleştirilerini dikkate almadan alalecele bir gündem hâline getirip... İşte, öncelikle Plan ve Bütçe Komisyonuna geliyor, orada da bu şekilde, nasıl burada hani hiçbir soruna, hiçbir soruya cevap verilmediği gibi ya da yapılan öneriler dikkate alınmadığı gibi orada da aynı şekilde uygulanıyor; sonra alalecele Genel Kurula getiriliyor, Genel Kurulda da noktasına virgülüne dokunulmadan geçiriliyor. Tabii ki bu yaklaşımla hiçbir sorunun çözülmeyeceğini biz biliyoruz. Şimdiye kadar açıkladığınız hiçbir paket, torba yasa tam anlamıyla sorunlara kalıcı çözüm getirmede, emekçilerin taleplerini tam anlamıyla karşılamadı. Hep bir kesimin talepleri ya göz ardı edildi ya dikkate alınmadı ya da yapılan yasal düzenlemelerin kapsamı dışında bırakıldı. AKP, sorunlara köklü çözümler bulmuyor -kendi siyasal geleceğini, çıkarlarını- palyatif çözümler üreterek sorunu çözüyormuş gibi yapıyor aslında. Dolayısıyla, bu yaklaşımın kendisi sorunları daha sonra da kangren hâline getiriyor.

Son dönemde, işte, vergi cezalarının affedilmesi, memur maaşı ve emekli maaşlarının artırılması, asgari ücret, tarımsal destekler, sosyal konut projesi, öğrenim kredisi borçlarının silinmesi, EYT düzenlemesi ve son olarak da sözleşmelilerin kadroya alınması yasa teklifi aslında seçimler hesaplanarak bir seçim gündemi üzerinden ele alındı. Yaklaşım tamamıyla seçimlere yöneliktir, bu düzenlemeler de seçimler üzerinden ele alındı ve gündeme getirildi çünkü kamuoyu yoklamalarına AKP bakıyor, ciddi bir kayıp söz konusu, kaybettiğini görüyor. Şimdi bu kaybı ve yarattığı işte bu yanlış politikaları nasıl toparlayacağını düşünüyor, bunun üzerine de işte, toplumun beklediği bu kronikleşmiş sorunları çözüyormuş gibi yaparak, gündeme getirerek bunu bir seçim vaadi hâline getiriyor; bunun için de çok yoğun propaganda yapıyor. Gerçekten, sanki, hani büyük bir sorun çözülmüş gibi 7/24 bunun propagandası da yapılıyor. Evet, siz seçimi kaybetmemek için sorunları çözüyormüşsünüz gibi yapıyorsunuz, aslında sorunların köklü bir çözümünü ele almak istemiyorsunuz, böyle politik bir yaklaşımınız ve niyetiniz de yok. Plansız ve programsız yapılan bu istihdam politikaları, kamu hizmetlerinin niteliğini de bozduğu gibi hiçbir sorunu da çözmez. Kanun teklifine bakıldığında da sözleşmeli çalışmanın ortadan kalkmadığını görüyoruz, geçici süreli çözümlerle aslında bu süreci kapatmaya çalışıyorsunuz. Tabii, biz, HDP olarak elbette ki esnek, güvencesiz, sendikası çalışmanın tamamen ortadan kaldırılmasını savunuyoruz, bunun için de mücadele etmeye devam edeceğiz.

Bakın, resmî sendikalaşma istatistikleri yayınlandı. 16,1 milyon sigortalı işçinin yaklaşık 13,9 milyonu sendikası. Resmî verilere göre sendikalı işçi sayısı sadece 2,3 milyon, resmî verilere göre kayıtlı işçinin yüzde 86'sı sendikası çalışıyor. Sendikası bir emekçiler ordusu, aslında, yarattınız çünkü örgütlü işçi AKP iktidarı tarafından istenmiyor; birçok iş kolunda işçiler sadece sendikalı olmak istedikleri için işlerinden oluyorlar, işten atılıyorlar. Sendikalı olunca hak, hukuk mücadelesi veriliyor; bu şekilde bu mücadeleyi kazanmanın önüne de işte sendikasılaşma politikalarını çıkararak engellemeye çalışıyorsunuz. Emegi sömürmenin bir yolu da bu sendikasılıktır, örgütsüz emekçi yaratmaktır; bunun koşulunu ve zeminini uzun dönemdir AKP hazırlamaya çalışıyor.

Şimdi, yirmi yıllık iktidarınızda sözleşmeli statüyle yüz binlerce emekçi düşük ücret ve güvencesiz olarak çalıştı. Şimdi, bunlar için de yaklaşık 570 bin sözleşmeli kamu emekçisinin 458.615'inin sözleşmeli statüden kadroya geçirilmesini düzenliyorsunuz; bunun dışında, 100 bini aşkın emekçiyi ise kapsam dışı bırakıyorsunuz. Bu ayırım, her şeyden önce Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır. Akademik personel, KİT personeli, sanatçılar, Meclis danışmanları, PTT çalışanları; bunların ne günahı var, bir kez daha buradan sormak istiyoruz. Siz neden bunları bu yasa teklifinin kapsamı dışında bıraktınız? Bir kısım sözleşmeliin mağduriyetleri ise hâlâ devam ediyor. Madem giderayak bir düzenleme yapıyorsunuz, bari tam yapsaydınız. Herkes faydalansın, emekçilerin arasında ayrımcılık yapmayın. Bu yasa teklifini herkesi kapsayacak şekilde yeniden ele alalım, yeniden düzenleyelim.

Örneğin Meclis çatısı altında bizlerle birlikte çalışan danışman arkadaşları, çay ocağında çalışan emekçileri, büro görevlilerini kadroya almıyorsunuz. Yani gece gündüz bizimle birlikte çalışanların, emek verenlerin mesailerini yok, tazminat hakları yok; buradan ayrıldıklarında ise işsizlik maaşı dahi almıyorlar, bu kadar esnek ve güvencesiz çalıştırılıyorlar ve Meclis buna göz yumuyor. Bir yasa değişikliği yapılıyor, Meclis kendisiyle birlikte çalışan arkadaşları bile görmezden geliyor. Açıkçası, bunun bir Meclis ayıbı olduğunu, Meclisin bu konuda utanç duyması gerektiğini düşünüyorum. İşte, bu bile aslında gerçekten bu yasanın nasıl yapıldığını, en azından göz önünde olan bir kesimin nasıl görülmediğini de açıkça ifade ediyor.

Yine, kadroya alınmayan, farklı alanlarda çalışan emekçiler var. Onlarca maille, telefonla, sosyal medya üzerinden bize ulaşan yüzlerce kesim oldu. Bunların kimi görüşleri, eleştirileri ve önerileri vardı; bunları da sizinle paylaşmak istiyorum, bize ulaştırdıkları mesajları. Örneğin PTT işçileri; PTT’de görev yapan, KPSS puanıyla atanan, 375 sayılı KHK’nin ek 27’nci maddesine göre istihdam edilen idari hizmet sözleşmeli personeli kadro istiyor “Bizleri de görün, bizleri de duyun.” diyorlar, bunlar sosyal medya üzerinden bize ilettikleri mesajlar.

Yine, spor federasyonları işçileri “Lütfen sesimizi duyun; 64 federasyonda toplam 500-600 çalışan olarak bizler de kadro istiyoruz, işçi kadrosuna bizleri de dâhil etmenizi rica ediyoruz. Yıllarca verdiğimiz emeklerin her seçimde ‘Acaba işten çıkarılacak mıyız?’ korkusuyla yok olup gitmesini istemiyoruz. Bu nedenle bizi, spor federasyonlarında sözleşmeli olarak çalışanları da işçi kadrosuna dâhil etmenizi rica ediyoruz.” diyorlar.

Yine, üniversitede çalışan proje çalışanları bize mesaj göndermiş: “Biz de 1997 yılından itibaren üniversite bünyesinde devam eden bir projede çalışmaktayız. Sözleşmemiz 657 sayılı Kanun’un 4/B maddesi uyarınca akdedilmiştir. Projemiz otuz yıla yakın bir süredir devam etmekte olup on yıl ve on yıla yakın süre çalışan personel bulunmaktadır. Kamuda çalışan 520 bin sözleşmeli personelden 424 bininin kadroya geçirilmesini kapsayan yeni düzenlemeyle bizler proje bazlı çalışan olarak kapsam dışı tutulmaktayız.” diyorlar.

Öte taraftan, kadro vaadinde bulunduğunuz emekçileri de ihya etmediğinizi biliyoruz. Kanun teklifinin ikinci bölümünde yer alan 6 ve 7’nci maddelerde, üç yıl sözleşmeli olarak görev yapan mahallî idare personeli ile açıktan vekil ebe ve hemşire olarak görev yapanların kadroya alınmaları durumunda dört yıl süreyle başka kurum ve kuruluşlara atama yapılmayacağı düzenlenmektedir. Gerçekten bu madde gündeme geldiğinden beri onlarca kişi tarafından arandık, sosyal medya üzerinden yazıyorlar, çok ciddi bir mağduriyet var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Devamla) - Mecliste çalışan personelin de bu yönlü çok ciddi talepleri var, eleştirileri var.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Süleyman Girgin.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, AKP iktidarı, çalışma hayatı üzerinde yoğun bir baskı uygulayarak emekçileri yoksullaştırmıştır, Türkiye’yi ucuz bir emek ülkesine dönüştürmüştür, hızla artan işsizliğe çare bulamazken fazla çalışmayı norm hâline getirmiş ve modern köleliğe göz yummuştur, denetimsizlik ve cezasızlık sonucu iş cinayetlerinin katlanarak artmasına ve olağanlaşmasına neden olmuştur, çalışanların örgütlenme ve hak arama yollarını sistematik olarak tıkamıştır. Kamu emekçileri de bu sorunlardan azade değildir. Hâl böyleyken kamu personelinin sorunları, sadece sözleşmeli kamu personelinin kadroya geçirilmesiyle yapılacak kısmi iyileştirmelerle çözülemez. 2014 yılında 117 bin olan sözleşmeli personel sayısını 2022’de 568 bine çıkaran siz değil misiniz? Kadro zamanında niye verilmedi?

Cumhuriyet Halk Partisinin en önemli hedeflerinden biri, cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılında çağdaş, adil, hak temelli bir kamu düzeninin yeniden kurulmasıdır. Bu hedefin hayata geçirilmesi

ancak kamu personel rejiminin büyük bir reforma tabi tutulmasıyla mümkündür. Ana hedef, kadrolu, güvenceli, örgütlü ve kamu hizmetlerinin ihtiyacı olan nitelik ve liyakatle donanmış bir istihdam yapısı oluşturmaktır. Oysa getirilen teklif kısa vadeli bir seçim yatırımıdır. Sonda söyleyeceğimi başta söyleyeyim: Seçim geliyor diye kesenin ağzını açar gibi yapmakla alacağınız yenilginin önüne geçemeyeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Kendi yarattığımız sözleşmeli personel sorununun çözümünden başarı hikâyesi çıkarmaya çalışacak kadar telaş içindediniz ama devlet imkânlarını kullanarak, trol çetesi kurarak hiçbir hukuksuzluğu örtbas edemeyeceksiniz. Valilere seçim kampanyası yaptırarak kadar nefesiniz kesildi. Ne demiştik? Cumhurbaşkanı partili olursa valiler de partilerin il başkanı gibi davranır demiştik.

Muğla Valisine de buradan seslenmek istiyorum: AKP'ye hizmet etmek istiyorsanız buna uygun makamlar var, valilik bunlardan biri değildir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bütün bu hukuksuzluk ve sömürü düzeninde boğulan halkımızın artık rahat bir nefese ihtiyacı var arkadaşlar. Seçime giderken oy devşirme politikası gütmeye anlaşıyoruz, taşeronlara kadro isteyen işçilerimizin mücadeleleriyle yerle bir oldu bile. 140 bine yakın kapsam dışı bırakılan sözleşmelilere ve taşerona, sendikalı oldu diye işten atılan işsizlere ve işçilere, kısacası bütün alın teri dökenlere buradan eski bir maden işçisi olarak seslenmek istiyorum: Ey işçi arkadaşlarım, yalan, talan ve haram üzerine kurulu bu ucube “şahsım” rejiminin tekeri artık daha fazla dönmez, dönemez; bu tekere çomağı sizler sokacaksınız, emekçiler sokacak! Kamuda sözleşmeyi ve taşeronu bitirecek olan adres Cumhuriyet Halk Partisidir. (CHP sıralarından alkışlar) Kenetleniyoruz; ülkemizin huzuru, barışı, refahı ve çocuklarımızın geleceği için bu işi sandıkta bitiriyoruz. Halk size “Yeter!” demeye çoktan hazır; yolun sonu görüldü, iktidarın da haberi olsun.

Değerli arkadaşlar, bakın, bir arkadaşımız mektup yazmış. Burada diyor ki: “Sayın Vekilim, ben 28 Kasım 2022 öncesi 4/B çalışanıyım, yedi ay önce atandım, eşim Kırıkkale’de, ben kızımın Gaziantep’teyim. Bir yılı doldurunca eş durumundan tayin olabiliyorken yeni kadro düzenlemesiyle bu süre dört yıla çıkıyor. Kazancımızın kiraya ve faturalara gitmesinin yanında psikolojik olarak da yıprandık, çok zor durumdayız. Kızım babasını özlüyor. Aile bütünlüğü yokken kadro bizim için önemini yitiriyor.” Getirdiğiniz kanun teklifi bu. Mektupta bahsetmiş kardeşimiz. Anayasa’ımızın 41’inci maddesi ne diyor? “Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması... için gerekli tedbirleri alır.” Sözleşmeden kadroya geçen personelin mazeret tayin hakkı dört yıl süreyle engelleniyor bu yasayla. Hâl böyleyken Aile Bakanlığı aileleri parçalayan bu düzenlemeye neden itiraz etmiyor?

Sadece bu mu? Teklifte, örneğin, Diyanet’te, Sağlık ve Millî Eğitim gibi merkezî idare birimlerinde çalışan ve kadroya alınan sözleşmeliler belediyeler dâhil her yere nakil olabilecekler ama belediyelerde çalışıp da bu kapsamda devlet memurluğuna geçecek sözleşmeli personel ise sadece yerel yönetimlerde çalışabilecek. Hak mıdır bu, kafanızın arkasındaki hesap nedir? Bunu kamuoyuna açıklamalısınız.

Değerli milletvekilleri, bir kanun teklifi düzenlediği maddeler kadar hangi konuyu es geçtiği, önemsemediğiyle de önemlidir. Bakın, bu kanun teklifi neleri görmüyor? Bakın, bu bordro yarı zamanlı çalışan bir hemşireye ait. Aralık 2022’de aldığı maaşı söyleyeyim size: 1.945 TL. Yanlış duymadımız, 1.945 TL. Aile sağlığı grup merkezinde haftada yirmi saat çalışan lisans mezunu bir hemşire 1.945 lira alıyor arkadaşlar. 1 Şubat’ta maaşını alacak, ocak ayı maaşı 3 bin lira olmuş. Ya, arkadaşlar, bu hangi vicdana sığar? Aile sağlığı merkezi gruplandırma kapsamında çalışan ebeler, hemşireler, tıbbi sekreterler, temizlik görevlilerinin kadroya alınması niye bu teklifte yok?

Ayrıca, 696 sayılı KHK’yle belediye şirketlerinde çalışan 14 bin dolayında işçi zabıta var. Nasıl ki polis ve jandarmanın şirket işçisi olmaz ise mühürleme yapan, yıkım tutanaklarına imza atan işçi zabıta da olmamalı. 14 bin işçi zabıtaya memur kadrosu verilmesi niye bu teklifte yok?

Uzman çavuşlar üvey evlat mı arkadaşlar? Sözleşme çilesi var; emeklilikte en düşük memur maaşı, hastalanırsa sözleşme feshi, evladına karaciğerinden bir parça verirse sözleşme feshi; askerlik gibi kutsal bir mesleğin sözleşmesi mi olur arkadaşlar? Uzman çavuşlarımıza Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu’nun sözü var: “Vatan savunmasının sözleşmesi olmaz. Hepinizi kadroya geçireceğiz.”

Ayrıca, ülkemizin her noktasında tüm zorluklara rağmen hizmet vermeye devam eden, KPSS'yle atanan PTT bünyesinde idari hizmet sözleşmesiyle istihdam edilen yaklaşık 12 bin personel bulunuyor, onlar da bu teklifte yok; TRT'de çalışan, özel hukuk hükümlerine tabi 4 bin personel yok; kamu kurumu niteliğindeki odalar ve meslek kuruluşlarındaki sözleşmeliler de yok. Yalnız, vatandaşlarımız ümitsizliğe kapılmasın, ilk seçimden sonra halkımızın teveccühüyle iktidar olur olmaz kamu personel rejimini ve taşeron sistemini yeniden düzenleyip herkesi kadrolu yapacağız.

Değerli arkadaşlar, iddialar “Taşeron kadro verdik.” gerçekler taşeron ayırım devam ediyor. KİT çalışanları, Karayolları çalışanları, kamu çağrı merkezi çalışanları, hastane bilgi yönetim sistemi çalışanları, sosyal tesis çalışanları, aile sağlığı merkezi grup elemanları, yüzde 70 engeline takılanlar, belediye şirket çalışanları, yemekhane çalışanları, Vakıfbank güvenlikleri, kiralık araç şoförleri, müşavir firma çalışanları, biyoloji ve MR çalışanları, laboratuvar teknikerleri ve teknisyenleri, dış protez çalışanları, biyomedikal teknikerleri, sterilizasyon ve dezenfeksiyon çalışanları, fizyoterapistler, 4 Aralık mağdurları, şehir hastanesi çalışanları, anestezi teknikerleri, TÜRK TELEKOM çalışanları hâlâ kadro alamadı. Güvencesiz çalışma, düşük ücret, mobbing altında ezilen emekçiler de iktidardan sizi mahrum edecek ve sizi de kadrosuz bırakacak. Çok az zamanınız kaldı, taşeron işçileri kadroya aldınız aldınız yoksa zaten iktidarımızda kölelik şartlarında kimseyi çalıştırmayacağız, herkes kadrolu olacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Tamer Osmanağaoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Türk milletini ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında yüz binlerce vatandaşımızın, milyonlarca aile ferdinin heyecanla yasallaşmasını beklediği kanun teklifinin Genel Kurul safhasına kadar gelmesinde katkısı bulunan herkese teşekkürlerimi sunuyorum. Bu gayret, bu samimiyet, bu kararlılık toplulumuzun büyük bir kesiminin beklentilerini karşılamakla birlikte vatandaşlarımızın sorunlarının çözümü için devletimizin tüm imkânlarını seferber ettiğini göstermesi açısından da önem arz etmektedir.

Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli'nin 2018'de ilan ettiği seçim beyannamemizde bulunan Türk milletine taahhüt ettiği sözleşmeli personelimizin kadroya geçirilmesi sözünün Cumhur İttifakı iradesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna getirildiğine şahitlik etmek, bizleri ziyadesiyle mutlu etmiştir.

Hiç şüphe yok ki geride bıraktığımız son üç sene hem küresel siyasetin hem de coğrafyamızda yaşanan hadiselerin iz bırakan etkisiyle mücadele içinde geçmiştir. Avrupa Kıtası'nı buhranın eşiğine getiren, Amerika Kıtası'nda sosyal patlamaları tetikleyen, Asya Kıtası'nı kasıp kavuran siyasi, ekonomik ve sosyal sonuçları olan gelişmeler şüphesiz bugünlerde de devam etmektedir. Tüm bu kuşatmaya rağmen vatandaşlarımızın sorunlarına eğilme iradesinden ödün vermeyen bir devlet aklı, çözülemeyen sorunları teker teker çözmeye gayreti göstermekte ve elbette takdiri de hak etmektedir. İşte, bu kararlılık, 2023 hedeflerine ulaşma azmimizin en büyük referansı; Türk mührünün vurulduğu, Türk asrına ulaşma ülküsünün yegâne müjdecisidir.

Tek kutuplu dünya ile iki kutuplu dünya çekişmesinin arasında sıkışan Ukrayna topraklarında yaşanan Ukrayna ve Rusya arasındaki savaşın gölgesinde tüm dünyanın yönünü çevirdiği Türkiye'nin, savaşın etkilerini ciddi şekilde hisseden ülkelerin arasında yer almasına rağmen milletin taleplerine kulak vermesi bir kararlılığın ürünüdür. Elbette bu başarı hikâyesinin tek kahramanı devletimiz ve devletimizin koordinasyonunda bu mücadeleye katkı sunan kuruluşlarımız değildir; burada en büyük pay sahibi, mensubu olmaktan gurur duyduğumuz ve varlığımızı adadığımız Türk milletinin ta kendisidir. Türk milleti, bütün dezenformasyon girişimlerine rağmen; sahte, yalan, asparagas haberlere rağmen; sosyal medyada estirilen karamsarlık rüzgârlarına rağmen devletine güvenmiş, devletine omuz vermiş, devletinin milletler mücadelesindeki gücüne güç katmıştır. İncancımız o dur ki Türkiye'nin çözüm bekleyen sorunları, ortak akıl ve iradeyle bundan sonra da çözüme kavuşturulacaktır. Bu sorunların çözülmesi yalnızca bireylerin gündelik yaşantılarına dokunan bir kazanç değildir. İnsanların mutlu,

huzurlu ve hür olduğu bir devlet, aynı zamanda kudretli bir devlettir. Biliyoruz ki bu devletin gücü, milletin gücü kadardır. Bu hususta temel ölçümüz, kadim şiarımız “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” cümlesidir. Bu öğüt, Edebâli’den Osman Gazi’ye vasiyet, ondan da bize emanettir.

Hatırlatmak isterim, bozkırın ortasında binlerce yıl önce diktiğimiz Bengü taşlarda Türk kağanları şu ifadeleri kullanmıştır: “Aç milleti tok, az milleti çok, yoksul milleti bay kıldım.” Bu sözler Türk’e baş olmanın temel şartlarına işaret etmektedir. Bu yüzden diyoruz ki makamlar öncelikle millete hizmet etme yeridir. Türk milletini, millî refahın, millî egemenliğin mütemmim cüzü olarak görmemiz de bu yüzdendir. Ekmeğin helalini, bayrağın hilali kadar kutsal görmemiz işte, bu yüzdendir. Rahatlıkla söyleyebiliriz ki bundan yüz yıl önce Türk’ün derdiyle dertlenenler, şimdi de aynı davanın takipçisidir. İstiklal için çarpışanlar ile istikbal için uğraşanlar aynı istikamette yürümektedir. Bu gerçek ve sahip olunan bu bilinçtir ki Türk milletinin hürriyet mücadelesi de ekmek kavgası da Türk milliyetçiliğine emanettir. Bu meselenin ehemmiyetini kavrayan ve ilk adımları atan kişinin Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün ta kendisi olduğunu da hatırlatmak isterim. Ona göre, kan dökülerek kurtulan memleketin alın teriyle yükselme zamanı gelmiştir. İzmir’in işgaliyle başlayan Millî Mücadele, çetin savaşların sonunda İzmir İktisat Kongresi’yle taçlandırılmıştır. Amacı, fukara Anadolu çocuklarını refaha kavuşturmak, bundan yüzlerce yıl evvel Bilge Kağanların dediği gibi yoksul milleti zengin kılmaktır. Bizim de bugün vatandaşımız için talep ettiğimiz ve hayata geçirilen iyileştirmelerin asıl amacı da budur. Kongrenin ilk oturumunda kaleme alınan 1’inci maddeyi bilhassa bu açıdan okumak gerekir. “Türkiye, millî hudutları dâhilinde lekesiz bir istiklalle dünyanın sulh ve terakki unsurlarından biridir.”

Evet, Türk’ün büyük zaferinin üzerinden neredeyse yüz yıl geçmiştir fakat bugün asırlık hesabı tekrar açmaya uğraşanlar, istiklalimizi lekelemeye çalışanlar elbette vardır. Unutulmamalıdır ki yüz yıl önceki panoramada yer alan şer şebekesine karşı önce teyakkuz, sonra taarruz için tetikte bekleyen millî duruş, Türk milliyetçiliğinin siyasi temsilcisi Milliyetçi Hareket Partisi ve onun lideri Sayın Devlet Bahçeli’nin şahsında vücut bulduğunu akıllarından asla çıkarmamalıdır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifiyle birlikte yüz binlerce vatandaşımız yıllardır hayalini kurduğu güvencelerini kazanmakta, kadrolarına kavuşmaktadır; hepsine hayırlı olsun. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 4/B maddesi ve teşkilat kanununa tabi 413.671 vatandaşımız bu düzenlemeden faydalanmaktadır. Ayrıca, mahallî idarelerde çalışan 36.346 vatandaşımız, aile hekimliklerinde kamu dışında aile sağlığı elemanı olarak çalışan 3.542 vatandaşımız ve sulama birliklerinde çalışan 32 vatandaşımız daha bu düzenlemeden faydalanacaktır. Yeni düzenlemeyle birlikte 453.620 personelimiz kadroya geçirilmektedir; hayırlı olsun. Diğer yandan, Kültür ve Turizm Bakanlığımız bünyesinde 2.495 sözleşmeli personelimizin olduğu da bilinmektedir.

Bu arada, sözleşmeli personelden memur kadrolarına geçecek vatandaşlarımızın nakil haklarını kullanmalarına imkân veren bir önerge de Cumhurbaşkanlığı’nın oylarıyla kabul edilmiştir.

Medeniyet tasavvurumuzun olmazsa olmazı emektar ve her biri saygıdeğer sanatçılarımızın sürekli sözleşmeli olarak istihdam edilmesi mutluluk vericidir; vekil ebe ve hemşirelerimizin memur kadrolarına geçirilmesi de memnuniyet vericidir. Burada sayıya baktığımızda 790 vatandaşımızın da düzenlemeden faydalanacağını görüyoruz. Yaklaşık yarım milyon vatandaşımızı doğrudan ilgilendiren ve aileleriyle birlikte milyonlarca vatandaşımıza hitap eden bu düzenlemeden faydalanan vatandaşlarımızın aile bireylerinin her birinin heyecanına katıldığımızı yürekten ifade etmek istiyorum ve her birine hayırlı olsun diyorum.

İnşallah bu kararlılık, birkaç hafta içinde emeklilikte yaşa takılan vatandaşlarımızın beklentilerinin karşılanmasında da kendisini mutlaka gösterecektir. İnşallah bu kararlılık, imar barışı başta olmak üzere milyonlarca vatandaşımızın beklentilerinin çözüme kavuşturulmasında da kendini gösterecektir. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey’in son grup toplantısında dile getirdiği “Vatandaşlarımızın imar sorunlarından terörle mücadelede yaralanıp da gazi sayılmayan kardeşlerimizin haklı taleplerine, uzman çavuşlarımızın özlük haklarıyla ilgili beklentilerinden uzman jandarmalarımızın okullarında geçen bir yıllık sürenin fiilî hizmetten sayılmasına kadar her mesele kalıcı olarak çözümlenmelidir.” diyoruz. “Aş, iş sorunlarının çözümü, dünya çapında müktedir ve lider Türkiye’nin inşası, hayat pahalılığının ortadan kaldırılması bizzat Cumhurbaşkanlığı’nın refakatiyle sağlanacaktır.” ifadeleri önümüzdeki süreçte

Milliyetçi Hareket Partisi olarak vatandaşlarımızın beklentilerine cevap vermek için göstereceğimiz kararlılığın ifadesi olacaktır. Türk asrının inşası, bir ayağının da bu vizyondan yani vatandaşımızın yıllardır süregelen sorunlarının ve beklentilerinin kalıcı olarak çözülmesinden geçtiğinin farkındayız.

Yaklaşık yüz dört yıl önce milletin kurtuluş reçetesinin yine milletin azim ve kararlılığının olduğunu bilen Mustafa Kemal Atatürk'ün koyduğu hedefler yarın bize daha yakın olacaktır. Bir asır önce temelleri kazılan, harcı karılan Türk asrının inşası bugün de aynı istikbal özlemiyle tutuşan yürekler tarafından inşa edilmektedir. Müktesebatımızın en zifiri karanlığı dahi aydınlatacak birikimlerle dolu olduğu göz ardı edilmemelidir. Ülkümüze doğru koşar adım gerçekleştiğimiz yürüyüşte tavize yer olmadığı akıllardan çıkarılmamalıdır. Mizacımızda teslimiyete yer olmadığı unutulmamalıdır diyorum.

Ben bu duygu ve düşüncelerle bu kanunun gerçekleşmesini bekleyen bütün sözleşmeli kardeşlerimizin kadroya alınmasının hayırlı uğurlu olmasını diliyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsi adına ikinci söz, Samsun Milletvekili Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün meslektaşlarıma söz verdiğim üzere kamu mühendislerinin özlük haklarının iyileştirilmesi üzerine konuşacağım. Personelin hak ve hukukunu konuştuğumuz bugün -meslektaşlarıma söz vermiştim- onların hak ve hukuklarını bu kürsüden bir kez daha gündeme getirecektim.

Yıllarca eğitimini üstlendiğimiz çocuklarımızın geleceğini başka ülkelerde araması hepimizin ortak kaybıdır. Bu durumun önüne geçebilmek için kamuda mühendis, mimar ve şehir plancısı istihdamı sağlanmalı ve istihdam edilen meslektaşlarımızın ekonomik ve özlük hakları iyileştirilmelidir. Ek gösterge, ek ödeme ve ücret iyileştirmelerine yönelik düzenlemelerle ekonomik haklarında artış sağlanmalıdır.

Kamuda 657 sayılı Kanun'a ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye tabi 70 ile 80 bin arasında mühendis çalıştığı bilinmektedir. 2002 yılında kamu kurumları tarafından yürütülen 3.134 adet projeye toplam 184 milyar TL ödenek tahsis edilmiş, 2023 yılında ise bu tür projelere kamunun yatırım miktarının 643,2 milyar TL olacağı tahmin edilmektedir. Bu bağlamda, kamu kaynaklarının harcanmasının önemli bir kısmının sorumluluğu kamu mühendislerinin üzerindedir. Tüm bu risk ve sorumluluğun karşılığı olarak 2022 Aralık ayı verilerine göre bir mühendisin ortalama maaşı 13.500 TL'dir. Kamuda çalışan mühendislerin özlük haklarının yıllar içerisinde dengi olan hâkim, savcı ve doktorluk gibi mesleklerin çok gerisinde kaldığı görülmektedir. Son zamanlarda, sağlık personeli, öğretmenler, adalet personeli, akademisyenler, din görevlileri gibi birçok kamu personeline çeşitli düzenlemelerle iyileştirmeler yapılmasına karşın, kamu mühendislerine herhangi bir iyileştirme yapılmamıştır. Kamuoyunda 3600 ek gösterge düzenlemesi olarak bilinen çalışmada kamu mühendislerinin ek göstergeleri 4200'e yükseltilmiş ancak yansıtma oranları yüzde 145'te sabit kaldığı için herhangi bir fayda sağlanmamıştır.

Diğer taraftan, kamuda yeni atanan bir mühendis ile meslekte otuz senesini geçirmiş bir mühendis arasında diğer bazı meslek gruplarının aksine, bir maaş farkı bulunmamaktadır. Bu anlamda ülkemizde teknik hizmetler sınıfının en üst noktasında görev yapan ve özel ihtisas gerektiren mühendislik mesleğinin unvan, yetki, kapsam, çalışma şartları, kariyer basamakları, meslekte uzmanlaşmanın ve mesleki gelişimin düzenlenebilmesi için kamu mühendislik kanununa ihtiyaç bulunmaktadır. Bu itibarla kamu mühendislerinin mağduriyetlerinin giderilebilmesi için aşağıda yer alan düzenlemelerin yapılması gerekmektedir:

“Teknik iyileştirme” adı altında mesleklere verilen teşvik ödemesi gibi bir iyileştirmenin kamuda çalışan tüm mühendisler için de düzenlenmesi; kamuda çalışan tüm mühendislere aldıkları büyük sorumluluğa karşılık olarak “risk ve sorumluluk tazminatı” adı altında yeni bir ödeme kaleminin oluşturulması; ek ödemelerin denkleri olan hâkimlik, savcılık ve doktorluk gibi meslekler göz önünde bulundurularak kamuda çalışan tüm mühendisler için artırılması; aylık tutar, yan ödeme oranı, taban aylık katsayısı, sözleşme ücretleri, ek gösterge yansıtma oranlarının en az yüzde 195 olması;

ek göstergelerinin en az 6400 olması ve özel hizmet tazminat oranlarının en az yüzde 250 olması, kamuda çalışan tüm mühendisler için artırılması; mühendislik meslek kanununun çıkarılması, bilgi ve tecrübenin ödüllendirildiği yeni bir sistem kurulmalıdır.

Kamudan emekli olmuş mühendis, mimar ve şehir plancılarının emeklilik hakları ve aylıklarında da artış yapılmalı. Emekli Sandığında yapılacak düzenlemeyle her ay aylıklarla birlikte 10000 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda ek olarak ilave ödeme yapılmalıdır.

Emek ve insan odaklı bir çalışma yaşamı ve güvenceli bir gelecek tüm mühendis, mimar ve şehir plancılarının en temel hakkıdır. Mühendis, mimar ve şehir plancılarının mesleki sorunları ülkemizin ve halkımızın sorunlarından bağımsız olarak düşünülemez. Bu sebeple özlük ve mühendislik hakları ivedilikle iyileştirilmelidir. Bununla ilgili zaten kanun teklifim var. 337 sıra sayılı Kanun Teklifi'ni de inşallah bu Meclis kabul eder, mühendislerin mağduriyeti de giderilmiş olur diyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İkinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o maddeler üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

6'ncı madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "dahil edilmiştir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kemal Peköz	Ömer Öcalan	Ömer Faruk Gergerlioğlu
Adana	Şanlıurfa	Kocaeli
Necdet İpekyüz	Serpil Kemalbay Pekközegü	Mahmut Celadet Gaydalı
Batman	İzmir	Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközegü.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Değerli halkımızı selamlıyorum.

On altı yıl geçti, adalet yok. Hrant Dink'i sevgi, saygı, minnetle anıyorum. "Faşizme inat kardeşimsin Hrant." diyorum.

AKP yirmi yılı aşkın iktidarı süresince kamuda sözleşmeli emekçi alımını âdeta bir politika olarak benimsemiş, yüz binlerce emekçinin düşük ücret ve güvencesiz çalışmasının savunucusu konumunda bir kamu yönetimi anlayışını sürdürmüştür. İktidar, seçimlere ramak kala kendi yarattığı devasa sorunları çözüyormuş gibi yapıp bir başarı hikâyesi yazmak istiyor. Halklarımızın toplumsal hafızasının küçümsenmesinin ne kadar büyük bir hata olduğunu muhakkak halkımız mutlaka ortaya koyacaktır.

Emeğin güzel yılları 80 öncesinde kaldı ancak emeğin en karanlık, en insanlık dışı koşullara mahkûm edildiği dönem sizin iktidarınızda gerçekleşiyor. SGK kapsamında çalışanlar için 4/A, 4/B, 4/C gibi karmaşık mevzuatları getiren, sözleşmeli çalışmayı çoğaltan –işte, burada, 2007'den 2022'ye kadar, görüyorsunuz- güvencesizleşmeyi, taşeronlaşmayı, esnek ve ucuz emek rejimini baş tacı eden sizsiniz. Seçim korkusuyla da yapsanız -kısmi iyileştirmelerle- AKP'nin lütfü değil, çalışanların mücadelesiyle kazanılacak haklardır diyoruz. Halk korkusunun otokratik rejimleri titretmesi her zaman güzeldir. Ancak bu yasa teklifi gerçek bir kadro kazanımı olmaktan uzaktır.

Bu teklif, ne 657'ye tabi diğer çalışma arkadaşlarıyla eşit özlük hakları getiriyor ve iş güvencesi getiriyor ne de "eş değer işe eşit ücret" ilkesinin gereği olan ücret ve emekliliği sağlıyor. Ve kadro karşılığı sözleşmeliler ile devlet memurları arasındaki maaş makası daha da açılıyor. Çok şikâyet edilen taban ücretler ile tavan ücretler arasındaki uçuruma dairse hiçbir çözüm getiriyor. İhtiyaç olan say,

kamu personeli mevzuatında büyük bir reform yapmak ve kamudaki eşitliği ve ölçülülüğü sağlamakken kozmetik çözümler peşinde oluyorsunuz. Gerçek çözüm için yapılacak iyileştirmelerle beraber düzenlemeye Yükseköğretim Kanunu'nun 50/d maddesini haiz emekçileri de eklemek gerekiyor, 573 bin belediye şirket işçisini eklemek gerekiyor. Yasa teklifinde bunlar yok, kamu taşeron işçisi teklifte yine yok ve bunların hiçbirini elbette ki müjde değil.

Öte yandan, emeklilikle ilgili sorunlar can yakıyor. Emeklilikte yaşa takılanlar Meclise mi takıldı diye sizlere sormak istiyorum. Güncel ve acil talep, emeklilikte yaşa takılanların kanun teklifinin bir an önce bu Meclise gelmesidir. Ve 2000 sonrası için kademe getirilmesi gerekiyor, intibak yasası çıkarmalıyız, emeklilerin yoksulluğunu çözecek politikalar geliştirmeliyiz. Yirmi yıllık iktidarınızda emeklilikte aylık bağlama oranları kuşa döndü. Emeklilikte önce yüzde 100 olan katsayı daha sonra yüzde 70'e ve iktidarınız döneminde yüzde 30'a düşürülmesiyle ortaya çıkan emeklinin açlığa mahkûm edilmesi politikasından da vazgeçilmesi gerekiyor.

AKP'nin ucuz emek rejimi ekonomik krizle birleşince emekçiler ve emekliler geçinemiyor, AKP iktidarı ekonomik krizin maliyetini halka ve emekçilere ödetiyor. Emekçilerin sorunları köklü çözümler bekliyor. İşte, vergi oranlarında yüzde 122'den fazla artış gerçekleştirirken asgari ücrete yüzde 54 zam yapılmasının neresi müjdedir? Sarayın abaküsü hâline getirdiğiniz TÜİK'in resmî enflasyonu kasıtlı olarak düşük gösteriliyor. Bunun neticesinde, milyonlarca işçi, memur ve emeklinin hayat standardı daha fazla düşürülüyor. Gerçek enflasyon ile TÜİK enflasyonu arasındaki fark, emekçinin rızkının çalınmasına sebep oluyor. Seçimlere giderken "İyileştiriyoruz." diyorsunuz ama çaldıklarınızı yerine koymuyorsunuz. Halkımız, emekçiler, işçiler ne diyorlar? "Çaldıklarınızı geri alacağız ve sizi tarihin çöp sepetine göndereceğiz." diyorlar; kusura bakmayın. (HDP sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ama bu hiç yakışmadı.

SALİH CORA (Trabzon) – Biraz kibar olun, kibar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz de halkımıza karşı kibar olun biraz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, oradan lütfen müdahale etmeyin! Kulise gidin, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bir şey demedik.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Oraya gelir gelmez müdahale etmeye başlıyorsunuz; kulise gidin, çay için ya da uzağa oturun, uzağa.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 20 Ocak Cuma günü toplanmamasına ilişkin önerisi

BAŞKAN - Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup işleme alacağız.

Öneriyi okutuyorum:

Danışma Kurulu Önerisi

No:85

19/1/2023

Danışma Kurulunun 19/1/2023 Perşembe günü yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görmüştür.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Engin Özkoç

Sakarya

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Çankırı

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu

Başkan Vekili

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu

Başkan Vekili

Meral Daniş Beştaş

Erkan Akçay

Siirt

Manisa

Halkların Demokratik Partisi Grubu

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu

Başkan Vekili

Başkan Vekili

Erhan Usta

Samsun

İYİ Parti Grubu

Başkan Vekili

Öneriler:

Genel Kurulun;

19 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin 19 Ocak 2023 Perşembe günü birleşiminde tamamlanması hâlinde daha önce haftalık çalışma günlerinin dışında çalışılmasına karar verilen 20 Ocak 2023 Cuma günü toplanmaması önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir cuma günü çalışılmaması.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 394) (Devam)

BAŞKAN – 7'nci madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesiyle 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen geçici 17'nci maddenin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla Sağlık Bakanlığı teşkilatında 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi kapsamında açıktan vekil ebe ve hemşire olarak görev yapmakta olan ve anılan Kanunun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşıyanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde müracaat etmeleri hâlinde, Bakanlık tarafından ebe ve hemşire kadrolarına atanırlar.”

Kemal Peköz

Ömer Öcalan

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Adana

Şanlıurfa

Muş

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Necdet İpekyüz

Mahmut Celadet Gaydalı

Kocaeli

Batman

Bitlis

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit. (HDP sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim.

Ekranları başında bizi izleyen ve cezaevinde olan arkadaşlarımı saygıyla selamlayarak başlamak istiyorum.

Bugün 19 Ocak ve Hrant Dink’in katledilmesinin üzerinden on altı yıl geçti; bir kez daha Hrant Dink’i sevgiyle saygıyla, minnetle anıyorum ve Rakel Dink’in söylediği gibi, bebeklerden katil yaratan bu karanlıkla, bu sistemle de mücadeleye devam edeceğimizin altını çizmek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, dün burada bir temel kanun getirdiniz diye sizi övdük -gerçi temel kanununuz bir talan kanunuydu- ama ertesi gün hemen bir torba kanun getirerek zaten torba kanuncu bir hükümet olduğunuzu bir kez daha ortaya koydunuz.

Şimdi, bu torba kanunun 7’nci maddesi üzerine söz aldım ve burada vekil ebelerin ve hemşirelerin kadroya geçirilmesi gibi bir yaklaşım var. Bunda bir sorun yok, doğru, yerinde ama sorun şu: Sizin toplam çalışma yaşamına yaklaşımınızın kendisi sorunlu değerli arkadaşlar çünkü siz neredeyse kamudaki çalışmayı bile bir güvenceli çalışma olmaktan çıkardınız; esnek, güvencesiz çalışmayı çalışma yaşamının temel, asli unsuru hâline getirdiniz ve sürekli de burada tahribatlar yaratıyorsunuz. Oysaki bu ülkedeki her bir yurttaşın aslında çalışma güvencesine, iş güvencesine sahip olması gerekiyor ve sözleşmeli gibi, ücretli çalışma sistemi gibi aslında hiçbir şekilde yasal dayanağı olmayan, daha doğrusu geçici olan bu istihdam biçiminden de vazgeçilmesi gerekiyor. Bunun için 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda ciddi bir reforma ihtiyaç var ama daha önemlisi, sizin bu neoliberal politikalar nedeniyle yaşama geçirdiğiniz çalışma sisteminin değişmesi lazım. Bu istihdam biçiminin, bu çalışma rejiminin düzelmesi gerekiyor. İşçiden yana, emekçiden yana, emekten yana yeni bir düzen kurmak durumundayız yoksa işte, Türkiye’nin yüzde 80’i, yüzde 85’i çalışıyor, alın teriyle kazanıyor, bir avuç zengin de bütün bu zenginliklere el koyuyor, bu ülkenin bütün kaynaklarını sömürüyor, talan ediyor. O anlamıyla burada yapısal bir sorun olduğunu ve böyle palyatif çözümlerle soruna yanıt oluşturulamayacağını ifade edelim.

Şimdi, bakın, değerli arkadaşlar, ben de bir EYT’liyim, benim eşim de bir EYT’li. Siz söz verdiniz -Sayın Akbaçoğlu da burada- aralıkta getirecektiniz -aralığın başında- aralığın sonu oldu, aralığın sonundan ocağa kaldı, ocaktan şubata kaldı; yılan hikâyesine döndü. Buradan soruyoruz: Niye ipe un seriyorsunuz? Yani siz cebinizden bir şey bahşetmiyorsunuz ki, zaten o bizim hakkımız; biz zaten çalışma yaşamına başlarken bu koşullarla çalışma yaşamına başladık ama ilk defa, o dönemin hükümeti yasayı geriye doğru işletti, hakkımızı gasbetti.

Şu gün itibarıyla 2,5 milyondan fazla EYT’linin 3 maaşını siz gasbetmiş durumdasınız. Bakın, aralıkta çıksaydı 1 Ocak itibarıyla EYT’liler maaşlarını alacaklardı ama ısrarla çıkarmıyorsunuz. Niye? “Aman, seçim gelsin de son dakika çıkaralım, EYT’liler bize oy verir.” Vallahi, kusura bakmayın; EYT’liler size, oy vermeyi bırakın, selam bile vermez, selam. Yirmi yıldır iktidardasınız, yasayı getirmediniz; son dakika aklınıza geldi, onu da getirmiyorsunuz; böyle bir şey olabilir mi?

Diğer bir mesele, KHK’liler. Ne olacak? Bu seçimde gidip propaganda yaparken “KHK’liler ağaç kökü yesin.” mi diyeceksiniz, çok merak ediyorum.

Barış akademisyenleri Anayasa Mahkemesinde beraat aldılar; sizin üniversiteleriniz hâlâ onlara işbaşı yaptırmıyor. E, bu ülke anayasal bir devlet değil mi? Muz cumhuriyetinde mi yaşıyoruz, Tanzanya’da mı yaşıyoruz? Siz Anayasa Mahkemesinin kararlarını tanımıyorsanız, sizin idareniz Anayasa Mahkemesinin kararlarını tanımıyorsa o Anayasa Mahkemesi niye var? Anayasa niye var? Siz burada niye “Vekilim.” diye oturuyorsunuz o zaman? Niye gereğini yapmıyorsunuz? Bu insanları akademiden uzaklaştırdınız, haksız hukuksuz bir şekilde işlerinden ettiniz ve Anayasa Mahkemesi sizi haksız buldu ama oraya da gelince -hemen diyorsunuz- işinize gelmeyen kararlar olunca bizi kapatmaya çalıştığınız gibi Anayasa Mahkemesini de kapatıp sorunlara çözüm üretmeye çalışıyorsunuz.

Şimdi, buradan bir kez daha söyleyelim. Ülke yangın yeri; insanlar ekmek bulamıyorlar, insanlar otobüs parası bulamıyorlar, çocuklar okula aç gidip geliyorlar. Siz ne yapıyorsunuz? Siz her gün karma eğitimdeki sınıfları ayrıştırmakla uğraşıyorsunuz. Ya, tek bir derdiniz var; kız çocukları ile erkek

çocukları aynı sınıfta okumasın. Sizin nasıl bir zihniyetiniz var ya? Siz kafayı neyle bozmuşsunuz? İnsanlar ekmek bulamıyor, çocuklar yurtsuzluktan okula kayıt yaptıramıyor; sizin tek bir şeyiniz var: “Aman, kadın cinsi ile erkek cinsi aynı sınıfta yan yana oturmasın.” Hangi çağda yaşıyorsunuz, hangi zihniyeti temsil ediyorsunuz? En son Van’da 3 okulda sınıfları ayırdınız ya, ayıp değil mi?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Nereyi?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Ayıp değil mi gerçekten? Siz bundan utanmıyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Bakın, burada kadınlı erkekli oturuyoruz ya.

SALİH CORA (Trabzon) – Sizin yaptığımız ayıp değil mi?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Ayıp değil. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7’nci madde kabul edilmiştir.

8’inci madde üzerinde 1 önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 8’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 8 - Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.”

Ömer Öcalan

Mahmut Celadet Gaydalı

Kemal Peköz

Şanlıurfa

Bitlis

Adana

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Necdet İpekyüz

Kocaeli

Batman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Batman Milletvekili Necdet İpekyüz.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, uzun bir süredir herkesin beklediği bir yasal düzenleme. EYT, maaşlarla ilgili düzenleme; ülkedeki açlık, yoksullukla ilgili, kamuda çalışanlar nasıl bir düzenleme yapılacağını bekliyorlardı. Her seferinde, gerek emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili gerek kamuda çalışanlarla ilgili, adil olmayan, adaletli olmayan biçimde, bu kürsüde her konuşmamız, her araştırma önergemiz, her soru önergemiz reddediliyordu ve “Yeri, zamanı değil.” deniyordu. Yeri, zamanı seçimler olduğunda mı geliyor? Daha önce reddeden, daha önce birçok kez sözlerimize itiraz eden, ihanetle suçlayan “Bilmiyorsunuz, anlamıyorsunuz, bütçeden anlamıyorsunuz.” diyenler şimdi kalkıp bu düzenlemeyi getiriyorlar. Keşke bizi dinlemiş olsaydınız, keşke söylediklerimizi yerine getirmiş olsaydınız. Şu anda yaptığımız düzenlemeler de tekrar kadük kalacak, gerçek emekçilerin ihtiyacını karşılayamayacak. Şu anda emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili yaptığımız düzenlemelerin hiçbiri beklentiyi karşılamadığı gibi, kamuda ne olacağı beklentisi içerisinde; bir beklentiye dönüştürdünüz, bir seçim vaadine dönüştürdünüz. İnsanlar, seçim vaadi dışında, yaşamlarıyla ilgili, gelecekle ilgili hak ettiklerini istiyor; ihsan ve lütuf istemiyorlar. Bugün kamuda çalışanların esnek çalışmasına siz neden oldunuz, kısmi zamanlı çalışmasına siz neden oldunuz, haftanın belirli günlerinde çalışmasına siz neden oldunuz, belirli saatlerde çalışmasına neden oldunuz ve öyle bir dönem geldi ki siz kamuda çalışanlara dediniz ki; “Sosyal güvencesiz çalışın.” “Esnek çalışma” dediğimiz tanımlamayı bu düzeye getirdiniz; güvencesiz, esnek, tümüyle şirket gibi yönetmeye çalıştınız ve bunu “Şirket gibi yöneteceğiz.” dediniz.

Ama “Şirket gibi yöneteceğiz.” dediğiniz şeyler artık fiyaskoyla sonuçlandı; insanlar itiraz ediyor ve seçim döneminde getirdiğiniz şeyler de bu beklentiyi karşılayamayacak.

Şimdi, biz her seferinde diyorduk ki: “Ya, siz bölücüsünüz! 4/A, 4/B, 4/C dediğiniz nedir?” Aynı öğretmen; aynı okuldan mezun olmuş, aynı sınıf arkadaşı, aynı okulda çalışıyor, bunlar aynı maaş almıyor. Aynı şartlardalar, aynı maaş almıyorlar; A, B, C diye ayırmışsınız. Şimdi diyorsunuz ki: “Düzenleyeceğiz.” Ya, “...”(*) nereden nereye geldiniz? Peki, bunu yapıyorsunuz, niçin hâlâ ayrımcılık yapıyorsunuz? Gelin, eşitlik çerçevesinde hepsini düzenleyin; hâlâ aynı şeyi dikkate almıyorsunuz.

Şimdi beş, altı ay sonra, seçimden sonra “Bunları dikkate almamıştık...” Ama seçimden sonra zaten olmayacaksınız, önemli olan bu eksiklikleri şu anda tamamlamak. Yani, şimdi, öğretmenlerle ilgili yapmıyorsunuz; vekil dediğiniz şeyi, kendi hesabınıza gelen... Diyelim ki imamlarla ilgili düzenlemeyi birçok kurumda yerine getirmiyorsunuz, birçok kurumda düzenlemiyorsunuz. Akademisyenlerle ilgili, ya şimdi üniversitede çalışıyor, proje birimine girmiş, proje biriminde çalışıyor, onlarla ilgili sürdürülebilir bir şeyi düşünmüyorsunuz; tekrar işlerine son vermeyi düşünmüyorsunuz. Bir yıldan az sürede çalışılan, belirli günde çalışılan, kısmi zamanlarda çalışılan düzenlemeyi siz getirdiniz; bunlarla ilgili düzenlemeyi, bu taslağı getirmemişsiniz. Eşitlik tümüyle yok, eşitsizlik alabildiğince var. Siz bunları yapmadığınız sürece kamu emekçilerine herhangi bir düzenlemeyi yapamazsınız. Geldiğimiz aşamada gerek emeklilikte yaşa takılanların gerek kamuda çalışanların istediği şey, seçim döneminde değil, gelecekle ilgili kendilerinin gerek sendikal açıdan gerek özlük hakları açısından gerek örgütlenme açısından tümüyle söz sahibi olabilecekleri bir düzenlemenin yapılmasıdır. Sizin yaptığınız şey: “Biz biliriz, biz belirleriz; gerekirse sizi esnek çalıştırırız gerekirse sizi kısmi zamanlı çalıştırırız gerekirse yaşa takarız gerekirse belli günlerle kısıtlayabiliriz.” Peki, bunların örgütlenme özgürlüğü, bunların söylediği sözler, örgütlenmede belirlediği kurumların sözleri hiç dikkate alınmıyor. Tek bildiğiniz, biz biliriz ama sizin bildiğiniz bir şeyin olması lazım; bu düzen bitiyor, bu süreç bitiyor, insanlar örgütleniyor, insanlar gelecek kurgusunu beraber kurmak istiyor; kamu emekçileri, kendi gelecekleriyle ilgili, kendi özlük haklarıyla ilgili, kendi maaşlarıyla ilgili, kendi yaşamlarıyla ilgili, çoluk çocuk, aile, birlikte yaşadıklarıyla ilgili geleceği belirlemek istiyorlar. Burada da siz bu düzenlemeyi yaparken tümüyle kamudan uzak, eşitlikten uzak düzenlemelerden uzak durmalısınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Yapmanız gereken, eşitlikten, barıştan yana olmanız lazım.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9’uncu madde üzerinde 2 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 394 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 9 - Bu kanun hükümleri Cumhurbaşkanınca yürütülür.”

Kemal Peköz

Necdet İpekyüz

Abdullah Koç

Adana

Batman

Ağrı

Mahmut Celadet Gaydalı

Ömer Öcalan

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Bitlis

Şanlıurfa

Kocaeli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Katılmıyoruz Başkanım.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Ağrı Milletvekili Abdullah Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, ben bu kürsüde çoğunlukla Ağrı'nın meselelerini anlatıyorum ama anlatacağım mesele aynı zamanda Ağrı'ya da içeriyor; bunu baştan belirteyim.

Şimdi, bakın, biz burada şöyle bir şeyle karşı karşıyayız: Yine, AKP Hükümetinin halka gitmeden, taraflara gitmeden getirmiş olduğu bir yasayla karşı karşıyayız. Bu, böyle bir yasa, yasama çalışması ne getiriyor? Baştan itibaren eşitsizliği getiriyor, adaletsizliği getiriyor ve toplumun büyük bir kesimini bu yasanın dışında tutuyor maalesef. Bakın, kamuda çalışanlarla yani sözleşmeli personellerle ilgili olan bu kadroya alınma meselesinde 150 bin insan şu anda işin dışında tutuldu. Bakın, şu kapıların hemen arkasında çalışan emekçiler var Mecliste, bunlar kapsam dışında. Yine Ulaştırma Bakanlığında, yine PTT'de, yine Yükseköğretim Kurumunda çalışan insanların, emekçilerin büyük bir kısmı bu kapsamın dışında tutuluyor. Peki, bu adalet mi, bu eşitlik mi? Asla değil çünkü yaptığımız kanun şimdiden yine elinizde kaldı.

Değerli arkadaşlar, bakın, taşeronlara bağlı çalışan işçiler var, emekçiler var. Taşeronlar sürekli değişiyor, on yıla yakın personel olarak çalışan emekçiler var ve bunlar da bu kapsamın dışında tutuluyor. İşte biz bu noktada herkes için adalet diyoruz, herkes için eşitlik diyoruz ve eşitliği talep ediyoruz.

Bakın, yine sizin Hükümetinizin yıllardır, yirmi yıldır toplumun önüne sürmüş olduğu büyük bir mesele var; EYT meselesi. Burada da yine ayrı bir mesele var. Bakın, 3 milyon küçük esnaf var, 3 milyon. Getirmek istediğiniz yasayla, bu küçük esnafın bir kısmına 5000 prim gün sayısını dayatıyorsunuz, bir kısmınaysa dokuz bin prim gün sayısını dayatıyorsunuz. Ya, burada adalet var mı? Siz neye, hangi ölçüye göre bunu yapıyorsunuz? 1994 yılından önce ve 1999 yılından sonraki prim arasındaki denge; bir tanesi 500, bir tanesi 900. Ya, bunun neresinde adalet var Allah aşkına? Bakın, biz burada da sizi adalete davet ediyoruz. Her şeyden önce, herkes için eşitlik olmalı, herkes için adalet olmalı. Çünkü böyle yaptığımız zaman emin olun siz bu halden oy alamayacaksınız; almanız da mümkün değil çünkü siz seçim ekonomisini yapmaya çalışıyorsunuz, onun için de sizin yaptığınız şu anda doğru değil ve adaletli değil.

Bir mesele daha var değerli arkadaşlar. Bakın, siz önce bu EYT meselesinde ne dediniz? “Bu mesele 2023’e kalmaz.” dediniz yani aralık ayında siz bu kanunu çıkaracaktınız, bu EYT meselesini; ne yapacaktı bu vatandaş, bu halk? Ocağın 1’inde maaşını alacaktı, emekli maaşını alacaktı; bu, tarihe karıştı ve yok oldu. Peki, ne oldu? Müjde verdiniz, müjde üzerine müjde verdiniz. Müjde nerede? Ortada yok. Var mı müjde? Kime müjde vereceksiniz? Gene yok, gene “...” (*) oldu yani Kürtçede “...” (*) denir buna, bu şekilde deniliyor. Bakın, insanlar kuyruğa girdi; insanlar sabahlara kadar ve geç saatlere kadar SGK'nin önünde kuyruğa girdi ve yapılandırmaya gitti. Peki, buna karşılık peki ne oldu? Yine, boş, bomboş bir meseleyle karşı karşıya insanlar. Yine, ne yaptı insanlar bu EYT meselesinde? İnsanlar evlerini sattı, insanlar cebindeki telefonu sattı telefonu -bundan emin olun- arabasını sattı, borçlandı ve şu anda o borçlanmayla ilgili, özellikle askerlik borçlanması ve doğum borçlanmasıyla ilgili birkaç gün sonra kapısının önüne bu borç gelecek ve bunu ödeyemeyecek durumda. Siz ne yapıyorsunuz? Hâlâ EYT'yle ilgili ortada bir şey yok. Peki, Bakan ne diyor? Bakan: “Benden çıktı top, Meclise gitti.” diyor. Meclise geliyoruz; Sayın Başkan, soruyorum size: Sizde mi? Siz de “Hayır.” diyeceksiniz. Demek ki bu EYT meselesine sahip çıkan yok. Ortada bir EYT yasası yok. Bakana gidiyorsunuz, yok; Meclise geliyorsunuz, yok. Peki, bunu sahipsiz bıraktınız ortada, bu EYT'ye kim sahip çıkacak? Ne zaman bu EYT meselesi hallolacak? Yani bakın, Bakanınız ne diyor biliyor musunuz? Diyor ki: “Martta bu hallolacak, martta.” Bu kanunu martta getirdiğiniz zaman bu vatandaş nisanda ancak kendi maaşına kavuşacak. Yirmi sene, yirmi beş sene bu primi yatırmış insanlar var. Sizin bunlara karşı yaptığınız muamele gerçekten büyük bir eşitsizliktir. Biz “Herkes için adalet.” diyoruz. Bu işe son verin. Bakın, bu kanunu şimdi getirin, biz bütün gruplar olarak tek bir maddeyle bu EYT'yi çıkarabiliriz, hemen, anlık

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

çıkabiliriz ama yok. Niye yok? Çünkü paraları çarçur ettiniz, paraları savaşa, çatışmaya, her şeye harcadınız, şu anda piyasada para yok ve şu andaki kasada para yok. Onun için bu işi siz çözemezsiniz, bu işi Halkların Demokratik Partisi çözecek. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte (2/4849) esas numaralı Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinde yer alan "hükümlerini Cumhurbaşkanlığı yürütür" ibaresinin "hükümleri Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütülür" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Behiç Çelik	İsmail Koncuk	Fahrettin Yokuş
Mersin	Adana	Konya
Ayhan Altıntaş	Aylin Cesur	İbrahim Halil Oral
Ankara	Isparta	Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında söz isteyen Isparta Milletvekili Aylin Cesur.

Buyurun Sayın Cesur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yine eksiklikleri konuşuyoruz. O kadar çok kişiyi unuttuğunuz ki şimdi sayacağım ben de. Anayasa'mızın 128'inci maddesi diyor ki: "Asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür." Yani devlet, bürokrasiyle sağlıktan adalete, askerlikten eğitime tüm kamusal görevlerini yaparken bir mevzuat oluşturur, kurumlar oluşturur ve bunlarla hizmetlerini yürütür. Buna da "kamu personel rejimi" denir. Kamu personel rejimimiz bizim, 1930'larda başladı. 1965'te 657 sayılı Kanun çıktı ve derli toplu bir duruma geldi. Devlet yapısındaki değişikliklerle zamanla birtakım ihtiyaçlar oldu ve kamudaki sözleşmeli personelin büyük kısmı, doğrudan ve dolaylı 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesine bağlı hâle geldi.

Bugün aynı birimde aynı iş yaptıkları hâlde farklı statüde farklı ücretle çalışan memurlar var. İşte biz de bunu eleştiriyoruz. Tamam, kanunla düzeltiyorsunuz ama az önce dedim ya eksiklikler var. Zaten siz de kanun gerekçesiyle kendiniz ifade etmişsiniz az önce söylediğim şeyi. 657'nin 4/B maddesinde AK PARTİ iktidarı zamanında 5 kere değişiklik yapılmış ve 657'de bir reform yapılması gerekirken 657 bozulmuş ve berbat bir hâle gelmiş, berbat bir hâle getirmişsiniz 657'yi ve 2017 referandumuyla kamu personel rejimini değiştirip yeni istihdam biçimleri ortaya çıkarmışsınız. Evet, reforme edilmesi gereken önemli bir sistem var. Devleti devlet yapan, çalıştıran bir sistem olması gerekiyor bu. Uzun zamandan beri kamudaki karışık istihdam yapısının düzenlenmesi, kamu istihdamına bir çekidüzen verilmesi gerekiyor.

Biz de burada İYİ Parti olarak taleplerimizi senelerdir dile getiriyoruz. "Toplam 458 bin sözleşmeli personel kadroya geçirilecektir." diyorsunuz, çok güzel, pek çok kişiyi unuttuğunuz, onların sayısını saydınız mı acaba? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Böyle konuşuyorsunuz ben burada sayarken hâlâ dışarıdaydınız kanun boyunca. Girdiniz, sohbete başladınız. Unuttuklarınızı sayayım da belki hatırlarsınız.

SALİH CORA (Trabzon) - Maddeyle alakalı konuşun.

AYLİN CESUR (Devamla) – Şimdi, mesela "50/d kapsamındaki akademisyenler kapsama alınacak." deniliyordu; yok. Kültür Bakanlığına bağlı sanatçılarla ilgili düzenleme yapılmış ama belediyelerdeki sanatçılarla ilgili bir düzenleme yok. Ordumuzda en çok şehit ve gazi veren uzman

çavuşlar sözleşmeli olarak çalışıyorlar, kadro istiyorlar, defalarca buradan söyledik, defalarca önergeler verdik, hepsini reddettiniz ve gene yok, uzman çavuşları unutmusunuz; bu, bir ayıp, bu, sizin ayıbınız! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, bana bağıryorsun ya, onlara bak.

Şimdi, teklif 28 Kasım 2022 tarihinde görevde olan sözleşmeli personeli kapsıyor ama 2022 yılının son çeyreğinde sözleşme imzalayan kurumlar oldu. Bu kanunun geçerli olduğu, yürürlüğe girdiği tarihi esas almalısınız, bunu da burada söyleyelim. Kimleri unutmuştunuz uzman çavuşlarımızdan başka? Ha, muvazzaf uzman çavuşların okulda geçen eğitim sürelerini fiilî hizmetten sayın, biz sayacağız da hani, siz de sayın, yapabiliyorsunuz. Sözleşmeli er ve erbaşlar, Vakıfbank güvenlikleri, müşavir firma danışmanları, her şeyden önce burada hepimize çok önemli hizmet yapan Meclis çalışanları, danışmanlar, milletvekili danışmanları, şehir hastanesi çalışanları, çadır kent, EXPO bakım çalışanları, İLBANK, il özel idaresi çalışanları, sosyal tesis çalışanları, tarım danışmanları, TRT’de özel hukuk hükümlerine tabi personel, meslek kodu mağdurları, belediyelerdeki vekil memurlar, hastane bilgi yönetim sistemi çalışanları, öğretmenevi çalışanları, Türkiye-Avrupa Birliği ortak projelerinde geçici öğretmenlik yapanlar, Aile, Sosyal Hizmetler Bakanlığı ek ders karşılığı çalışan personel, sosyolog, psikolog, hemşire, sosyal çalışmacı, sosyal hizmet uzmanı, 4 Aralık 2017 tarihinden önce çalışıp kapsam dışı kalanlar, usta öğreticiler, vekil imamlar, müezzinler... KPSS şartı getiriyorsunuz, kazanamazlarsa ne olacak? Çekin ellerinizi bu personelin üzerinden; bırakın, onlar da hak ettikleri kadrolarına rahatça kavuşsunlar.

Kan alma personeli, MR, tomografi, sterilizasyon personeli, yemekhane çalışanları, bilgi işlem personeli, kiralık araç şoförleri, belediye şirket çalışanları, Karayolları, yol bakım-onarım çalışanları... Daha o kadar çok ki sürem bitti.

Evet, biz bunun tümünü düzelteceğiz ve AK PARTİ’nin özelliği olan, Genel Başkanımızın dediği gibi, sırf yapılan değişikliğin ortaya çıkardığı yeni değişiklikler yapan kanunlar değil, doğru düzgün kanunlar yapacağız, az kaldı diyorum.

Hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

9’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 9’uncu madde kabul edilmiştir.

İkinci bölümde yer alan maddelerin oylamaları tamamlanmıştır.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif oy birliğiyle kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Allah hayırlı etsin.

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 24 Ocak 2023 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.48

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, yetersiz beslenme ve bakım nedeniyle koruma altına alınan bebek ve çocuk sayısına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/76332)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İktüzüğünün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sn. Derya Yanık tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 19.12.2022

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

- 1- Bakanlığınız tarafından yetersiz beslenme ve yetersiz bakım nedeniyle korumanız altına alınan bebek ve çocuk sayısı kaçtır?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 38
Konu : Soru Önergesi (7/76332)

17.01.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.12.2022 tarihli ve 1142324 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/76332 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

Niğde Milletvekili Sayın **Ömer Fethi GÜRER**'e Ait 7/76332 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Ülkemizde çocuk koruma hizmetleri, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi uyarınca çocuğun üstün yararı ilkesi doğrultusunda, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında yürütülmektedir.

Çocuk Koruma Kanunu'nun Tanımlar başlıklı 3 üncü maddesinde; korunmaya ihtiyacı olan çocuk, *“Bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuk”* olarak tanımlanmıştır.

Çocuğun mağduriyeti ile ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuk ve ailesi hakkında derhal sosyal inceleme yapılmaktadır.

Yapılan sosyal inceleme sonucu korumaya ihtiyacı olan çocuk olduğuna karar verilen çocuklar ilgili mahkemeden 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında alınan Bakım Tedbiri kararı korunma ve bakım altına alınmaktadır.

Ekonomik yoksunluk nedeniyle, desteklenmedikleri takdirde korunmaya ihtiyacı olan çocuk konumuna düşecek olan çocuklar, haklarında bakım tedbiri kararı alınmaksızın Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmeti kapsamında ailesi veya yakınları yanında desteklenmektedir.

SED Hizmetinin amacı; aileleri ekonomik ve sosyal yönden destekleyerek güçlendirmek, aile birliğini korumak ve çocukların öz aileleri ve yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanmasıdır. SED Hizmetinin sunulmasında ailelerin kendi kendine yeterli hale gelinceye kadar desteklenmesi hedeflenmekte, bağımlı müracaatçı kitlesi oluşturulmaması amaçlanmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren çocuk bakım kuruluşları, bakım altında bulunan çocuk sayıları, çocuğa yönelik diğer hizmetler ve yararlanan çocuk sayılarını içeren kurumsal istatistiklerimiz ile Türkiye’de ve dünyada çocuklara dair istatistikler <https://www.aile.gov.tr/chgm/istatistikler/> adresinde yer almaktadır.

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme kapsamında yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/76333)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sn. Derya Yanık tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 19.12.2022

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

Türkiye, 14 Eylül 1990 tarihinde imzaladığı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne 9 Aralık 1994 tarihli ve 4058 sayılı TBMM Uygun Bulma Kanunu uyarınca taraf olmuş ve anılan Sözleşme Türkiye açısından onay belgelerimizin BM Sekretaryası'na tevdi edilmesini müteakip 4 Mayıs 1995 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi, BM sistemi dâhilinde en geniş katılımı olan anlaşmadır. Çocukların korunması için evrensel standartları belirleyen sözleşme, çocukların durumlarını iyileştirmeyi hedef alan programlar için bir hukuki çerçeve oluşturmaktadır. Buna göre;

- 1- Çocukların BM Çocuk Hakları Sözleşmesinden haberdar olmaları ve haklarını öğrenmeleri için yapılan çalışmalar nelerdir?
- 2- Ülkemizde BM Çocuk Hakları Sözleşmesindeki maddelerin ihlali konu alınarak açılan ve sonuçlanan dava sayısı kaçtır?
- 3- Ülkemizde BM Çocuk Hakları Sözleşmesindeki maddelerin ihlali konu alınarak Bakanlığınız tarafından koruma altına alınan kız ve erkek çocuk sayısı kaçtır?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 39
Konu : Soru Önergesi (7/76333)

17/01/2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.12.2022 tarihli ve 1142324 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/76333 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

Niğde Milletvekili Sayın **Ömer Fethi GÜRER**'e Ait 7/76333 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Çocuk Hakları Sözleşmesinin 42 inci maddesi uyarınca taraf devletler, sözleşmenin ilke ve hükümlerinin uygun ve etkili araçlarla yetişkinler kadar çocuklar tarafından da yaygın biçimde öğrenilmesini taahhüt etmektedirler.

Bu bağlamda Sözleşmenin ilke ve hükümlerinin yetişkin ve çocuk olmak üzere toplumun tüm kesiminde öğrenilerek hayata geçirilmesi ve çocukları ilgilendiren her konuda çocuk katılımını etkin kılabilmek amacıyla Bakanlığımız Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde her ilde Çocuk Hakları İl Çocuk Komiteleri oluşturulmuştur. Komiteler, “Çocuk Hakları İl Çocuk Komitelerinin Oluşturulması, Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönerge” ile yasal altyapıya kavuşmuştur.

Komiteler, iki yılda bir yaptıkları seçimle, bir kız ve bir erkek iki başkan ile kız ve erkek sayısı eşit 10 asil ve 10 yedek üye olmak üzere “Komite Yürütme Kurulu” şeklinde 81 ilimiz de yapılandırılmıştır. İl Çocuk Komitelerinde seçilen kız ve erkek temsilciler, iki yılda bir Ankara ilinde gerçekleştirilen çocuk forumlarında yapılan seçimlerle bir kız ve bir erkek olmak üzere iki Türkiye Çocuk Koordinatörlerini seçmektedirler.

Çocuk haklarının ihlallerinin önlenmesi, tanıtım ve bilinçlendirme kapsamında; komiteler tarafından çeşitli eğitimler, seminer, forum (20 Kasım Çocuk Hakları Günü Ulusal Çocuk Forumu), toplantı (Çocuk Danışma Kurulu toplantıları), kültürel, sosyal ve sportif etkinlikler (satranç turnuvası, gezi programları şenlik, kamp, sinema), önemli günlerin kutlamaları (11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü, Dünya Çocuk Günü), ödüllü yarışmalar (şir, resim, hikaye, fotoğraf), tanıtım stantları, çalıştaylar, ziyaretler (il, ilçe, köy, bürokrasi ve STK’lar), sergi, tiyatro vb. etkinlikler gerek yerel gerekse ulusal çapta gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde çocuk koruma hizmetleri, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi uyarınca çocuğun üstün yararı ilkesi doğrultusunda, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında yürütülmektedir.

Çocuk Koruma Kanununun Tanımlar başlıklı 3 üncü maddesinde; korunmaya ihtiyacı olan çocuk, “*Bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuk*” olarak tanımlanmıştır.

Kanunda çocuğun haklarının korunması amacıyla, çocuğun yarar ve esenliğinin gözetilmesi, çocuğun yaşama, gelişme, korunma ve katılım haklarının güvence altına alınması temel ilkelerinin gözetileceği hükme bağlanmıştır.

Çocuğun mağduriyeti ile ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuk ve ailesi hakkında derhal sosyal inceleme yapılmaktadır.

Yapılan sosyal inceleme sonucu korumaya ihtiyacı olan çocuk olduğuna karar verilen çocuklar ilgili mahkemeden 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında alınan Bakım Tedbiri kararı korunma ve bakım altına alınmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren çocuk bakım kuruluşları, bakım altında bulunan çocuk sayıları, çocuğa yönelik diğer hizmetler ve yararlanan çocuk sayılarını içeren kurumsal istatistiklerimiz ile Türkiye’de ve dünyada çocuklara dair istatistikler <https://www.aile.gov.tr/chgm/istatistikler/> adresinde yer almaktadır.

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ALO 183 hattına başvuran çocuk sayısına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/76336)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sn. Derya Yanık tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 19.12.2022

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

- 1- 2021 yılından itibaren ALO 183 hattına başvuran çocuk sayısı kaçtır?
- 2- Yapılan başvurular sonucunda Bakanlığınız güvencesine alınan kız çocuk ve erkek çocuk sayısı kaçtır?
- 3- Şiddete maruz kaldığı için Bakanlığınız koruması altına alınan kız ve erkek çocuk sayısı kaçtır?
- 4- Ekonomik yetersizlik nedeniyle ailesi tarafından Bakanlığın koruması altına verilen çocuk sayısı kaçtır?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 40
Konu : Soru Önergesi (7/76336)

17.01.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.12.2022 tarihli ve 1142324 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/76336 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

Niğde Milletvekili Sayın **Ömer Fethi GÜRER**'e Ait 7/76336 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Ülkemizde çocuk koruma hizmetleri, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi uyarınca çocuğun üstün yararı ilkesi doğrultusunda, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında yürütülmektedir.

Çocuk Koruma Kanunu'nun Tanımlar başlıklı 3 üncü maddesinde; korunmaya ihtiyacı olan çocuk, "*Bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuk*" olarak tanımlanmıştır.

Çocuğun mağduriyeti ile ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuk ve ailesi hakkında derhal sosyal inceleme yapılmaktadır.

Yapılan sosyal inceleme sonucu korunmaya ihtiyacı olan çocuk olduğuna karar verilen çocuklar ilgili mahkemeden 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında alınan Bakım Tedbiri kararı korunma ve bakım altına alınmaktadır.

Ekonomik yoksunluk nedeniyle, desteklenmedikleri takdirde korunmaya ihtiyacı olan çocuk konumuna düşecek olan çocuklar, haklarında bakım tedbiri kararı alınmaksızın Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmeti kapsamında ailesi veya yakınları yanında desteklenmektedir.

SED Hizmetinin amacı; aileleri ekonomik ve sosyal yönden destekleyerek güçlendirmek, aile birliğini korumak ve çocukların öz aileleri ve yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanmasıdır. SED Hizmetinin sunulmasında ailelerin kendi kendine yeterli hale gelinceye kadar desteklenmesi hedeflenmekte, bağımlı müracaatçı kitlesi oluşturulmaması amaçlanmaktadır.

Alo 183 hattına 2021 yılından 06.01.2023 tarihine kadar, 18 yaş altı vatandaşlar tarafından toplamda bizzat 1.689 başvuru yapılmıştır. Yapılan bu başvurular pek çok konuyu kapsamaktadır. Bu çağrılarının tamamı değerlendirilerek konusuna göre, (183 hakkında bilgi, yetiştirme yurtlarında kalan çocukların istihdamı ve girecekleri sınav hakkında bilgi, engelli hakları vb.) Bakanlığımız hizmetleri alanında gerekli rehberlik danışmanlık yapılmıştır. İhmal istismar ve şiddet vakalarına ilişkin başvurular ise vakanın bulunduğu ildeki emniyet/jandarma birimleri ve/veya Bakanlığımızın ilgili birimlerine iletilerek acil müdahale edilmesi sağlanmakta, ilgili birimlere iletilen vakaların gerçek olup olmadığı yapılan değerlendirme neticesinde belirlenmektedir.

Bakanlığımıza bağlı olarak hizmet veren çocuk bakım kuruluşları, bakım altında bulunan çocuk sayıları, çocuğa yönelik diğer hizmetler ve yararlanan çocuk sayılarını içeren kurumsal istatistiklerimiz ile Türkiye'de ve dünyada çocuklara dair istatistikler <https://www.aile.gov.tr/chgm/istatistikler/> adresinde yer almaktadır.

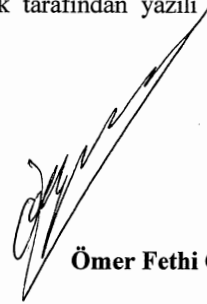

4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, dahilde işleme rejimi kapsamında savunma sanayi alanına giren ürünlerin ihracı için yürütülen projelere ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın cevabı (7/76462)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sn. Mustafa Varank tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 19.12.2022

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

- 1- Dâhili işleme izin belgesi kapsamında savunma sanayi alanına giren ürünlerin ihracına ilişkin düzenlenen belge kapsamında iznin süresi proje süresi kadar tespit edilir denilmek sureti ile üretime yönelik esneklikten son beş yılda faydalanan proje sayısı kaçtır?
- 2- Dâhili işleme izin belgesi kapsamında savunma sanayi alanına giren ürünlerin ihracına ilişkin yapılan proje sayısı kaçtır?

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :E-75833232-610-4404043
Konu :Soru Önergeleri İade

17/01/2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 30.12.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1142324 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden ilgi yazı eki, Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından tevcih edilen, 7/76462 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan sorular, Bakanlığımızın görev, yetki ve sorumluluk alanı dışında kaldığından cevaplandırılmamıştır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa VARANK
Bakan

5.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2021 ve 2022 yıllarında dernek ve vakıflara yapılan yardımlara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/76489)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim.
21.12.2022

Alpay Antmen
Mersin Milletvekili

1 – Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Ocak 2021 ila Aralık 2022 arasında geçen sürede dernek ve vakıflara ne kadarlık yardım yapmıştır? Sırasıyla ve ayrı ayrı belirtilmek üzere; hangi vakıf ve derneğe ne kadarlık destek verilmiştir?

2 – Kaynak aktarılan vakıf ve dernekler hangi kriterlere göre belirlenmiştir? Konuyla ilgili bakanlık daha öncesinden başvuru için bir duyuru yapmış mıdır?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 32
Konu : Soru Önergesi (7/76489)

17.01.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.12.2022 tarihli ve 1142366 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Mersin Milletvekili Sayın Alpay ANTMEN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/76489 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

Mersin Milletvekili Sayın **Alpay ANTMEN**'e Ait 7/76489 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik olarak başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bununla birlikte 3294 sayılı Kanun kapsamında kurulan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynakları, kanunun amacına uygun faaliyet ve çalışmalar yapmak ve ihtiyaç sahibi vatandaşlara nakdi ve ayni yardımda bulunmak üzere her il ve ilçede kurulmuş olan SYD Vakıflarına aktarılmaktadır.

6.- Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, aileden ayrı yaşayanlara verilen sosyal yardımlara ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/76491)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. Aile
Derya Yanık tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın

22 Aralık 2022

Kemal Zeybek

CHP Samsun Milletvekili

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı aracılığı ile yardımlar yapılırken; bağımsız bir hanenin geliri incelerken aile büyüklerinin mal varlıklarının da dikkate alındığı ve bu nedenle mağdur, yardıma muhtaç bazı ailelere yardım yapılmadığı şeklinde şikayetler almaktayız. Aile büyüklerinden ayrı yaşayan aileler ve aile büyüklerinin beyanlarında ayrı yaşadıklarını dolayısıyla da ayrı değerlendirmeye tabi tutulmalarını istemektedirler.

- 1- Aile büyüklerinden ayrı yaşadığını beyan eden ve yardım talebinde bulunan kaç ailenin yardım talepleri reddedilmiştir.
- 2- Samsun ilimizde ve ilçelerinde benzer şikayetlerden dolayı kaç ailenin yardım talebi yerine getirilememiştir.
- 3- Sosyal Yardımlarda ihtiyaç sahiplerinin ailelerinin gelirleri dikkate alınıyor mu?

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 72079556-610- 36
Konu : Soru Önergesi (7/76491)

17.01.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.12.2022 tarihli ve 1142366 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Samsun Milletvekili Sayın Kemal ZEYBEK tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/76491 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni

Samsun Milletvekili Sayın **Kemal ZEYBEK**'e Ait 7/76491 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız sosyal yardım programlarını 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda belirtilen objektif yardım bağlama kriterleri ve hane yaklaşımı çerçevesinde hiçbir ayırım gözetmeksizin muhtaçlık temelinde oluşturmakta ve sürdürmektedir. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik olarak başta 3294 sayılı Kanun olmak üzere 2022 sayılı Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda 50 sosyal yardım programı yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli ve yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bu kapsamda sosyal yardım programlarından yararlanabilmek için vatandaşlarımızın fakrî zaruret içinde ve muhtaç durumda bulunma, kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmama ve bu kuruluşlardan aylık ve gelir almama kriterlerini veya kanunla kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olmakla veya bu kuruluşlarca aylık bağlanmış olmakla birlikte hane içinde kişi başına düşen geliri, onaltı yaşından büyükler için belirlenen aylık net asgari ücretin 1/3'ünden az olan kişilerden ihtiyaç durumunda bulunma kriterlerinden en az birinin sağlanması gerekmektedir.

Diğer yandan sosyal yardımlarda hane yaklaşımı esas alınmakta olup aynı hanede fiilen yaşayan kişiler üzerinden muhtaçlık değerlendirmesi yapılmaktadır.

Tüm bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda SYD Vakıfları aracılığıyla yürütülen sosyal yardım programlarına başvurular, SYD Vakıflarının yetkili karar organları olan Mütevelli Heyetince yukarıda ifade edilen kriterler göz önünde bulundurularak değerlendirilmektedir.

7.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2012-2022 yılları arasında sığınmacı, göçmen ve mültecilere harcanan para miktarına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin cevabı (7/76516)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim.
21.12.2022

Alpay Antmen
Mersin Milletvekili

İçişleri Bakanlığı verilerine göre Türkiye'de şu an toplam 5 milyon 500 bin 690 sığınmacı bulunmaktadır. Ancak kayıt dışı sığınmacı sayısıyla birlikte bu rakamın 8 milyon olduğu tahmin edilmektedir.

Bu bağlamda;

1 – Önergenin yanıtlandığı tarih itibariyle; şu ana kadar sığınmacı, göçmen ve mültecilere harcanan para miktarı ne kadardır?

2 - 2012 Ocak ila 2022 Aralık ayı arasında geçen sürede; yıllar sırasıyla ve ayrı ayrı belirtmek üzere hangi yıl ne kadar harcama yapılmıştır?

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 19809844-610-1 859766
Konu : 7/76516 Esas Sayılı Soru Önergesi

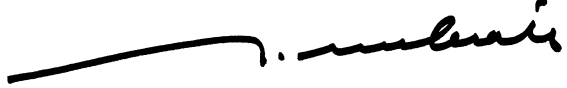
19/01/2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30/12/2022 tarihli E-43452547-120.07- 1142366 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Mersin Milletvekili Sayın Alpay ANTMEN'e ait 7/76516 esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin hususlar; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı uhdesindedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

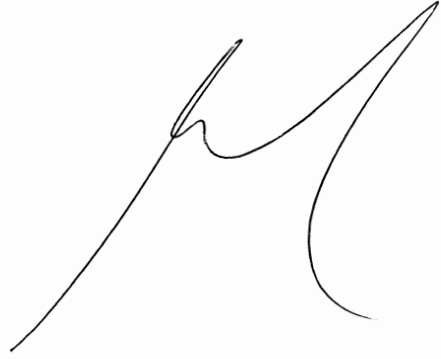

Dr. Nureddin NEBATİ
Bakan

8.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ankara Keçiören'de bazı otobüs hatlarının yoğunluğuna ve ek sefer konulması talebine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/76723)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil Karaismailoğlu tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Tarafıma iletilen bilgide “ Ankara Keçiören'de 208, 277, 278, 279 ve 281 numaralı hatlarda sabah ve akşam saatlerinde aşırı doluluk olmaktadır. Bu hatlarda 20807 numaralı duraktan özellikle binmek neredeyse imkansız. Orta kapıyı açın diyoruz şoföre yasak diyorlar. İş yerimize geç kalıyoruz. Bu konuda muhakkak bir çalışma yapılması gerekir. Halen salgın devam ederken insanlar üst üste seyahat ediyorlar. Birçok durumda da otobüs yolcuyu almadan durağı pas geçiyor.” ifadeleri yer almıştır.

Bu bağlamda;

1. Bu güzergahta yurttaşların sıkıntılarına halen çözüm bulunamama sebebi nedir?
2. Bu güzergah içerisine ek seferler koyularak rahatlaması sağlanacak mıdır?
3. Başka otobüs güzergahlarında da aynı sorunlar yaşanmakta mıdır? Bu konuda 2019 yılından bu zamana alınan şikayet sayısı kaçtır?
4. Vatandaşın mağduriyetinin çözülmesi için Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin herhangi bir çalışması olacak mıdır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

7/76723

Sayı : E-44697349-610-913233

Konu : Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk
GERGERLİOğLU'nun yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi : 03.01.2023 tarihli ve E-43452547-120.07-1143980 sayılı yazınız.

Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk GERGERLİOğLU'nun 7/76723 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı iliŖikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAIŖMAİLOđLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**KOCAELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FARUK GERGERLİOğLU'NUN
7/76723 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Soru önergesinde yer alan hususlar, Bakanlığımız görev ve sorumluluğunda bulunmamaktadır.

9.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, 2022 yılında Bakanlığa yöneltilen soru önergelerine ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin cevabı (7/76783)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin NEBATİ** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kemal PEKÖZ

Adana Milletvekili

2022 yılı içerisinde:

1. Bakanlığınıza kaç adet soru önergesi verilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
2. Soru önergelerinin kaç tanesine süresi içerisinde cevap verilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
3. Soru önergelerinin kaç tanesine süresi geçtikten sonra cevap verilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
4. Soru önergelerinin kaçınının cevaplanmadığı gelen kağıtlarda ilan edilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
5. Soru önergelerinin kaç tanesinin 15 günlük cevaplanma süresi devam etmektedir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
6. Soru önergelerinden kaç tanesi iade edilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
7. İade edilen soru önergelerinin gerekçeleri nelerdir? Soru önergesi iade edilme gerekçeleri hangi kriterlere göre belirlenmektedir?
8. Soru önergelerinden kaç tanesi "kaba ve yaralayıcı" ifade içerdiği için iade edilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
9. Türkçe dışında bir dille yazıldığı için iade edilen kaç önerge vardır? Bu soru önergelerinin dilleri nelerdir ve siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

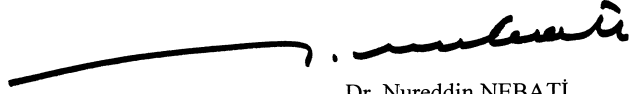
Sayı : 19809844-610-1859645
Konu : Soru Önergeleri

19/01/2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ekte yer alan listedeki soru önergelerine ilişkin olarak, Bakanlığımız birimlerinden alınan bilgiler ekte yer almaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Dr. Nureddin NEBATİ
Hazine ve Maliye Bakanı

Ek-1: Soru Önergeleri Listesi
Ek-2: Soru Önergeleri Cevap Metinleri

**Adana Milletvekili Sayın Kemal PEKÖZ'e ait 7/76783 Esas Sayılı Soru
Önergisine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni**

Soru önergisinde yer alan hususlara ilişkin veriler, Türkiye Büyük Millet Meclisinin internet sayfasında Yazılı Soru Önergeleri başlığı altında yer almaktadır.

10.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, 2022 yılında Bakanlığa yöneltilen soru önergelerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/76832)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, *Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARAİSMAİLOĞLU* tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kemal PEKÖZ

Adana Milletvekili

2022 yılı içerisinde:

1. Bakanlığınıza kaç adet soru önergesi verilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
2. Soru önergelerinin kaç tanesine süresi içerisinde cevap verilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
3. Soru önergelerinin kaç tanesine süresi geçtikten sonra cevap verilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
4. Soru önergelerinin kaçının cevaplanmadığı gelen kağıtlarda ilan edilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
5. Soru önergelerinin kaç tanesinin 15 günlük cevaplanma süresi devam etmektedir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
6. Soru önergelerinden kaç tanesi iade edilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
7. İade edilen soru önergelerinin gerekçeleri nelerdir? Soru önergesi iade edilme gerekçeleri hangi kriterlere göre belirlenmektedir?
8. Soru önergelerinden kaç tanesi "kaba ve yaralayıcı" ifade içerdiği için iade edilmiştir? Bu soru önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
9. Türkçe dışında bir dille yazıldığı için iade edilen kaç önerge vardır? Bu soru önergelerinin dilleri nelerdir ve siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

Sayı : E-44697349-610-913240
Konu : Adana Milletvekili Sayın Kemal
PEKÖZ'ün yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIĐINA

İlgi : 06.01.2023 tarihli ve E-43452547-120.07-1148926 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Sayın Kemal PEKÖZ'ün 7/76832 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAİSMAİLOĞLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN KEMAL PEKÖZ'ÜN
7/76832 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

01 Ocak – 31 Aralık 2022 tarihleri arasında, Bakanlığımıza yöneltilen 999 adet yazılı soru önergesinin 925 adedi cevaplandırılmıŖ olup, kalanı ile ilgili süreç devam etmektedir. Yazılı soru önergelerinin dağılımlına ait bilgiler ve soru önergeleri cevaplarına; Türkiye Büyük Millet Meclisinin (TBMM) resmi web sayfası <https://www.tbmm.gov.tr/Denetim/Yazili-Soru-Onergeleri> adresinden eriŖme imkanı bulunmaktadır.

Diğer taraftan; yazılı soru önergelerinin iade yetkisi, TBMM İ Tüzüğünün 96'ncı ve 97'nci maddeleri gereğince TBMM BaŖkanına ait olup, Bakanlığımızca iade edilen herhangi bir yazılı soru önergesi bulunmamaktadır.

11.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ'daki Liman Kapasite Artışı Projesi'ne ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/76839)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay tarafından yanıtlanmasını arz ederim. 02.01.2023

Dr. İlhami Özcan Aygun
CHP Tekirdağ Milletvekili

“Ceyport Tekirdağ Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş.”, mahkeme kararlarına uymayarak, çevre, sahil ve denizi aşırı derecede kirleten faaliyetler yürütmektedir.

Ceyport Tekirdağ Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş tarafından yapılması planlanan "Liman Kapasite Artışı Projesi"ne, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 10/09/2021 tarihli ve 6381 sayılı “Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu kararı” verilmesi üzerine TMMOB tarafından dava açılmıştır.

ÇED Olumlu kararının iptalini isteyen TMMOB; Liman Kapasite Artışı Projesi'nin Marmara Denizi Koruma Eylem Planı'na açıkça aykırı olduğunu, sahil ve çevresinin büyük tahribata uğrayacağını, Süleymanpaşa sahilinin tamamen kapanacağını, şehrin silüetinin bozulacağını, Proje alanına girecek gemiler ile su altı ve kıyı kumlarının yapısının değişeceğini, gemi kazaları sintine suları, petrol sızıntıları vb. olayların çevre ve deniz kirliliğine yol açacağını, flora, fauna, endemik türler, tarım alanlarının kentsel diğer alanlar ile olan ilişkisinin değerlendirilmediğini, Proje alınının 1. derece yüksek tehlikeli deprem bölgesi olduğunu, Proje sonrası kimyasal atıkların oluşması nedeniyle halkın ve balıkçıların kıyıda yararlanamayacağını, deniz kirliliğinin nasıl önleneceğinin ortaya konulmadığını ifade etmiştir.

Tekirdağ 1. İdare Mahkemesi; 2022/1110 Nolu Kararı'nda Liman Kapasite Artış Projesi'ne yönelik ÇED Olumlu Kararı'nı hukuka ve mevzuata uygun olmadığı için iptal etmiştir.

Mahkeme kararında; liman kapasite artış projesindeki katı atık ve sıvı atık miktarları ile bunların bertarafı, gürültü–titreşim, toz ve gaz emisyon sınımları konusunda kümülatif hesaplamaların yapılmadığı, dava konusu alana ilişkin Detaylı Zemin Etüt Raporları bulunmadığı, Liman Kapasite Artışı kapsamında yapılması planlanan kazıklı temellerin hesap detayları hakkında bilgi–belge ve proje olmadığı, bu durumun proje kapsamında yapılacak “kazıklı temel tasarımının” deprem mühendisliği açısından değerlendirilmesinde eksiklikler olduğu, liman gerisinde bulunan Resmi Kurum Alanları, Sağlık Tesis Alanları, Eğitim Tesis Alanları, Spor Tesis Alanları, Toptan Ticaret Tesisleri gibi ulaşım talebi oluşturacak ve trafik hacmi yaratacak faaliyetler ile birlikte kümülatif değerlendirmeler içermediği, Sağlık Koruma Bandı mesafelerinin belirlenmediği, bu açıdan yerleşim alanları etkisi bağlamında eksik işlem niteliğinde olduğu ortaya konulmuştur.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nce 07.11.2022 tarihinde limanda gerçekleştirilen denetim ile liman kapasite artışına esas ÇED Olumlu kararına dayalı tüm dolgu ve inşaat faaliyetleri durdurulmuştur. Ancak durdurulan faaliyetlerin gizlice sürdürüldüğü ortaya çıkmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Mahkeme kararının tebliğ edildiği tarih itibarıyla tarafından yeni denetimler gerçekleştirmiştir. Bu denetimlerde, Ceyport A.Ş'nin Liman Kapasite Artış Projesi'ne devam ettiği görülerek, faaliyetleri tekrar durdurulmuştur. Valilik, bu gelişmenin ardından Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunmuştur.

Valilik; Mahkeme kararıyla iptal edilen ÇED Kararına esas olan dolgu ve inşaat faaliyetlerinin yapılıp yapılmadığını 22.12.2022 tarihinden itibaren günlük olarak denetlediğini açıklamıştır.

Bu bağlamda;

1. Mahkeme kararına uymayan Ceyport Tekirdağ Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş.'nin, Liman Kapasite Artışı Projesi'ne devam ederek, kazıklı temel tasarımı yaparken, denizi doldurmaya devam ettiği görülmektedir. Denizin içindeki ekolojik dengeyi bozan ve büyük çevre kirliliği yaratan bu kazıkların sökülmesini ve dolgu malzemelerinin kaldırılmasını sağlayacak mısınız?
2. Denizi; bu kazıklı temellerden ve dolgu malzemelerinden temizleyecek çalışmaları ne zaman başlatacaksınız?
3. Tekirdağ Valiliği'nce Ceyport A.Ş. hakkında Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmuştur. Bu konuda yeni gelişmeler yaşanmış mıdır? Ceyport A.Ş.'nin çevreye yönelik zararları tazmin edilecek midir?
4. Mahkemenin kararına karşın deniz doldurma ve kazıklı temel çalışması yapan Ceyport A.Ş.'ye neden bugüne kadar göz yumulmuştur?
5. Ceyport A.Ş.'nin mahkeme kararına uymayan faaliyetleri için sert yaptırımlar uygulayacak mısınız?
6. Mahkeme kararlarını tanımayan Ceyport A.Ş, bu gücü nereden almaktadır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-131252

Konu : Soru Önergeleri-579

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 11.01.2023 tarihli ve E-43452547-120.07-1150230 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Tekirdağ Milletvekili Sayın İlhami Özcan AYGUN tarafından verilen 7/76839 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

12.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından İstanbul'daki iş yerlerinde yapılan kira artışına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/76840)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 26/12/2022

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

Ülkemizde son dönemde yüksek enflasyon sebebiyle konut fiyatları ve kira ücretlerinde fahiş artışlar sebebiyle konut fiyatları ve kira ücretlerinde fahiş artışlar gerçekleşmiştir. Kriz sürecinde ev sahiplerini ve kiracıları korumak amacıyla çıkartılan yasa ile 1 Temmuz 2023 tarihine kadar kira artış oranlarına %25 sınırı getirilmiştir.

Özel mülkiyetli konutlar için %25 kira artışı sınırı getirip Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün İstanbul'da sahip olduğu konut ve işyerleri için nedeni bilinmeyen bir şekilde kendi kiracılarına %300 ile 500 arasında değişen bir zam yapmıştır. (cumhuriyet.com.tr., 5.12.2022

Bu bağlamda;

1-TÜİK'e göre Kasım 2022'de enflasyon %84,39, ENAG'a göre 186,27 civarındadır. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün İstanbul'da sahip olduğu işyeri kiralılarının %300 ile 500 orandaki artışın gerekçesi nedir?

2- 1 Temmuz 2023 tarihine kadar konut kira artış oranı yasal düzenlemelere göre zam yapılması gerekmiyor mu? Neyi baz alarak fahiş artış yapılmıştır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-131253

Konu : Soru Önergeleri-579

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 11.01.2023 tarihli ve E-43452547-120.07-1150230 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan KABUKCUOĞLU tarafından verilen 7/76840 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Kültür ve Turizm Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

13.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ'daki Liman Kapasite Artışı Projesi'ne ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin cevabı (7/76899)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati tarafından yanıtlanmasını arz ederim. 02.01.2023

Dr. İlhami Özcan Aygun
CHP Tekirdağ Milletvekili

"Ceyport Tekirdağ Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş.", mahkeme kararlarına uymayarak, çevre, sahil ve denizi aşırı derecede kirleten faaliyetler yürütmektedir.

Ceyport Tekirdağ Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş tarafından yapılması planlanan "Liman Kapasite Artışı Projesi"ne, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 10/09/2021 tarihli ve 6381 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu kararı" verilmesi üzerine TMMOB tarafından dava açılmıştır.

ÇED Olumlu kararının iptalini isteyen TMMOB; Liman Kapasite Artışı Projesi'nin Marmara Denizi Koruma Eylem Planı'na açıkça aykırı olduğunu, sahil ve çevresinin büyük tahribata uğrayacağını, Süleymanpaşa sahilinin tamamen kapanacağını, şehrin silüetinin bozulacağını, Proje alanına girecek gemiler ile su altı ve kıyı kumlarının yapısının değişeceğini, gemi kazaları sintine suları, petrol sızıntıları vb. olayların çevre ve deniz kirliliğine yol açacağını, flora, fauna, endemik türler, tarım alanlarının kentsel diğer alanlar ile olan ilişkisinin değerlendirilmediğini, Proje alanının 1. derece yüksek tehlikeli deprem bölgesi olduğunu, Proje sonrası kimyasal atıkların oluşması nedeniyle halkın ve balıkçıların kıyıdan yararlanamayacağını, deniz kirliliğinin nasıl önleneceğinin ortaya konulmadığını ifade etmiştir.

Tekirdağ 1. İdare Mahkemesi; 2022/1110 Nolu Kararı'nda Liman Kapasite Artış Projesi'ne yönelik ÇED Olumlu Kararı'nı hukuka ve mevzuata uygun olmadığı için iptal etmiştir.

Mahkeme kararında; liman kapasite artış projesindeki katı atık ve sıvı atık miktarları ile bunların bertarafı, gürültü–titreşim, toz ve gaz emisyon salımları konusunda kümülatif hesaplamaların yapılmadığı, dava konusu alana ilişkin Detaylı Zemin Etüt Raporları bulunmadığı, Liman Kapasite Artışı kapsamında yapılması planlanan kazıklı temellerin hesap detayları hakkında bilgi–belge ve proje olmadığı, bu durumun proje kapsamında yapılacak “kazıklı temel tasarımının” deprem mühendisliği açısından değerlendirilmesinde eksiklikler olduğu, liman gerisinde bulunan Resmi Kurum Alanları, Sağlık Tesis Alanları, Eğitim Tesis Alanları, Spor Tesis Alanları, Toptan Ticaret Tesisleri gibi ulaşım talebi oluşturacak ve trafik hacmi yaratacak faaliyetler ile birlikte kümülatif değerlendirmeler içermediği, Sağlık Koruma Bandı mesafelerinin belirlenmediği, bu açıdan yerleşim alanları etkisi bağlamında eksik işlem niteliğinde olduğu ortaya konulmuştur.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nce 07.11.2022 tarihinde limanda gerçekleştirilen denetim ile liman kapasite artışına esas ÇED Olumlu kararına dayalı tüm dolgu ve inşaat faaliyetleri durdurulmuştur. Ancak durdurulan faaliyetlerin gizlice sürdürüldüğü ortaya çıkmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Mahkeme kararının tebliğ edildiği tarih itibarıyla tarafından yeni denetimler gerçekleştirmiştir. Bu denetimlerde, Ceyport A.Ş'nin Liman Kapasite Artış Projesi'ne devam ettiği görülerek, faaliyetleri tekrar durdurulmuştur. Valilik, bu gelişmenin ardından Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunmuştur.

Valilik; Mahkeme kararıyla iptal edilen ÇED Kararına esas olan dolgu ve inşaat faaliyetlerinin yapıp yapılmadığını 22.12.2022 tarihinden itibaren günlük olarak denetlediğini açıklamıştır.

Bu bağlamda;

1. Mahkeme kararına uymayan Ceyport Tekirdağ Uluslararası Liman İşletmeciliği A.Ş.'nin, Liman Kapasite Artışı Projesi'ne devam ederek, kazıklı temel tasarımı yaparken, denizi doldurmaya devam ettiği görülmektedir. Denizin içindeki ekolojik dengeyi bozan ve büyük çevre kirliliği yaratan bu kazıkların sökülmesini ve dolgu malzemelerinin kaldırılmasını sağlayacak mısınız?
2. Denizi; bu kazıklı temellerden ve dolgu malzemelerinden temizleyecek çalışmaları ne zaman başlatacaksınız?
3. Tekirdağ Valiliği'nce Ceyport A.Ş. hakkında Tekirdağ Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmuştur. Bu konuda yeni gelişmeler yaşanmış mıdır? Ceyport A.Ş.'nin çevreye yönelik zararları tazmin edilecek midir?
4. Mahkemenin kararına karşın deniz doldurma ve kazıklı temel çalışması yapan Ceyport A.Ş.'ye neden bugüne kadar göz yumulmuştur?
5. Ceyport A.Ş.'nin mahkeme kararına uymayan faaliyetleri için sert yaptırımlar uygulayacak mısınız?
6. Mahkeme kararlarını tanımayan Ceyport A.Ş, bu gücü nereden almaktadır?

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 19809844-610- 1859752
Konu : 7/76899 Esas Sayılı Soru Önergesi

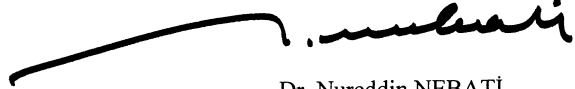
19 / 01 / 2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11/01/2023 tarihli E-43452547-120.07- 1150230 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Tekirdağ Milletvekili Sayın Dr. İlhami Özcan AYGUN'a ait 7/76899 esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin hususlar; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı uhdesindedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Dr. Nureddin NEBATİ
Bakan

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 6

**52'NCİ BİRLEŞİM
19 OCAK 2023 PERŞEMBE
SAAT: 14.00**

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun,

19, 24, 25, 26 ve 31 Ocak 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

24, 25, 26 ve 31 Ocak 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde saat 24:00’e kadar çalışmalarını sürdürmesi, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 04.01.2023 tarihli 45’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun,

19 Ocak 2023 Perşembe günkü Birleşiminde 393 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

19 Ocak 2023 Perşembe günkü Birleşiminde 393 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanamaması halinde haftalık çalışma günlerinin dışında 20 Ocak 2023 Cuma günü saat 14:00’te toplanması ve bu Birleşimde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve aynı Birleşimde 393 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

çalışmalarını sürdürmesi,

394 ve 393 Sıra Sayılı Kanun Tekliflerinin İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi;

394 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 1 ila 5 inci maddelerden, ikinci bölümünün 6 ila 9 uncu maddelerden oluşması,

393 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin birinci bölümünün 1 ila 5 inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dahil 6 ila 11 inci maddelerden oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 18.01.2023 tarihli 51’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu

19.01.2023 Perşembe - Saat:10.30

*Anayasa Komisyonu

19.01.2023 Perşembe - Saat:11.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

52'NCİ BİRLEŞİM

19 OCAK 2023 PERŞEMBE

SAAT: 14.00

---

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

* * *

---

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

---

3 – SEÇİM

* * *

---

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

---

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

---

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- **(S. Sayısı: 394)** Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.01.2023) (**)

2.- **(S. Sayısı: 370)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4736) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (*) (X)

3.- **(S. Sayısı: 371)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4243) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

4.- **(S. Sayısı: 393)** Gaziantep Milletvekilleri Ali Şahin ve Mehmet Sait Kirazoğlu ile 58 Milletvekilinin Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı Kanunu Teklifi (2/4811) ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.01.2023) (**) (X)

5.- **(S. Sayısı: 375)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Milletlerarası Finansman Kurumu Ana Anlaşmasının Tadil Edilmesine İlişkin 16/4/2020 Tarihli ve 273 Sayılı "Güvernörler Kurulu Kararı"nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3746) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

6.- **(S. Sayısı: 376)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

7.- **(S. Sayısı: 127)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

8.- **(S. Sayısı: 378)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4692) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

9.- **(S. Sayısı: 332)** Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2783) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

10.- (S. Sayısı: 377) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4689) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

11.- (S. Sayısı: 379) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

12.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

13.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

14.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

15.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

16.- (S. Sayısı: 309) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

17.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

18.- (S. Sayısı: 291) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

19.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

20.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

22.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

33.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumununun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

34.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasınının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumununun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

35.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasınının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

36.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasınının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

37.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

38.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

39.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

40.- (S. Sayısı: 290) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

41.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasınının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

42.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

43.- (S. Sayısı: 307) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

44.- (S. Sayısı: 326) 2021 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/9) (Dağıtma tarihi: 13.04.2022)

45.- (S. Sayısı: 329) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4159) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

46.- (S. Sayısı: 330) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4160) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

47.- (S. Sayısı: 331) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Milli Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İş Birliği Protokolünün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4292) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

48.- (S. Sayısı: 333) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

49.- (S. Sayısı: 334) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

50.- (S. Sayısı: 347) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

51.- (S. Sayısı: 348) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

52.- (S. Sayısı: 349) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1584) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

53.- (S. Sayısı: 350) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4293) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

54.- (S. Sayısı: 351) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/912) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

55.- (S. Sayısı: 352) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1368) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

56.- (S. Sayısı: 353) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1422) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

57.- (S. Sayısı: 354) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1693) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

58.- (S. Sayısı: 355) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1965) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

59.- (S. Sayısı: 356) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Guadalajara Tam Yetkili Temsilciler Konferansı Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2400) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

60.- (S. Sayısı: 357) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Avrupa Haberleşme Ofisi (ECO) Kuruluş Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

61.- (S. Sayısı: 358) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3540) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

62.- (S. Sayısı: 359) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamıza Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

63.- (S. Sayısı: 360) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2818) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

64.- (S. Sayısı: 372) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4649) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

65.- (S. Sayısı: 373) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2984) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

66.- (S. Sayısı: 374) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4244) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

67.- (S. Sayısı: 382) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşvik ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4291) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

68.- (S. Sayısı: 383) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

69.- (S. Sayısı: 384) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2030) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

70.- (S. Sayısı: 385) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1776) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

71.- (S. Sayısı: 386) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

72.- (S. Sayısı: 387) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

73.- (S. Sayısı: 388) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

74.- (S. Sayısı: 389) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

75.- (S. Sayısı: 390) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3909) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

76.- (S. Sayısı: 391) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

6

SIRA SAYISI: 394

Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4849) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/4849 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Katılma Yazıları 8

- Genel Gerekçesi 8

- Madde Gerekçeleri 11

• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu 12

• Muhalefet Şerhleri 19

• Teklif Metni 77

• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 77

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>Halil Etyemez</i> Konya	<i>Mustafa Elitaş</i> Kayseri	<i>Bülent Turan</i> Çanakkale
<i>Özlem Zengin</i> Tokat	<i>Muhammet Emin Akbaşoğlu</i> Çankırı	<i>Yılmaz Tunç</i> Bartın
<i>Erkan Akçay</i> Manisa	<i>Muhammed Levent Bülbül</i> Sakarya	<i>Mustafa Destici</i> Ankara
<i>Numan Kurtulmuş</i> İstanbul	<i>Muhammed Fatih Toprak</i> Adıyaman	<i>Mehmet Uğur Gökgöz</i> Isparta
<i>Lütfiye Selva Çam</i> Ankara	<i>Ceyda Çetin Erenler</i> Kütahya	<i>Semiha Ekinci</i> Sivas
<i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir	<i>Eyüp Özsoy</i> İstanbul	<i>Mustafa Açıkgöz</i> Nevşehir
<i>Recep Özel</i> Isparta	<i>Ali Cumhuri Taşkın</i> Mersin	<i>Atilla Ödünç</i> Bursa
<i>Halil Özşavlı</i> Şanlıurfa	<i>Ahmet Akay</i> Şanlıurfa	<i>İsmail Güneş</i> Uşak
<i>Yusuf Başer</i> Yozgat	<i>Bekir Kuvvet Erim</i> Aydın	<i>İbrahim Halil Fırat</i> Adıyaman
<i>Ahmet Zenbilci</i> Adana	<i>Abdullah Doğru</i> Adana	<i>Şirin Ünal</i> İstanbul
<i>Şahin Tin</i> Denizli	<i>Cemal Öztürk</i> Giresun	<i>Orhan Kırçalı</i> Samsun
<i>Mustafa Arslan</i> Tokat	<i>İbrahim Yurdunuseven</i> Afyonkarahisar	<i>Yusuf Ziya Yılmaz</i> Samsun
<i>Orhan Erdem</i> Konya	<i>Rizgin Birlik</i> Şırnak	<i>İbrahim Aydın</i> Antalya
<i>Zülfü Tolga Ağar</i> Elazığ	<i>Recep Uncuoğlu</i> Sakarya	<i>Yusuf Beyazıt</i> Tokat

<i>Ergün Taşcı</i> Ordu	<i>Erol Kaya</i> İstanbul	<i>Ahmet Tan</i> Kütahya
<i>Nazım Maviş</i> Sinop	<i>İsmail Bilen</i> Manisa	<i>Mehmet Kasım Gülpınar</i> Şanlıurfa
<i>Ekrem Çelebi</i> Ağrı	<i>Mehmet Şükrü Erdinç</i> Adana	<i>Yasin Uğur</i> Burdur
<i>Zülfü Demirbağ</i> Elazığ	<i>Yalçın Akdoğan</i> Ankara	<i>Metin Çelik</i> Kastamonu
<i>İbrahim Aydemir</i> Erzurum	<i>Sabahat Özgürsoy</i> Hatay	<i>Erol Kavuncu</i> Çorum
<i>Ahmet Sorgun</i> Konya	<i>Hacı Ahmet Özdemir</i> Konya	<i>Sabri Öztürk</i> Giresun
<i>İsmail Kaya</i> Osmaniye	<i>Hacı Turan</i> Ankara	<i>Ahmet Çakır</i> Malatya
<i>Hakan Kahtalı</i> Malatya	<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i> Hatay	<i>Mihrimah Belma Satır</i> İstanbul
<i>Nilgün Ök</i> Denizli	<i>Nevzat Ceylan</i> Ankara	<i>Mehmet Ali Özkan</i> Manisa
<i>Mehmet Yavuz Demir</i> Muğla	<i>Cihan Pektaş</i> Gümüşhane	<i>Hakan Çavuşoğlu</i> Bursa
<i>Refik Özen</i> Bursa	<i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	<i>Ahmet Salih Dal</i> Kilis
<i>Meliha Akyol</i> Yalova	<i>Cemal Taşar</i> Bitlis	<i>Muhammet Müfit Aydın</i> Bursa
<i>Süleyman Karaman</i> Erzincan	<i>Mehmet Ali Çelebi</i> İzmir	<i>Rümeysa Kadak</i> İstanbul
<i>Tülay Kaynarca</i> İstanbul	<i>Derya Bakbak</i> Gaziantep	<i>Mehmet Erdoğan</i> Gaziantep
<i>Cengiz Demirkaya</i> Mardin	<i>Abdullah Güler</i> İstanbul	<i>Ravza Kavakcı Kan</i> İstanbul
<i>Harun Karacan</i> Eskişehir	<i>Zafer Işık</i> Bursa	<i>Ali Özkaya</i> Afyonkarahisar

<i>Bahar Ayvazoğlu</i> Trabzon	<i>Fehmi Alpay Özalan</i> İzmir	<i>Yücel Menekşe</i> Nevşehir
<i>Jülide İskenderoğlu</i> Çanakkale	<i>Emine Zeybek</i> Kocaeli	<i>Yakup Taş</i> Adıyaman
<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul	<i>İlyas Şeker</i> Kocaeli	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i> İstanbul
<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i> Kocaeli	<i>Ahmet Aydın</i> Adıyaman	<i>Ali Şahin</i> Gaziantep
<i>Niyazi Güneş</i> Karabük	<i>Cumhur Ünal</i> Karabük	<i>Osman Ören</i> Siirt
<i>Gülay Samancı</i> Konya	<i>Hülya Nergis</i> Kayseri	<i>Oya Eronat</i> Diyarbakır
<i>Ziver Özdemir</i> Batman	<i>İrfan Kartal</i> Van	<i>Cemil Yaman</i> Kocaeli
<i>Salih Cora</i> Trabzon	<i>Adil Çelik</i> Balıkesir	<i>Selim Gültekin</i> Niğde
<i>Atay Uslu</i> Antalya	<i>Uğur Aydemir</i> Manisa	<i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir
<i>Ahmet Çolakoğlu</i> Zonguldak	<i>Salim Çivitcioğlu</i> Çankırı	<i>Pakize Mutlu Aydemir</i> Balıkesir
<i>Hasan Çilez</i> Amasya	<i>Mustafa Levent Karahocagil</i> Amasya	<i>Mustafa Kendirli</i> Kırşehir
<i>Semra Kaplan Kıvrıkcık</i> Manisa	<i>Jülide Sarıeroğlu</i> Adana	<i>Halis Dalkılıç</i> İstanbul
<i>Abdulkadir Özel</i> Hatay	<i>Mustafa Köse</i> Antalya	<i>Selahattin Minsolmaz</i> Kırklareli
<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i> Gaziantep	<i>İsmail Tamer</i> Kayseri	<i>Mehmet Habib Soluk</i> Sivas
<i>Zemzem Gülander Açıanal</i> Şanlıurfa	<i>Arife Polat Düzgün</i> Ankara	<i>Ahmet Kılıç</i> Bursa
<i>İffet Polat</i> İstanbul	<i>Osman Nuri Gülaçar</i> Van	<i>Bayram Özçelik</i> Burdur

<i>Murat Baybatur</i> Manisa	<i>Tamer Akkal</i> Manisa	<i>Ahmet Demircan</i> Samsun
<i>Fuat Köktaş</i> Samsun	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> İzmir	<i>Veysel Eroğlu</i> Afyonkarahisar
<i>Mehmet Ali Cevheri</i> Şanlıurfa	<i>Habibe Öçal</i> Kahramanmaraş	<i>Cemal Bekle</i> İzmir
<i>Necip Nasır</i> İzmir	<i>Metin Yavuz</i> Aydın	<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i> Erzurum
<i>Rıza Posacı</i> Aydın	<i>Hasan Turan</i> İstanbul	<i>Vildan Yılmaz Gürel</i> Bursa
<i>Mehmet Cihat Sezal</i> Kahramanmaraş	<i>Serkan Bayram</i> İstanbul	<i>Ahmet Berat Çonkar</i> İstanbul
<i>Burhan Çakır</i> Erzincan	<i>Emrullah İşler</i> Ankara	<i>Fatma Aksal</i> Edirne
<i>Belgin Uygur</i> Balıkesir	<i>Müslüm Yüksel</i> Gaziantep	<i>Sami Çakır</i> Kocaeli
<i>Tahir Akyürek</i> Konya	<i>Tamer Dağlı</i> Adana	<i>Yavuz Ergun</i> Niğde
<i>Metin Gündoğdu</i> Ordu	<i>Selim Yağcı</i> Bilecik	<i>Osman Aşkın Bak</i> Rize
<i>Öznur Çalık</i> Malatya	<i>Mustafa Demir</i> İstanbul	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i> Osmaniye
<i>Emine Sare Aydın</i> İstanbul	<i>Orhan Yegin</i> Ankara	<i>Çiğdem Koncagül</i> Tekirdağ
<i>Serap Yaşar</i> İstanbul	<i>Tuba Vural Çokal</i> Antalya	<i>Sermin Balık</i> Elazığ
<i>Canan Kalsın</i> İstanbul	<i>Abdullah Nejat Koçer</i> Gaziantep	<i>Arzu Aydın</i> Bolu
<i>Yelda Erol Gökcan</i> Muğla	<i>Çiğdem Erdoğan Atabek</i> Sakarya	<i>Asuman Erdoğan</i> Ankara
	<i>Ahmet Arslan</i> Kars	

KATILMA YAZILARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 13/01/2023 tarihinde sunulan 2/4849 Esas No'lu Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi' ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

13/01/2023

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4849 esas numaralı Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

13.01.2023

Bülent Tüfenkci

Malatya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar İle 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

13.01.2023

Zeynep Gül Yılmaz

Mersin

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/4849)

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/4849)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Kamu hizmetlerinin yürütülmesinde görev alan sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda düzenlenen istihdam şekillerinden biridir. Kanunun 23 Temmuz 1965 tarihli Resmî Gazete nüshasında yayımlanan ilk halinde sözleşmeli personel; "yurtta yapılamayan özel ihtisas öğrenimine ihtiyaç gösteren belirli istisnai görevlerde kurumların bu kanundaki esaslara uygun olarak görev kanunları ile alacakları yetkiye dayanılarak, geçici süreli ve sözleşme ile çalıştırılan kişiler" olarak tanımlanmıştır. İlerleyen süreçte kamu hizmetlerinin niteliğinin değişmesi, vatandaşlarımızın hizmet

beklentisinin yükselmesi, eğitim imkânlarının her düzeyde ve alanda genişlemesi karşısında sözleşmeli personelin yeniden tanımlanması ihtiyacı doğmuş, buna bağlı olarak sözleşmeli personel pozisyon unvan ve sayılarında sürekli artış kaydedilmiş, bu personelin mali ve sosyal haklarında sürekli güncelleme ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Geldiğimiz noktada kamu hizmetlerine giriş düzeyindeki unvanların önemli bir kısmında sözleşmeli personel istihdam edilmesi mümkün bulunmakta olup bu personelin hakları süreç içerisinde memurlarla benzer hale getirilmiştir.

Diğer taraftan 1965 yılındaki ilk haline göre büyük ölçüde değişmiş ve kapsam bakımından bir hayli genişlemiş olmasına rağmen 657 sayılı Kanunun 4/B maddesinde düzenlenen sözleşmeli personel istihdamı ihtiyacı karşılamakta yetersiz kalmış, teşkilat kanunlarına eklenen hükümler ile kurumların kendi görev ve hizmet ihtiyaçlarına özgü, farklı mali ve sosyal haklara sahip yeni sözleşmeli personel türleri ortaya çıkmış ve yaygınlaşmıştır. 633 sayılı Kanun, 652 ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnemelerde yapılan değişiklikler ile sözleşmeli personel istihdamında yeni bir model ortaya çıkmış, bu kapsamda Milli Eğitim ve Sağlık Bakanlıkları ile Diyanet İşleri Başkanlığında üç yılını tamamlayan sözleşmeli personele memur kadrosuna geçiş hakkı verilmiştir.

Günümüzde kamuda istihdam edilen sözleşmeli personelin büyük bir kısmı doğrudan veya dolaylı olarak 657 sayılı Kanunun 4/B maddesine tabidir. Ayrıca, tüm personeli sözleşmeli statüde olan kurumlar olduğu gibi, karma istihdam yapısına sahip olmakla birlikte görev alanları ve unvanları ayrıştırılmış kurumlar ile aynı birimde aynı unvan ile memur ve sözleşmeli personel istihdam edilen kurumlar da bulunmaktadır. Sosyal güvenlik hakları bakımından da homojen bir yapı olmayıp, sözleşmeli personelin bir kısmı 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındayken, bir kısmı (c) bendi kapsamında yer almaktadır.

Sözleşmeli personel sayısının ve istihdam edildikleri hizmet alanlarının genişlemesi istihdama yönelik bazı sorunları da beraberinde getirmiştir. Her ne kadar zaman içerisinde sözleşmeli personel lehine yapılan düzenlemeler ile memur ve sözleşmeli personelin mali ve sosyal hakları arasındaki ayrım büyük ölçüde azalmış olsa da statü ayrımı ortadan kaldırılmış değildir. Aynı kamu idaresinde, aynı birimde, aynı veya benzer unvanlarla görev yapan personelden birinin memur diğerinin sözleşmeli statüde istihdamı; sözleşmeli personelin tayin haklarının kısıtlı olduğu, görevde yükselme ve unvan değişikliği haklarının bulunmadığı dikkate alındığında memur kadrosuna geçme yönünde sürekli bir talep meydana getirmektedir.

2011 yılında 632 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi ve 4924 sayılı Kanun kapsamında görev yapan sözleşmeli personel, 2013 yılında ise 6495 sayılı Kanunla yukarıda sayılan sözleşmeli personel yanında mahalli idarelerde görevli sözleşmeli personel ve teşkilat kanunlarına dayalı olarak istihdam edilen sözleşmeli personel 657 sayılı Kanuna eklenen geçici maddelerle isteğe bağlı olarak memur kadrolarına geçirilmiştir. 2021 yılında imzalanan ve kamu görevlilerini kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin 52 nci maddesinde; tarafların görüş ve katılımıyla sözleşmeli personel mevzuatında düzenleme yapılması suretiyle sözleşmeli personelin statülerinin yeniden belirlenmesi konusunda mutabakat sağlanmıştır.

Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde kamuda istihdam edilen sözleşmeli personelin büyük bir oranını teşkil eden 4/B kapsamındaki personelin statüsüyle ilgili değişiklikler yapılması zorunlu hale gelmiştir. Bu çerçevede yurtdışı teşkilatında görev yapanlar ile bir yıldan az süreli ve kısmi zamanlı görev yapanlar, proje süresiyle sınırlı olarak istihdam edilenler dışında tam zamanlı istihdam edilmek üzere hizmete alınan sözleşmeli personelden üç yılını dolduranların memur kadrolarına geçirilmesi sağlanmaktadır. Kamu hizmetlerinde aksama yaşanmaması için, kadroya geçen personel bir yıl daha bulunduğu yerde görevine devam edecektir. Ayrıca disiplin ve görevden uzaklaştırma konusunda mevzuatta düzenleme olmamasının yol açtığı sorunları önlemek bakımından sözleşmeli personele 657 sayılı Kanundaki disiplin ve görevden uzaklaştırma hükümlerinin kıyasen uygulanması sağlanmaktadır.

Mahalli idarelerde sözleşmeli personel istihdamının dayanağını 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesi oluşturmaktadır. Bu kapsamdaki personel söz konusu madde hükmünde yer alan atıf sebebiyle 657 sayılı Kanunun 4/B maddesine de tabi bulunmakla birlikte hizmete alım yöntemi ve mali haklar bakımından 4/B kapsamındaki personelden farklılaşmaktadır. 4/B kapsamındaki personelin istihdamında KPSS zorunlu olmasına rağmen mahalli idarelerdeki sözleşmeli personelin işe alımında sınav zorunluluğu bulunmamaktadır. Kanun teklifinde mahalli idarelerdeki sözleşmeli personelin de üç yıllık hizmet süresini tamamladıkları tarihten itibaren memur kadrolarına geçebilmesi öngörüldüğünden yeni alınacak sözleşmeli personel için sınav süreci getirilmekte, memur alımında uygulanan yöntemle sözleşmeli personel alınmasına imkân sağlanmaktadır.

Sulama birlikleri 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun yürürlüğe girdiği 22.03.2011 tarihinden önce 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu kapsamında mahalli idare birliği statüsündeydi. Bu dönemde sulama birliklerinde memur, sözleşmeli personel ve işçi statüsünde personel istihdam edilmekirken 6172 sayılı Kanunla mahalli idare birliği olmaktan çıkarılmış ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı olarak yeniden yapılandırılmış, birliklerde istihdam edilen personelin statüsü işçi olarak belirlenmiştir. 6172 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesiyle birliklerde görev yapan Devlet memurlarının diğer kamu idarelerine nakledilmesi, sözleşmeli personelin ise mevcut statüsüyle istihdamına devam edilmesi öngörülmüştür. Hali hazırda sulama birliklerinde görev yapan sözleşmeli personel 22.3.2011 tarihinden önce işe başlamış olup bu tarihten sonra yeni sözleşmeli personel alımı yapılmamıştır.

Aile hekimlikleri 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu kapsamında faaliyet göstermektedir. Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre aile sağlığı merkezlerinde Sağlık Bakanlığı veya diğer kamu idarelerinin kadro ve pozisyonlarında görev yapan personel görevlendirilmektedir. Ayrıca ihtiyaç duyulması halinde kamu görevlisi olmayan uzman tabip, tabip ve aile sağlığı çalışanları; Sağlık Bakanlığının önerisi, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine sözleşme yapılarak aile hekimliği uygulamalarını yürütmek üzere aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanları istihdam edilmektedir.

Sözleşmeli personelin istihdam esaslarında yapılacak kalıcı değişikliklere ilave olarak 28 Kasım 2022 tarihi itibarıyla kamu idarelerinde görev yapan 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 6 ve ek 26 ncı maddeleri, kurumların özel mevzuatı, 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesi ve kamu görevlisi olmayanlar arasından 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında istihdam edilen sözleşmeli personelin görev yaptıkları idarelerde, 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun geçici 1 inci maddesi kapsamında istihdam edilen sözleşmeli personelin ise Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü teşkilatında istekleri halinde memur kadrolarına atanmasına imkân sağlanmaktadır.

Kanun teklifi ile ayrıca 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesine dayalı olarak açıktan vekil olarak atanmış Sağlık Bakanlığında görev yapan ebe ve hemşireler ile Diyanet İşleri Başkanlığında görev yapan vekil imam-hatip ve müezzin-kayyımların da memur kadrosuna atanmasına imkân sağlanmaktadır. Açıktan vekil olarak görevlendirme kamuda istisnai bir hizmet gördürme usulü olmakla birlikte bu şekilde görevlendirilen personel asil memurlar ile aynı görevleri yerine getirmekte, aynı yetki ve sorumluluklara sahip bulunmaktadır.

Ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığı, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ile Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünde sürekli görev yapan sözleşmeli sanatçılar yanında bunlarla aynı veya benzer görevleri yerine getiren ancak 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi kapsamında farklı mali ve sosyal haklara sahip olarak bir yıldan az süreli ve mevsimlik hizmetler kapsamında istihdam edilen sözleşmeli personel de görev yapmaktadır. Kanun teklifi ile söz konusu personelin sürekli görev yapan sanatçılarla aynı statüye getirilmesi amaçlanmaktadır.

Sonuç olarak kamu idarelerinde istihdam edilen sözleşmeli personelin çalışma koşullarında değişiklik yapılması ve mevcut sözleşmeli personel ile açıktan vekil olarak atan personelin memur kadrolarına geçirilmesine ilişkin olarak hazırlanan Kanun teklifi ile;

- 6. Dönem Toplu Sözleşmede yer verilen hükmün gerekleri ve kapsamdaki personelin beklentileri karşılanmakta,
- Kamu kurumlarında çalışma barışının korunmasına ve kurumsal hizmet kalitesinin artırılmasına katkı sağlanmakta,
- Unvan değişikliği ve görevde yükselmenin önündeki engeller kaldırılmakta,
- Tayin sorunları giderilerek aile bütünlüğü sağlanmakta ve mağduriyetler giderilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile Diyanet İşleri Başkanlığında 657 sayılı Kanununun 86 ncı maddesi kapsamında açıktan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak görev yapmakta olanların Kanunun yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvurmaları halinde memur kadrolarına atanmaları, bu şekilde atanmaların dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına naklinin yapılamayacağı düzenlenmektedir.

Madde 2- Madde ile proje bazlı ve özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç duyulan işler, bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmetler, yabancı uyruklu personel istihdam edilmesini gerektiren hizmetlerde çalıştırılanlar ile özelleştirme uygulamaları sebebiyle iş akitleri sona erenlerin kamuda istihdamı gibi bazı özel durumların dışında; üç yıl sözleşmeli olarak görev yapan personelin bu sürenin sonunda memur kadrolarına atanmasını, memur kadrolarına atanmaların aynı yerde en az bir yıl daha görev yapmasını sağlayacak şekilde sözleşmeli personel istihdamı düzenlenmektedir. Ayrıca sözleşmeli personele uygulanacak disiplin hükümlerine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 3- Bir yıldan az süreli, ayın veya haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatleri gibi kısmi zamanlı çalışanlar ile yükseköğretim kurumlarının araştırma-geliştirme projelerinde proje süreleriyle sınırlı olarak çalışanlar hariç olmak üzere; 657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası ve bazı kanun ve kanun hükmünde kararname kapsamındaki sözleşmeli personel ile mahalli idarelerde görev yapan sözleşmeli personelin kanunun yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvurmaları halinde memur kadrolarına atanmaları düzenlenmektedir. Düzenleme ile mahalli idarelerdeki kadroya geçirilen personel sadece mahalli idareler arasında naklen atanabilecek, kadroya geçirilen diğer personel ise sözleşmeli pozisyonda geçirilen süreler dahil dört hizmet yılını tamamladıkları tarihten itibaren nakil hakkına sahip olacaklardır.

Madde 4- Madde ile 657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasında yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla ilgili mevzuatta düzenleme yapılması için süre belirlenmektedir.

Madde 5- Madde ile Kültür ve Turizm Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarında 657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında görev yapan solist sanatçı ve sanatçılar ile sahne üstü ve gerisindeki personelin aynı Kanunun ek geçici 12, 14 ve 16 ncı maddeleri kapsamında sözleşmeli personel olarak istihdam edilmeleri öngörülmektedir.

Madde 6- Mahalli idarelerde sözleşmeli personel istihdamı bu idarelerde memur kadrolarına ilk defa alınma usulüne tabi tutulmakta, üç yıllık çalışma süresini tamamlayan sözleşmeli personelin memur kadrolarına atanmaları ve bu kapsamda memur kadrolarına atanmaların bir yıl süreyle diğer kamu kurum ve kuruluşlarına naklinin yapılamaması öngörülmektedir.

Madde 7- Sağlık Bakanlığı teşkilatında 657 sayılı Kanununun 86 ncı maddesi kapsamında açıktan vekil ebe ve hemşire olarak görev yapmakta olanların kanunun yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvurmaları halinde memur kadrolarına atanmaları, bu şekilde atanmaların dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına naklinin yapılamayacağı düzenlenmektedir.

Madde 8- Yürürlük maddesidir.

Madde 9- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

17/1/2023

Esas No: 2/4849

Karar No: 6

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4849 esas numaralı, “Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 16/1/2023 tarihinde yaptığı 28’inci birleşimde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

Konya Milletvekili Halil ETYEMEZ ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa ELİTAŞ, Çanakkale Milletvekili Bülent TURAN, Tokat Milletvekili Özlem ZENGİN, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin AKBAŞOĞLU, Bartın Milletvekili Yılmaz TUNÇ; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent BÜLBÜL; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa DESTİCİ ile 175 Milletvekili tarafından 13/1/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/4849 esas numaralı '*Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*' Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 16/1/2023 tarihinde yaptığı 28'inci birleşiminde 2/4849 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi Konya Milletvekili Halil ETYEMEZ ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Yükseköğretim Kurulu, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Savunma Sanayii Başkanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Memur Sendikaları Konfederasyonu (MEMUR-SEN), Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK), Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (KAMU-SEN), Birlik Haberleşme ve İletişim Çalışanları Sendikası (BİRLİK HABER-SEN) ve Kamu Çalışanları Hak Sendikaları Konfederasyonu (HAKSEN) temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/4849 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/4849 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklifte;

- Diyanet İşleri Başkanlığı bünyesinde açıktan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak görev yapanların Kanunun yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvurmaları halinde memur kadrolarına atanmalarına, bu şekilde atananların dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlara naklinin yapılamayacağına,

- Kamu idarelerinde sözleşmeli personel olarak istihdam edilenlerden üç yıllık çalışma süresini tamamlayanların Kanunun yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içinde talepte bulunmaları halinde aynı unvanlı memur kadrolarına atanabilmelerine ve bu şekilde ataması yapılanların aynı yerde en az bir yıl daha görev yapmasına,

- Sözleşmeli personelin görevden uzaklaştırılması ile disipline aykırı fiil ve hallerin gerçekleşmesi durumunda bu personele verilmesi gereken disiplin cezalarında, Devlet memurlarının tabi olduğu hükümlerin uygulanmasına,

- Memur kadrolarına atananların, sözleşmeli personel pozisyonlarında geçirdikleri hizmet sürelerinin öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilmesine,

- Kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatı ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda; bir yıldan az süreli, ayın veya haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatleri gibi kısmi zamanlı çalışanlar ile yükseköğretim kurumlarının araştırma-geliştirme projelerinde proje süreleriyle sınırlı olarak çalışanlar hariç olmak üzere 28/11/2022 tarihi itibarıyla çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapmakta olan sözleşmeli personelin talepleri halinde kadroya geçirilebilmesine,

- Sulama Birliklerinde istihdam edilen sözleşmeli personelden 28/11/2022 tarihi itibarıyla çalışmakta olup Devlet memurluğuna alınacaklarda aranacak genel şartları taşıyanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde yazılı olarak başvuruların, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bölge müdürlüklerinde bulunduğu pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrolarına atanabilmelerine,

- Sözleşmeli personel olarak çalışmakta iken 28/11/2022 tarihinde askerlik, doğum, evlat edinme, görevlendirme, ücretsiz izin gibi nedenlerle görevlerinde bulunmayanlardan ilgili mevzuatına göre yeniden hizmete alınma şartlarını kaybetmemiş olanlara kadro düzenlemesinden yararlanma hakkı tanınmasına,

- Bir yıldan az süreli ve mevsimlik hizmetler kapsamında istihdam edilen solist sanatçı ve sanatçı ile sahne üstünde ve sahne gerisinde sözleşme ile çalışanların Kanunun yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içerisinde talepte bulunmaları halinde altmış gün içinde kurumlarınca durumlarına uygun pozisyonlara atanmalarına,

- Mahallî idarelerde işe alınan sözleşmeli personelden üç yıllık çalışma süresini tamamlayanların talep etmesi halinde memur kadrosuna atanmasına, bu kapsamda memur kadrosuna atananların bir yıl süre ile diğer kamu kurum ve kuruluşlara naklinin yapılamamasına,

- 657 sayılı Kanun kapsamında açıktan vekil olarak atanan ebe ve hemşirelerin devlet memurluğu için aranan şartları taşıması halinde, Teklifin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde başvuruda bulunmaları halinde Bakanlık tarafından ebe ve hemşire kadrolarına atanması, bu kapsamda memur kadrolarına atananların 4 yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına naklinin yapılamamasına, yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- 657 sayılı Kanunun 4/B maddesinde düzenlenen sözleşmeli personel sisteminin kamusal hizmetlerin yürütülmesinde ortaya çıkan ihtiyacı tam olarak karşılamakta yetersiz kaldığı, yıllar içinde kamu kurum ve kuruluşlarında benzer işlerde istihdam edilen farklı mali ve sosyal haklara sahip sözleşmeli personel türlerinin ortaya çıktığı, sosyal güvenlik bakımından da sözleşmeli personel arasında farklılıkların bulunduğu, bu kapsamda 4/B statüsündeki sözleşmeli personelin memur kadrosuna geçirilmesinin yerinde bir düzenleme olduğu,

- Teklifte yer alan düzenlemenin mevcut durumda kamuda çeşitli statülerde istihdam edilen bütün sözleşmeli personeli kapsamadığı, 4/B statüsündeki sözleşmeli personelin memur kadrosuna geçirilmesine yönelik düzenlemenin kapsamının belirlenmesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları

ile sivil toplum kuruluşları ve sendikalar ile ortak bir çalışma yapılarak belirlenmesi gerektiği, ayrıca ücretli öğretmenlerin, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı usta öğreticilerin, sözleşmeli askeri personelin ve belediyelerde çalışan sözleşmeli sahne sanatçılarının da Teklif kapsamına alınması gerektiği,

- Sözleşmeli personel istihdamı dışında kamu personel rejiminde köklü yapısal değişikliklere de ihtiyaç olduğu, kamuda farklı kadro ve pozisyonlarda istidam edilen ancak aynı işi yapan personelin statü farklılıklarının da yeniden gözden geçirilmesi gerektiği, bununla birlikte sözleşmeli personelin mevcut halinde de çalışmanın ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulduğu,

- Teklif kapsamında memur kadrosuna geçmesi öngörülen sözleşmeli personel sayısı ile bu personelin kadroya geçirilmesinin devlete ilave yükünün ne kadar olacağını detaylı olarak açıklanması gerektiği,

- Yeni istihdam edilecek sözleşmeli personelin üç yıl süreyle başka bir yere atanamaması, talep etmesi halinde kadroya geçirilmesi ve en az bir yıl daha aynı yerde çalışması koşulunun aile birliğinin sağlanması açısından doğru bulunmadığı, Anayasanın aile birliğinin korunmasına yönelik hükmünün dikkate alınarak çalışanların eş durumlarına yönelik görev yeri değişikliği taleplerinin de Teklif kapsamına alınmasının daha doğru olacağı, ayrıca sözleşmeli personelin memur kadrolarına geçişi için öngörülen 28/11/2022 tarihi ile başvuru sürelerine ilişkin sınırlamalarının tekrar gözden geçirilerek yeniden belirlenmesi gerektiği,

- Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatlarında halihazırda görev yapan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayımların memur kadrosuna geçişinde KPSS puan şartının aranmasının ve bu puanın Başkanlıkça belirlenecek olmasının uygulamada keyfiliğe neden olabileceği, mevcut durumda vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayımların göreve başlarken Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından sınava tabi tutuldukları, memur kadrosuna geçirilirken ayrıca sınava tabi tutulmasının doğru bir uygulama olmayacağı, bununla birlikte vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayımların kendi ihtisas alanlarıyla ilişkili Diyanet İşleri Başkanlığı memur kadrolarına atanmaları gerektiği, farklı kamu kurum ve kuruluşlarına kendi ihtisas alanı dışındaki memur kadrolarına geçişinin sınırlandırılmasının faydalı olacağı,

- Mahalli idarelerin sözleşmeli personel istihdamının, memur kadrolarına ilk defa atama usulüne tabi olması ve sınavla yapılacak olmasının sözleşmeli personel ile memur arasındaki farkı kaldıracığı, bununla birlikte üç yıllık çalışma süresini tamamlayan sözleşmeli personelin memur kadrolarına atandıktan sonra bir yıl süreyle başka bir kamu kurum ve kuruluşuna atanamayacak olmasının yerinde bir düzenleme olduğu, ancak Kanunun yürürlük tarihine kadar belediyelerin sınavsız sözleşmeli personel istihdam edebilecek olmasının keyfi uygulamalara neden olabileceği, bu kapsamda belediyelerdeki mevcut sözleşmeli personelden sınavsız memur kadrosuna geçiş için sınırlayıcı bir hükmün metne eklenmesi gerektiği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Teklifin ilk imza sahibi Konya Milletvekili Halil ETYEMEZ ve ilgili kamu idareleri tarafından yapılan açıklamalarda;

- 657 sayılı Kanunda 4/A memurlar, 4/B sözleşmeli personel ve 4/D işçi statüsü olmak üzere 3 çeşit istihdam şeklinin belirlendiği, bu kapsamda kamu hizmetlerinin yürütülmesinde görev alan “sözleşmeli personel” kavramının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunundaki istihdam şekilleri arasında bulunduğu, söz konusu Kanunun 4/C hükmü kapsamında düzenlenmiş olan geçici personel istihdamının ise 2017 yılında sonlandırılarak ilgili personelin 4/B kapsamına dahil edildiği, yapılması

öngörülen düzenleme ile de 6. Dönem Toplu Sözleşmenin 52'nci maddesi hükmü doğrultusunda bazı kamu kurum ve kuruluşlarda 4/B kapsamında istihdam edilen personelin kadroya alınması suretiyle sözleşmeli personelin statüsü konusunda önemli değişiklikler yapıldığı,

- Kanun Teklifi ile sözleşmeli personelin kadroya geçirilmesi hususunda geniş kapsamlı çalışmalar yürütüldüğü, çalışmalar neticesinde proje bazlı ve özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç duyulan işler, bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmetler, yabancı uyruklu personel istihdam edilmesini gerektiren hizmetlerde çalıştırılanlar ile özelleştirme uygulamaları sebebiyle iş akitleri sona erenlerin kamuda istihdamı gibi bazı özel durumlar hariç tutulmak üzere kamu idarelerinde sözleşmesi devam eden personelin 28/11/2022 tarihi itibarıyla, bu tarihten sonra istihdam edilen sözleşmeli personelin ise üç yılını doldurmaları halinde memur kadrolarına geçebilmesine imkan tanındığı,

- Teklif kapsamında sözleşmeli personel pozisyonlarında geçirdikleri hizmet sürelerinin öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilmesi suretiyle 458.615 sözleşmeli personelin memur kadrosuna geçebilmesine olanak sağlandığı, ayrıca memur kadrolarına atananların, çalışmakta iken 28/11/2022 tarihinde askerlik, doğum, evlat edinme, görevlendirme, ücretsiz izin gibi nedenlerle görevlerinde bulunmayan sözleşmeli personelin ilgili mevzuatına göre yeniden hizmete alınma şartlarını kaybetmemiş olanlara da kadro düzenlemesinden yararlanma hakkı tanındığı, bunun yanı sıra sözleşmeli personele 657 sayılı Kanunun ilgili hükümlerindeki disiplin ve görevden uzaklaştırma hükümlerinin kıyasen uygulanabilmesine yönelik düzenleme yapıldığı,

- Diyanet İşleri Başkanlığında görev yapan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım ile Sağlık Bakanlığında görev yapan vekil ebe ve hemşirelerin gerekli şartları sağlamaları durumunda memur kadrolarına atanabileceği, açıktan vekil olarak görevlendirilen personelin kamuda istisnai bir hizmet gördürme usulü olmakla birlikte bu şekilde görevlendirilen personelin asil memurlar ile aynı görevleri yerine getirdiği ve aynı yetki ve sorumluluklara sahip bulunduğu, diğer taraftan mahalli idarelerdeki sözleşmeli personelin de 3 yıllık hizmet süresini tamamladıkları tarihten itibaren memur kadrolarına geçebileceği, yeni istihdam edilecek sözleşmeli personel için de sınav sürecinin getirileceği,

- Sözleşmeli personelin can güvenliği ve sağlık sebepleri hariç olmak üzere 4 yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlara naklinin yapılamamasına yönelik düzenlemenin kurum içi çalışma düzeninin bozulmaması amacıyla yapıldığı,

- Sözleşmeli öğretmenlerin sınavla istihdam edildiği ancak ücretli öğretmenlerin sınavsız, ek ders ücreti karşılığında görevlendirildiği, bu nedenle memur kadrosu verilmesi konusunda sözleşmeli ve ücretli öğretmenlerin beraber değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, diğer taraftan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyımların yerelde yapılan sınavlarla istihdam edildikleri, memur kadrolarına geçirilmeleri sürecinde merkezi sınav sistemine tabi tutularak diğer memurlarla aynı statüye getirilmelerinin amaçlandığı,

- Mahalli idarelerde sözleşmeli personel istihdamının dayanağını 5393 sayılı Belediye Kanununun oluşturduğu, söz konusu personelin kanunda yapılan atıf sebebiyle 657 sayılı Kanunun 4/B maddesine de tabi bulunmakla birlikte hizmet alım yöntemi ve mali haklar bakımından 4/B kapsamındaki personelden farklılaştığı, 4/B kapsamındaki personel istihdamında sınav şartı bulunmasına rağmen mahalli idarelerde personel için böyle bir zorunluluğun bulunmadığı, bu nedenle mahalli idarelerde sözleşmeli personelin sınavla istihdam edilmesinin memur statüsüne yakın bir güvence getirdiği ve eşitliği sağlayacağı, Teklif ile mahalli idarelerde uzmanlık gerektiren teknik işlerde çalışan personelin sözleşmeli istihdam edilerek belli süre sonunda kadroya alınma imkanının sağlandığı,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Teklif metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Madde 1 ve 2

Teklifin çerçeve 1 ve 2 nci maddeleri; aynen kabul edilmiştir.

Madde 3

Teklifin çerçeve 3 üncü maddesi; Türk Tarih Kurumu Başkanlığında 4/B statüsünden kadroya geçirilecek olan personelden, arkeolog, restoratör ve müze araştırmacısı unvanlarında istihdam edilip Kültür ve Turizm Bakanlığında kazı alanlarında ve ören yerlerinde görevli personelin, taşra teşkilatı bulunmayan Türk Tarih Kurumu Başkanlığı yerine halen görev yaptıkları Kültür ve Turizm Bakanlığının taşra teşkilatı kadrolarına alınmalarına yönelik değişiklik yapılması suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 4, 5, 6 ve 7

Teklifin çerçeve 4, 5, 6 ve 7 nci maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Madde 8

Teklifin yürürlüğe ilişkin 8 inci maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Madde 9

Teklifin yürütmeye ilişkin 9 uncu maddesi; aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerinin kabul edilmesinin ardından Teklifin tümü oylanmış ve kabul edilmiştir.

Ayrıca; Komisyondan alınan yetki çerçevesinde Teklif metni; kanun dili ve tekniği, anlatıma açıklık kazandırılması ile kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

- Ağrı Milletvekili Ekrem ÇELEBİ
- Antalya Milletvekili İbrahim AYDIN,
- Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet ERİM,
- Bursa Milletvekili Ahmet KILIÇ,
- Erzurum Milletvekili İbrahim AYDEMİR,
- Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER,
- Giresun Milletvekili Cemal ÖZTÜRK
- İstanbul Milletvekili Şirin ÜNAL
- İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR,
- İzmir Milletvekili Tamer OSMANAĞAOĞLU,
- Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI,
- Manisa Milletvekili Uğur AYDEMİR,

- Trabzon Milletvekili Salih CORA,
- Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ,
özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Cevdet Yılmaz</i>	<i>İsmail Faruk Aksu</i>	<i>Abdullah Nejat Koçer</i>
Bingöl	İstanbul	Gaziantep
		(Bu raporun özel sözcüsüdür)
Kâtip	Üye	Üye
<i>Şirin Ünal</i>	<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Bülent Kuşoğlu</i>
İstanbul	Ağrı	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Durmuş Yılmaz</i>	<i>Cavit Arı</i>	<i>İbrahim Aydın</i>
Ankara	Antalya	Antalya
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye	Üye	Üye
<i>Bekir Kuvvet Erim</i>	<i>Ahmet Kılıç</i>	<i>Garo Paylan</i>
Aydın	Bursa	Diyarbakır
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>İbrahim Aydemir</i>	<i>Cemal Öztürk</i>	<i>Mehmet Bekaroğlu</i>
Erzurum	Giresun	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Kamil Okyay Sındır</i>	<i>Tamer Osmanağaoğlu</i>	<i>Yaşar Kırkpınar</i>
İzmir	İzmir	İzmir
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Kalaycı</i>	<i>Uğur Aydemir</i>	<i>Rıdvan Turan</i>
Konya	Manisa	Mersin
(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Süleyman Girgin</i>	<i>Salih Cora</i>	<i>İsmail Güneş</i>
Muğla	Trabzon	Uşak
(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)	(Bu raporun özel sözcüsüdür)

MUHALEFET ŞERHİ

(2/4849) esas numaralı “Devlet Memurları Kanunu ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”ne karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Genel değerlendirme

Ekonomik krizin buhrana dönüşerek derinleştiği, sorunları çözme umudunun dört aylık bir süre sonra yapılacak olan Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili seçimlerine endekslendiği, seçim yatırımı olabilecek her türlü olanağın fırsatçı bir tavırla kullanıldığı bir ortamda, aslında yürütme tarafından hazırlanıp, görünürde iktidar ve ortağı partilere ait milletvekilleri tarafından imzalanıp T:B.M.M.’ye sunulan, sözleşmeli olarak çalışan bir kısım kamu personelinin kadroya atanma esaslarını düzenleyen hükümleri içeren, aceleyle TBMM Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulan (2/4849) esas numaralı “Devlet Memurları Kanunu ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” de genel kabul görmüş yasama ilkelerine ve kanun yapma teamüllerine aykırı bir biçimde görünürde 2 kanun, 2 Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapan aslında birbiri ile ilişkisiz 27 ayrı kanun ve Kanun Hükmünde Kararnameyi etkileyen çok sayıda merkezi yönetim ve yerel yönetim kuruluşlarında, mahalli idarelerde personel istihdam politikasını değiştiren yaklaşık 458.615 çalışanı ilgilendiren 9 maddeden oluşan mini bir torba kanun teklifidir.

Söz konusu kanun teklifi; bir kısım kamu personelinin istihdam şeklini değiştirdiği gerekçesiyle acele ile komisyon gündemine getirilerek görüşme süresi kısıtlanmış, bu suretle maddeler üzerindeki yorum ve katkı hakkımız da engellenmiş bulunmaktadır. Üstelik kanun teklifinde kamu personel rejimini de ilgilendiren düzenlemeler yer almaktadır

Kanun teklifinin genel olarak değerlendirilmesi:

9 maddeden oluşan bu kanun teklifinde; Vekil imam-hatiplerle vekil müezzin-kayyımları memur kadrolarına alınması, sözleşmeli personel statüsünde çalıştırmanın kısıtlanması, sözleşmeli olarak üç yıl çalışanlara memur kadrosuna geçiş olanağı sağlanması, memur kadrolarına geçenlere en az bir yıl nakil ve yer değiştirme hakkı verilmemesi, memur kadrosu olmayan sözleşmeli personelin alınacağı memur kadrosunun Cumhurbaşkanınca belirlenmesi, bunların da memurlara ait disiplin

hükümlerine tabi tutulması, 28/11/2022 tarihinde çalışmakta olan 657 sayılı Kanuna tabi 4/B 'li sözleşmeli personel ile diğer kamu kurumlarında çalıştırılan sözleşmeli personel ile belediyelerde, aile sağlık merkezlerinde sulama birliklerinde çalıştırılan sözleşmeli personelin memur kadrolarına geçirilmesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Devlet Opera ve Bale Genel Müdürlüğü ile Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünde geçici (bir yıldan az veya mevsimlik) olarak çalışan sözleşmeli personelin sürekli sözleşmeli personel pozisyonlarına alınması, Belediyelerde bundan sonra çalıştırılacak sözleşmeli personelin üç yıl çalışma şartını yerine getirmesi halinde memur kadrolarına atanması, Sağlık Bakanlığı teşkilatında çalışan vekil ebe ve hemşireler memur kadrolarına atanması;

gibi konulardan oluşan ve torba yasa mantığıyla hazırlanan geciktirilmiş olan, ancak seçime hazırlık teşkil eden bazı düzenlemeler bulunmaktadır.

Bu düzenlemeler üzerindeki gereksiz tartışmalarla ülkenin içinde bulunduğu ekonomik buhran perdelenmeye çalışılmaktadır.

Söz konusu düzenlemeler kamuda sözleşmeli personel uygulaması konusunda geçmişte uygulamaya konulan ve devam ettirilen yanlış politikalar sonucunda ortaya çıkan dengesizlikleri bir ölçüde ortadan kaldırmakla ilgili olup çoğunlukla palyatif tedbirleri içermektedir.

Söz konusu teklifte yer alan düzenlemeler kamuda sözleşmeli personel istihdamında öngörülen aksaklıkları ve haksızlıkları, düzensizlikleri tam anlamıyla çözmemektedir.

Teklifin kısa vadeli amacı da yaklaşan seçimler dolayısıyla bir grup seçmeni memnun etmeye yöneliktir.

Cumhuriyet Halk Partisinin en önemli hedeflerinden biri, Cumhuriyetimizin 2. Yüzyılında; çağdaş, adil, hak temelli bir kamu düzeninin yeniden kurulmasıdır. Bu hedefin hayata geçirilmesi ancak kamu personel rejiminin büyük bir reforma tabi tutulması ile mümkündür.

AKP iktidarı çalışma hayatı üzerinde yoğun bir baskı uygulayarak çalışanları yoksullaştırmıştır. Türkiye'yi bir ucuz emek ülkesine dönüştürmüştür. Hızla artan işsizliğe çare bulamazken, fazla çalışmayı norm haline getirmiş ve modern köleliğe göz yummuştur. Denetimsizlik ve cezasızlık sonucu iş kazaları ve cinayetlerinin katlanarak

artmasına ve olağanlaşmasına neden olmuştur. Çalışanların örgütlenme ve hak arama yollarını sistematik olarak tıkamıştır.

Kamu emekçileri de bu sorunlardan azade değildir. Kamu personel reformunun ana hedefi kadrolu, güvenceli, örgütlü ve kamu hizmetlerinin ihtiyacı olan nitelik ve liyakatle donanmış bir istihdam yapısı oluşturmaktır.

Toplamda 5 milyona ulaşan kamu istihdamını, özel sektöre de örnek olacak biçimde, haklarıyla donanmış ve örgütlü bir hale getirmek, Türkiye’de çalışma hayatının neoliberal dönemde yaşadığı tahribatı gidermeye yönelik önemli bir adım olacaktır.

Türkiye’de kamu personel rejiminin en önemli sorunlarından birisi farklı statülerde kamu görevlilerinin bulunmasıdır. Özellikle 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında devlet memurlarının yanı sıra sözleşmeli personel olarak tanımlanan personelin de bulunması, statü hukuku açısından olduğu kadar kamu yönetimi açısından da birçok sorunu beraberinde getirmektedir.

Sözleşmeli personel istihdamı, istisnâ bir model olarak ortaya çıkmış ancak zamanla bu durum göz ardı edilerek ve mevzuata aykırı olarak kadrolu memur istihdamının yerine ikame edilmeye başlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı (2022) verilerine göre; Türkiye’de toplam kamu istihdamı 4.921.046 kişidir. Kadrolu personel sayısı 3.005.543; sözleşmeli personel sayısı 565.035; sürekli işçi sayısı 1.192.597; geçici işçi 50.520; bu kapsamların hiçbirine dahil olmayan 107.351 kişi vardır.

Kamu personelinin sorunları sadece bir kısım sözleşmeli kamu personelini kadroya geçirilerek yapılacak nisbi iyileştirmelerle çözülemez.

Aynı iş yerinde, aynı işi yapan 3 farklı statüde(4-A / 4-B / 4-D) emekçi çalışmaktadır. Bu emekçilerin aldıkları maaşlar, ikramiyeler vs. özlük haklarını ilgilendiren bütün konularda bir farklılık mevcuttur.

Esasen sözleşmeli personel statüsünün statü hukukuna girmesinin temelinde, kamu tarafından istihdam edilme beklentisi ve hedefi olmayan ihtisas sahibi kişilerin kamu görevlisi statüsünün ürettiği sınırlamalara ve yasaklara tabi olmaksızın kamu hizmeti üretebilmesine imkân sağlama hedefi telaffuz edilmiştir.

Bir istisnâî istihdam biçimi olarak tasarlanan ve uzun yıllar o amaçla uygulanan kamuda sözleşmeli personel istihdamının amacından saparak asli istihdam biçimi halini alması kamu görevlileri arasında doğurduğu ayrımcılıklar nedeniyle hukuksuzluk yaratmaktadır. Memur ve sözleşmeli personel ayrımı çerçevesinde kamu personel rejimini zedeleyen ve önemli sorunlara yol açan uygulamaların terk edilerek liyakat sistemine dayalı, şeffaf ve hesap verebilir, güvenceli bir personel sisteminin kurulması gerektiği aşikardır. Bu çerçevede ilk aşamada memur ve sözleşmeli personel farklılaşması gibi memur güvencesini zedeleyen sistemin kaldırılması ve özlük hakları açısından ayrımların kaldırılması gerekmektedir.

Kamuda liyakat ve ehliyeti sağlamak için acilen şu adımlar atılmalıdır:

• **Kamuda taşeron işçilerin kadroya geçişlerinde kapsam dışı bırakılan tüm işçileri ilk 6 ayda kadroya alınması sağlanmalıdır. Kadroya geçişlerdeki eşitsizlik ve haksızlıklar giderilmelidir.**

• **İşlerine hukuksuz biçimde son verilen KHK'lı kamu emekçilerinin adil yargılama hakkına kavuşmalıdır.**

• **Kamu personelinin atamalarında iş tanımı doğrultusunda oluşturulmuş nesnel ölçütler ve temel yeterlilikler referans alınmalıdır.**

• **İşe alım süreçlerinin merkezine etik değerler ve liyakat koyulmalıdır. Kamu kurumlarında siyasi kadrolaşmaya ve kayırmacılığa asla izin verilmemelidir.**

• **Atama ve yükseltmelerde her türlü ayrımcılık ve özne tercihe son verilmelidir.**

• **İstisnai memurluk uygulaması sınırlandırılmalıdır.**

• **Üst düzey yöneticiler dışındaki tüm kamu görevlilerinin atamaları merkezi sınavla gerçekleştirilmelidir.**

• **Yasal düzenleme ile görevde yükseltme ve unvan değişikliği için düzenli sınav yapılması sağlanmalıdır.**

• **Sınavların bağımsız, adil, objektif ve şeffaf bir biçimde gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.**

• **Aile birliğinin korunması ilkesi gözetilerek tüm eş durumunda atama talepleri en kısa zamanda gerçekleştirilmelidir.**

• Bütün yöneticilik kademeleri için yazılı sınav kazanma şartı getirilmeli, üst düzey kamu görevlerine yapılacak atamalarda, yöneticilik eğitimi almış olmak ön koşul olmalıdır.

• Kamu çalışanlarına grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı tanınmalıdır

Kanun teklifinde yer alan düzenlemeler kamuda sözleşmeli statüde görev yapan personelin yaklaşık 460.000 kişisini ilgilendirmektedir.

Kamuda görev yapan bir kısım sözleşmeli personelin memuriyet kadrosuna geçirileceğine dair açıklamalar Sözleşmeli şölenler(?) düzenlenerek yapılmaktadır.

Kamuda görev yapan bir kısım sözleşmeli personelin memuriyet kadrosuna geçirilmesi ile ilgili esaslar önce Cumhurbaşkanı tarafından kamuoyuna ilan edilmektedir.

Daha sonra açıklama içeriğinin gerektirdiği yasa değişikliği yine iktidar partisi milletvekillerince hazırlanan kanun teklifiyle T.B.M.M. gündemine getirilmektedir.

Söz konusu durum 2018 Haziran ayından itibaren yürürlükte olan adına Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemi denilen ucube sistemin “Erkler ayrığı” ilkesine uyumsuzluğunu ve yürütmenin yasamaya bir nevi tahakkümünü göstermesi açısından iyi bir örnek teşkil etmektedir.

Söz konusu düzenleme Kamu kesimindeki iş yaşamında tam anlamıyla güvenli çalışma, eşit işe eşit ücret ilkesini gerçekleştirilmeyen, iş barışını sağlamayan çok sayıda personeli kapsam dışı bırakan, kamuda sözleşmeli statüde çalışan bir kısım personelin memur kadrolarına atanma usul ve şartlarını düzenleyen bu teklif tarafımızca yetersiz bulunmaktadır.

Kamu personel rejiminde ve emeklilik haklarında yapılacak reformlar, seçim takvimi yaklaşıktan sonra torba yasalar içerisine sıkıştırılmış düzenlemelerle gerçekleştirilemez.

Aslında yapılan düzenlemeler, sistemde daha önce var olan eşitsizlik ve adaletsizliği daha da derinleştirmekte ve kamu çalışanları arasında açıkça ayrımcılık yaptığı gibi hiyerarşiyi de darmadağın etmektedir.

Kamu personel sistemini bir bütün olarak revize etmek gerekirken aynı statüde aynı işi yapan kamu görevlileri arasında ayırimcılık yapmak doğru değildir.

Kamuda istidam şekil ve esaslarını düzenleyen kod yasalarda gerçekleştirilmeyen, T.B.M.M'nde ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle ve sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilen torba yasalarla getirilen hükümlerle bütüncül olmayan yasa yapma alışkanlığı ilave problemlere neden olmakta, kod yasalardaki bazı hükümlerin sık sık değişimine sebebiyet vermektedir.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi(?) ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişiklikler ve “atanmış bakan” müessesesi kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilemekte, bu durum ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.'ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM'yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yürürlüğe giren Anayasa'nın “Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi” başlıklı 88. maddesine göre, kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkili kılınmıştır. Ancak T.B.M.M.'nin yasama faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirileceği konusunda yaklaşık 54 aydan beri yaşanan problemler güncelliğini korumaktadır.

Temmuz 2018 ortalarından bu yana 116 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişikliklerinin, “atanmış bakan” müessesesinin kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilediği, ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.'ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olduğu gözlemlenmektedir.

“İstismarcı anayasa değişikliğinin istismarcı uygulanması”, Türkiye devletini, Anayasal devlet özelliğinden uzaklaştırmış bulunmaktadır.

Memur ve emekli maaşlarında yapılacak artış oranlarının önce Cumhurbaşkanı tarafından kamuoyuna ilan edilmesi, bilahare kamuoyunun da tepkisi üzerine oranlarda yine bizzat Cumhurbaşkanı tarafından değişiklik yapılması, sürecin sonunda bu artış oranlarının gerektirdiği yasa değişikliğinin yine iktidar partisi milletvekilleriince

hazırlanan kanun teklifiyle T.B.M.M. taşınması anayasal devlet özelliğinden uzaklaşıldığının göstergesidir.

2018 seçimlerinden sonra geçen elli dört aylık süreç sonunda yasama sürecinde, kanun tekliflerinin, erkler ayrılığı ilkesine aykırı olarak yürütme tarafından TBMM'de en fazla üyeye sahip bulunan parti grubu üyeleri aracılığıyla “torba yasa” biçimiyle muvazaalı bir biçimde parlamentoya sunulduğu, kanun tekliflerinin komisyonlarda ve genel kurulda görüşülmesi aşamasında tam bir belirsizlik ve kargaşa yaşandığı, kanun teklifini hazırlayıp (!) komisyona sunan milletvekili veya milletvekillerinin teklif metninin içeriğinden dahi habersiz olduğu, teklif metninde yer alan hükümlerin komisyonlara anlatım ve sunumunda çoğu kez güç duruma düştükleri, konuya ilişkin olarak bürokrasiden ve yürütmenin diğer kademelerinden kendilerine sağlıklı bir bilgi akımının sağlanamadığı müşahade edilmektedir.

24 Haziran 2018 seçiminden sonra Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen tekliflerin tümü nerdeyse torba yasa teklifi niteliğinde bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi diye bir sistem yoktur, böyle bir realite, yasama-yürütme ilişkisi tarzına da uygun düşmemektedir. Yasama sürecinde tekliflerin yürütme tarafından torba kanun adı verilen yöntem ile çoğunluk partisi milletvekilleri aracılığıyla veriliyor olmasına rağmen, bu tekliflerde yer alan bazı düzenlemelerin kendi içerisinde ve daha yeni sayılacak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile de çeliştiği açıktır.

9 Temmuz 2018'de yürürlüğe giren 6771 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliğinin elli dört aylık uygulaması, “tek adam yönetiminin” sürdürülemez özelliğini teyit etmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Anayasa değişikliği ile hükümet ve bakanlar kurulu kaldırılmış, “Cumhurbaşkanı'nın yürütme ile özdeşleşmiş olması”, nedeniyle yürütme “tek kişi” yönetimine indirgenmiştir.

Yasama bakımından da; parti başkanı olması nedeniyle TBMM'de Cumhurbaşkanı'nın ön onay vermediği yasa önerisi kabul görmemektedir. Bu tutum yasa tekliflerinin yasalaşma sürecini de olumsuz yönde etkilemektedir.

6771 sayılı Kanun ile Anayasa'da yapılan değişiklikle bütçe kanunu dışında bütün yasa önerilerini hazırlama yetkisi, TBMM' üyelerine aittir. Ne var ki, yaklaşık kırk iki aylık uygulama, değinilen anayasal düzenlemeye rağmen, TBMM'nin yasama

yetkisini özerk bir biçimde kullanmadığını teyit etmiş bulunmaktadır. Öncelikle, genellikle TBMM’de birinci parti konumunda olan AK Partili vekillerin imzasını taşıyan yasa önerileri, aslında Saray ve/veya bakanlık bürokratları tarafından hazırlanmakta; bu durum, yasama sürecini inisiyatif aşamasında muvazaalı kılmaktadır. Yasama çalışmalarının mutfağı niteliğindeki komisyonlar, bir tür yasak savma süreci olarak görülmekte; Genel Kurul’da ise, müzakere süreci işletilememekte; genellikle AKP-MHP (Cumhur ittifakı) üyesi vekillerin oyu belirleyici olmaktadır.

Çoğunluk dayatması nedeniyle müzakere sürecinin işletilemediği TBMM’de oylanan kanunların çoğunluğu, Anayasa’ya aykırı bir biçimde hazırlanan “torba yasa” tarzına göre çıkarılmaktadır. Bunun sonucunda da yasanın ulaşılabilirlik, anlaşılabilirlik ve öngörülebilirlik özellikleri zedelenmekte veya ortadan kalkmaktadır.

Özet olarak, yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM’yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

Bütün demokratik ülkelerde temel kuraldır, parlamentolar yasama yetkisi konusunda ortaksızdır ve yasama yetkisi sadece parlamentolar tarafından kullanılır.

Yeni sistemde bir nevi Meclisin yasama yetkisi elinden alınmıştır. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri¹ vasıtasıyla Meclisin yasama yetkisinin bir kısmını kullanmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile düzenlenemeyecek hususlarda dahi yetki aşımına gidilerek Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri yürürlüğe konulduğu görülmektedir.

2018 yılı temmuz ayından itibaren 54 ay geçmesine karşın TBMM’nin yasa yapma işlevinde gözlemlenen aksaklıkların çözümü konusunda henüz bir mesafe alınamamıştır.

(2/4849) esas numaralı “Devlet Memurları Kanunu ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”nin T.B.M.M.’ne sunulması ve Plan ve Bütçe komisyonunda görüşmesi sırasında gözlemlenen tablo da maalesef yukarıdaki tespitlerimizi bir kez daha doğrular niteliktedir.

---

¹ Kanun teklifinin komisyonda görüşüldüğü 09.01.2022 tarihine kadar Cumhurbaşkanı tarafından 2841 maddeden oluşan 116 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi çıkarılmıştır.

24 Haziran 2018 tarihinden itibaren T.B.M.M.'nde yasama faaliyeti açısından gözlemlenen gelişmeler bu sistemin sürdürülemez olduğunu "Güçlendirilmiş Parlamenter Sisteme" bir an önce geçilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

1. Anayasa'ya aykırılık savlarımız değerlendirilmemiştir.

1.1 Kanun Teklifinin bütünü Anayasa'ya uygunluk açısından değerlendirilmesi yapılmamıştır.

Kanun Teklifinin tümünün Plan ve Bütçe Komisyonu; görüşmelerinde İçtüzük madde 38 uyarınca Anayasa'ya uygunluk incelemesi yapılmamıştır. Komisyon, muhalefet şerhinin devamında açıklanacağı üzere Anayasaya aykırı madde barındıran teklifin görüşmelerinde İçtüzük kapsamında üzerine düşen yükümlülüğü tam anlamıyla yerine getirmemiştir.

Anayasaya uygunluk incelemesi yapılmayan ve üstelik torba öneri tarzında hazırlanan ve kabul edilen yasalar, Anayasaya aykırıdır.

- İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmemiştir:

"Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder." (İçtüzük, md.38).

İçtüzüğün 38. maddesinin ilk fıkrasının komisyon için öngördüğü inceleme yükümlülüğü, teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden ele alınması gereken bir önkoşul olarak düzenlenmiştir. Bu ön sorun çözülmeden komisyon, görüşmelere başlayamaz. Bu yükümlülük, komisyona ait münhasır yetki olup, komisyon dışından kişi ve uzmanlar bu yetkiyi kullanamazlar. Komisyon, teklif metnini, Anayasa'nın sözüne ve özüne uygunluk açısından inceledikten sonra devam veya red kararını verir. Bu işe, teklif maddelerini görüşmeden önce bir ön karar şeklinde verilmelidir. Önkoşul ve ön karar, komisyon için çifte yükümlülük ve gerekliliktir.

Komisyonun bir diğer yükümlülüğü ise, inceleme alanına ilişkindir: Anayasa'ya uygunluk, hem sözü hem de özü açısından yapılmalıdır. Özellikle öze uygunluk, anayasal yorum yöntemlerini beraberinde getirir. Gerekçe, sadece red hali için değil, uygunluk durumu için de yazılması ölçüsünde, anılan yükümlülük ve gereklilik anlam

ifade eder. Komisyondaki mevcut uygulama ise, tam tersi yöndedir: Komisyonlar, İçtüzük md.38'de öngörülen ve dört aşamadan oluşan yükümlülüğü yerine getirmek bir yana, Anayasa'ya uygunluk, gündem maddesi yapılmadan teklif metni bütünü ve madde görüşmelerine geçmiş bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonu, bu gerekliliği yerine getirmeden yasayı, değerlendirmeye başlamış ve tartışmalar, esas itibariyle maddelere ilişkin olarak yapılmıştır. Hatırlatmak gerekir ki, Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen Anayasa'nın madde 11/2'deki "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" kuralı, İçtüzük madde 38 gereklerine saygı gösterilmesi ölçüsünde anlam ifade etmektedir. Bu nedenle, Anayasa'ya uygunluk incelemesi bakımından İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmeden Komisyon tarafından kabul edilen teklif metni, yasa yapım usulüne aykırıdır.

1.2 Torba yasa uygulamasının anayasaya uygunluğunun da sorgulanması gerekir.

Söz konusu 9 maddeden oluşan mini torba kanun teklifi görünürde 2 kanun, 2 Kanun Hükmünde Kararıda değişiklik yapan aslında birbiri ile ilişkisiz 27 ayrı kanun ve Kanun Hükmünde Kararnameyi etkileyen kamu kesiminde çok sayıda merkezi yönetim ve yerel yönetim kuruluşlarında, mahalli idarelerde personel istihdam politikasını değiştiren yaklaşık 458.615 çalışanı ilgilendiren 9 maddeden oluşan mini bir torba kanun teklifidir.

2017 Anayasa değişikliği ile kurulan ve siyasal-anayasal tarihimize yabancı olan tek kişi yönetimi, Cumhurbaşkanlığı kararname (CBK) yoluyla bir tür "paralel yasama"ya dönüşmüştür. Bu bağlamda, yürürlükte bulunan çok sayıdaki Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine ilişkin Anayasa Mahkemesinin denetimindeki belirgin yavaşlık, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesini askıya almak anlamına gelmektedir.

Aslen, sistematik şekilde Anayasa'ya aykırı hükümler içeren Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ve Cumhurbaşkanlığı dayatması ile kabul edilen antidemokratik yasalar üzerindeki Anayasa Mahkemesinin denetimi, hukuk devletinin olmazsa olmaz koşuludur.

OHAL düzenlemelerini denetlemekten kaçınan Anayasa Mahkemesinin artan iş yükünün de etkisiyle çok gecikmeli olarak verdiği kararlar içinde, özgürlükler lehine

olanların sayısı sınırlı kalmaktadır. Anayasa Mahkemesi buna rağmen, son yıllarda, özellikle yürütme çevrelerinin hedefi haline gelmiştir.

Torba yasa uygulaması, yasama yetkisinin asli ve genel olma özelliğine aykırı olduğu gibi, yasaların ulaşılabilir, öngörülebilir ve anlaşılabilir olma özelliklerini zedelemektedir.

2017 Anayasa değişikliği ile yasama insiyatifi TBMM tekelinde bir yetki olarak öngörüldüğünden, milletvekilleri bu yetkiyi bizzat kullanmak durumunda bulunmaktadırlar.

Kuşkusuz, bakanlıklar ve kamu kuruluşlarının, öneri metninin ham malzemesini oluşturacak olan ihtiyaçları milletvekillerine ve TBMM'ye iletmeleri yerinde ve yararlıdır. Ancak, tekliflerin TBMM dışında yazılması veya yürütmenin yönlendirmesi doğrultusunda kaleme alınması, yasama insiyatifinin münhasır yetki olma özelliği ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, 2017 Anayasa değişikliği ile öngörülen Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri de, bizatihi Anayasaya aykırılıklar ötesinde- torba yasa uygulamasını yerindesiz kılmaktadır.

Dahası, torba yasa esasen Anayasa Mahkemesi'nin de denetimini çok zorlaştırdığı için, bu yönüyle de Anayasa'ya aykırılık sorunu öne çıkmaktadır.

Anayasa'nın 7. maddesine göre; *“Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez”*

“Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz” (md.11).

Bu saptama, bu Kanun Teklifi için de geçerlidir.

Ne var ki, normatif düzenleme yapma faaliyeti, genellikle özensiz olduğu gibi, çoğu Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri vasıtasıyla tamamen TBMM dışında cereyan etmektedir

Kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere başlarken görünürde 2 ayrı Kanunda ve 2 Kanun Hükmünde (aslında yaklaşık 27 Kanun ve Kanun Hükmünde

Kararnamede) değişiklik yapmakta olan 9 maddeden oluşan torba kanun teklifi" nin bu haliyle anayasaya aykırı olduğu yönündeki değerlendirmemiz kabul görmemiştir.²

Ayrıca teklif maddelerinin görüşülmesi sırasında; teklifin 3 maddedeki düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğu görüşü ileri sürülmüş, ancak bu itirazımız Komisyon Başkanlık Divanınca dikkate alınmamıştır. Bu konuda verdiğimiz önerge de ret edilmiştir.

1.3 Teklifin 1 maddesinin Anayasaya aykırılığının eğerlendirilmesi

Teklifte yer alan düzenleme ile vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak çalışmakta imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlı memur kadrolarına atanmaları hususunda düzenleme yapılmaktadır.

Teklifin bu maddesiyle 663 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna geçici bir madde eklenerek;28/11/2022 tarihi itibarıyla Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatında vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak çalışmakta olanlardan, 30 gün içinde başvuranların imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlı memur kadrolarına atanmalarına olanak sağlanmaktadır.

Bu düzenlemede önemli iki koşul bulunmaktadır.

-Birincisi, bu şekilde çalışan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyımlar açısından KPPS'den Başkanlık tarafından belirlenecek puanı almış olmak.

-İkincisi de Diyanet İşleri Başkanlığınca usul ve esasları belirlenecek sözlü ve/veya uygulamalı sınavda başarılı olmak

Kur'an kursu öğreticileri, fahri (geçici) Kur'an kursu öğreticileri kapsam dışı bırakılmışlardır.

KPSS puanının tespiti konusunda bu düzenleme ile Başkanlığa tanınan geniş bir yetki söz konusudur.

Söz konusu düzenlemenin Anayasanın 2 ve 7. maddeleri kapsamında Anayasaya aykırılık açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.

---

² Bu konudaki geniş değerlendirmeler 196 sıra sayılı Denizli Milletvekili Nilgün Ök ile 46 Milletvekilinin" Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin (2/2633)" ile ilgili Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 30 ila 35. Sahifeleri ile İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keőir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile ilgili Plan ve Bütçe Komisyonu Raporunun 22 ila 28. Sahifelerinde yer almaktadır.

1.4 Kanun teklifinin 2. maddesinin son fıkrasının Anayasa'ya aykırılığı

Teklifin 2.maddesinin son fıkrası;

“Sözleşmeli personelin görevden uzaklaştırılması ile disipline aykırı fiil ve hallerin gerçekleşmesi durumunda bu personele verilmesi gereken disiplin cezaları, disiplin cezası vermeye yetkili merciler ve disiplin kurulları ile disipline dair diğer hususlar hakkında Devlet memurlarının tabi olduğu hükümler uygulanır. Ancak, kademe ilerlemesinin durdurulması ve üstü ceza verilmesini gerektiren fiil ve hallerde disiplin kurulunun kararı alınarak sözleşmeli personelin görevine atamaya yetkili amirin onayı ile son verilir.”

hükmünü içermektedir.

Teklifte yer alan bu düzenleme ile 657 sayılı Kanunun 4. Maddesine fıkra eklenmek suretiyle sözleşmeli personele ilişkin disiplin hükümleri ve yaptırımlar konusunda devlet memurlarına uygulanan hükümlerin uygulanacağı aynı usul ve esaslarla disiplin cezası verileceği düzenlenmektedir.

Burada yapılan bir istisnai düzenleme ile kademe ilerlemesinin durdurulması ve üstü cezaların verilmesi halinde disiplin kurulu kararı ile atamaya yetkili amir tarafından sözleşmeli personelin görevine son verileceği hususu düzenlenmiştir.

Bu düzenlemenin Anayasa'nın 10. Maddesi hükmüne aykırılık taşıdığı düşünülmektedir.657 sayılı yasada yer alan Memuriyetten çıkarmaya ilişkin hükümlerin bunlar için de uygulanması gerektiği düşünülmektedir.

1.5 Kanun teklifinin 3. maddesinin 6 fıkrasının Anayasa'ya aykırılığı

Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 3 maddesinin 6. Fıkrası kapsamında, *“Belediyelerde memur kadrolarına atananların il özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılmaz”* ifadesi hem Anayasa'nın eşitlik başlıklı 10. maddesine aykırılık taşımakta aynı zamanda kanun teklifinin 6 maddesi ile çelişmektedir.

Teklifte yer alan 6 maddede kamuya bu düzenleme yapıldıktan sonra Belediyelere alınan sözleşmeli memur, 3 yılın sonunda memur kadrosuna atandıktan

sonra 1 yılın ardından diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılabilirken, halihazırda bu düzenleme ile Belediyelerde memurluğa geçenler sadece mahalli idarelerle sınırlı tutulmuştur. Bu uygulama iş barışını bozacağı gibi maddenin sınırlayıcı olan “nakil hakkı” sonradan kamuya alınan sözleşmeliler için geçerli olmayacaktır.

Bu konuda daha önce 02.08.2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6495 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 9'uncu maddesi ile sözleşmeli personelin memur kadrolarına geçirilmesine imkân sağlanmıştı. Bu düzenlemede mahalli idarelerde çalışan sözleşmeli personellere nakil için herhangi bir kısıt konulmazken şimdi neden böyle bir kısıtlamaya gidilmiştir? 6495 Kanuna istinaden memuriyet kadrolarına atanmaların, başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapıldı. Bu Kanunla bundan sonra kamuya alacağınız sözleşmeli memurları da kadroya geçtikten sonra başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakil hakkı tanırken halihazırda bu kanun geçtikten sonra kadroya geçenlerin nakil hakkını sadece mahalli idarelerle sınırlandırmanın makul gerekçesi bulunmamaktadır.

Söz konusu düzenlemenin Anayasanın 10. maddesi hükmüne aykırılık açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.

Teklifin yukarıda belirtilen 3 maddesi ile getirilen düzenlemeler hakkında Anayasanın yukarıda belirtilen ilgili maddelerine aykırılık yönündeki iddiamız komisyon görüşmeleri sırasında ileri sürülmüş, ancak bu durum dikkate alınmayarak iç tüzük gereği gereken işlem yapılmamıştır.

Oysa Meclis İç Tüzüğü'nün 38. maddesi “ Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder“ hükmünü taşımakta olup bu sorun bu madde uyarınca çözüme bağlanmadan tasarı görüşmelerine geçilemez.

Buna karşın Anayasa'ya aykırılık iddiası karara bağlanmadan maddeler üzerinde görüşmelere geçilmesi içtüzüğe aykırıdır.

2. Yaklaşık elli dört aylık süre boyunca uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan sistemin de

sakıncalarına ilave olarak, olağan yasa yapma sürecinin de dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan aceleyle geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırıdır.

T.B.M.M.'nin geçmiş yasama dönemlerinde kanun tasarıları ve tekliflerinin acele ile gündeme getirilerek kamuoyunda ve ilgili komisyonlarda yeterince tartışılmadan aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline getirilmiş bulunmaktadır.

Bu alışkanlığın 2023 seçimlerine az bir süre kalmasına rağmen Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27. Dönemin 6.Yasama döneminde de ısrarla sürdürüleceği anlaşılmaktadır. Daha önce de Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek yasalaştırılan 26.07.2018 tarih ve 7146 sayılı "Askerlik Kanunu ile Diğer Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", "11.10.2018 tarih ve 7147 sayılı "Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun", 27.12.2018 tarih ve 7159 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 17.01.2019 tarih ve 7161 sayılı "Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", 18.01.2019 tarih ve 7162 sayılı "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 21.02.2019 tarih ve 7166 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 30.05.2019 tarih ve 7176 sayılı "Bazı Kanunlar ile 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 17.07.2019 tarih ve 7186 sayılı "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", 05.12.2019 tarih ve 7194 sayılı Digital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 21.12.2019 tarih ve 7201 sayılı "Kamulaştırma Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 20.02.2020 tarih ve 7222 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 25.03.2020 tarih ve 7226 sayılı "Bazı Kanunlarda Değişiklik yapılması Hakkında Kanun", 16.04.2020 tarih ve 7244 sayılı "Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik Ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 18.06.2020 tarih ve 7247 sayılı "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", 23.07.2020 tarih ve 7252 sayılı "Digital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", 16.10.2020 tarih ve 7254 sayılı

"Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" 11.11.2021 tarih ve 7256 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", 15.04.2021 tarih ve 7316 sayılı numaralı "Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", 29.04.2021 tarih ve 7318 sayılı "Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 20.05.2021 tarih ve 7319 sayılı "Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 03.06.2021 tarih ve 7326 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun", 18.07.2021 tarih ve 7333 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 22.12.2021 tarih ve 7349 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 19.01.2022 tarih ve 7351 sayılı "Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 08.04.2022 tarih ve 7394 sayılı "Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 26.05.2022 tarih ve 7407 sayılı "Bankacılık Kanunu ve Bazı Kanunlarda ve 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 1.07.2022 tarih ve 7417 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 3.11.2022 tarih ve 7420 sayılı "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 16.11.2022 tarih ve 7421 sayılı "Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", 12.2023 tarih ve 7431 sayılı "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" gibi Konya Milletvekili Halil Etyemez, AK Parti Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, AK Parti Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, AK Parti Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin, AK Parti Grup Başkanvekili Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, AK Parti Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç, MHP Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay, MHP Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, BBP Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ve 178 Milletvekili tarafından verilen (2/4849) esas

numaralı "Devlet Memurları Kanunu ile 663 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" de geçmiş dönemde benzerlerinde rastlanan özellikleri taşıyan 9 maddeden oluşan bir torba yasa hüviyetinde bulunmaktadır.

Söz konusu mini torba kanun teklifinin sivil toplum kuruluşlarının, sektör temsilcilerinin ve ilgili kamu kuruluşlarının geniş ölçüde görüşüne başvurulmadan acele ile hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Bu durum sivil toplum temsilcilerinin teklifin komisyondaki görüşmeleri sırasında yaptığı açıklamalardan öğrenilmiştir.

Söz konusu torba kanun teklifi 13.01.2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna tali komisyon olarak da Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna sevk edilmiştir.

Kanun teklifi diğer bazı ihtisas komisyonlarının ilgi ve çalışma alanlarına giren bazı düzenlemeleri içermesine rağmen başkaca herhangi bir tali komisyona sevk edilmemiştir.

Söz konusu kanun teklifinin 16..01.2023 günü saat 11.00' de Plan ve Bütçe Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının yine 13.01.2023 tarih ve Z-13922241-130.02-115878 sayılı yazıları ile komisyon üyelerine bildirilmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda gündeme alınıp görüşülmediği öğrenilmiştir.

Kanun teklifi Plan ve Bütçe Komisyonunun 13.01.2023 günü saat 11.00 'de başlayan saaat 21.00'ea kadar devam eden toplantısında yaklaşık 10 saat süren bir çalışma süreci sonunda kabul edilmiştir.

Kanun teklif metninin Komisyonda görüşülmesine başlanılmadan önce tarafımızca yapılan mutlaka yasalaşması gereken ivedi düzenlemelerle, teknik çalışmayı gerektirmeyen maddelerle ilgili çalışmanın teklifin diğer maddelerinden ayrılarak süratle yasalaştırılması, diğer maddeler ile ilgili olarak daha detaylı bir çalışmanın yapılması yönündeki öneriler kabul görmemiştir.

Geçmiş dönemlerde de kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem torba kanun teklif ve tasarılarında ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmış, hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenerek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır. Hatta bu düzenlemelerden bazıları bilahare Anayasa Mahkemesi tarafından Anayasa'ya aykırı bulunularak iptal edilmektedir.

Bu mini torba kanun teklifinde yer alan düzenlemeler sözleşmeli statüde çalışan kamu personellini ilgilendirmekte olup acele ile torba yasa mantığıyla düzenlenmemesi gereken hassasiyette olan konulardan oluşmaktadır.

Acele ile yapılmak istenen değişiklikler ülkemizin yaşadığı korkunç ve yıkıcı enflasyon ortamında çalışan ve kamu personelinden sözleşmeli statüde çalışan bir kısmının istihdam şeklinin değiştirilmesi, dolaylı olarak maaş ve aylık ve diğer ödentilerini ve emeklilik haklarını da ilgilendirmektedir.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile kamuoyunda ve komisyonlarda yeterince tartışılmadan torba kanun yöntemiyle yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntemle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve ilgili sivil toplum örgütlerinin kanunların hazırlık ve görüşülme aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin sosyal, ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılmasına ve tartışılmasına sebebiyet verilmektedir.

Bu durumda aynı zamanda kanun teklifleri, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmuş olmakta, dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanamamaktadır. Bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik "Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri" başlıklı 14'üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

Söz konusu teklifin görüşülmesi sırasında özenli bir şekilde hazırlanması gereken mali yük tablosu **komisyon çalışmaları başlamadan komisyon üyelerinin dikkatine sunulmamıştır.**

Hazırlanan Etki Analizi tablosuna göre kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan toplam 458.615 kamu personelinin istihdam statüsü değiştirilmektedir. Yapılan düzenlemelerin bazıları bütçeye ek yük getirebileceği öngörülmesine karşın 2023 yılı Merkezi Bütçe Kanunu ödeneklerinde tür bir düzenlemeye gidileceği konusunda net bir açıklamada bulunulmamıştır.

5018 sayılı Kanunun 14. maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanılması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Erkler ayrılığı ilkesini zedeleyen TBMM'nin denge ve denetleme mekanizmasını tamamen ortadan kaldıran Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan yeni durumda; kanun tekliflerinin bizzat milletvekilleri tarafından hazırlanmış olduğu varsayımıyla (?) kanun teklifleri ve etki analizleri ile ilgili mekanizmanın nasıl kurulacağı, etki analizi için gereken sayısal verilerin yürütme organından ne tür bir yöntemle edinilip komisyon üyelerine sunulacağı konusunda belirsizlikler mevcut bulunmaktadır. Bu sorunun ivedilikle ele alınarak çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Ayrıca teklif metinlerinde yer alan düzenlemelerin kapsamlı mali yükünün T.B.M.M.'den ve komisyon üyelerinden gizlenmesini parlamento hukuku, demokrasi açısından sakıncalı bulmaktayız.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren torba kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla

sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Teklifte yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

9 maddeden oluşan söz konusu torba kanun teklifinin; tüm maddeleri Türkiye Cumhuriyeti devlet teşkilatının çok sayıda merkezi ve yerel yönetim kuruluşları açısından personel istihdam politikasını ilgilendiren önemli düzenlemelerden oluşmaktadır. Bu nedenle değişiklik veya atıf yaptığı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerin uygulanmasından sorumlu kurum ve kuruluşlarla, mahalli idarelerle ilgili yasa değişiklik tekliflerinin görüşülmesi gereken **tüm ihtisas komisyonlarında söz konusu kanun teklifinin getirdiği düzenlemelerin etkilerinin tüm boyutları ile ele alınıp değerlendirilmesi gerekir.**

Kamuda kurum ve kuruluşlarında görevli bir kısım sözleşmeli personelin memur kadrosuna atanmasını düzenleyen bir yasa teklifinin diğer ihtisas komisyonlarında görüşülmeden Plan ve Bütçe Komisyonunda süren ve sadece 10 saat süren görüşmelerle acele ile yasalaştırılmasını uygun görmüyoruz.

Özellikle teklifin;

-1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7.. maddelerinin Sağlık Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda,

-2 ve 6. maddelerinin İçişleri Komisyonunda,

-5. maddesinin Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda,

-1, 6. maddelerinin Milli Eğitim Gençlik ve Spor Komisyonunda,

ayrıca esas veya tali komisyon sıfatıyla görüşülmesi gerekmekte idi.

TBMM İçtüzüğü'nün 23'üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İçtüzüğü'nün 34'üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif

yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de ıçtüzükle uygun olacaktır.

Söz konusu 9 maddeden oluşan torba kanun teklifi **görünürde** toplam 2 ayrı Kanunda ve 2 Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapmaktadır. Bu durumu belirtir tablo aşağıda yer almaktadır.

Devlet Memurları Kanunu ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi' (Toplam 2 adet Kanun ve 2 adet Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapmaktadır.)

Teklif Maddesi	Kanun / KHK No.	Düzenleme Yaptığı Kanun / KHK
1	1	22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a geçici madde eklenmesi
2	1	14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasının üçüncü paragrafında yer alan "tarihi belge ve eski harflerle yazılmış arşiv kayıtlarını değerlendirenlerin mütercimlerin; tercümanların;" ve "bu Kanuna tâbi kamu idarelerinde ve" ibarelerinin madde metninden çıkarılması, paragrafta yer alan "dava adedinin azlığı nedeni ile kadrolu avukat istihdamının gerekli olmadığı yerlerde avukatlarını, kadrolu istihdamın mümkün olamadığı hallerde tabip veya uzman tabiplerin;" ibaresinin "hizmetine kısmi zamanlı olarak ihtiyaç duyulacakların;" şeklinde değiştirilmesi, aynı paragrafta "dış kuruluşlarda" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve yurtdışı teşkilatlarında" ibaresinin eklenmesi; dördüncü paragrafında yer alan ", fesih tarihinden" ibaresinin "fesih

		tarihinden, sözleşmeyi yenilememeleri halinde sözleşmenin bitiminden" şeklinde değiştirilmesi, paragrafta yer alan "sözleşme hükümlerine uyulmaması hallerindeki müeyyideler," ibaresinin madde metninden çıkarılması, paragrafta "Cumhurbaşkanınca" ibaresinden önce gelmek üzere "yurtdışı teşkilatlarında istihdam edilecek personel için ayrıca olmak üzere" ibaresinin eklenmesi, fıkraya dördüncü paragrafın birinci cümlesinden sonra gelmek üzere cümle eklenmesi; üçüncü paragrafından sonra gelmek üzere paragraf ve fıkraya paragraf eklenmesi,
3		657 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi
4		657 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi
5		657 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi
6	2	3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu 'nun 49 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir
7	2	11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 'ye geçici madde eklenmesi
8		Yürürlük
9		Yürütme

9 (yürürlük ve yürütme dahil) maddeden oluşan söz konusu mini torba kanun teklifinin, yürütme ve yürürlük dışındaki tüm maddeleri Türkiye Cumhuriyeti devlet teşkilatının çok sayıda merkezi ve yerel yönetim kuruluşları, mahalli idareler açısından personel istihdam politikasını ilgilendiren önemli düzenlemelerden oluşmaktadır.

9 maddeden oluşan Kanun Teklifinde;

-Vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak çalışmakta olanların imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlı memur kadrolarına atanmalarının düzenlenmesi,

-Kamu kurum ve kuruluşlarında sözleşmeli personel çalıştırmaya ilişkin esasların değiştirilmesi,

-28.11.2022 tarihinde çalışmakta olan 4/b'li sözleşmeli personel ile diğer kamu kurumlarında çalıştırılan sözleşmeli personel ile belediyelerde, aile sağlık merkezlerinde sulama birliklerinde çalıştırılan sözleşmeli personelin memur kadrolarına geçirilmesi,

-Sözleşmeli personel çalıştırmaya ilişkin alt mevzuatın 6 ay içinde hazırlanması,

-Kültür ve Turizm bakanlığı ile Devlet Opera ve Bale Genel Müdürlüğü ile dDvlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünde geçici (bir yıldan az veya mevsimlik) olarak çalışan sözleşmeli personelin sürekli sözleşmeli personel pozisyonlarına atanmaları,

-Belediyelerde kanunun yayımı tarihinden sonra çalıştırılacak sözleşmeli personelin üç yıl çalışma şartını yerine getirmesi halinde memur kadrolarına atanması ve bir yıl süreyle başka bir kuruma atanamayacağı,

- Sağlık Bakanlığı teşkilatında çalışan vekil ebe ve hemşirelerin memur kadrolarına atanması

gibi biri konularda görünürde , oplam 2 ayrı Kanunda ve 2 Kanun Hükmünde Kararnamede (aslında 27 ayrı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnameyi ilgilendiren) ayrıntılı değişikliklerin de yer aldığı düzenlemeler bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonunun kendi ihtisas alanı ile ilgili olmayan konularda da bazı kanunlarda değişiklik veya ekleme yaparak mevcut sistemi değiştiren söz konusu diğer maddelerin tali ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan hatta en azından Plan Bütçe alt komisyonda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan acele ile yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

Birbiriyle ilgili bulunmayan toplam 2 ayrı Kanunda ve 2 Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapan (aslında 27 ayrı Kanun ve Kanun Hükmündeki düzenlemeleri etkileyen) 9 madde içeren söz konusu teklif, aynı zamanda mini bir torba yasa teklifi hüviyetindedir.

Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen son dönemde Türk siyaset ve hukuk dünyasında tartışılan ve "yasama kurnazlığı" suçlamalarıyla tepki toplayan bu yasa türü hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmaktadır.

Çok sayıda Kanunda ve Kanun Hükmünde Kararnamede aynı anda torba yasa mantığıyla ilgili komisyonlarda detaylı olarak tartışma ve inceleme yapılmaksızın değişiklik yapılması veya yeni hükümler ihdası hem mevzuatta hem de uygulamada ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı

hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Torba yasalar içeriklerinin ilk bakışta ve kolayca anlaşılabilmesi, meclis komisyonlarında ve genel kurulda yapılan İçtüzüğe aykırı eklemelerle metinlerinin her aşamada kalabalıklaşması ve bu eklemelerin yarattığı karmaşanın da Anayasa Mahkemesinin şekil denetimi kapsamı dışında kalması gibi nedenlerle hukuk tekniği açısından eleştirilmekte, TBMM'nin yasama etkinliğinde önemli bir sınırlama ve anayasal denetimsizlik hali yarattıkları savunulmaktadır.

Bu torba kanun teklifi de birbirinden farklı Komisyonların görev alanına giren hükümleri içermektedir. Öte yandan, bu kanun teklifinin komisyona apar topar getirilmesi, hazırlanışı ve birbiriyle ilgisiz yapıların bir araya getirilmiş olması gayriciddi bir yaklaşıma işaret etmektedir.

2018 yılının ikinci yarısında başlayan ve adına "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi" adı verilen ucube yönetim sisteminde İktidarın torba yasa teklifi hususundaki ısrarı ve aceleciliğinin nedeni tarafımızca anlaşılabilir değildir. Konu ve kapsam itibarıyla biri biriyle ilgisi bulunmayan bazı kanunların mevcut hükümlerde ve sistemde büyük boyutlu değişiklikler yapan söz konusu maddelerin adına "torba yasa" adı verilen bir yöntemle acele ile yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz.

Meri mevzuatta yapılacak değişikliklerin bir torba yasa mantığıyla değil, sorunların ve yapılan düzenlemelerin tüm ayrıntısıyla değerlendirildiği, konu ile ilgili tüm ihtisas komisyonlarının devrede olduğu bir yasama çalışmasının gerekliliğine inanıyoruz.

Ayrıca bu yasama döneminde de daha önceki yasama dönemlerinde diğer torba yasa görüşmelerinde gerçekleştiği üzere, torba yasaların Meclis İçtüzüğü'nün 91'nci maddesine aykırı bir biçimde "temel yasa" olarak genel kurul gündemine getirilerek görüşülmesinin yukarıda özetlenen sakıncaları daha da artıracaktır kanaatindeyiz.

-Yeni bir sisteme geçilmesine rağmen Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile ilgili içtüzük değişikliklerinin yapılmaması dolayısıyla, kanun teklifinin komisyona sunulması ve komisyonda görüşülmesi sırasında, kanun tekliflerinin içeriğinin komisyonda teklif sahipleri tarafından

sunulması ve savunulması, yürütmenin ve bürokratik görevlilerin söz konusu komisyon görüşmelerine katılım ve katkı düzeyinin belirsizliği nedeniyle, söz konusu kanun teklifi maddelerinin komisyonda iyice irdelenip değerlendirilmesi mümkün olmamıştır.

-Teklif Plan ve Bütçe Komisyonunun bizatihi ihtisas konusu ile ilgili bulunmayan bazı kanunlardaki hükümleri ilgilendiren değişiklikleri ihtiva ettiği halde ilgili tali komisyonların görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddelerinin tümü ile ilgili olarak ilgili tüm meslek kuruluşlarının ve sektör temsilcilerinin görüşleri alınmamış veya alınan görüşler Komisyon üyelerinin tamamına dağıtılmamıştır. Görüşlerini belirten sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine itibar edilmemiştir.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak diğer alakalı kamu kuruluşlarının görüşleri alınmamış veya alınan görüşler görüşmelerden önce Komisyon üyelerinin tamamına dağıtılmamıştır.

-Teklifteki kanun maddelerinin bazıları ile ilgili olarak tam ve kapsamlı bir etki analizi çalışması yapılmamıştır. Yapılan analiz çalışması maddelerin komisyonda görüşülmesine geçildiği sırada komisyon üyelerinin bilgisine sunulmuştur.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasada öngörülen olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle acele yasa yapma alışkanlığının genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı olduğu kanaatiyle "Kanun Teklifinin" bütününe karşıyız.

3 Kanun teklifinin maddeleri üzerindeki görüşlerimiz.

Görünürde 2 ayrı Kanunda ve 2 Kanun Hükümünde Kararnamede ayrıntılı değişiklik yapan 9 maddelik yasa teklifinin maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

3.1 Teklifin 1 maddesinin değerlendirilmesi

Teklifte yer alan düzenleme ile vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak çalışmakta imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlı memur kadrolarına atanmaları hususunda düzenleme yapılmaktadır.

Teklifin bu maddesiyle 663 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna geçici bir madde eklenerek;28/11/2022 tarihi itibarıyla Diyanet İşleri Başkanlığı taşra teşkilatında vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak çalışmakta olanlardan, 30 gün içinde başvuruların imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlı memur kadrolarına atanmalarına olanak sağlanmaktadır.

Bu düzenlemede önemli iki koşul bulunmaktadır.

-Birincisi, bu şekilde çalışan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyımlar açısından KPPS'den Başkanlık tarafından belirlenecek puanı almış olmak.

-İkincisi de Diyanet İşleri Başkanlığınca usul ve esasları belirlenecek sözlü ve/veya uygulamalı sınavda başarılı olmak

Kur'an kursu öğretmenleri, fahri (geçici) Kur'an kursu öğretmenleri kapsam dışı bırakılmışlardır.

KPSS puanının tespiti konusunda bu düzenleme ile Başkanlığa tanınan geniş bir yetki söz konusudur.

Söz konusu düzenlemenin Anayasanın 2 ve 7. Maddeleri kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Vekil imam- hatip, vekil müezzin kayyım, fahri (geçici) Kur'an kursu öğretmenleri,

-2010 yılında 6002 sayılı Kanunun 20'nci maddesiyle 633 sayılı Kanuna eklenen geçici 15'inci maddeyle,

-2011 yılında 653 sayılı KHK'nın 13. maddesi ile 633 sayılı Kanuna eklenen geçici 16 ve 17'nci maddeleriyle

-2013 yılında 6495 sayılı Kanunun 7'nci maddesi ile 633 sayılı Kanuna eklenen geçici 18'inci maddeyle kadroya geçirilmişlerdir.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında bu düzenlemenin 1710 kişiyi ilgilendirdiği, bütçeye yükünün 77.237.280 TL. olduğu ifade edilmiştir.

Bu madde dahil olmak üzere teklif metninde yer 1 'inci, 3'üncü, 5' inci ve 7'nci maddelerinde yer alan "28.11.2022" ibaresinin "31.12.2022" olarak değiştirilmesi yönündeki önergemiz komisyonda kabul görmemiştir. 28.11. 2022 tarihinin Cumhurbaşkanı tarafından sözleşmeliler konusunda yapılan açıklamayı izleyen gün

olarak seçilmesi dikkatimizi çekmiştir. Ancak bu tarih sınırında ısrar edilmenin nedeni tam olarak anlaşılamamıştır.

28.11.2022 tarihinde söz konusu kadrolarda istihdam edilip görevden ayrılanlar hakkında da bu düzenlemenin geçerli olması konusundaki önergemiz kabul edilmemiştir.

3.2 Teklifin 2. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle sözleşmeli personel çalıştırılmasına ilişkin esaslar değiştirilmektedir.

Teklifin bu maddesiyle,Devlet Memurları Kanununun 4. maddesinde düzenlenen “Sözleşmeli personel istihdamı fıkrası (4/B) yeniden düzenlenmektedir. Mütercimlerin, tercümanların, avukatların, tabiplerin veya uzman tabiplerinin sözleşmeli olarak çalıştırılabilmelerine olanak sağlayan ifadeler madde metninden çıkarılarak bunların yerine “*hizmetine kısmi zamanlı olarak ihtiyaç duyulacak personelin*” sözleşmeli olarak çalıştırılabilmesine olanak sağlanmaktadır.

Madde metninde kısmi zamanlı çalıştırılabilecek personelin kimler olduğu belirtilmemektedir. Halihazırda “Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar”ın eki niteliğindeki cetveller bünyesinde kamu idarelerince sözleşmeli personel çalıştırılabileceği hükmü de madde metninden çıkarılarak sözleşmeli personel çalıştırılması da kısıtlanmaktadır.

Fıkraya yeni eklenen üçüncü paragraf ile Cumhurbaşkanınca belirlenecek pozisyonlarda işin geçici olması şartı aranmaksızın sözleşmeli personel istihdam edilebileceği; söz konusu sözleşmeli personelin üç yıllık çalışma süresini tamamlaması halinde 30 gün içerisinde başvurmaları halinde aynı unvanlı memur kadrolarına atanacağı düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye paralel olarak bazı usul ve esaslar da paragrafta tanımlanmıştır: Bunlar şöyledir:

1) aynı unvanlı memur kadrosu olmaması halinde hangi kadroya atanacakları Cumhurbaşkanınca belirlenecek, can güvenliği ve sağlık sebepleri dışında üç yıl süreyle başka bir yere atanamayacaklardır

2) Memur kadrolarına atananlar, aynı yerde en az bir yıl daha görev yapacaklardır.

3) Kadroya alınan sözleşmeli personelin sözleşmeli olarak yaptığı hizmetler, emsalleri gibi memuriyette geçmiş gibi değerlendirilecektir.

4) Atandıkları kadroların mali ve sosyal haklarını alacaklar, önceki mali ve sosyal haklarıyla ilgili herhangi bir mahsuplaşma yapılmayacaktır.

5) Hizmet sonu tazminatı ödenmemiş süreler memuriyette geçirilmiş sayılacak ve emekli ikramiyesine esas hizmet süresine eklenecektir.

6) Memur kadrolarına atanan sözleşmeli personelin kadroları otomatik olarak ihdas edilecek ve bu kadrolar kamu personel bilgi sistemine bildirilecektir.

Fıkranın dördüncü paragrafına eklenen cümleyle Cumhurbaşkanı tarafından yurtdışı teşkilatlarında çalıştırılacak sözleşmeli personelin zorunlu hallerde sözleşme sürelerinin yıllık olarak belirlenmeyebileceği hususu düzenlenmiştir.

Paragrafta yapılan değişiklikle sözleşme hükümlerine uyulmaması halinde sözleşmeli personele uygulanacak müeyyidelerin Cumhurbaşkanınca belirlenmesi hükmü metinden çıkarılmaktadır.

Ayrıca, sözleşmeli personelin hizmet sözleşmesine aykırı hareket etmesi halinde sözleşmenin tek taraflı feshinde uygulanan 1 yıllık çalışmama yaptırımının sözleşmenin yenilenmemesi halinde de uygulanması hususu düzenlenmiştir.

Fıkraya eklenen yeni paragraf ile sözleşmeli personele ilişkin disiplin hükümleri ve yaptırımlar konusunda devlet memurlarına uygulanan hükümlerin uygulanacağı aynı usul ve esaslarla disiplin cezası verileceği düzenlenmektedir.

Burada yapılan bir istisnai düzenleme ile kademe ilerlemesinin durdurulması ve üstü cezaların verilmesi halinde disiplin kurulu kararı ile atamaya yetkili amir tarafından sözleşmeli personelin görevine son verileceği hususu düzenlenmiştir.

Bu düzenleme Anayasa'ya aykırıdır. Memuriyetten çıkarmaya ilişkin hükümlerin bunlar için de uygulanması gerektiği düşünülmektedir.

Maddenin görüşülmesi sırasında söz alan sivil toplum temsilcileri, kadroya geçecek personelin sahip olduğu eş durumu tayin hakkının dört yıl ötelendiğini ifade ederek, sözleşmeli çalışanların kadro talebinin altında aile birliğinin sağlanması hususu olduğunun unutulmaması gerektiğini ve aile birliğinin sağlanmasının esas olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10. maddesine göre; Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Yine Anayasanın "Ailenin korunması ve çocuk hakları" başlıklı 41. maddesi; Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar."

hükmünü içermektedir.

Maddede yer kadroya geçecek sözleşmeli personelin tayin hakkının ötelenmesi ile ilgili düzenlemenin bu maddeler çerçevesinde yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

3.3 Teklifin 3. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle; 28/11/2022 tarihinde çalışmakta olan 4/B'li sözleşmeli personel ile diğer kamu kurumlarında çalıştırılan sözleşmeli personel ile belediyelerde, aile sağlık merkezlerinde sulama birliklerinde çalıştırılan sözleşmeli personel memur kadrolarına geçirilmektedir.

Teklifin bu maddesiyle; 657 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmekte ve Söz konusu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile; Kamu kurum ve kuruluşları ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda çalışanlardan;

- a) bir yıldan az süreli çalışan;
- b) kısmi zamanlı çalışan,
- c) yükseköğretim kurumlarının araştırma-geliştirme projelerinde proje süreleriyle sınırlı olarak çalışan

sözleşmeli personel hariç,

28 Kasım 2022 tarihi itibarıyla

- a) Kamuda 657 4/B kapsamında sözleşmeli personel olarak çalışanlar,
- b) Diyanet İşleri Başkanlığında din hizmetleri sınıfında çalıştırılan sözleşmeli personel,

- c) Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinde çalıştırılan sözleşmeli personel,
- d) Toplu Konut İdaresi Başkanlığında çalıştırılan sözleşmeli personel ile sözleşmeli tabipler
- e) Başbakanlık'ta sözleşmeli müsteşar olarak çalışanlar ile Başbakanlık merkez teşkilatında çalıştırılmış sözleşmeli personel ve Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nde Osmanlıca dil ve yazı ile yazılan her türlü arşiv malzemesinin Türkçe'ye çevrilmesi, tasnifi, değerlendirilmesi gibi özel bilgi ve ihtisası gerektiren işlerde çalıştırılan sözleşmeli personel,
- f) Savunma Sanayii Başkanlığında çalıştırılan sözleşmeli personeller, (projelerde çalıştırılanlar hariç)
- g) Gençlik ve Spor Hizmetleri Bakanlığında spor uzmanı ve antrenörü olarak görev yapan sözleşmeli personel,
- h) Sağlık Bakanlığında 4924 sayılı Kanun kapsamında sözleşmeli olarak çalışmakta olan Uzman Tabip, Tabip, dış tabibi, eczacı, Veteriner, biyolog, psikolog, sosyal çalışmacı, diyetisyen, fizyoterapist, çocuk gelişimcisi, odyolog, tıbbi teknoloji sağlık teknikeri, hemşire, ebe, sağlık memuru unvanlı personel,
- ı) Türk Patent Enstitüsünde sözleşmeli personel olarak çalışmakta olan Başkan, Başkan Yardımcısı, Daire Başkanı, Hukuk Müşaviri, Müşavir, Şube Müdürü, Patent Uzmanı, Marka Uzmanı, Uzman, Patent Uzman Yardımcısı, Marka Uzman Yardımcısı, Mütercim, Çözümleyici, Programcı, Bilgisayar İşletmeni, eğitim ve sağlık işlerinde çalışanlar,
- i) Gelir İdaresi Başkanlığında çalıştırılan sözleşmeli personel,
- j) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü bünyesinde idari hizmet sözleşmesiyle çalıştırılan personel,
- k) Sosyal Güvenlik Kurumunda bilişim hizmetleri ile Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğü bünyesinde çalıştırılan sözleşmeli personel
- l) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığında çalıştırılan sözleşmeli personel,
- m) Ölçme, Seçme Ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığında çalıştırılan sözleşmeli personel,
- n) Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, TOKİ ve Belediyelerde çalıştırılan sözleşmeli personel,
- o) 5018 sayılı Kanununun eki II ve IV sayılı Cetveller ile Düzenleyici Denetleyici kurumlarda bilişim hizmetlerinde çalıştırılan sözleşmeli personel,
- ö) Cumhurbaşkanlığı, bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında 375 sayılı KHK'nın ek 6 ve ek 26. maddeleri kapsamında tam zamanlı, kısmi zamanlı veya projelerle sınırlı olarak sözleşmeyle istihdam edilenler,

- p) GAP İdaresi Başkanlığında sözleşmeli olarak istihdam edilenler,
- r) Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığında sözleşmeli personel olarak çalışanlar,
- s) Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığında sözleşmeli olarak çalıştırılan personel,
- t) Milli Eğitim Bakanlığın boş öğretmen norm kadrosu bulunan örgün ve yaygın eğitim kurumlarında 4/B kapsamında sözleşmeli öğretmen olarak istihdam edilenler
- u) TİKA'da sözleşmeli olarak çalıştırılan Başkan, Başkan Yardımcısı, Daire Başkanı, I. Hukuk Müşaviri, Hukuk Müşaviri, TİKA Uzmanı ve TİKA Uzman Yardımcısı ile diğer sözleşmeli personel,
- ü) Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşları, merkez teşkilatları hariç olmak üzere ve öncelikle personel istihdamında güçlük çekilen yerlerde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası uyarınca ilgili mevzuatı gereği kura ile ataması öngörülenler dışında Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı kapsamında yer alan unvanlarla vize edilmiş pozisyonlarda sözleşmeli personel olarak istihdam edilenler,

Kanunun yayımı tarihinden itibaren 30 gün içerisinde başvurmaları halinde aynı unvanlı memur kadrolarına atanacaklar.

Burada bir istisna yapılmış ve 657 sayılı Kanunun ek 41 ve ek 44'üncü maddeleri kapsamındaki Kamu Kurum ve kuruluşların merkez ve taşra teşkilatlarında uzman ve uzman yardımcısı olarak çalışanlar için aynı unvanlı memur kadrosuna atanma şartı bulunmamaktadır. Atanmada aynı unvanlı memur kadrosu bulunmuyorsa bu durumda Cumhurbaşkanınca belirlenecek memur kadrolarına 60 gün içerisinde atanmaları öngörülmüyor.

Birinci fıkranın (b) bendi ile 28/11/2022 tarihi itibarıyla İl özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birliklerinde 5393 sayılı Belediye Kanununun 49. Maddesinin 3. Fıkrası kapsamında çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel olarak çalıştırılan sözleşmeli personelden 30 gün içerisinde yazılı olarak başvurular 60 gün içerisinde memurluğa geçirilecektir.

Birinci Fıkranın (c) bendi ile 28/11/2022 tarihi itibarıyla Aile Hekimliği Kanunu kapsamında kamu görevlisi olmayan ve sözleşmeli personel olarak istihdam edilen

uzman tabip, tabip ve aile sağlığı çalışanlarından 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. Maddesinde belirlenen şartları yerine getirenler 30 gün içerisinde yazılı başvuru yapmaları halinde Sağlık Bakanlığı bünyesinde aynı unvanlı memur kadrolarına, aynı unvanlı memur kadrosu yok ise Cumhurbaşkanınca belirlenecek memur kadrolarına görevlerinden ayrılmaksızın 60 gün içerisinde atanabileceklerdir.

Birinci fıkranın () bendi ile 28/11/2022 tarihi itibarıyla Sulama birliklerinde sözleşmeli personel olarak çalışanlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 48. Maddesinde belirlenen şartları yerine getirenler 30 gün içerisinde yazılı başvuru yapmaları halinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde aynı unvanlı memur kadrolarına, aynı unvanlı memur kadrosu yok ise Cumhurbaşkanınca belirlenecek memur kadrolarına görevlerinden ayrılmaksızın 60 gün içerisinde atanabileceklerdir.

Maddenin ikinci fıkrası ile 703 sayılı KHK ile kapatılan Başbakanlıkta çalışmış ve diğer bakanlık ve kamu kurum ve kuruluşlarına devredilen sözleşmeli personel ile bakanlık veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatlarında ilgili Cumhurbaşkanlığı kararname si hükümlerine göre yeniden yapılandırma çerçevesinde kapatılan veya bünyesinde bulunduğu bakanlık veya diğer kamu kurum ve kuruluşu değiştirilen birimlerde istihdam edilen sözleşmeli personelin de maddenin birinci fıkrasındaki sözleşmeli personel gibi memur kadrolarına geçirilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin nc fıkrası ile 28/11/2022 tarihi itibarıyla sözleşmeli personel olarak çalışmakta olan ancak, askerlik, doğum, evlat edinme, görevlendirme ve ücretsiz izinde olma gibi nedenlerle görevi başında olmayanların da göreve başladıkları tarih itibarıyla, memuriyete alınma şartlarını kaybetmemesi koşuluyla memur kadrolarına atanmalarının yapılması düzenlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrası ile Sağlık Bakanlığında 4/B'li ve Elaman Temininde Güçlük çekilen yerlerde Sözleşmeli personel alıştırılması Kanunu kapsamında iken Aile Hekimliği uygulamasına geçen sözleşmeli personelin de memur kadrolarına görevlerinden ayrılmaksızın diğer sözleşmeli personel açısından belirlenen şart ve usullerle geçiş yapabileceği düzenlenmektedir.

Maddenin beşinci fıkrası ile Memur kadrolarına geçişleri yapılan sözleşmeli personelin sözleşmeli personel olarak çalıştıkları srelerin derece ve kademelerinden sayılacağı, atandıkları memur kadrolarının mali ve sosyal haklarından atanmalarından

itibaren yararlanacakları, sözleşmeli personel olarak çalıştıkları döneme ilişkin hakları ile mahsuplaşma yapılmayacağı düzenlenmiştir.

Maddenin altıncı fıkrası ile maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde tanımlanan 657 sayılı Kanunun 4/B kapsamındaki sözleşmeli personel ile diğer kurumlardaki sözleşmeli personel ile (c) bendinde tanımlanan Aile Sağlığı merkezlerinde açıktan çalışan sözleşmeli personelin memuriyet kadrolarına geçirilmelerinden itibaren sözleşmeli personel olarak çalıştıkları süreler de dahil olmak üzere toplam 4 yıllık hizmet süresini tamamlayıncaya kadar Devlet Memurlarına tanınan yer değiştirme hakkı (Madde 72) ve Başka bir Kuruma nakil hakkından (Madde 74) yararlanamayacakları düzenlenmiştir. Ayrıca fıkra ile birinci fıkranın (b) bendi bünyesinde il özel idareleri ile belediye ve bağlı kuruluşlarında çalışan sözleşmeli personelin il özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri dışında bir kuruma nakillerinin yapılamayacağı da ayrıca düzenlenmiştir.

Maddenin yedinci fıkrası ile madde kapsamındaki sözleşmeli personelden memur kadrolarına geçenlere iş sonu tazminatı ödenmeyeceği ve bu personelden daha önce iş sonu tazminatı ödenen süreler hariç diğer sürelerin memuriyette geçmiş gibi sayılacağı ve bu süreler için emekli ikramiyesi ödeneceği düzenlenmiştir.

Maddenin sekizinci fıkrası ile 657 sayılı Kanunun 4/B kapsamındaki sözleşmeli personel ile diğer kurumlardaki sözleşmeli personel ile (c) bendinde tanımlanan Aile Sağlığı merkezlerinde açıktan çalışan sözleşmeli personel ile (ç) bendinde tanımlanan Sulama Biliklerinde çalışan sözleşmeli personelin memuriyet kadrolarına geçirilmelerine istinaden memur kadrolarının ihdas edileceği ve sözleşmeli personel pozisyonlarının iptal edileceği, buna ilişkin kadro ihdas ve pozisyon iptal işlemlerinin 60 günlük sürenin bitiminden itibaren 2 aylık süre içerisinde kamu personel bilgi sistemine aktarılacağı düzenlenmiştir.

Maddenin dokuzuncu fıkrası ile 657 sayılı Kanunun 4/B kapsamındaki sözleşmeli personel hariç olmak üzere, diğer sözleşmeli personel ile aile hekimliği merkezlerinde çalışan açıktan atanan sözleşmeli personelden memur kadrolarına atanmak istemeyen sözleşmeli personeller hakkında mevcut mevzuatın uygulamaya devam edeceği; 4/B kapsamında memur kadrolarına geçmek istemeyen personel hakkında ise bu kanunun 2. Maddesi ile eklenen dördüncü paragraf hariç (sözleşmeli personele 3 yıllarını doldurmaları halinde memur kadrolarına geçiş hakkı getiren paragraf) diğer değiştirilen paragraflarının uygulanacağı düzenlenmektedir. Sözleşmeli personel olarak çalışmaya

devam edenler hakkında yer değiştirmeye ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanlığınca belirleneceği ve bu şekilde devam eden sözleşmeli personelin pozisyonlarının bu kişilerin hizmetlerinin sona ermesi halinde otomatikman iptal edileceği düzenlenmektedir.

28/11/2022 tarihinden sonra işe başlayan sözleşmeli personel ile belediyelerde çalışmaya başlayan sözleşmeli personeller hakkında 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi ile Belediyeler Kanununun 49. Maddesi hükümlerinin uygulanmaya devam edeceği hususu düzenlenmiştir.

Maddenin son fıkrası ile uygulamada karşılaşılacak tereddütlerin giderilmesine ilişkin Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

Madde metni üzerinde komisyonda yapılan görüşmelerde; bu madde kapsamında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/B maddesi ve teşkilat kanunlarında tabi 413 bin 671, mahalli idarelerde 36 bin 346, aile hekimliğinde kamu dışında aile sağlığı elemanları 3 bin 542, sulama birliklerinde 32 kişi olmak üzere toplam 453 bin 620 personel kadroya gecebileceği, 29/1 1/2022 tarih ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasında hizmete alınan sözleşmeli personel hakkında yeni model 3 artı 1 uygulanacağı, ifade edilmiştir.

Teklifin görüşülmesi sırasında, söz alan sivil toplum temsilcileri, memur kadrolarına atanların sadece ve süresiz şekilde belediye, mahalli idare birlikleri ve il özel idarelerine nakledilebileceğini, belediyelerde istihdam edilen memurların merkezî idare kurumlarında çalışan memurlarla aynı kanuna tabi olarak çalışmakta olduklarını, memuriyet statüsü bakımından hiçbir ayırım bulunmamaktayken memur kadrosuna gecek belediye sözleşmeli personelin süresiz şekilde merkezî idare kurumlara nakil yasağı getirilmesinin Anayasa'nın kanun önünde eşitlik kuralı yönünden sorun teşkil edeceğini düşündüklerini, memur kadrolarına atanacaklar hakkında güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması yapılıp yapılmayacağı konusunda teklifin bir düzenleme içermediğini, uygulamada sorunlara yol açmaması ve belediyelerde uygulama birliği olması açısından güvenlik soruşturması veya arşiv araştırması yapılıp yapılmayacağı hususunun madde metninde belirtilmesinin yararlı olacağını ifade etmişlerdir.

Yine sivil toplum temsilcileri, PTT'de 13 bin civarında 399 sayılı KHK kapsamında sözleşmeli personel, 12 bin kişi civarında idari hizmet sözleşmeli personel

bulunduğunu, Dışişleri Bakanlığında kapsam dışı tutulan 1750, TÜİK’de kapsam dışı tutulan 284, TBMM’de danışman olarak çalışan 384, kişinin, fahri Kur’an kursu öğreticileri, belediyelerdeki sanatçılar ve sayıları 2.800 dolayında olup Aile Bakanlığında ek ders karşılığı çalışan kamu görevlilerin, halk eğitim merkezinde çalışan usta öğreticilerin, Türkiye İş Kurumunda çalışan anketörlerin, 10.000 civarında vekil (ücretli öğretmenlerin)bunların kapsama dahil edilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Madde üzerindeki görüşmelerde Uzman çavuş, sözleşmeli erbaş ve erlerle, üniversitelerde araştırmacı olarak çalışanların, durumu da dile getirilmiştir.

Tarafımızca verilen ve 3269 Sayılı Uzman Erbaş Kanunu’nda değişiklik yapılarak sözleşmeli uzman erbaş olarak görev yapan tüm personelin kadroya alınması ile ilgili komisyonda kabul edilmemiştir.

Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 3 maddesinin 6. Fıkrası kapsamında, “Belediyelerde memur kadrolarına atananların il özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılmaz” ifadesi aynı kanunun 6 maddesi ile çelişmektedir.

Teklifte yer alan 6 maddede kamuya bu düzenleme yapıldıktan sonra Belediyelere alınan sözleşmeli memur, 3 yılın sonunda memur kadrosuna atandıktan sonra 1 yılın ardından diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılabilirken, halihazırda bu düzenleme ile Belediyelerde memurluğa geçenler sadece mahalli idarelerle sınırlı tutulmuştur. Bu uygulama iş barışını bozacağı gibi maddenin sınırlayıcı olan “nakil hakkı” sonradan kamuya alınan sözleşmeliler için geçerli olmayacaktır.

“memur kadrolarına atananların il özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılmaz” ifadesi, “memur kadrolarına atananların il özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılabilir” şeklinde değiştirilmesi gerekmektedir.

Bu konuda daha önce 02.08.2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6495 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 9’uncu maddesi ile sözleşmeli personelin memur kadrolarına geçirilmesine imkân sağlanmıştı. Bu düzenlemede mahalli idarelerde

çalışan sözleşmeli personellere nakil için herhangi bir kısıt konulmazken şimdi neden böyle bir kısıtlamaya gidilmiştir? 6495 Kanuna istinaden memuriyet kadrolarına atananların, başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapıldı. Bu Kanunla bundan sonra kamuya alacağınız sözleşmeli memurları da kadroya geçtikten sonra başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakil hakkı tanırken halihazırda bu kanun geçtikten sonra kadroya geçenlerin nakil hakkını sadece mahalli idarelerle sınırlandırmanın makul gerekçesi bulunmamaktadır.

Söz konusu düzenlemenin Anayasanın 10. maddesi hükmüne aykırılık açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu maddenin görüşmeleri sırasında tarafımızca verilen, maddenin 6'ncı fıkrasında yer alan "memur kadrolarına atananların il özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz." ifadesinin "memur kadrolarına atananların il özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılabilir" şeklinde değiştirilmesini öngören teklifimiz de kabul görmemiştir.

Madde üzerinde komisyondaki görüşmeler sırasında gerek siyasi parti temsilcileri gerekse sivil toplum temsilcilerince dile getirilen görüşler kanun teklifi metnin Türkiye'de sözleşmeli personel sorununu çözmeye pek başarılı olamayacağını, düzenlemenin aceleyle getirilmiş olduğunu, kamuda iş barışını bozacak yeni problemlere neden olacağını göstermektedir.

3.4 Teklifin 4. maddesinin değerlendirilmesi

Kanun teklifinin bu maddesiyle, 657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasında, sözleşmeli personel çalıştırılmasıyla ilgili olarak yapılması öngörülen değişikliklere uyum sağlanması amacıyla ilgili mevzuatta yapılacak düzenlemelerin altı ay içerisinde gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

3.5 Teklifin 5. maddesinin değerlendirilmesi

Kanun teklifinin bu maddesiyle, Kültür Ve Turizm Bakanlığı İle Devlet Opera Ve Bale Genel Müdürlüğü İle Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünde geçici (bir yıldan az

veya mevsimlik) olarak çalışan sözleşmeli personelin sürekli sözleşmeli personel pozisyonlarına atanmaları düzenlenmektedir.

Maddenin birinci fıkrası ile 28/11/2022 tarihi itibarıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü bünyesinde 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında görev yapan solist sanatçı ve sanatçılar ile sahne üstü ve gerisindeki pozisyonlarda bir yıldan az çalışan veya mevsimlik statüde sözleşme ile çalışan personelin, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde yazılı olarak talep etmeleri halinde; 657 sayılı Kanunun ek geçici 12, 14, 16. maddeleri kapsamında ihdas edilmiş sözleşmeli personel statüsündeki pozisyonlara 60 gün içerisinde atanmaları öngörülmektedir.

Maddenin ikinci fıkrası ile 28/11/2022 tarihi itibarıyla sözleşmeli personel olarak çalışmakta olan ancak, askerlik, doğum, evlat edinme, görevlendirme ve ücretsiz izinde olma gibi nedenlerle görevi başında olmayanların da göreve başladıkları tarih itibarıyla, sözleşmeli personel olarak çalışma alınma şartlarını kaybetmemesi koşuluyla sözleşmeli personel pozisyonlarına atanmalarının yapılması hususu düzenlenmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrası ile sürekli sözleşmeli personel pozisyonlarına geçişleri yapılan sözleşmeli personelin sözleşmeli personel olarak çalıştıkları sürelerin yeni alındıkları pozisyonda geçmiş sayılacağı, atandıkları pozisyonların mali ve sosyal haklarından atanmalarından itibaren yararlanacakları, geçici sözleşmeli personel olarak çalıştıkları döneme ilişkin hakları ile mahsuplaşma yapılmayacağı düzenlenmiştir.

Teklif metnin görüşülmesi sırasında söz alan sivil toplum temsilcileri, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı döner sermaye işletmelerinde çalışan bir kısım sözleşmeli personelin, Yazma Eseler Kurulunda görev yapan 35 kişinin kapsama alınmasını istemişlerdir.

Türkiye genelinde sayıları binlerle ifade edilen belediye şehir tiyatroları ve senfoni orkestraları emekçileri gerek ağır çalışma koşulları gerek çalışma saat, biçim ve izinlerine yönelik belirsizlikler gerekse diğer kamu emekçilerine göre düşük ekonomik ve sosyal haklar nedeniyle uzun yıllardır önemli düzeyde mağduriyet yaşamaktadır. Şehir tiyatrolarının ve senfoni orkestralarının gerek sahne önü gerekse sahne arkasında emek veren emekçilerin eşitlik ilkesi de hiçe sayılarak bir sefer daha

ayrımcılığa uğraması zaten ağır ve adaletsiz olan çalışma koşullarını bir kat daha ağırlaştıracak, dışlanma ve ayrımcılığa maruz kalmaları ise ürettikleri hizmetin kalitesini ister istemez düşürecektir. Adalet ve eşitlik ilkeleri kapsamında bu sorunun çözümü önem taşımaktadır. Çalışanlar arasında ayrımcılığa neden olacak böylesi bir durumun yaşanmasını engellemek için sözleşmeliye kadro düzenlemesi kapsamına belediye şehir tiyatroları ve senfoni orkestralarında sanat ve sahne uygulayıcıları hizmet sözleşmesiyle sözleşmeli statülü çalıştırılan sanatçı, sanat ve sahne uygulayıcısı personelinin de kapsama dâhil edilmeleri gerekmektedir.

Sivil toplum kuruluşlarının da benzeri talepleri dikkate alınmamıştır.

Belediyelerde benzeri statüde çalışan personelin neden kapsama alınmadığı ile ilgili sorularımıza tatminkar cevap verilmemiştir. Bu kapsamda 2945 kişinin kadroya alındığı ifade edilmiştir.

Söz konusu düzenlemenin kapsamının genişletilmesi, belediye şehir tiyatroları ve senfoni orkestralarında sanat ve sahne uygulayıcıları hizmet sözleşmesi ile sözleşmeli statüde çalıştırılan sanatçı, sanat ve sahne uygulayıcısı kamu emekçilerinin kapsama dâhil edilmesi ile önergemiz de kabul görmemiştir. Teklifin üzerindeki tartışmalardan bu maddedeki düzenlemenin eksik ve dar kapsamlı olduğu anlaşılmaktadır.

3.6 Teklifin 6. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesiyle belediyelerde kanunun yayımı tarihinden sonra çalıştırılacak sözleşmeli personelin üç yıl çalışma şartını yerine getirmesi halinde memur kadrolarına atanması ve bir yıl süreyle başka bir kuruma atanamayacağı hususunda düzenleme yapılmaktadır.

Madde ile 5393 sayılı Belediyeler Kanununun personel istihdamı ile ilgili 49. Maddesinin üçüncü fıkrasına ek cümleler eklenmekte ve **mahalli idarelerde sözleşmeli personel istihdamı bu idarelerde memur kadrolarına ilk defa alınma usulüne tabi tutulmakta**, üç yıllık çalışma süresini tamamlayan sözleşmeli personelin memur kadrolarına atanmaları ve bu kapsamda memur kadrolarına atanmaların bir yıl süreyle diğer kamu kurum ve kuruluşlarına naklinin yapılamaması öngörülmektedir. Söz konusu atamalarda sözleşmeli personel pozisyonundaki çalışmaların memuriyette çalışmış gibi değerlendirileceği, sözleşmeli personelin memuriyete geçişte atandıkları

memur kadrosunun mali ve sosyal haklarına takip eden aybaşından itibaren hak kazanacaklarını, geriye yönelik bir mahsuplaşma yapılmayacağını düzenlemektedir.

Maddenin dördüncü fıkrası ile geçici sözleşmeli personel pozisyonlarından sürekli sözleşmeli personel pozisyonlarına geçişte kurumlardaki boş pozisyonların kullanılacağı, pozisyon yeterli olmadığı takdirde bu kanunla pozisyon ihdas edilmiş sayılacağı ve atama işleminden sonra işlemlerle ilgili kamu personel bilgi sistemine bilgi verileceği düzenlenmiştir.

Bu düzenleme ile Belediyelerin sözleşmeli personel alımında Çevre ev Şehircilik Bakanlığından izin alıp almayacağı bu konuda anılan Bakanlığın vesayetine girip girmediği konusunda sorulan sorulara iktidar milletvekillerince tatminkar yanıtlar verilmemiştir.

Maddenin beşinci fıkrasında ise uygulamadaki tereddütleri gidermeye Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yetkili olduğu belirtilmektedir. Söz konusu maddede yer alan diğer kamu kuruluşlarına nakil ile ilgili düzenlemenin 3. Maddede benzeri bir düzenleme ile çeliştiğini ifade, ileride birtakım ilave problemlere neden olacağını düşünüyoruz.

3.7 Teklifin 7. maddesinin değerlendirilmesi

Teklifin bu maddesi; Sağlık Bakanlığı teşkilatında çalışan vekil ebe ve hemşirelerin memur kadrolarına atanması hususu düzenlenmektedir.

Bu madde ile 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye geçici bir madde eklenerek, Sağlık Bakanlığı teşkilatında 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi kapsamında açıktan vekil ebe ve hemşire olarak görev yapmakta olanların kanunun yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvurmaları halinde memur kadrolarına atanmaları, bu şekilde atananların dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına naklinin yapılamayacağı düzenlenmektedir.

Maddenin ikinci fıkrası ile ataması yapılan kadroların ihdas edilmiş sayılacağı ve atama işleminin atamanın yapıldığı tarihten itibaren bir ay içerisinde kamu personel bilgi sistemine bildirileceği düzenlenmiştir.

Maddenin görüşülmesi sırasında söz konusu düzenlemenin 790 kişiyi ilgilendirdiği, bütçeye yükünün 22.150.292 TL. olacağı ifade edilmiştir.

Maddenin görüşülmesi sırasında söz alan sivil toplum temsilcileri Dört yıl boyunca getirilen nakil yasağının kaldırılmasını talep etmişlerdir.

Ancak bu düzenlemenin ve kanun teklifinin Aile Sağlığı Merkezlerinde çalışan bir kısım personeli kapsayıp kapsamadığı konusundaki sorulara net cevaplar verilememiştir.

3.8 Teklif metninin görüşülmesi sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekillerince verilen ve Ek madde ihdasını isteyen 4 adet reddedilen önerenin değerlendirilmesi

Söz konusu teklif metninin görüşülmesi sırasında Plan ve Bütçe Komisyonunun CHP'li üyeleri tarafından teklif metnine ek madde ihdasını isteyen ;

İlk önerge; 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun ek 84'üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "olup, aylıklarıyla birlikte makam tazminatı ödenmesine hak kazanamamış" ibaresini yürürlükten kaldıran ve aynı fıkradan sonra gelmek üzere "Birinci fıkra kapsamında olup makam tazminatı ödenmesine hak kazanmış olanlara, makam tazminatı ve buna bağlı temsil veya görev tazminatı toplam tutarı ile birinci fıkraya göre hesaplanan ilave ödeme tutarından yüksek olanı ödenir." şeklinde aşağıdaki fıkra eklenmesini öngören düzenleme idi. Bu düzenleme ile hekim olarak görev yapan sonradan belediye başkanı olarak görev yapanlarla ilgili makam tazminatı ödemelerinde iyileştirmeyi öngörmekte idi.

İkinci önerge; Millî Eğitim Bakanlığına bağlı öğretmenevi ve akşam sanat okullarında, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olarak çalışanlardan 657 sayılı Kanunun 48'inci maddesinde belirtilen genel şartları taşıyanların; doksan gün içinde yazılı olarak başvurmaları hâlinde; Millî Eğitim Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca müştereken belirlenen memur kadrolarına, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış gün içinde atanmaları sağlayacak önerge idi.

Üçüncü önerge; 14.06.1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa geçici madde ilavesiyle, söz konusu kanun teklifi metninin Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde ek ders ücreti karşılığı görev yapan vekil öğretmenleri, usta öğreticileri , aynı zamanda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve il ve ilçe belediyelerinde usta öğretici olarak görev yapan kesimi de kapsaması amacıyla verilen önerge idi.

Dördüncü önerge; 1/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanununun 30'uncu maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları uyarınca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına, milletvekillerine ve siyasi parti grup başkanlıklarına yasama faaliyetlerinde yardımcı olmak üzere istihdam edilen sözleşmeli personele sözleşmelerinin sona ermesi durumunda iş sonu tazminatı ödenmesinin sağlanması ile ilgili düzenleme idi.

Söz konusu önergeler komisyonda görev yapan çoğunluk partisi milletvekilleri ve çoğunluk partisini destekleyen 4. partinin milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir.

Sonuç olarak; Bu teklifle yetersiz, dengesiz ve kısıtlı bulunduğumuz bir anlayışla hazırlanan, iş yaşamında tam anlamıyla güvenli çalışma, eşit işe eşit ücret ilkesini gerçekleştirilmeyen, iş barışını sağlamayan çok sayıda personeli kapsam dışı bırakan, kamuda sözleşmeli statüde çalışan bir kısım personelin memur kadrolarına atanma usul ve şartlarını düzenleyen bu teklifi desteklemekle birlikte ; genel değerlendirme bölümünde açıklanan sakıncaları ve eksiklikleri içermesi, 1'nci bölümde açıklanan genel nedenlerle torba yasa teklifi kimliği ve bazı maddelerinin Anayasaya aykırılık taşınması, 2'nci bölümünde açıklanan nedenlerle olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarında yeteri kadar tartışılmadan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığını, genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı bulunduğumuzdan teklifin bütününe; 3'üncü bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de (2/4849) esas numaralı "Devlet Memurları Kanunu ile 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Bülent Kuşoğlu
Ankara

Mehmet Bekaroğlu
İstanbul

Kamil Okyay Sındır
İzmir

Cavit Arı
Antalya

Süleyman Girgin
Muğla

MUHALEFET ŞERHİ

Emek Karşıtlığı Büyüyor!

AKP, iktidara geldiği ilk günden beri neoliberal politikaları kendi grameriyle yürürlüğe koymuştur. Türkiye ekonomisini küresel kapitalizme eklemeye hususunda tereddüt etmeyen AKP, sermaye birikimini finansallaşma ve işgücünün “artık nüfus” olarak belirlenmesi üzerine kurmuştur. Achille Mbembe’nin dediği gibi “bugün çokluk için trajedi artık (...) bir kenara terk edilmiş ‘fuzuli insanlık’ içinde sürgün nesnesi olmaktır.” Bu bağlamıyla AKP’nin emek politikaları sadece yedek işsizler ordusunu arka planda tutmak değil, aynı zamanda mevcutta çalışanların dahi bir şekilde yoksulluk ve açlık sınırı altında yaşamaya zorlamaktır. AKP’nin neoliberal politikalarıyla birlikte milli gelirden işgücü ödemelerinin aldığı pay son iki yılda yüzde 38’den yüzde 25’e düştü.

AKP’nin emek politikaları, 2018’le birlikte ortaya çıkan ve bir türlü önlenemeyen ekonomik krizle birleşince emekçiler geçim yapmanın imkânsız hale geldiği sifir noktasına doğru sürüklenmektedir. AKP iktidarı ekonomik krizin maliyetini halka ve emekçilere doğru yönlendirmektedir.

Soygunun Aracı: TÜİK

Bu kapsamda vergi oranlarında yüzde 122’den fazla artış gerçekleştirilirken, asgari ücrete yüzde 54 zam yapılmıştır. Aradaki fark emekçinin rızından alınmak istenmiştir. Yanı sıra emekçilerin hakkını gasp etmek için AKP iktidarının

emrindeki TÜİK devreye konmuştur. TÜİK'in enflasyonu kasıtlı olarak düşük göstermesi neticesinde milyonlarca işçi ve memurun hayat standartları daha fazla düşmüştür.

Gerçek enflasyon üç haneli hiper-enflasyona ulaşmasına rağmen TÜİK'in hüllesi neticesinde milyonlarca memura yapılan zam sadece yüzde 30 olarak belirlenmiştir. İktidar-TÜİK ortaklığı, memurları büyük bir cehennemine içine atmıştır.

Bir AKP Anakronizmi; Kamuda Önce Sözleşmeli Politikası, Seçim Öncesi Sözde Kadro Müjdesi!

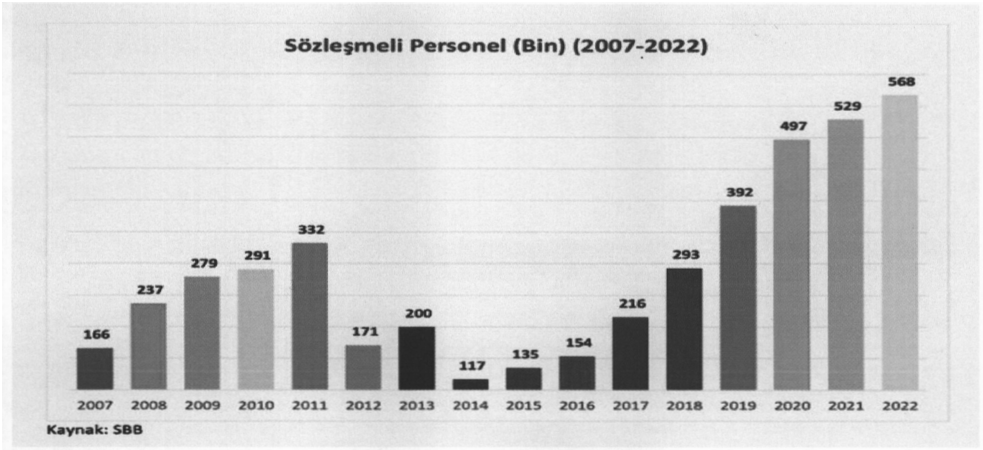
AKP iktidarı 2023 yılı Genel Seçimleri öncesinde mevcut sorunları kendi yarattığı gerçeğinden kopuk bir şekilde “çözümler” üretmeye devam ediyor. Seçim ekonomisi ve seçim propagandası kapsamında TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'na torba yasalar ardı ardına gelmeye devam ediyor. Kısıtlı bir zamanda, sorunların nasıl ortaya çıktığı, nasıl çözüleceği, neden çözülmesi gerektiği gibi soruların cevapları beklenmeden, kapsamlı tartışmalar yapılmadan yamalı bir yasama süreci ivedi bir şekilde işletilmeye çalışılıyor. Son olarak kamuda görev yapan yaklaşık 570 bin sözleşmeli kamu emekçisinin 458 bin 615'i sözleşmeli statüden kadroya geçirilmesini düzenleyen yasa teklifi kapsam dışı bırakılan sözleşmeli 100 bini aşkın emekçinin yanında düzenleme kapsamına alınan emekçilerin özlük haklarının kadrolu emekçilerden farklı tutulması çelişkisi ile “sözleşmeliye kadro” propagandasının da ne denli eksik ve sorunlu olduğunu gözler önüne sermektedir.

AKP, 20 yılı aşkın iktidarı süresince kamuda sözleşmeli emekçi alımını adeta bir politika olarak benimsemiş, yüzbinlerce emekçinin düşük ücret ve güvencesiz çalışmasının savunucusu konumunda bir kamu yönetim anlayışını sürdürmüştür. Cumhurbaşkanlığı'na bağlı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın 2022 yılı 3'üncü çeyreğinde açıkladığı kamu istihdam verilerine göre kamudaki toplam emekçi sayısı eylülde haziran ayına göre 4 milyon 989 bin 413'ten 5 milyon 52 bin 409

kişiyeye çıkmış, 3'üncü çeyrekte kadrolu personel sayısı 3 milyon 28 bin 432'den 3 milyon 60 bin 64'e yükselmiştir. 3'üncü çeyrekte sözleşmeli personel sayısı 568 bin 368'den 590 bin 257'ye yükselmiş, sürekli işçi sayısı 1 milyon 225 bin 51'den 1 milyon 231 bin 635'e çıkmıştır. AKP iktidarının "kadro vaadinde" bulunduğu bir diğer kesim olan geçici işçilerin sayısı da artmaya devam etmekte ancak bu düzenlemenin kapsamına alınmaması sebebiyle "vaat torbasının" hangi kriterlere göre hazırlandığı kestirilememektedir. Açıklanan son verilere göre 2022 yılı eylül ayında haziran ayına göre geçici işçilerin sayısı 59 bin 672'den 62 bin 493'e yükselmiştir. Sonuç olarak en fazla sözleşmeli personel genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde bulunmakta, kamu kurumlarındaki sözleşmelilerin toplam sayısı 431 bin 49 olarak ifade edilmektedir.

Yıllara Göre Sözleşmeli Personel Sayısı;

Görüldüğü üzere 2014 yılında 117 bin olan sözleşmeli personel sayısı 2022 yılı itibariyle 568 bin seviyesine ulaşmıştır. Yıllara göre kamuda kadrolu çalışanların oranında ciddi bir azalma söz konusu olmaktadır. 2012 yılında kamuda kadrolu çalışan personelin oranı %78,62 iken 2022 yılının eylül ayında bu oranın son 10 yıldaki en düşük orana, %60'ın altına kadar indiği görülmektedir. Strateji ve Bütçe Başkanlığı verilerine göre yıllar içinde kamuda personel alımlarının özellikle de son dönemlerde çok büyük çoğunluğunun sözleşmeli statüsünde

gerçekleştiği görülmektedir. Kamuda sözleşmeli olarak çalışan personelin oranı 10 yıl önce %5,54 seviyelerinde iken 2022 yılına gelindiğinde bu oranın %12'yi aştığı görülmektedir. Kamudaki güvencesiz geçici işçilerin sayısında da artış yaşanmaktadır. 2021 yılının sonunda kamudaki geçici işçilerin sayısı 48 bin 920 iken, 2022 eylül ayı itibarıyla geçici işçilerin sayısı 59 bin 672'ye çıkmıştır. Sürekli işçilerin sayısı da 66 bin 362 kişi artarak 1 milyon 225 bin 51'e yükselmiştir. Kamu istihdamında işçilerin oranı 2012'de %11,68 seviyelerindeyken 2022'de kamuda istihdam edilen her dört kişiden biri işçi konumundadır.

AKP iktidarı kendi yarattığı devasa sorunu kendi “çözerek” bir başarı hikayesi yazma kurnazlığında bulunarak Türkiye halklarının toplumsal hafızasını küçümseme gafletinde bulunmaktadır. Bütünüyle bir seçim ekonomisi anlayışı ile plansız, demokratik anlayıştan uzak, tartışmaya mahal vermeksizin bir sorun çözme anlayışı AKP'nin iktidarının devam etmesi halinde sorunların yeniden AKP etiketiyle çözüm olarak TBMM'ye sunulması şüphe götürmez bir gerçek olarak Türkiye kamuoyunun önünde durmaktadır.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'na sunulan kanun teklifi birçok sözleşmeli emekçiyi kapsam dışında bırakmıştır. Ayrıca sözleşmeli emekçilerin kadro müjdesi içerik olarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun sağladığı güvence ve özlük haklarını içermemekte, “sözleşmeliye kadro” müjdesi gerçek anlamda bir kadro kazanımı olmanın uzağında kalarak iktidarın abartılı bir retoriği olarak kalmıştır.

Öyle ki;

- Kanunun yürürlük tarihinin 28 Kasım 2022 olarak ele alınmış olmasının teknik olarak gerekçesi belirtilmemiş, kanunun yürürlüğe geçeceği tarihin esas alınması yönündeki önerilerimiz reddedilmiştir.

- Kadroya geçirilen emekçilerin belirli bir süre boyunca atanamamalarını düzenleyen maddeye can güvenliği ve sağlık sebeplerinin yanı sıra aile birliği mazeretinin de eklenmesi gerekmektedir. Aile birliği Anayasanın 41. Maddesinin amir hükmüdür. Bu nedenle söz konusu düzenleme içerisinde aile bütünlüğünün sağlanması amacı ile atama yapılabilmesinin sağlanması eklenmeli önerimiz reddedilmiştir.
- Kademe ilerlemesinin durdurulması hükmü de eşitlik ve ölçülülük ilkesine aykırı bir şekilde düzenlenmiş, sözde kadroya geçirilen emekçiler düzenleme ile dahi 657 sayılı DMK'ndan ayrı tutulmuştur. Bu düzenlemenin ilgili kısmının da kanun teklifinden çıkarılması önerimiz reddedilmiştir.
- Düzenlemeye 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun **50/d** maddesine haiz emekçilerin de eklenmesi gerekmektedir. Düzenleme bu yönüyle eksiktir ve on binlerce emekçiyi mağdur etmektedir.

Hülasa, AKP iktidarının ısmarlama torba yasa kanun teklifi modeli, kronikleşmiş binlerce sorunun tam anlamıyla çözülmesi gayesi taşımamakta, TBMM aracı edilerek mevzuat torba anlayış ile adeta çorba haline getirilmektedir. İhtiyaç olan şey kamu personeli mevzuatında büyük bir reform yaparak kamudaki eşitliği ve ölçülülüğü sağlamaktır. TBMM'nin, Sivil Toplum Örgütleri'nin bu iradesi ve azminin olduğu açıktır. Seçim arifesi aceleciliği ve plansızlığı, çözüm olarak görülen torba yasaların esasen daha büyük sorunlar yarattığını kısa zamanda tekrar gösterecektir. Türkiye'nin AKP iktidarı uhdesinde yasa değişiklikleri pratiği tam anlamıyla bir yazboz tahtası halini almıştır.

Madde Değerlendirmeleri

MADDE 1- Madde ile Diyanet İşleri Başkanlığında açıktan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak görev yapmakta olanların kadroya geçirilmesi düzenlenmektedir.

AKP iktidarı, her meslek grubundan kamu emekçisini eşitsiz biçimde ayırtırmakta, meslek gruplarında alt-üst kategorileri yaratarak, emekçiler üzerinde hem meslek içi hem de ekonomik bakımdan adaletsizlikler yaratmaktadır. Eğitimde, “Sözleşmeli Öğretmen”, “Ücretli Öğretmen” şeklinde bir çalışma tipi yaratan AKP, aynı yöntemi Diyanet İşleri Başkanlığı kapsamında görev yapan imam-hatip ve müezzinlere de “vekillik” “kayyımlık” nitelermeleri ile uygulamaktadır.

Diyanet İşleri Başkanlığında, imam-hatip ve müezzinlik görevlerinin “vekillik” veya “kayyımlık” titriyle kategorileştirilmesinin yeni ayrımcılıklar ve eşitsizlikler doğuracağı, bu anlamda bu teklifle, var olan eşitsizliklerin bir defaya mahsus kadro hakkı tanınarak sadece geçici biçimde giderilmeye çalışıldığı ortadadır. Bu kategorileştirmenin yeni eşitsizlikler ürettiğini ve ortadan kaldırılması gerektiğini ifade ediyoruz.

MADDE 2- Madde ile üç yıl sözleşmeli olarak görev yapan personelin kadroya atanması; atamadan sonra, can güvenliği ve sağlık sebepleri hariç olmak üzere üç yıl süreyle başka bir yere atanamayacağı ve atamadan sonra en az 1 yıl daha aynı yerde görev yapması koşulu düzenlenmektedir.

“3+1” olarak tabir edilen söz konusu koşulun teklif metninde yer alması, yeni eşitsizlikler yaratacaktır. “3+1” koşulunun varlığıyla; esasında, var olan “sözleşmeli personel” statüsü bir biçimde devam ettirilmiş, özlük hakları bakımından bir gelişme kaydedilmemiş olacaktır. Bu eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmaktadır. Öte yandan, söz konusu koşul diğer bir boyutuyla da aile birliğini, biraradallığını göz ardı etmektedir.

İş bu madde, yarattığı “3+1” hizmet koşulu ve içerdiği diğer koşul ve düzenlemeler bakımından; eşitlik ilkesiyle aykırılıklar içermekte, yeni sorunlar yaratma potansiyeli barındırmaktadır.

MADDE 3- 657 sayılı kanunun 4. maddesinin (B) fıkrası ve bazı KHK’ler kapsamında görev yapmakta olan sözleşmeli personel ile mahalli idarelerde görev yapan sözleşmeli personelin memur kadrolarına atanması ve buna ilişkin koşullar düzenlenmektedir.

Düzenleme; “Bir yıldan az süreli, ayın veya haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatleri gibi kısmi zamanlı çalışanlar ile yükseköğretim kurumlarının araştırma-geliştirme projelerinde proje süreleriyle sınırlı olarak çalışanlar hariç olmak üzere” ibaresi ile istisna tutulan meslek grupları ve çalışanlar bakımından son derece sorunlu bir nitelik barındırmaktadır. Yeni eşitsizlikler üretmesi ve var olan eşitsizlikleri derinleştirmesi bakımından son derece eleştirel bir nitelik barındıran iş bu maddenin daha kapsamlı biçimde ele alınması gerekmektedir. Bu bağlamda bir düzenleme yapılacaksa, muhakkak ki bu düzenleme içinde öğretmenler ve akademik kadrodaki eşitsizliklerden mustarip olan akademisyenler de kapsama alınmalı ve benzeri sorunlar yaşayan tüm meslek grupları da düzenlemede yer bulmalıdır.

MADDE 4- 657 sayılı kanunun 4. maddesinin (B) fıkrasında yapılan değişikliklere ilişkin mevzuatta düzenleme yapılması için süre belirlenmektedir.

Madde 5- Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı solist sanatçı ve sanatçılar ile sahne üstü ve gerisinde görev yapan personelin kadroya ilişkin düzenlemedir. Madde aynı alanda çalışan birçok emekçiyi dışarıda bırakarak haksızlık ve mağduriyetlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. TÜM BEL-SEN Genel Başkanı Erdal Bozkurt'un komisyon görüşmelerinde belirttiği üzere "ayrımcılığı yerel yönetimler ve mali idareler adına gene yaşıyoruz. Bizim örgütlü olduğumuz alanda çalışan arkadaşlarımız aslında Kültür ve Turizm Bakanlığında ki sanatçılarla eş değer olmalarına rağmen 2013'ten beri kapsam dışı bırakılıyorlar."

Madde 6: Belediyelerde çalışan sözleşmeli personelin kadroya alınması şartlarına dair düzenlemedir. Nakil işlemlerinin kanunun yasalaşma tarihine bağlanması, anayasanın eşitlik ilkesine aykırı durum yaratmaktadır.

Madde 7: Sağlık Bakanlığı teşkilatında çalışan ebe ve vekil ebelerin kadroya atanması şartlarına dair düzenlemedir. Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası temsilcisinin komisyonda belirttiği husus bir haksızlığın giderilmesi çağrısıydı. Temsilciye göre "Dört yıl boyunca atanamama ve nakil olamama olayının kaldırılmasını istiyoruz. 790 tane vekil ebe ve hemşire var ortada. Hizmetin sürekliliğiyle ilgili bir sıkıntı olduğunu düşünmüyoruz ve bunun önünde bir engel olduğunu da düşünmüyoruz. Bir iyilik yapılıcaksa, gerçekten bir müjde verilecekse "ama"sız ve "koşul"suz bir müjdenin verilmesi lazım. Biz biliyoruz ki korkudan arındırılmış olan insan güvenceli insandır. Bir tek yemiz bile, bir tek kamu hizmetinde çalışan sağlık emekçisi ya da emekçi bile güvencesiz çalışıyorsa aslında hepimiz gvencesiziz."

Rıdvan Turan
Mersin

Garo Paylan
Diyarbakır

MUHALEFET ŞERHİ

13/1/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/4849 esas numaralı 2/4849 esas numaralı “Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”;

1. 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet işleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
2. 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu
3. 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu
4. 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname olmak üzere 3 farklı kanun ve 1 kanun hükmünde kararıname değişiklik yapan 7 madde ile yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte 9 maddeden oluşmaktadır.

Teklif, esas komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu, tali komisyonu Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu olmak üzere 2 farklı komisyona havale edilmiş, yalnızca Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşmeler yapılmıştır. Teklif, 16/1/2023 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan görüşmeleri sonucunda kabul edilerek komisyon görüşmelerini tek günde tamamlamıştır.

Usule Dair ve Teklifin Tümü Üzerine Değerlendirmeler

Plan ve Bütçe Komisyonunda daha önce görüşülen kanun tekliflerinde hazırlık süreleri çok kısıtlı tutulmaktadır. İlgili bu kanun teklifi TBMM İçtüzüğü'nün açık hükümlerinde değinilen sürelerle uygun bir süreç yerine, havale edildiği 13 Ocak tarihinin akabinde 16 Ocak günü komisyonda görüşülüp kabul edilmiştir. 458 bin sözleşmeli personelin kadroya geçirilecek olduğu ve toplamda 600 binin üzerinde sözleşmeli personeli ilgilendiren, geniş bir toplum kesimini kapsayan ve önemli düzenlemeleri içeren bir teklife komisyon milletvekillerinin daha iyi hazırlanabilmesi için gerekli olan zaman tanınmamıştır.

Teklif ile ilişkin bir diğer husus ise teklif sahiplerinin teklife dair kapsamlı bir etki analizini sunmamış olmalarıdır. Teklifte yer alan düzenlemeden kaç kişinin yararlanacağına

ilişkin olarak Komisyonda dağıtılan etki analizi son derece yetersiz ve özensizdir. Teklifin ilgili bentlerinden kaç kişinin yararlanacağı analizde yer almasında rağmen bu düzenlemenin kamuya maliyeti hesaplanmamıştır. Dolayısıyla bu dokümanın etki analizi olarak değerlendirilmesine imkân bulunmamaktadır. Komisyon görüşmeleri esnasında etki analizi adı altında birkaç sayfalık bir çalışmanı dağıtılmış olması ve etki analizi adı verilen dokümanın teklifle beraber sunulması doğru bir kanun yapım sürecini ifade etmemektedir.

Teklifte yer verilmeyen ve memur kadrolarına atanmayacak kişilerin hangi sebeplerle kapsam dışı bırakıldığı da yine açıklığa kavuşturulmamıştır.

Teklif ile toplamda 458 bin 615 sözleşmeli personelin memur kadrolarına atanacağı düzenlenmektedir. Bu sayı şunu gösteriyor ki milyonları ilgilendiren bir yasal düzenleme hayata geçirilmektedir. Ancak düzenleme herkesi memnun edecek bir rızayı üretebilecek bir teklif içeriğinden çok uzaktadır. Teklif, özü itibarıyla yanlış olmasa dahi kapsamı itibarıyla hak sahiplerinin tamamına ulaşamadığı için eksik bir düzenleme olarak ortaya çıkmaktadır.

Anayasanın 128 inci maddesinin birinci fıkrası; “Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.” hükmünü içermektedir.

“Devlet işlerini memurları eliyle yürütür.” hükmü zamanın akli ve kolektif aklın ışığında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununu oluşturmuş ve devletin işini bu yasada yapılan düzenlemeler çerçevesinde yürütmeye karar vermiştir. Zamanla kanunlarımızda çeşitli değişiklikler yapılarak sözleşmeli memur statüsü kamu personel rejimimiz içinde kendine yer bulmuş ve bu statüyle personel alımları yapılmaya başlanmıştır. Ülkemiz özelinde bu husus sözleşmeli kamu personeli başlığı altında yasal bir dayanak ile meydana getirilmiş ve özel sektördeki performans esaslı değerlendirme sisteminin kamudaki liyakat esaslı değerlendirmenin yerine geçerek belirli parametrelerle çalışanın değerlendirilmesi ve denetlenmesi amaçlanmıştır.

Teorik olarak atılan bu adımın uygulamadaki yansımaları sözleşmeli personel ile kadrolu memur arasındaki sosyal hakların dağılımı problemini meydana getirmiştir. Buna göre sözleşmeli personel yasal olarak memur ile aynı haklara sahip olmasına rağmen memurun yan hakları sözleşmeli personelin üzerinde seyretmektedir. Bu durum da hiyerarşi içerisinde ikilik ve adil olmayan bir personel sistemi ortaya çıkarmaktadır.

Buradaki temel husus, devletimizin Anayasamızın 128 inci maddesi hükmü uyarınca; kamusal alandaki işlerini memurlar eliyle yürütmesi sürecini daim kılmayı kabul edecek bir yapısal süreci inşa edecek olmayı kabul etmemesinde saklıdır. Devletin işini görmek üzere alınan, istihdam edilen kişilerin tamamının aynı statünün sahibi olacağı ve memur olmaktan kaynaklı elde ettikleri haklarda farklılıkların olmayacağı bir personel sistemi çözümün merkezidir.

Sözleşmeli personel statüsünde çalıştırılan vatandaşlarımız kendisinin devlete olan bağıını pamuk ipliğiyle bağlı görmektedir. Bu statüde yer alan vatandaşlarımız günün sonunda sözleşmemiz sonlandırılabilir ve dolayısıyla işimi kaybedebilirim endişesiyle devletimizin işlerini yürütmektedirler. Bu durumun ortadan kaldırılması belirli kişilerin düzenleme içeriğinde değerlendirilmesiyle çözülemeyecektir. Komisyon görüşmelerinde de ilettiğimiz üzere herkesi kapsayan ve hiçbir sözleşmeli personelin dışarıdan bırakılmayacağı bir kanuni düzenleme hayata geçirilmelidir.

Diğer taraftıyla vatandaşlarımızın beklentisi olduğu bilinen bu düzenlemelerin seçim sırtına girildiğinde meclise getiriliyor olması AK Parti iktidarının samimiyetsizliğini gözler önüne sermektedir. Komisyon görüşmeleri sırasında muhalefetin, sendikaların ve sivil toplum kuruluşlarının teklifte yer verilmeyen vatandaşlarımız lehine önerilerinin dikkate alınmamış olması iktidarın amacının sözleşmeli memurların uğradığı haksızlıkları ortadan kaldırmak olmadığını gözler önüne sermektedir.

Teklifin Maddeleri Üzerine Değerlendirmeler

Madde 1

Madde ile vekil imam-hatip ve müezzin-kayyim olarak görev yapanların KPSS'den Başkanlıkça belirlenecek puanı almaları ve Başkanlıkça belirlenecek mülakat sonrasında memur kadrolarına atanmaları düzenlenmektedir. Maddeyi olumlu bulmakla birlikte şu hususu dile getirmek gerekmektedir. İktidar madde metninde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde müracaat edenler, geçerliliği devam eden kamu personeli seçme sınavından Başkanlıkça belirlenecek yeterli puanı almış olmaları ve Başkanlıkça belirlenecek usul ve esaslara göre yapılacak sözlü ve/veya uygulamalı sınavda başarılı olmaları şartını hüküm altına almak istememektir.

Şunu dile getirmek gerekir ki; bu kapsamda yer alan personel zaten görevini ifa etmektedir. Görevini ifa eden bu vatandaşlarımızın sözleşmeli personel statüsünden memur kadrolarına atanacakları yönde yapılacak statü değişikliği aşamasında bu şartın getirilmesindeki amaç anlaşılammaktadır. Buradan şu sonuç çıkmaktadır; iktidar, sözleşmeli olarak çalıştırılan bu vatandaşlarımızın işe alım süreçlerinde bu şartları değerlendirmeyip liyakati esas alan görevlendirmelerde bulunmamıştır. Diğer boyutuyla aylarca ya da yıllarca çalıştırdığı bu statüdeki personelin kadroya geçiş sürecinde bu şartı değerlendirmeyi önererek onların elde edeceği hakkın önüne bir engel koymayı tercih etmektedir. İşe alım sürecinde değerlendirilmeyen bir sürecin hali hazırda çalışan bir kişiye yapılması adeta ciddiyetten uzak bir devlet anlayışını kabul ettiklerinin kanıtı olarak ortaya çıkmaktadır.

Komisyon görüşmeleri sırasında; açıktan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak görev yapmakta olanlara kadroya geçişleri sürecinde sınav şartı getirilmesinin uygun görünmediği ve hali hazırda açıktan vekil imam-hatip ve vekil müezzin-kayyım olarak görev yapmakta olanların herhangi bir şarta bağlı olmaksızın memur kadrosuna geçirilmelerinin adil olduğu dile getirilmiştir. Bu amaçla verilen değişiklik teklifimiz AK Parti ve MHP milletvekilleri tarafından reddedilerek kabul edilmemiştir.

Madde 2

Madde ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda düzenlemeler yapılarak sözleşmeli personelin kadroya geçiş sürecine değinilmiştir. Maddede proje bazlı ve özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç duyulan işler, bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmetler, yabancı uyruklu personel istihdam edilmesini gerektiren hizmetlerde çalıştırılanlar ile özelleştirme uygulamaları sebebiyle iş akitleri sona erenlerin kamuda istihdamı gibi bazı özel durumların dışındakilerin kadroya alınmaları düzenlenmekteyken, maddenin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan; “Cumhurbaşkanınca belirlenecek pozisyon unvanlarında çalıştırılmak üzere işin geçici olması şartı aranmaksızın sözleşmeli personel istihdam edilebilir.” hükmü ile Cumhurbaşkanına istisna tanınmaktadır. Cumhurbaşkanının tercihine bırakılan bu yetki uygulamada keyfiliğe ve kayırmacılığa neden olabilecektir.

Yine madde metninde yer alan kadroya geçirilecek kişilerin önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal hakların mahsuplaştırılmaması bu kişilerin mağdur edilmelerine yol açacaktır.

Ayrıca teklifin son fıkrası ile kademe ilerlemesi durdurulma cezasının görevine son verme cezasına dönüştürülebilmesine imkân tanınmaktadır. Bu durum keyfiliğe yol açacaktır. Düzenleme bu yönüyle devlet memurunun amiri tarafından mobbinge uğramasına sebep olabilir ve devlet memurlarının çalışma güvencesini, motivasyonunu zedeleyecektir.

Diğer boyutuyla madde metninde personelin tayin ve mazeret tayini hakkına ilişkin düzenlemede yalnızca can güvenliği ve sağlık sebebine yer verilmiştir. Anayasamızın 41 inci maddesinde ifade edildiği üzere “Devlet, ailenin huzur ve refahı ile gerekli tedbirleri almalıdır.” Denmektedir. Anayasamızın açık bu hükmü uyarınca kadro ataması yapılacak sözleşmeli personellerimizin aile birliğinin korunması sağlanmalıdır. Komisyon görüşmeleri sırasında madde metnine “aile birliğinin korunması sebebinin” eklenmesi ve aile birliğinin sarsmaması amacıyla verilen değişiklik teklifimiz AK Parti ve MHP milletvekilleri tarafından reddedilerek kabul edilmemiştir.

Madde 3

Madde ile 4(B) statüsündeki ve bazı kanun ve kanun hükmünde kararnameler kapsamındaki sözleşmeli personel ile mahalli idarelerde görev yapan sözleşmeli personelin kanunun yürürlük tarihinden itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvurmaları halinde memur kadrolarına atanmaları düzenlenmektedir.

Kamuda çalışan sözleşmeli personele kadro müjdesiyle 28/11/2022 tarihinde Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklanan ve akabinde hazırlanan bu kanun teklifi göstermiştir ki; teklifte kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan sözleşmeli personel statüsündeki bazı meslek mensubu kamu çalışanı vatandaşlarımıza yer verilmemiştir. Çalışma şartları eşit olmasına rağmen kadro verilmeyen kamu çalışanlarımızın bu kanun kapsamına dahil edilerek mağdur edilmemeleri sağlanmalıdır.

Teklifte; 50/d’ ye tabi akademisyenler, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında ek ders karşılığı çalışan personel (sosyolog, psikolog, hemşire, sosyal çalışmacı, sosyal hizmet uzmanı), Halk Eğitim Merkezleri’nde kısmi zamanlı olarak çalışan kadrosuz usta öğreticiler, 4 Aralık 2017 tarihinden önce çalışıp kapsam dışı kalanlar, Fahri Kuran kursu öğreticileri, TSE çalışanları, Doktora Programı Araştırmacıları, kamu çağrı merkezi çalışanları, personel maliyeti %70 kuralına takılan laboratuvar çalışanları, kan alma personeli, MR, tomografi ve sterilizasyon personeli, yemekhane çalışanları, birim bilgi işlem personeli çalışanları, kiralık

araç şoförleri, KİT'lerde taşeron olarak çalışanlar, karayolları yol bakım onarım çalışanları, TBMM danışmanları, belediye şirketlerinde çalışanlar, vekil imam hatip ve müezzin kayyım hocalardan şu anda görevde bulunmayanlar (şu an görevde olmayanlar uygulamanın dışında bırakılmıştır), Uzman çavuşlar, sözleşmeli er ve erbaşlar (Jandarma Genel Komutanlığına bağlı olan uzman jandarma çavuşlar kadrolu olup aynı statüdeki Kuvvet komutanlıklarındaki uzman çavuşlar sözleşmelidir), Vakıfbank güvenlikleri, Müşavir firma çalışanları, PTT'de İHS'li çalışanlar, şehir hastanesi çalışanları, Aile Sağlığı Merkezinde çalışan grup elemanları, Çadırkent ve Expo Bakım çalışanları, İlbank ve İl Özel İdaresi çalışanları, sosyal tesis çalışanları, tarım danışmanları ve daha başkaca meslek mensubu vatandaşlarımıza yer verilmemiştir.

Maddede birçok kamu kurumunda çalışan sözleşmeli personelin kadroya geçirilmesi düzenlenmiş ancak birçok kamu kurumunda çalışan sözleşmeli personele yer verilmemiştir. Kapsamlı bir düzenleme yapılmaması yeni mağduriyetler ortaya çıkaracaktır. Maddede belirtilmeyen ve başka kamu kurumlarında çalışan sözleşmeli personelin kadroya alınmalarının mağduriyeti ortadan kaldırılmalıdır.

Komisyon görüşmeleri esnasında kapsam dışı bırakılan vatandaşlarımızın dahil edilmeleri gerektiği dile getirilmiş ancak iktidar grubu bu talep ve önerilere kulak kapatmıştır. Kapsam dışında kalan sözleşmeli personelin kanun teklifine dahil edilmesi amacıyla verilen önerge teklifimiz AK Parti ve MHP milletvekilleri tarafından reddedilerek kabul edilmemiştir.

Yeni Kamu Personel Rejimi İhtiyacı

AK Parti iktidarının yönetiminde geçen sürede kamu personel rejimi sadelikten uzaklaşmıştır. Çeşitli sözleşmeli kadrolarla yeni ve güvencesiz bir istihdam modeli oluşturulmuştur. Anayasanın 128. maddesinin “Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.” şeklindeki ifadesiyle ana istihdam yönteminin “memurluk” olduğu vurgulanmıştır. Sözleşmeli personel uygulamasıyla Anayasa hükmünün devre dışı bırakılmaktadır. Ayrıca memuriyetin getirdiği güvence ortamının kaybolmasına sebep olunmaktadır.

Anayasanın 128. Maddesinin ikinci fıkrası ise memurlar ve diğer kamu görevlilerine yönelik düzenlemelerin kanun yapılması gerekliliği şartını koymuştur. Mali ve sosyal hakların ise toplu sözleşme ile de düzenlenebileceği hususu istisna tutulmuştur. Buna rağmen son yıllarda memurlar ve diğer kamu görevlilerine yönelik düzenlemelerin çoğunun Kanun

Hükmünde Kararnameler ve Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile düzenlendiği görölmektedir. Böylece Anayasanın açık hükmü hiçe sayılmakta, TBMM'nin kamu personel rejimi üzerindeki etkisi zayıflatılmakta ve kamu personel rejimini oluşturan Anayasa, Kanunlar ve diğer hükümler arasında karmaşa ve belirsizlikler olmaktadır. Bunun sonucunda da temel ilkelerden uzak bir kamu personel yönetimine doğru gidilmektedir.

Bu kanun teklifi sözleşmeli istihdam modelinden tamamen vazgeçmemektedir. İktidar, 20 yıldır yaptığı yanlıştan dönme yi dahi becerememektedir. Adalet sağlama amacıyla yola çıkarken yeni adaletsizlikler meydana getirmektedir. Buna benzer durum ek gösterge düzenlemesinde de kendini göstermiştir. Astların üstlerinden daha yüksek ek gösterge aldığı bir dönem başlatılmıştır.

Anayasanın 128. Maddesine 2010 yılında eklenen fıkra ile mali ve sosyal hakların düzenlenmesi için "topl u sözleşme" istisnası verilse de "grev hakkının" olmayışı pratikte bu istisnanın amacına hizmet etmekten uzak kalmasına sebep olmuştur. Grev hakkının olmayışı nedeniyle topl u sözleşme esnasında taraflardan birini oluşturan kamu personeli ve onları temsil eden sendikaların pazarlık ve haklarını savunabilme güçlerini zayıflatmaktadır. Ayrıca kamu personelleri örgütlenme ve örgütlü katılım haklarından mahrum bırakılmaktadır.

Anayasanın 70. maddesi uyarınca kamu hizmetlerine girmede görevin gerektirdiği nitelikler dışında başka hiçbir ayırım gözetimeyeceği garanti altına alınmıştır. Buna rağmen günümüzde uygulanan "sözlü mülakat" sistemi ile adayların görevin gerektirdiği nitelikler dışında özellikleri (ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi) sebebiyle ayrıma tabi tutulduğu bilinmektedir. İşe alımların dışında görevde yükselme durumunda da liyakat esas dikkate alınmadan benzer ayrımların uygulandığı bir gerçektir. Ayrıca üst düzey yöneticilerin yeni sistemle beraber Cumhurbaşkanı Kararı ile atanıyor olması kamu kurumlarının yönetimini siyasallaştırmaktadır.

Kamu personelinin önemli sorunlarından bir tanesi de eş durumundan tayin süreçlerinde yaşanan problemlerdir. Anayasa'nın 41. Maddesinin ikinci fıkrasında " Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar." hükmü yer almaktadır. Anayasal düzeyde Devlete aile bütünlüğü, ailenin refah ve huzurunu koruma görevi verilmiştir. Diğer sorunlarda olduğu gibi anayasal- yasal düzeyde korunan haklar uygulamada göz ardı edilmektedir. Görüşülen Kanun Teklifi de eş durumu sebebiyle tayinin önüne 4 yıl şartı koymakta ve bu mağduriyeti devam ettirmektedir.

Bunlar, kamu personel rejiminde AK Partinin yarattığı tahribatın sadece örnekleridir. Günümüzde devletin tüm organlarıyla beraber yürütmekle sorumlu olduğu kamusal hizmetlerin

verimli ve kaliteli şekilde yerine getirilemiyor olması kamu personel rejiminde reform ihtiyacını doğurmaktadır.

Yasallıktan, liyakatten, eşitlikten ve tarafsızlıktan uzak hale gelmiş günümüz kamu personel sistemi ile kamusal hizmetlerin kalitesinin yükseltilmesi, verimliliğin artırılması ve vatandaş memnuniyetinin sağlanması mümkün görünmemektedir.

Bu sebeple kamu personel rejiminin uluslararası standartlara uygun, çağdaş, şeffaf, katılımcı, liyakati esas alan, insan kaynağını en verimli şekilde kullanan, kapsayıcı ve tarafsız bir yapıya kavuşturulması gerekmektedir. Böylece kamusal harcamalara gelirleri ölçüsünde ortak olan vatandaşlarımıza yönelik sunulan hizmetlerin kalitesi en yüksek seviyeye çıkarılabilecektir.

İYİ Parti; mevcut kamu personel rejimindeki yanlışları ve eksiklikleri tespit ederek bunların giderilmesine yönelik çözüm önerilerini hazırlamıştır. Bu nedenle İYİ Parti iktidarında, bu sorunlara sebep olan karmaşık ve adaletsiz kamu personel rejimi yerine;

• Çağdaş, şeffaf ve liyakati temel ilke kabul eden bir kamu personel rejimi uygulamasına geçeceğiz,

- Sınavlarda, işe alımlarda güveni tesis edeceğiz,
- Nepotizme son vereceğiz,
- Hiyerarşiyi dengeli şekilde uygulayacağız,
- Görev tanımlarının kesin ve anlaşılır olmasına özen göstereceğiz.
- “Sözlü mülakat” uygulamasını kaldırarak Kamu Personelini sadece KPSS ile göreve alacağız.
- “Aday memurluk” uygulamasına işlerlik kazandıracacağız.
- Kamu personelleri için atama ve görevde yükselmeye yönelik usul ve esasları liyakati temel alacak şekilde kanunla düzenleyeceğiz.
- Memurlara yapılan bütün ek ödemeleri, emekli maaşı ve emekli ikramiyesi hesaplamasında da esas alacağız.
- Üst düzey yöneticilerin yetiştirilmesine yönelik usul ve esasları belirleyerek kamu idarelerin daha nitelikli personel tarafından yönetilmesini sağlayacağız.
- Kamu personellerinin ek göstergelerini yeniden adil şekilde düzenleyeceğiz.
- Memurluk dışında kalan sözleşmeli istihdam uygulamalarını sonlandıracacağız.
- Yardımcı Hizmetler Sınıfında bulunanların tamamını eğitim durumlarına göre Genel İdari Hizmetler Sınıfına geçireceğiz.

- Yer değiştirme uygulamaları konusunda kurumlar arasındaki farklılıkları giderecek ve eş durumu tayin ile özür durumuna bağlı yer değiştirmenin önündeki engelleri kaldıracadıız.
- Kamu personelini “grev hakkına” kavuşturacadıız.

Sonuç itibariyle;

458 bin 615 sözleşmeli personelin memur kadrolarına atamaları düzenlenen ve milyonları ilgilendiren bu yasal düzenlemeyi yetersiz ve eksik bulmakla birlikte, 2/4849 esas numaralı “Devlet Memurları Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile getirilen değişiklikleri vatandaşlarımızın beklentisi olarak görmekte ve milletimizin lehine olduğu kanaatiyle olumlu karşılamaktayız.

Durmuş Yılmaz

Ankara

KONYA MİLLETVEKİLİ HALİL ETYEMEZ
VE ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP
BAŞKANVEKİLLERİ KAYSERİ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ELİTAŞ, ÇANAKKALE MİLLETVEKİLİ
BÜLENT TURAN, TOKAT MİLLETVEKİLİ
ÖZLEM ZENGİN, ÇANKIRI MİLLETVEKİLİ
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU, BARTIN
MİLLETVEKİLİ YILMAZ TUNÇ; MİLLİYETÇİ
HAREKET PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLLERİ
MANİSA MİLLETVEKİLİ ERKAN AKÇAY, SAKARYA
MİLLETVEKİLİ MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL;
BÜYÜK BİRLİK PARTİSİ GENEL BAŞKANI
ANKARA MİLLETVEKİLİ MUSTAFA DESTİCİ İLE
175 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**DEVLET MEMURLARI KANUNU VE
BAZI KANUNLAR İLE 663 SAYILI
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı
Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri
Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde
eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20- 28/11/2022 tarihi
itibarıyla Diyanet İşleri Başkanlığı taşra
teşkilatında 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi
kapsamında açıktan vekil imam-hatip ve
vekil müezzin-kayyım olarak görev yapmakta
olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği
tarihten itibaren otuz gün içinde müracaat edenler,
geçerliliği devam eden kamu personeli seçme
sınavından Başkanlıkça belirlenecek yeterli puanı
almış olmaları ve Başkanlıkça belirlenecek usul ve
esaslar göre yapılacak sözlü ve/veya uygulamalı
sınavda başarılı olmaları şartıyla, Başkanlıkça
ilan edilecek yerlerde görevlendirilmek üzere
imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlı memur
kadrolarına atanırlar. Bu madde uyarınca memur
kadrolarına atananların dört yıl süreyle başka
kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz.

Bu madde kapsamında atama yapılacak
kadrolar, başka bir işleme gerek kalmaksızın

**DEVLET MEMURLARI KANUNU VE
BAZI KANUNLAR İLE 663 SAYILI
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı
Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri
Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde
eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20- 28/11/2022 tarihi
itibarıyla Diyanet İşleri Başkanlığı taşra
teşkilatında 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi
kapsamında açıktan vekil imam-hatip ve
vekil müezzin-kayyım olarak görev yapmakta
olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği
tarihten itibaren otuz gün içinde müracaat edenler,
geçerliliği devam eden kamu personeli seçme
sınavından Başkanlıkça belirlenecek yeterli puanı
almış olmaları ve Başkanlıkça belirlenecek usul ve
esaslar göre yapılacak sözlü ve/veya uygulamalı
sınavda başarılı olmaları şartıyla, Başkanlıkça
ilan edilecek yerlerde görevlendirilmek üzere
imam-hatip ve müezzin-kayyım unvanlı memur
kadrolarına atanırlar. Bu madde uyarınca memur
kadrolarına atananların dört yıl süreyle başka
kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz.

Bu madde kapsamında atama yapılacak
kadrolar, başka bir işleme gerek kalmaksızın

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilerek kadro ve pozisyonlara ilişkin mevzuatın eki cetvellerin Başkanlığa ait bölümüne eklenmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar; unvanı, sınıfı, adedi ve derecesi belirtilmek suretiyle atamanın yapıldığı tarihten itibaren bir ay içinde kamu personel bilgi sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.”

MADDE 2- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasının üçüncü paragrafında yer alan “tarihi belge ve eski harflerle yazılmış arşiv kayıtlarını değerlendirenlerin mütercimlerin; tercümanların;” ve “bu Kanuna tâbi kamu idarelerinde ve” ibareleri madde metninden çıkarılmış, paragrafta yer alan “dava adedinin azlığı nedeni ile kadrolu avukat istihdamının gerekli olmadığı yerlerde avukatlarını, kadrolu istihdamın mümkün olmadığı hallerde tabip veya uzman tabiplerin;” ibaresi “hizmetine kısmi zamanlı olarak ihtiyaç duyulacakların;” şeklinde değiştirilmiş, aynı paragrafta “dış kuruluşlarda” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yurtdışı teşkilatlarında” ibaresi eklenmiş; dördüncü paragrafında yer alan “, fesih tarihinden” ibaresi “fesih tarihinden, sözleşmeyi yenilememeleri halinde sözleşmenin bitiminden” şeklinde değiştirilmiş, paragrafta yer alan “sözleşme hükümlerine uyulmaması hallerindeki müeyyideler,” ibaresi madde metninden çıkarılmış, paragrafta “Cumhurbaşkanınca” ibaresinden önce gelmek üzere “yurtdışı teşkilatlarında istihdam edilecek personel için ayrıca olmak üzere” ibaresi

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilerek kadro ve pozisyonlara ilişkin mevzuatın eki cetvellerin Başkanlığa ait bölümüne eklenmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar; unvanı, sınıfı, adedi ve derecesi belirtilmek suretiyle atamanın yapıldığı tarihten itibaren bir ay içinde Kamu Personel Bilgi Sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.”

MADDE 2- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasının üçüncü paragrafında yer alan “tarihi belge ve eski harflerle yazılmış arşiv kayıtlarını değerlendirenlerin mütercimlerin; tercümanların;” ve “bu Kanuna tâbi kamu idarelerinde ve” ibareleri madde metninden çıkarılmış, paragrafta yer alan “dava adedinin azlığı nedeni ile kadrolu avukat istihdamının gerekli olmadığı yerlerde avukatlarını, kadrolu istihdamın mümkün olmadığı hallerde tabip veya uzman tabiplerin;” ibaresi “hizmetine kısmi zamanlı olarak ihtiyaç duyulacakların;” şeklinde değiştirilmiş, aynı paragrafta “dış kuruluşlarda” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve yurtdışı teşkilatlarında” ibaresi eklenmiş; dördüncü paragrafında yer alan “, fesih tarihinden” ibaresi “fesih tarihinden, sözleşmeyi yenilememeleri hâlinde sözleşmenin bitiminden” şeklinde değiştirilmiş, paragrafta yer alan “sözleşme hükümlerine uyulmaması hallerindeki müeyyideler,” ibaresi madde metninden çıkarılmış, paragrafta “Cumhurbaşkanınca” ibaresinden önce gelmek üzere “yurtdışı teşkilatlarında istihdam edilecek personel için ayrıca olmak üzere” ibaresi

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

eklenmiş, fıkraya dördüncü paragrafın birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş; üçüncü paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf ve fıkraya aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Yurtdışı teşkilatlarında bu fıkra kapsamında istihdam edilecek sözleşmeli personelin hizmet sözleşmesi süreleri, zorunlu hallerde mali yılla sınırlı olma şartı aranmaksızın Cumhurbaşkanınca belirlenebilir.”

“Bu fıkranın diğer paragraflarındaki hükümler ile özel kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu Kanuna tâbi kamu idarelerinde Cumhurbaşkanınca belirlenecek pozisyon unvanlarında çalıştırılmak üzere işin geçici olması şartı aranmaksızın sözleşmeli personel istihdam edilebilir. Bu kapsamda istihdam edilen sözleşmeli personelden aynı kurumda üç yıllık çalışma süresini tamamlayanlar bu sürenin bitiminden itibaren otuz gün içinde talepte bulunmaları halinde buldukları yerde aynı unvanlı memur kadrolarına atanır. Buldukları pozisyon unvanı ile aynı unvanlı memur kadrosu bulunmayanların atanacağı kadrolar Cumhurbaşkanınca belirlenir. Bu personel can güvenliği ve sağlık sebepleri hariç olmak üzere üç yıl süreyle başka bir yere atanamaz. Memur kadrolarına atananlar, aynı yerde en az bir yıl daha görev yapar. Bu kapsamda memur kadrolarına atananların, sözleşmeli personel pozisyonlarında geçirdikleri hizmet süreleri, öğrenim durumlarına göre yükelebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilir. Bunlar,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

eklenmiş, fıkraya dördüncü paragrafın birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş; üçüncü paragrafından sonra gelmek üzere aşağıdaki paragraf ve fıkraya aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Yurtdışı teşkilatlarında bu fıkra kapsamında istihdam edilecek sözleşmeli personelin hizmet sözleşmesi süreleri, zorunlu hallerde mali yılla sınırlı olma şartı aranmaksızın Cumhurbaşkanınca belirlenebilir.”

“Bu fıkranın diğer paragraflarındaki hükümler ile özel kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu Kanuna tâbi kamu idarelerinde Cumhurbaşkanınca belirlenecek pozisyon unvanlarında çalıştırılmak üzere işin geçici olması şartı aranmaksızın sözleşmeli personel istihdam edilebilir. Bu kapsamda istihdam edilen sözleşmeli personelden aynı kurumda üç yıllık çalışma süresini tamamlayanlar bu sürenin bitiminden itibaren otuz gün içinde talepte bulunmaları hâlinde buldukları yerde aynı unvanlı memur kadrolarına atanır. Buldukları pozisyon unvanı ile aynı unvanlı memur kadrosu bulunmayanların atanacağı kadrolar Cumhurbaşkanınca belirlenir. Bu personel can güvenliği ve sağlık sebepleri hariç olmak üzere üç yıl süreyle başka bir yere atanamaz. Memur kadrolarına atananlar, aynı yerde en az bir yıl daha görev yapar. Bu kapsamda memur kadrolarına atananların, sözleşmeli personel pozisyonlarında geçirdikleri hizmet süreleri, öğrenim durumlarına göre yükelebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilir. Bunlar,

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

atandıkları kadronun mali ve sosyal haklarına göreve başladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz. Bu kapsamda memur kadrolarına atanana iş sonu tazminatı ödenmez. Bu personelin önceden iş sonu tazminatı ödenmiş süreleri hariç, iş sonu tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu uyarınca ödenecek emekli ikramiyesine esas toplam hizmet süresinin hesabında dikkate alınır. Bu kapsamda sözleşmeli personelin atanacağı memur kadroları, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilerek ilgili kurumların kadro cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar; unvanı, sınıfı, adedi, derecesi ve teşkilatı belirtilmek suretiyle atama tarihinden itibaren iki ay içinde kamu personel bilgi sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.”

“Sözleşmeli personelin görevden uzaklaştırılması ile disipline aykırı fiil ve hallerin gerçekleşmesi durumunda bu personele verilmesi gereken disiplin cezaları, disiplin cezası vermeye yetkili merciler ve disiplin kurulları ile disipline dair diğer hususlar hakkında Devlet memurlarının tabi olduğu hükümler uygulanır. Ancak, kademe ilerlemesinin durdurulması ve üstü ceza verilmesini gerektiren fiil ve hallerde disiplin kurulunun kararı alınarak sözleşmeli personelin görevine atamaya yetkili amirin onayı ile son verilir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

atandıkları kadronun mali ve sosyal haklarına göreve başladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz. Bu kapsamda memur kadrolarına atanana iş sonu tazminatı ödenmez. Bu personelin önceden iş sonu tazminatı ödenmiş süreleri hariç, iş sonu tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu uyarınca ödenecek emekli ikramiyesine esas toplam hizmet süresinin hesabında dikkate alınır. Bu kapsamda sözleşmeli personelin atanacağı memur kadroları, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilerek ilgili kurumların kadro cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar; unvanı, sınıfı, adedi, derecesi ve teşkilatı belirtilmek suretiyle atama tarihinden itibaren iki ay içinde Kamu Personel Bilgi Sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.”

“Sözleşmeli personelin görevden uzaklaştırılması ile disipline aykırı fiil ve hallerin gerçekleşmesi durumunda bu personele verilmesi gereken disiplin cezaları, disiplin cezası vermeye yetkili merciler ve disiplin kurulları ile disipline dair diğer hususlar hakkında Devlet memurlarının tabi olduğu hükümler uygulanır. Ancak, kademe ilerlemesinin durdurulması ve üstü ceza verilmesini gerektiren fiil ve hallerde disiplin kurulunun kararı alınarak sözleşmeli personelin görevine atamaya yetkili amirin onayı ile son verilir.”

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 3- 657 sayılı Kanuna aşığıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 48- Kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatı ile bunlara bağılı döner sermayeli kuruluşlarda; bir yıldan az süreli, ayın veya haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatleri gibi kısmi zamanlı çalışanlar ile yükseköğretim kurumlarının araştırma-geliştirme projelerinde proje süreleriyle sınırlı olarak çalışanlar hariç olmak üzere;

a) 28/11/2022 tarihi itibarıyla;

1) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası,

2) 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 10/A maddesi,

3) 11/8/1983 tarihli ve 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanununun 97 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi,

4) 2/3/1984 tarihli ve 2985 sayılı Toplu Konut Kanununun ek 3 üncü maddesi,

5) Mülga 10/10/1984 tarihli ve 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değıştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 35 inci maddesi,

6) 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Savunma Sanayii ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrası,

7) 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununun 30 uncu maddesinin mülga birinci fıkrası,

8) 10/7/2003 tarihli ve 4924 sayılı Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değışiklik Yapılması Hakkında Kanun,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin)

MADDE 3- 657 sayılı Kanuna aşığıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 48- Kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra teşkilatı ile bunlara bağılı döner sermayeli kuruluşlarda; bir yıldan az süreli, ayın veya haftanın bazı günleri ya da günün belirli saatleri gibi kısmi zamanlı çalışanlar ile yükseköğretim kurumlarının araştırma-geliştirme projelerinde proje süreleriyle sınırlı olarak çalışanlar hariç olmak üzere;

a) 28/11/2022 tarihi itibarıyla;

1) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası,

2) 22/6/1965 tarihli ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 10/A maddesi,

3) 2876 sayılı Kanunun 97 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi,

4) 2985 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi,

5) Mülga 3056 sayılı Kanunun 35 inci maddesi,

6) 3238 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrası,

7) 3289 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin mülga birinci fıkrası,

8) 4924 sayılı Kanun,

9) 5000 sayılı Kanunun mülga 26 ncı maddesi,

10) 5345 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin yedinci fıkrası,

11) 5431 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin mülga birinci fıkrası,

12) 5502 sayılı Kanunun 28 inci maddesi,

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

9) 6/11/2003 tarihli ve 5000 sayılı Patent ve Marka Vekilliği ile Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun mülga 26 ncı maddesi,

10) 5/5/2005 tarihli ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 29 uncu maddesinin yedinci fıkrası,

11) 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 25 inci maddesinin mülga birinci fıkrası,

12) 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun 28 inci maddesi,

13) 24/3/2010 tarihli ve 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun mülga 21 inci maddesinin üçüncü fıkrası,

14) 17/2/2011 tarihli ve 6114 sayılı Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Hizmetleri Hakkında Kanunun 6 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrasının mülga birinci cümlesi,

15) 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrası,

16) 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 6 ncı maddesi,

17) 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 26 ncı maddesi,

18) 27/10/1989 tarihli ve 388 sayılı Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

13) 5978 sayılı Kanunun mülga 21 inci maddesinin üçüncü fıkrası,

14) 6114 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin dokuzuncu fıkrasının mülga birinci cümlesi,

15) 6306 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrası,

16) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 6 ve ek 26 ncı maddesi,

17) 388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası,

18) 642 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası,

19) Mülga 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 36/A maddesi,

20) 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesi,

21) 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 45/A maddesi,

22) 656 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin mülga 16 ncı maddesinin yedinci fıkrası,

uyarınca vizenlenmiş veya ihdas edilmiş sözleşmeli personel pozisyonlarında çalışmakta olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam eden ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvuranlar; pozisyonlarının vizede olduğu teşkilat ve birimde, Türk Tarih Kurumu Başkanlığında bu Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında istihdam edilen ve Kültür

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

19) 3/6/2011 tarihli ve 642 sayılı Doğu Anadolu Projesi, Doğu Karadeniz Projesi ve Konya Ovası Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıklarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası,

20) Mülga 29/06/2011 tarihli ve 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 36/A maddesi,

21) 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesi,

22) 24/10/2011 tarihli ve 656 sayılı Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin mülga 16 ncı maddesinin yedinci fıkrası,

23) 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 45/A maddesi,

uyarınca vizenmiş veya ihdas edilmiş sözleşmeli personel pozisyonlarında çalışmakta olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam eden ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvuranlar; pozisyonlarının vizeli olduğu teşkilat ve birimde, bu Kanunun ek 41 ve ek 44 üncü maddeleri kapsamındaki unvanlar hariç olmak üzere, 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ve Turizm Bakanlığının kazı alanları ve ören yerlerinde görevli bulunan arkeolog, restoratör ve müze araştırmacısı unvanlarında çalışan personel ise Kültür ve Turizm Bakanlığının taşra teşkilatında, bu Kanunun ek 41 inci ve ek 44 üncü maddeleri kapsamındaki unvanlar hariç olmak üzere, 2 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine tabi kurumlar bakımından bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki (I) sayılı cetvelde yer alan bulunduğu pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrolarına, diğer kurumlar bakımından bu kurumların kadro cetvellerinde yer alan aynı unvanlı memur kadrolarına, pozisyon unvanlarıyla aynı unvanlı memur kadrosu olmaması hâlinde ise ilgisine göre aynı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki (I) sayılı cetvelde veya kurumların kadro cetvellerinde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak ve sözleşmeli personel pozisyonlarına ilişkin vize ve ihdas cetvellerindeki nitelikler dikkate alınmak suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen memur kadrolarına,

b) İl özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birliklerinde 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde 28/11/2022 tarihi itibarıyla çalışmakta olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam eden ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvuranlar, sözleşmeli personel olarak çalıştırılmalarına esas alınan memur kadrolarına,

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

Kararnamesine tabi kurumlar bakımından bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki (I) sayılı cetvelde yer alan bulunduğu pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrolarına, diğer kurumlar bakımından bu kurumların kadro cetvellerinde yer alan aynı unvanlı memur kadrolarına, pozisyon unvanlarıyla aynı unvanlı memur kadrosu olmaması hâlinde ise ilgisine göre aynı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin eki (I) sayılı cetvelde veya kurumların kadro cetvellerinde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak ve sözleşmeli personel pozisyonlarına ilişkin vize ve ihdas cetvellerindeki nitelikler dikkate alınmak suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen memur kadrolarına,

b) İl özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birliklerinde 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde 28/11/2022 tarihi itibarıyla çalışmakta olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam eden ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvuranlar, sözleşmeli personel olarak çalıştırılmalarına esas alınan memur kadrolarına,

c) 24/11/2004 tarihli ve 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi kapsamında Sağlık Bakanlığıyla imzalanan sözleşmeye dayalı olarak 28/11/2022 tarihi itibarıyla çalışmakta olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam eden ve 48 inci maddede belirtilen genel

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

c) 5258 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi kapsamında Sağlık Bakanlığıyla imzalanan sözleşmeye dayalı olarak 28/11/2022 tarihi itibarıyla çalışmakta olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam eden ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvuranlar, görevlerinden ayrılmalarına gerek kalmaksızın, görev yaptıkları aile sağlığı merkezinin bulunduğu Sağlık Bakanlığı taşra teşkilatında pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrolarına, pozisyon unvanlarıyla aynı unvanlı memur kadrosu olmaması hâlinde ise Sağlık Bakanlığının kadro cetvellerinde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen memur kadrolarına,

ç) 8/3/2011 tarihli ve 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun geçici 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde 28/11/2022 tarihi itibarıyla çalışmakta olan ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvuranlar, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bölge müdürlüklerinde bulunduğu pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrolarına, pozisyon unvanlarıyla aynı unvanlı memur kadrosu olmaması hâlinde ise anılan Genel Müdürlüğün kadro cetvellerinde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen memur kadrolarına,

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

şartları taşıyanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvuranlar, görevlerinden ayrılmalarına gerek kalmaksızın, görev yaptıkları aile sağlığı merkezinin bulunduğu Sağlık Bakanlığı taşra teşkilatında pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrolarına, pozisyon unvanlarıyla aynı unvanlı memur kadrosu olmaması hâlinde ise Sağlık Bakanlığının kadro cetvellerinde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen memur kadrolarına,

ç) 8/3/2011 tarihli ve 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun geçici 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde 28/11/2022 tarihi itibarıyla çalışmakta olan ve 48 inci maddede belirtilen genel şartları taşıyanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılı olarak başvuranlar, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bölge müdürlüklerinde bulunduğu pozisyon unvanıyla aynı unvanlı memur kadrolarına, pozisyon unvanlarıyla aynı unvanlı memur kadrosu olmaması hâlinde ise anılan Genel Müdürlüğün kadro cetvellerinde yer alan kadro unvanlarıyla sınırlı olmak suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen memur kadrolarına,

bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış gün içinde kurumlarınca atanırlar.

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış gün içinde kurumlarınca atanırlar.

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnemenin 221 inci maddesinin altıncı fıkrası ile geçici 1 inci maddesinin sekizinci fıkrası kapsamında devri yapılan sözleşmeli personel hakkında da birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Birinci fıkrada belirtilen mevzuat hükümlerine göre çalışmakta iken 28/11/2022 tarihinde askerlik, doğum, evlat edinme, görevlendirme, ücretsiz izin gibi nedenlerle görevlerinde bulunmayanlardan ilgili mevzuatına göre yeniden hizmete alınma şartlarını kaybetmemiş olanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. Bunlar için birinci fıkrada belirtilen başvuru ve atanmaya ilişkin süreler yeniden hizmete alındıkları tarihten itibaren başlar.

28/11/2022 tarihinden önce 4 üncü maddenin (B) fıkrası ve 4924 sayılı Kanun uyarınca çalışmakta iken 5258 sayılı Kanun hükümlerine göre aile hekimliği uygulamasında görev alanlar hakkında görevlerinden ayrılmalarına gerek kalmaksızın bu madde hükümleri uygulanır.

Bu madde hükümlerine göre memur kadrolarına atananların, ilgili mevzuat hükümlerine göre sözleşmeli personel olarak geçirdikleri hizmet süreleri öğrenim durumlarına göre yükelebilecekleri dereceleri aşmamak

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

Kanun Hükümünde Kararnamenin 221 inci maddesinin altıncı fıkrası ile geçici 1 inci maddesinin sekizinci fıkrası kapsamında devri yapılan sözleşmeli personel hakkında da birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Birinci fıkrada belirtilen mevzuat hükümlerine göre çalışmakta iken 28/11/2022 tarihinde askerlik, doğum, evlat edinme, görevlendirme, ücretsiz izin gibi nedenlerle görevlerinde bulunmayanlardan ilgili mevzuatına göre yeniden hizmete alınma şartlarını kaybetmemiş olanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. Bunlar için birinci fıkrada belirtilen başvuru ve atanmaya ilişkin süreler yeniden hizmete alındıkları tarihten itibaren başlar.

28/11/2022 tarihinden önce 4 üncü maddenin (B) fıkrası ve 4924 sayılı Kanun uyarınca çalışmakta iken 5258 sayılı Kanun hükümlerine göre aile hekimliği uygulamasında görev alanlar hakkında görevlerinden ayrılmalarına gerek kalmaksızın bu madde hükümleri uygulanır.

Bu madde hükümlerine göre memur kadrolarına atananların, ilgili mevzuat hükümlerine göre sözleşmeli personel olarak geçirdikleri hizmet süreleri öğrenim durumlarına göre yükselebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilir. Bunlar, atandıkları kadronun mali ve sosyal haklarına göreve başladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilir. Bunlar, atandıkları kadronun mali ve sosyal haklarına göreve başladıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz.

Birinci fıkranın (a) ve (c) bentleri kapsamında memur kadrolarına atananlar bu Kanunun 72 nci ve 74 üncü maddelerinde yer alan hükümlerden sözleşmeli personel olarak geçen süreleri dâhil dört yıllık hizmet süresini tamamladıkları tarihten itibaren yararlanabilirler. Aynı fıkranın (b) bendi kapsamında memur kadrolarına atananların il özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz.

Bu madde kapsamında memur kadrolarına atananlara iş sonu tazminatı ödenmez. Bu personelin önceden iş sonu tazminatı ödenmiş süreleri hariç, iş sonu tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 5434 sayılı Kanun uyarınca ödenecek emekli ikramiyesine esas toplam hizmet süresinin hesabında dikkate alınır.

Bu maddenin birinci fıkrasının (a), (c) ve (ç) bentleri kapsamında sözleşmeli personelin atanacağı memur kadroları, kadro ve pozisyonlara ilişkin mevzuatın eki cetvellerde yer alan sınıf, unvan ve derecelerine uygun olmak şartıyla, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilerek aynı cetvelin ilgili bölümlerine eklenmiş ve memur kadrolarına atananların pozisyonları başka bir

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

Birinci fıkranın (a) ve (c) bentleri kapsamında memur kadrolarına atananlar bu Kanunun 72 ve 74 üncü maddelerinde yer alan hükümlerden sözleşmeli personel olarak geçen süreleri dâhil dört yıllık hizmet süresini tamamladıkları tarihten itibaren yararlanabilirler. Aynı fıkranın (b) bendi kapsamında memur kadrolarına atananların il özel idaresi, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz.

Bu madde kapsamında memur kadrolarına atanana iş sonu tazminatı ödenmez. Bu personelin önceden iş sonu tazminatı ödenmiş süreleri hariç, iş sonu tazminatına esas olan toplam hizmet süreleri, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu uyarınca ödenecek emekli ikramiyesine esas toplam hizmet süresinin hesabında dikkate alınır.

Bu maddenin birinci fıkrasının (a), (c) ve (ç) bentleri kapsamında sözleşmeli personelin atanacağı memur kadroları, kadro ve pozisyonlara ilişkin mevzuatın eki cetvellerde yer alan sınıf, unvan ve derecelerine uygun olmak şartıyla, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilerek aynı cetvelin ilgili bölümlerine eklenmiş ve memur kadrolarına atanmaların pozisyonları başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar ile iptal edilen pozisyonlar; unvanı, sınıfı, adedi, derecesi, teşkilatı ve birimi belirtilmek suretiyle birinci fıkrada belirtilen altmış günlük sürenin bitiminden itibaren iki ay içinde kamu personel bilgi sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar ile iptal edilen pozisyonlar; unvanı, sınıfı, adedi, derecesi, teşkilatı ve birimi belirtilmek suretiyle birinci fıkrada belirtilen altmış günlük sürenin bitiminden itibaren iki ay içinde Kamu Personel Bilgi Sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.

Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi dışındaki bentleri ve (c) bendi hükmüne göre memur kadrolarına atanma talebinde bulunmayan sözleşmeli personel hakkında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin; (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre memur kadrolarına atanma talebinde bulunmayan sözleşmeli personel hakkında dördüncü paragrafı hariç 4 üncü maddenin (B) fıkrasının değiştirilen hükümlerinin uygulanmasına devam olunur. Bu personelin yer değiştirme suretiyle atanmalarına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca düzenlenir. Bu personele ait pozisyonlarda herhangi bir şekilde boşalma olması hâlinde bu pozisyonlar herhangi bir işlem yapılmaksızın iptal edilmiş sayılır. Bu şekilde iptal edilen pozisyonlar kurumlarca bir ay içinde Kamu Personel Bilgi Sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.

29/11/2022 tarihi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasında hizmete alınan sözleşmeli personelden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam edenler hakkında ilgisine göre bu Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası ile 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihteki hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulamasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.”

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi dışındaki bentleri ve (c) bendi hükmüne göre memur kadrolarına atanma talebinde bulunmayan sözleşmeli personel hakkında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin; (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre memur kadrolarına atanma talebinde bulunmayan sözleşmeli personel hakkında dördüncü paragrafı hariç 4 üncü maddenin (B) fıkrasının değiştirilen hükümlerinin uygulanmasına devam olunur. Bu personelin yer değiştirme suretiyle atanmalarına ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca düzenlenir. Bu personele ait pozisyonlarda herhangi bir şekilde boşalma olması halinde bu pozisyonlar herhangi bir işlem yapılmaksızın iptal edilmiş sayılır. Bu şekilde iptal edilen pozisyonlar kurumlarca bir ay içinde kamu personel bilgi sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.

29/11/2022 tarihi ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih arasında hizmete alınan sözleşmeli personelden maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam edenler hakkında ilgisine göre bu Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası ile 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihteki hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulamasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

MADDE 4- 657 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 49- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte 4 üncü maddenin (B)

MADDE 4- 657 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“**GEÇİCİ MADDE 49-** Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte 4 üncü maddenin (B)

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

fıkrasında yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacıyla yapılması gereken düzenlemeler altı ay içinde yürürlüğe konulur. Bu süre içinde mevcut mevzuatın 4 üncü maddenin (B) fıkrasına aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

MADDE 5- 657 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 50- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünde 28/11/2022 tarihi itibarıyla 4 üncü maddenin (B) fıkrası kapsamında bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Cumhurbaşkanınca karar verilen sanatsal faaliyetlerde görevlendirilen solist sanatçı ve sanatçı ile sahne üstünde ve sahne gerisinde ihtiyaç duyulan hizmetler için belirlenmiş olan pozisyonlarda sözleşme ile çalışan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam edenlerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde görev yaptıkları kurumlara yazılı olarak başvuruda bulunan;

a) Solist sanatçı ve sanatçılar, ek geçici 12, ek geçici 14 ve ek geçici 16 ncı maddeler ile kurumlarının özel mevzuat hükümleri kapsamında durumlarına uygun sanatçı pozisyonlarına,

b) Sahne üstü ve gerisinde görev yapan personel, ek geçici 12, ek geçici 14 ve ek geçici 16 ncı maddeler ile kurumlarının özel mevzuat hükümleri kapsamında; 10/6/1949 tarihli ve 5441 sayılı Devlet Tiyatroları Personeli Hakkında

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

fıkrasında yapılan değişikliklere uyum sağlamak amacıyla yapılması gereken düzenlemeler altı ay içinde yürürlüğe konulur. Bu süre içinde mevcut mevzuatın, 4 üncü maddenin (B) fıkrasına aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.”

MADDE 5- 657 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 50- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü ve Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünde 28/11/2022 tarihi itibarıyla 4 üncü maddenin (B) fıkrası kapsamında bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Cumhurbaşkanınca karar verilen sanatsal faaliyetlerde görevlendirilen solist sanatçı ve sanatçı ile sahne üstünde ve sahne gerisinde ihtiyaç duyulan hizmetler için belirlenmiş olan pozisyonlarda sözleşme ile çalışan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sözleşmesi devam edenlerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içerisinde görev yaptıkları kurumlara yazılı olarak başvuruda bulunan;

a) Solist sanatçı ve sanatçılar; ek geçici 12 nci, ek geçici 14 üncü ve ek geçici 16 ncı maddeler ile kurumlarının özel mevzuat hükümleri kapsamında durumlarına uygun sanatçı pozisyonlarına,

b) Sahne üstü ve gerisinde görev yapan personel; ek geçici 12 nci, ek geçici 14 üncü ve ek geçici 16 ncı maddeler ile kurumlarının özel mevzuat hükümleri kapsamında; 10/6/1949

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

Kanunun 5 inci maddesinin (B) ve (C) fıkraları ile 14/7/1970 tarihli ve 1309 sayılı Devlet Opera ve Balesi Personeli Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin (b) ve (c) fıkraları kapsamına giren pozisyonlardan kurumlarınca belirlenecek pozisyonlara;

bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış gün içinde kurumlarınca atanırlar.

Birinci fıkra kapsamında çalışmakta iken bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte askerlik, doğum, evlat edinme, görevlendirme, ücretsiz izin gibi nedenlerle görevlerinde bulunmayanlardan ilgili mevzuatına göre yeniden hizmete alınma şartlarını kaybetmemiş olanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. Bunlar için birinci fıkrada belirtilen başvuru ve atanmaya ilişkin süreler yeniden hizmete alındıkları tarihten itibaren başlar.

Bu madde hükümlerine göre yeni pozisyonlarına atananların 4 üncü maddenin (B) fıkrası kapsamında sözleşmeli personel olarak geçirdikleri hizmet süreleri, yeni atandıkları pozisyonlarda geçmiş sayılır ve bu süreler yeni pozisyonlarının mali haklarının tespitinde değerlendirilir. Bunlar, atandıkları yeni pozisyonların mali ve sosyal haklarına göreve başladıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz.

Bu madde hükümlerine göre yapılacak atamalarda kurumların boş pozisyonları kullanılır. Yeterli sayıda boş pozisyon bulunmaması halinde

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tarihli ve 5441 sayılı Devlet Tiyatroları Personeli Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin (B) ve (C) fıkraları ile 14/7/1970 tarihli ve 1309 sayılı Devlet Opera ve Balesi Personeli Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin (b) ve (c) fıkraları kapsamına giren pozisyonlardan kurumlarınca belirlenecek pozisyonlara;

bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış gün içinde kurumlarınca atanırlar.

Birinci fıkra kapsamında çalışmakta iken bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte askerlik, doğum, evlat edinme, görevlendirme, ücretsiz izin gibi nedenlerle görevlerinde bulunmayanlardan ilgili mevzuatına göre yeniden hizmete alınma şartlarını kaybetmemiş olanlar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır. Bunlar için birinci fıkrada belirtilen başvuru ve atanmaya ilişkin süreler yeniden hizmete alındıkları tarihten itibaren başlar.

Bu madde hükümlerine göre yeni pozisyonlarına atananların 4 üncü maddenin (B) fıkrası kapsamında sözleşmeli personel olarak geçirdikleri hizmet süreleri, yeni atandıkları pozisyonlarda geçmiş sayılır ve bu süreler yeni pozisyonlarının mali haklarının tespitinde değerlendirilir. Bunlar, atandıkları yeni pozisyonların mali ve sosyal haklarına göreve başladıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz.

Bu madde hükümlerine göre yapılacak atamalarda kurumların boş pozisyonları kullanılır.

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

atama yapılmasıyla birlikte pozisyon ihdas edilmiş sayılır. Bu şekilde yapılan atamalar atama işlemi takip eden bir ay içinde unvanı, adedi, teşkilatı ve birimi belirtilmek suretiyle kamu personel bilgi sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.

Bu maddenin uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 6- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Sözleşmeli personelin işe alınması memur kadrolarına ilk defa alınma usulüne tabidir. Sözleşmeli personelden üç yıllık çalışma süresini tamamlayanlar talepleri halinde sözleşmeli personel olarak çalıştırılmalarına esas alınan memur kadrolarına atanır. Bu kapsamda memur kadrolarına atananların bir yıl süreyle diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz. Bunların sözleşmeli personel pozisyonlarında geçirdikleri hizmet süreleri, öğrenim durumlarına göre yükelebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilir. Bunlar, atandıkları kadronun mali ve sosyal haklarına göreve başladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yeterli sayıda boş pozisyon bulunmaması hâlinde atama yapılmasıyla birlikte pozisyon ihdas edilmiş sayılır. Bu şekilde yapılan atamalar atama işlemi takip eden bir ay içinde unvanı, adedi, teşkilatı ve birimi belirtilmek suretiyle Kamu Personel Bilgi Sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.

Bu maddenin uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 6- 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Sözleşmeli personelin işe alınması memur kadrolarına ilk defa alınma usulüne tabidir. Sözleşmeli personelden üç yıllık çalışma süresini tamamlayanlar talepleri hâlinde sözleşmeli personel olarak çalıştırılmalarına esas alınan memur kadrolarına atanır. Bu kapsamda memur kadrolarına atananların bir yıl süreyle diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz. Bunların sözleşmeli personel pozisyonlarında geçirdikleri hizmet süreleri, öğrenim durumlarına göre yükelebilecekleri dereceleri aşmamak kaydıyla kazanılmış hak aylık derece ve kademelerinin tespitinde değerlendirilir. Bunlar, atandıkları kadronun mali ve sosyal haklarına göreve başladıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren hak kazanır ve önceki pozisyonlarında aldıkları mali ve sosyal haklar hakkında herhangi bir mahsuplaşma yapılmaz.”

(Konya Milletvekili Halil Etyemez ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 175 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 7- 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 17- 28/11/2022 tarihi itibarıyla Sağlık Bakanlığı teşkilatında 657 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi kapsamında açıktan vekil ebe ve hemşire olarak görev yapmakta olan ve anılan Kanunun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşıyanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde müracaat etmeleri hâlinde, Bakanlık tarafından ebe ve hemşire kadrolarına atanırlar. Bu madde uyarınca memur kadrolarına atananların dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz.

Bu madde kapsamında atama yapılacak kadrolar, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilerek kadro ve pozisyonlara ilişkin mevzuatın eki cetvellerin Bakanlığa ait bölümüne eklenmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar; unvanı, sınıfı, adedi ve derecesi belirtilmek suretiyle atamanın yapıldığı tarihten itibaren bir ay içinde kamu personel bilgi sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.”

MADDE 8- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7- 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 17- 28/11/2022 tarihi itibarıyla Sağlık Bakanlığı teşkilatında 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi kapsamında açıktan vekil ebe ve hemşire olarak görev yapmakta olan ve aynı Kanunun 48 inci maddesinde belirtilen genel şartları taşıyanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde müracaat etmeleri hâlinde, Bakanlık tarafından ebe ve hemşire kadrolarına atanırlar. Bu madde uyarınca memur kadrolarına atananların dört yıl süreyle başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakli yapılamaz.

Bu madde kapsamında atama yapılacak kadrolar, başka bir işleme gerek kalmaksızın atama işleminin yapıldığı tarih itibarıyla ihdas edilerek kadro ve pozisyonlara ilişkin mevzuatın eki cetvellerin Bakanlığa ait bölümüne eklenmiş sayılır. İhdas edilen kadrolar; unvanı, sınıfı, adedi ve derecesi belirtilmek suretiyle atamanın yapıldığı tarihten itibaren bir ay içinde Kamu Personel Bilgi Sisteminin bulunduğu kuruma bildirilir.”

MADDE 8- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.